

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.**

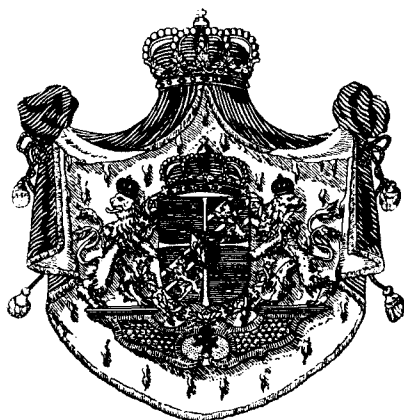
BERÄTTELSE

OM

STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSÅRET 1909—1910

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

Med bilaga, innehållande förteckning öfver de arbeten, hvilka under läsåret varit för undervisningen begagnade.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 : Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ...- Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Lärarytbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.**

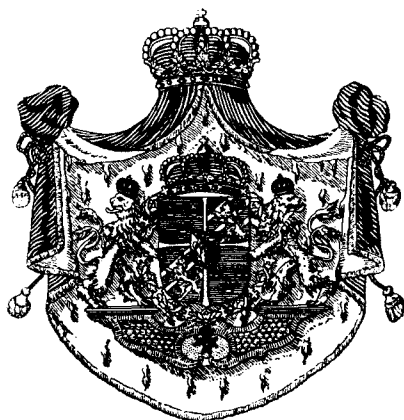
BERÄTTELSE

OM

STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSÅRET 1909—1910

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

Med bilaga, innehållande förteckning öfver de arbeten, hvilka under läsåret varit för undervisningen begagnade.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—40).

A. Undervisningen i allmänhet.

	Sid.
1. Läroverkens organisation och antal	1
2. Undervisningens allmänna anordning; läsarets längd; fridagar. (Tab. 1 o. 2)	3
3. Lärartimmar för vecka i läsämnen. (Tab. 3 o. 4)	9

B. Lärare.

4. Antal ordinarie lärarbefattningar och antal tjänstgörande lärare; tjänstledigheter. (Tab. 5 o. 6)	11
5. Afgång, befordran och uppflyttning i lönegrad. (Tab. 7—9)	12
6. Utbildningen af lärare. (Tab. 10 o. 11)	15

C. Lärjungar.

7. Lärjungarnes antal och fördelning. (Tab. 12—14)	17
8. Lärjungarnes hälsotillstånd. (Tab. 15—17)	20
9. Lärjungarnes ålder. (Tab. 18)	21
10. Lärjungarnes hemorter. (Tab. 19—21)	24
11. Lärjungarnes omsättning. (Tab. 22 o. 23)	26
12. Realskoleexamen. (Tab. 24 o. 25)	27
13. Mogenhets- och fyllnadspröfning. (Tab. 26 o. 27)	31
14. De afgångnes tillämnade lefnadsbanor. (Tab. 28)	36

D. Ekonomiska förhållanden.

15. Lärares och lärarinnors aflönings- och pensionsförmåner	36
16. Donationer till läroverken	38
17. Omkostnaderna för läroverken.	39

Tabell-bilagor (sid. 1*—51*).

Tab.	Sid.
1. Terminernas början och slut läsåret 1909—1910.	3*
2. Fridagar läsåret 1909—1910.	»
3. Lärartimmar för vecka i läsämnen höstterminen 1909.	4*
4. Antal lärartimmar för vecka i de frivilliga läsämnen i realskolan och å gymnasiet höstterminen 1909.....	6*
5. De tjänstgörande lärarnes antal läsåret 1909—1910.	8*
6. Tjänstledigheter läsåret 1909—1910.	10*
7. Ordinarie lärarbefattningar, som blifvit lediga under tiden 1 Maj 1909—30 April 1910.	»
8. Befordringar under tiden 1 Maj 1909—30 April 1910.	»
9. Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad under tiden 1 Juli 1909—30 Juni 1910.	11*

Table des matières.

Texte (p. 1—40).

A. Enseignement.

	Page.
1. Organisation et nombre des établissements scolaires.	1
2. Organisation de l'enseignement; durée de l'année scolaire; jours de congé spéciaux. (Tabl. 1 et 2)	3
3. Nombre d'heures des professeurs d'enseignement théorique par semaine. (Tabl. 3 et 4).....	9

B. Corps enseignant.

4. Nombre de chaires ordinaires de professeurs et nombre de professeurs en service; congés temporaires. (Tabl. 5 et 6)	11
5. Congé définitif, avancement, transfert dans une classe supérieure de traitement. (Tabl. 7—9).....	12
6. Instruction des professeurs. (Tabl. 10 et 11)	15

C. Élèves.

7. Nombre et répartition des élèves. (Tabl. 12—14)	17
8. État sanitaire des élèves. (Tabl. 15—17)	20
9. Age des élèves. (Tabl. 18).	21
10. Lieux de domicile des élèves. (Tabl. 19—21)	24
11. Mouvement des élèves. (Tabl. 22 et 23)	26
12. Examens de sortie de l'école moderne. (Tabl. 24 et 25)	27
13. Examens de maturité et examens complémentaires. (Tabl. 26 et 27) 31	
14. Profession projetée des élèves sortis. (Tabl. 28)	36

D. Économie.

15. Traitement et retraite des professeurs.....	36
16. Fonds légués aux établissements scolaires.	38
17. Frais de l'État pour les établissements scolaires.	39

Tableaux annexés (p. 1*—51*).

Tabl.	Page.
1. Commencement et clôture des semestres pendant l'année scolaire 1909—1910.	3*
2. Jours de congé spéciaux pendant l'année scolaire 1909—1910. ...	»
3. Nombre d'heures des professeurs d'enseignement théorique par semaine pendant le semestre d'automne 1909.....	4*
4. Nombre d'heures des professeurs d'enseignement théorique par semaine dans l'école moderne et dans le «gymnase» pendant le semestre d'automne 1909.	6*
5. Nombre des professeurs en service pendant l'année scolaire 1909—1910.	8*
6. Congés temporaires des professeurs pendant l'année scolaire 1909—1910.	10*
7. Chaires ordinaires vacantes dès le 1 Mai 1909—30 Avril 1910....	»
8. Avancements des professeurs dès le 1 Mai 1909—30 Avril 1910....	»
9. Répartition, d'après l'âge, des professeurs transférés dans une classe supérieure de traitement, dès le 1 Juillet 1909—30 Juin 1910....	11*

Tab.	Sid.
10. Läroämnen, hvari profärskurs genomgått under läsåret 1909—1910.	12*
11. Antal tjänstgöringstimmar i medeltal för lärarkandidaterna under den praktiska profärskursen läsåret 1909—1910.	»
12. Lärjungarnes antal läsåret 1909—1910.	13*
13. Särskild fördelning höstterminen 1909 af de närvarande lärjungarne i 3:e och 4:e latinringarna.	16*
14. Antal närvarande lärjungar vid de allmänna läroverken höstterminen 1909, fördelade länsvis.	17*
15. Lärjungarnes hälsotillstånd höstterminen 1909.	18*
16. Antal sjuke och sjukdomar bland lärjungarne höstterminen 1909.	19*
17. Antal lärjungar höstterminen 1909, som icke deltagit i gymnastiköfningarne eller som hänvisats till svagrote.	20*
18. De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarnes ålder i förhållande till normalåldern.	23*
19. De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarne, fördelade länsvis efter hemorter.	26*
20. De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarne, fördelade efter hemorter inom eller utom läroverksstaden.	30*
21. Antal lärjungar inom de olika länen, hvilka höstterminen 1909 undervisats inom och utom länet.	33*
22. Lärjungarnes flyttning år 1909 vid vårterminens slut och höstterminens början.	34*
23. Lärjungarnes omsättning år 1909.	36*
24. Realskoleexamen och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.	38*
25. Realskoleexamen och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.	41*
26. Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.	43*
27. Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.	46*
28. Antal lärjungar, som afgått år 1909, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.	49*

Tabl.	Page.
10. Matières d'instruction choisies par les stagiaires, pendant l'année scolaire 1909—1910.	12*
11. Nombre d'heures de service (en moyenne) des stagiaires du cours pratique pendant l'année scolaire 1909—1910.	» *
12. Nombre des élèves pendant l'année scolaire 1909—1910.	13*
13. Répartition spéciale pendant le semestre d'automne 1909 des élèves présents dans la 3 ^e et 4 ^e classe du »gymnase«.	16*
14. Nombre des élèves présents dans les établissements scolaires pendant le semestre d'automne 1909, par préfecture.	17*
15. État sanitaire des élèves pendant le semestre d'automne 1909. ...	18*
16. Nombre des malades et des maladies parmi les élèves pendant le semestre d'automne 1909.	19*
17. Nombre, pendant le semestre d'automne 1909, des élèves qui n'ont pas pris part aux exercices de gymnastique ou qui ont été renvoyés aux divisions des faibles.	20*
18. Age, à proportion de l'âge normal, des élèves présents au semestre d'automne 1909.	23*
19. Élèves présents, au semestre d'automne 1909, répartis par départemens d'après leurs lieux de domicile.	26*
20. Élèves présents, au semestre d'automne 1909, répartis d'après leurs domiciles en dedans et en dehors du siège de l'établissement scolaire.	30*
21. Nombre des élèves dans les divers départemens qui ont été enseignés, pendant le semestre d'automne 1909, en dedans et en dehors du département.	33*
22. Passage, en 1909, des élèves à une classe supérieure à la fin du semestre de printemps et au commencement du semestre d'automne.	34*
23. Mouvement des élèves en 1909.	36*
24. Examens de sortie de l'école moderne avec examens complémentaires du semestre de printemps 1909.	38*
25. Examens de sortie de l'école moderne avec examens complémentaires du semestre d'automne 1909.	41*
26. Examens de maturité avec examens complémentaires du semestre de printemps 1909.	43*
27. Examens de maturité avec examens complémentaires du semestre d'automne 1909.	46*
28. Nombre d'élèves sortis pendant l'année 1909, répartis d'après la carrière choisie immédiatement après leur sortie de l'école.	49*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlämnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om statens allmänna läroverk för gossar läsåret 1909—1910.

Stockholm den 12 November 1912.

Underdånigst
FRIDTJUV BERG.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-departementet.

Här föreliggande berättelse upptager, förutom de i de fyra föregående berättelserna behandlade ämnena, jämväl tre andra, hvilka enligt den fastställda planen skola vara föremål för bearbetning endast med vissa bestämda mellantider, nämligen *dels* uppgifter angående de närvarande lärjungarnes ålder och hemorter, hvilka ämnen skola behandlas hvar femte år och således senast voro föremål för bearbetning i berättelsen för läsåret 1904—1905, *dels* uppgifter angående de läroböcker och öfriga arbeten, hvilka under läsåret 1909—1910 varit vid de allmänna läroverken använda för undervisningen i såväl läro- som öfningsämnena, med uppgift på de läroverk, där hvarje särskildt arbete varit under läsåret använt. En dylik redogörelse förekom senast i berättelsen för läsåret 1899—1900. Densamma åtföljer äfven denna gång den egentliga årsberättelsen såsom bilaga med särskild paginering och är, i enlighet med det af herr Statsrådet lämnade uppdraget, utarbetad af amanuensen i ecklesiastikdepartementet, filosofie doktorn Anton Lindström.

Den i berättelsen för läsåret 1906—1907 intagna nya tabellen angående lärjungarnes deltagande i de frivilliga läsämnen i realskolan återfinnes äfven i här ifrågavarande berättelse och har utvidgats att omfatta lärartimmarne i de frivilliga läsämnen jämväl å gymnasiet. Likasom i närmast föregående tre berättelser lämnas äfven nu (i tabell

14) en redogörelse angående lärjungarnes fördelning länsvis samt, likasom i de båda närmast föregående berättelserna, uppgifter angående antalet lärjungar, som aflagt realskol-examen samt för deras tillämnade lefnadsbanor närmast efter afgang.

På grund af bestämmelserna i 1905 års läroverksstadga, att det tillkommer skolläkaren att verkställa undersökning angående lärjungarnes syn- och hörsselförmåga minst en gång under läsåret, på tid han anser därför lämplig, har ingen undersökning härom ägt rum vid Nya elementarskolan i Stockholm och vid Vänersborgs högre allmänna läroverk under höstterminen 1909, hvadan uppgifterna för vårterminen 1910 måst användas för dessa läroverk, trots olägenheter däraf, att undersökningen härigenom ej kommit att omfatta samma tid för alla läroverk samt att de undersökta lärjungarne vid de två nämnda läroverken varit delvis andra. Af samma anledning afse uppgifterna från Alingsås samskola angående lärjungarnes hälsotillstånd vårterminen 1910 i stället för höstterminen 1909.

För rättande af förefintliga fel och ofullständigheter i de till 1909—1910 års berättelse inkomna primäruppgifterna hafva 115 anmärkningsskrifvelser utfärdats, af hvilka, såsom ofvan antydts, ej alla kunnat tillfredsställande besvaras.

A. Undervisningen i allmänhet.

1. Läroverkens organisation och antal.

Enligt läroverksstadgan af den 18 Februari 1905 äro rikets allmänna läroverk af två slag, dels *realskolor*, hvilka bestå af sex ettåriga klasser och hafva till ändamål att utöfver omfånget af folkskolans verksamhet meddela allmän medborgerlig bildning, dels *högre allmänna läroverk*, bestående af en sexklassig realskola och ett fyraårigt gymnasium, det senare med angifvet ändamål att utöfver realskolans allmänbildande uppgift grundlägga de vetenskap-

liga insikter, som vid universitet eller högre tillämpnings-skola vidare utbildas.

Realskolan, utgående från ett kunskapsmått, ej öfverstigande hvad som, enligt den år 1900 fastställda normalplanen för folk- och småskolor, inhämtas i fast folkskola litt. A, omfattar, såsom nämndt, sex ettåriga klasser och avslutas med en examen, kallad *realskolexamen*. — Å vissa orter är realskolan anordnad såsom *samskola*, d. v. s. med tillträde för såväl gossar som flickor, men för öfrigt inrättad efter hufvudsakligen enahanda grunder, som gälla

les gifna bestämmelser tillkomme extralärare vid rikets allmänna läroverk; att bekosta aflöningen åt öfriga af läroverksöfverstyrelsen för här afsedda ändamål förordnade extra ordinarie lärare och timlärare enligt de för sådana lärare vid de allmänna läroverken stadgade grunder; att bekosta den ökade undervisning i öfningsämnena, som på grund af läroverkets utvidgning med latinlinje kunde blifva af behovet påkallad; att bereda lämpliga undervisningslokaler för samtliga klasser, ringar och afdelningar i läroverkshuset eller dess omedelbara närhet samt att bestrida öfriga af utvidgningen föranledda utgifter.

Sedan stadsfullmäktige i *Sundsvall*, för att få till stånd äfven ett latinalgymnasium vid skolan, beslutit att för åtta år, räknadt från och med höstterminen 1906, anslå därför erforderliga medel, medgaf Kungl. Maj:t den 10 Augusti 1906, att undervisningen vid högre allmänna läroverket i Sundsvall skulle utan kostnad för statsverket få under läsåret 1906—1907 utsträckas till den omfattning, som vid rikets allmänna läroverk är föreskrifven för latinalgymnasiets första ring, samt under läsåren 1907—1910 med ytterligare en ny ring årligen för latinalgymnasiet, till dess fullständigt latinalgymnasium utan grekiska vore upprättadt. För de i sammanhang härmed lämnade närmare föreskrifter redogöres i berättelsen för läsåret 1906—1907, sid. 2. Med anledning af detta medgifvande meddelades under läsåret 1906—1907 vid Sundsvalls läroverk undervisning i latinalgymnasiets första ring, under läsåret 1907—1908 i dess första och andra ring och under läsåret 1908—1909 i dess tre lägre ringar. Under här ifrågakarande läsår var undervisningen utsträckt jämväl till latinalgymnasiets fjärde ring. I sammanhang härmed medgafs genom Kungl. brefvet den 18 juni 1909, dels att lärjungarne vid latinalgymnasiet fingo under läsåret 1909—1910 undervisas tillsammans med lärjungarne i realgymnasiet till den omfattning, som angåfves i § 14 af gällande läroverksstadga, dels ock att, för tillgodeende af det behof af ökad undervisning, som påkallades af läroverkets utvidgning med latinalgymnasiets samtliga ringar, för läsåret 1909—1910 fingo förordnas en extra ordinarie lektor och två andra extra ordinarie lärare och skulle med afseende på ifrågakarande extra ordinarie lektors kompetens som såväl dennes som de två andra extra ordinarie lärarnes aflöning och öfriga förmåner gälla hvad som föreskrifvits i Kungl. brefvet den 10 augusti 1906.

Hvad beträffar *realskolorna för gossar* var undervisningen vid realskolan i *Sköfde* med Kungl. Maj:ts tillstånd jämväl under läsåret 1908—09 likasom under närmast föregående läsår på stadens bekostnad utvidgad med gymnasiets första och andra ring. De närmare bestämmelserna för denna utvidgning återfinnas i berättelsen för läsåret 1907—1908, sid. 2 och 3. — Genom Kungl. bref den 15 oktober 1909 medgafs, att därest skjutöfningar på af rektor angifvet sätt komme att anordnas vid det med realskolan förenade, å kommunens bekostnad upprättade gymnasiet, rektor skulle äga att åt de i nämnda öfningar deltagande lärjungar med-

gifva ledighet från enstaka lärotimmar i läroämnena och teckning, tillsammans högst 25 timmar under läsåret, för hvardera af de båda gymnasieringarna och med lämplig fördelning på olika ämnen.

Omorganisationen af *samskolorna* har fortgått enligt förut genom särskilda Kungl. bref fastställd plan. Under läsåret 1909—10 hade, såsom synes af tab. 12, följande samskolor blifvit fullständiga, nämligen i Norrtälje, Trälleborg, Alingsås, Filipstad, Askersund och Skellefteå. Under läsåret 1908—1909 blefvo följande samskolor fullständiga, nämligen i Vimmerby, Åmål, Falköping, Köping, Arboga, Örnköldsvik och Haparanda. I de öfriga samskolorna voro enligt stat följande klasser inrättade som samskoleklasser, nämligen i Södertälje, Ängelholm, Strömstad, Sala och Piteå kl. 1—5 samt i Vadstena kl. 1—4.

På grund af medgifvande i särskilda Kungl. bref voro under läsåret 1909—1910 på de respektive städernas bekostnad samskolorna i Södertälje och Sala utvidgade med sjätte realskoleklassen och rättighet tillerkänd dem att anställa realskoleexamen.

2. Undervisningens allmänna anordning; läsårets längd; fridagar.

Tab. 1 och 2.

Angående *läro- och öfningsämnena* föreskrifver 1905 års läroverksstadga, att läroämnena i *realskolan* skola vara: kristendom, modersmålet, tyska, engelska, historia, geografi, matematik och naturlära, äfvensom franska för de lärjungar, som önska erhålla undervisning däri. Genom Kungl. kungörelsen den 1 November 1907 (Sv. Förf.-Saml. 1907, n:r 93) förändrades detta från och med den 1 Augusti 1908 därhän, att naturlära uppdelades i ämnena biologi, fysik och kemi. — Lärjunge, som undervisas i franska, kan erhålla befrielse från undervisning i teckning. Kvinnlig lärjunge kan i samskolans tre högre klasser befrias från undervisning i tyska eller engelska äfvensom från viss del af undervisningen i matematik; sådan lärjunge äger dock ej rättighet att undergå realskoleexamen. — Öfningsämnena i realskolan äro: välskrifning, teckning, musik och gymnastik samt vid samskola dessutom handarbete för kvinnlig lärjunge; från denna sistnämnda undervisning kan dock befrielse äga rum. För lärjungar, som sådant önska, meddelas, då förhållandena sådant medgifva, undervisning i slöjd.

Läroämnena å *realgymnasiet* äro: kristendom, modersmålet, tyska, engelska, franska, historia, geografi, filosofisk propedeutik, matematik, biologi, fysik och kemi. — Läroämnena å *latingymnasiet* äro: kristendom, modersmålet, latin, grekiska, tyska, engelska, franska, historia, geografi, filosofisk propedeutik, matematik, biologi och fysik. — Lärjunge, som blifvit flyttad till gymnasiets tredje ring, har dock rätt att vid läsårets början bortvälja ett af de å timplanen upptagna ämnena eller teckning eller också två af dessa ämnen, såvida de i fjärde ringen tillsammans icke upptaga mer än sex timmar i veckan. Från de ämnena, som kunna bortväljas, äro dock undantagna modersmålet och kristendom.

Öfningsämnen å gymnasiet äro: teckning, musik samt gymnastik och vapenöfningar. Befrielse från undervisning i musik, gymnastik och vapenöfning samt, i fråga om realskolan och gymnasiets två lägsta ringar, äfven från teckning kan af rektor meddelas på grund af läkares intyg eller af annan giltig anledning.

Med afseende på **undervisningsplan och arbetsordning** vid de allmänna läroverken lämnar 1905 års läroverksstadga allmänna bestämmelser i §§ 11—16. Där föreskrifves bland annat, att lärjungarne i realskolans sjätte klass och gymnasiets första ring skola åtnjuta skild undervisning, för såvidt ej särskilda förhållanden vid något läroverk påkalla gemensam undervisning i sådana lärostycken, som äro för de båda klasserna gemensamma. Dessutom stadgas, att vid läroverk med både real- och latingymnasium lärjungarne i samma ring skola åtnjuta gemensam undervisning i sådana läroämnen, som å båda gymnasierna äro likställda, men skild undervisning i öfriga ämnen, såvida annan anordning icke är af förhållandena påkallad.

I. Realskolan.

Genom Kungl. kungörelsen den 2 Mars 1906 (Sv. Förf.-Saml. 1906, nr 10), fastställdes *undervisningsplan för realskolan* att träda i tillämpning från och med höstterminen 1906. Kungl. kungörelsen den 9 okt. 1908 (Sv. Förf.-Saml. 1908, n:o 112) vidtog häruti den ändring, att naturlära uppdelades i tre ämnen, biologi, fysik och kemi. Timplanen fick i sammanhang härmed följande utseende.

Timplan för realskolan.

Ä m n e n.	Antal lärotimmar i veckan i realskolans klasser.						Tillsammans
	kl. 1	kl. 2	kl. 3	kl. 4	kl. 5	kl. 6	
Kristendom	3	3	3	2	2	2	15
Modersmålet	5	5	6	4	3	3	26
Tyska	6	6	6	4	4	3	29
Engelska	—	—	—	5	5	4	14
Historia	2	3	3	3	3	4	18
Geografi	2	2	2	2	2	2	12
Matematik	4	5	5	5	4	5	28
Biologi	2	2	2	1	2	2	11
Fysik	—	—	—	2	1	2	5
Kemi	—	—	—	—	2	1	3
Välskrifning	2	2	1	—	—	—	5
Teckning	1	1	2	2	2	2	10
Summa	27	29	30	30	30	30	176

Anm. Med afseende på *timplanen för realskolan* stadgades, att å de lärjungar i femte och sjätte klasserna, som så önskade, finge meddelas undervisning i franska två timmar i veckan utom timplanen; dessa lärjungar kunde, jämlikt § 7 af läroverksstadgan, på begäran befrias från undervisning i teckning. — Vid läroverk, där vederbörande ämneskonferens ansåge det lämpligt, kunde, efter medgifvande i hvarje fall af läroverksöfverstyrelsen, på tid utom timplanen anordnas frivilliga *laborationer i fysik* i 4:e—6:e klasserna, i *kemi* i 5:e klassen samt i *biologi* i 6:e klassen; dock att den för laborationsafdelning och vecka för sådant ändamål använda tiden icke skulle anses motsvara mer än en veckotimme vid beräkning enligt § 133 läroverksstadgan af vederbörande lärares tjänstgöring. — Undervisning i frivillig *teckning* skulle, efter medgifvande i hvarje särskildt fall af läroverksöfverstyrelsen, kunna meddelas under högst två timmar i veckan utom timplanen.

Den under läsåret 1909—1910 gällande *kursplanen för realskolan* är fastställd genom den ofvannämnda undervisningsplanen den 2 mars 1906 med vissa ändringar jämlikt Kungl. kungörelsen den 9 okt. 1908 (se berättelsen för läsåret 1908—1909, sid. 3). Förutom kursfördelningar och metodiska anvisningar innehåller nämnda kursplan äfven uppgift om det mål, man för hvarje ämne har för afsikt att uppnå genom de i kursplanen upptagna lärokurserna. Dessa mål äro angifna sålunda:

Kristendom. Kristendomsundervisningen i realskolan har till uppgift, att till den omfattning, som öfverensstämmer med lärjungarnes ålder och realskolans bildningsmål, samt på ett sätt, som kan främja lärjungarnes religiösa utveckling, meddela insikt i kristendomens historia samt i hufvudpunkterna af dess lära.

Modersmålet. Undervisningen i modersmålet i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att flytande och uttrycksfullt uppläsa stycken i bunden och obunden form, färdighet att muntligen och skriftligen, i senare fallet med säker rättstafning och interpunktion, gifva en redig och språkligt vårdad framställning af ett lättare ämne samt förtrogenhet med några af Sveriges förnämsta författare, hufvudsakligen från senaste århundradet. — I sammanhang härmed torde böra omnämnas, att Kungl. Maj:t med upphäfvandet af bestämmelserna i cirkuläret den 16 November 1889 den 7 April 1906 fastställde delvis nya bestämmelser för undervisning i svensk rättskrifning att i de tre lägsta klasserna af de allmänna läroverken tillämpas från och med läsåret 1906—1907 samt att i mån af lärjungarnes uppflyttning i högre klass de nya bestämmelserna skola äfven där tillämpas. Genom Kungl. kungörelsen den 31 December 1906 stadgades, att, därest läroverksöfverstyrelsen funne sådant lämpligt, det i förutnämnda cirkulär påbudna stafningssättet finge användas tidigare, än eljest enligt cirkuläret skolat ske.

Tyska. Undervisningen i tyska i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med vårdadt uttal uppläsa lättare tysk text och att uppfatta innehållet därpå samt en viss färdighet att förstå det talade språket äfvensom någon öfning i språkets skriftliga bruk.

Engelska. Undervisningen i engelska i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med vårdadt uttal uppläsa lättare engelsk text och att uppfatta innehållet därpå samt en viss färdighet att förstå det talade språket äfvensom någon öfning i språkets skriftliga bruk.

Franska (frivilligt ämne). Undervisningen i franska språket i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med vårdadt uttal uppläsa genomgångna franska läsestycken samt att uppfatta innehållet därpå.

Historia. Undervisningen i historia i realskolan har till uppgift att göra lärjungarne förtrogna med personligheter och tidsföreteelser, hvilka varit af större betydelse för vårt folks eller för hela mänsklighetens utveckling, företrädesvis under nyare tiden, samt att meddela någon kännedom om Sveriges nuvarande författning och förvaltning.

Geografi. Undervisningen i geografi i realskolan har till uppgift att, i sammanhang med utbildandet af lärjungarnes förmåga att använda karta och glob, meddela kännedom om fäderneslandets samt det viktigaste af det öfriga Europas och de främmande världsdelarnas geografi, i syfte att småningom gifva lärjungarne en samlad bild af jordytan, dess natur och människolif.

Matematik. Undervisningen i matematik i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne insikt och färdighet i räkning, särskildt med tillämpning på uppgifter från det dagliga lifvet, äfvensom förtrogenhet med geometriens elementära begrepp och metoder, allt till en omfattning, som motsvarar fordringarne på allmän medborgerlig bildning och på samma gång utgör en tillräcklig förberedelse för de utbildningsanstalter, som ansluta sig till realskolan.

Naturlära. Undervisningen i naturlära i realskolan har till uppgift att bibringa lärjungarne en på egen åskådning grundad, väsentligen genom induktivt förfarande vunnen, efter deras utveckling afpassad kunskap om naturen och dess företeelser samt om naturlagarne och deras tillämpning på det praktiska lifvet.

Välskrifning. Undervisningen i välskrifning har till uppgift att bibringa lärjungarne en vårdad och för det praktiska lifvet användbar handstil.

Teckning. Teckningsundervisningen har till uppgift att, på ett sätt, som kan främja en sund utveckling af lärjungarnes smak och skönhetssinne, bibringa dem öfning i att efter ett enkelt fristående föremål göra en perspektivisk teckning i kontur och en geometrisk ritning i gifven skala.

Slöjd. Undervisningen i slöjd i realskolan afser att, på samma gång den bibringar lärjungarne förmåga att själfständigt förfärdiga enklare föremål af trä eller metall, hos dem utbilda praktiskt omdöme och allmän händighet.

Kvinnligt handarbete. Undervisningen i kvinnligt handarbete i realskolan har till uppgift att, på ett sätt, som är ägnadt att utveckla öga och hand samt väcka intresse för kroppsarbete, bibringa de kvinnliga lärjungarna vissa färdigheter, som för deras framtida verksamhet kunna vara af betydelse.

II. Gymnasium.

Genom Kungl. kungörelsen den 30 April 1909 (Sv. Förf.-Saml. 1909, nr 28) fastställdes *ny undervisningsplan för gymnasiet*, att med vissa öfvergångsbestämmelser för läsåren 1909—1910 och 1910—1911 gälla från och med höstterminen 1909. Härmed var den nya läroverksorganisationen i det stora hela genomförd och det högre allmänna läroverket uppdeladt i en sexklassig realskola och ett från realskolans femte klass utgående gymnasium, bestående af fyra ettåriga ringar.

Den i denna undervisningsplan fastställda timplanen har följande utseende.

Timplan för realgymnasiet.

Ä m n e n	Realgymnasiet			
	Ring I	Ring II	Ring III	Ring IV
Kristendom	2	2	2	2
Modersmålet	3	2	3	3
Tyska	2	2	2	2
Engelska.....	3	3	2	4
Franska	—	4	4	4
Historia	3	3	3	3
Geografi	2	1	—	—
Filosofisk propedeutik.....	—	—	1	1
Matematik	7	6	6	6
Biologi	1	2	2	1
Fysik	3	2	4	3
Kemi	2	2	2	2
Teckning.....	2	2	2	2
Summa timmar i veckan	30	31	33	33

Timplan för latin gymnasiet.

Ä m n e n	Latin gymnasiet			
	Ring I	Ring II	Ring III	Ring IV
Kristendom	2	2	2	2
Modersmålet	3	2	3	3
Latin	6	6	6	6
Tyska	2	2	2	2
Engelska.....	2	2	2	2
Franska	—	4	4	4
Historia	3	3	3	3
Geografi	2	1	—	—
Filosofisk propedeutik.....	—	—	1	1
Matematik	5	4	4	5
Biologi	1	2	2	1
Fysik	2	1	2	2
Teckning.....	2	2	2	2
Summa timmar i veckan	30	31	33	33

Ann. 1. De lärjungar i ring III, som önska läsa grekiska, erhålla undervisning i detta ämne 7 timmar i veckan i stället för i matematik (4 timmar) och i teckning (2 timmar), hvarjämte de deltaga i undervisningen i engelska blott 1 timme. De lärjungar i ring IV, som önska läsa grekiska, erhålla undervisning i detta ämne 7 timmar i veckan i stället för i matematik (5 timmar) och i teckning (2 timmar).

Ann. 2. I fråga om lärjunges rätt till bortval af vissa ämnen i ring III och IV hänvisas till § 8 i gällande läroverksstadga.

Ann. 3. Vid läroverk, där frivilliga laborationer i naturvetenskapliga ämnen äro anordnade, må efter öfverstyrelsens medgifvande i hvarje särskildt fall i ring II och III samt under höstterminen i ring IV för sådan öfning användas tid utom timplanen; dock må den sammanlagda tiden icke för någon laborationsafdelning öfverstiga 2 timmar i veckan. För den händelse i någon ring eller afdelning af ring och för något ämne antalet i frivilliga laborationer deltagande lärjungar beräknas skola uppgå till omkring 16 eller därutöver, må öfverstyrelsen kunna medgifva, att ringen eller afdelningen vid laborationerna i ifrågavarande ämne uppdelas på två laborationsafdelningar. Vid beräkning enligt § 133 af läroverksstadgan af vederbörande lärares tjänstgöring må tid, som i enlighet med nu gifna bestämmelser användes för laborationer, inräknas.

Ann. 4. Undervisning i frivillig teckning meddelas, efter medgifvande i hvarje särskildt fall af öfverstyrelsen, under högst 2 timmar i veckan utom timplanen.

Den genom kungl. kungörelse den 30 april 1909 fastställda undervisningsplanen innefattar äfven en *ny kursplan för gymnasiet* att med vissa öfvergångsbestämmelser rörande undervisningen i historia under läsåren 1909—1910 och 1910—1911 gälla från och med höstterminen 1909.

Förutom kursfördelning och metodiska anvisningar innehåller nämnda kursplan jämväl uppgifter om det mål man för hvarje ämne har för afsikt att uppnå genom de i kursplanen upptagna lärokurserna. Dessa mål äro sålunda angifna.

För real- och latinymnasium.

Kristendom. Kristendomsundervisningen å gymnasiet har till uppgift att, till en omfattning, som öfverensstämmer med gymnasiets allmänna bildningsmål, samt på ett sätt, som kan främja lärjungarnes religiösa och sedliga utveckling, meddela insikt i kristendomens urkunder och historia samt i dess lifs- och världsåskådning.

Modersmålet. Undervisningen i modersmålet å gymnasiet har till uppgift att, på grundvalen af det i realskolans fem lägre klasser i ämnet inhämtade, göra lärjungarne närmare förtrogna med det viktigaste af svensk litteratur och dess utveckling fram till våra dagar äfvensom att, i sammanhang därmed och genom för ändamålet särskildt afpassade öfningar, utveckla deras förmåga att klart och vårdadt i tal och skrift framställa sina tankar.

Tyska. Undervisningen i tyska å gymnasiet har till uppgift att, under befastande och utvidgande af den kunskap i språket, som å det lägre stadiet inhämtats, för lärjungarne göra språkkunskapen i högre grad, än i realskolan kunnat ske, till ett medel att förvärfva bildningsvärden från olika områden af den tyska kulturen.

Engelska. Undervisningen i engelska å gymnasiet har till uppgift att, under befastande och utvidgande af den kunskap i språket, som å det lägre stadiet inhämtats, för lärjungarne göra språkkunskapen i högre grad, än i realskolan kunnat ske, till ett medel att förvärfva bildningsvärden från olika områden af den engelska kulturen.

Franska. Undervisningen i franska å gymnasiet har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att med vårdadt uttal uppläsa lättare fransk text och att uppfatta innehållet därpå äfvensom att i någon mån införa dem i den franska litteraturen.

Historia. Undervisningen i historia å gymnasiet har till uppgift att vidga och fördjupa lärjungarnes insikter i fäderneslandets historia och i allmän historia, särskildt under nyare tiden, äfvensom att bibringa dem kännedom om Sveriges statsförfattning och förvaltning samt om grunddragen af de stora kulturländernas statsskick.

Geografi. Undervisningen i geografi å gymnasiet har till uppgift att, med stöd af de insikter i ämnet, som förvärfvats i realskolans fem lägre klasser, gifva lärjungarne en samlad bild af jordytan, dess natur och människolif samt att, i anslutning därtill, meddela fylligare kunskap om de viktigare kulturländernas och i synnerhet fäderneslandets geografi.

Filosofisk propedeutik. Undervisningen i filosofisk propedeutik har till uppgift att, med hufvudsakligt afseende fäst vid det hos den mognare ungdomen förefintliga behovet att vinna klarhet öfver sjäslifvets allmännaste företeelser, införa lärjungarne i psykologiens elementer äfven-

som att göra dem bekanta med de viktigaste lagarna för ett formellt riktigt tänkande.

Matematik. Undervisningen i matematik på gymnasiet har till uppgift att, till en omfattning, som motsvarar real- och latinymnasiernas allmänna bildningsmål, bibringa lärjungarne matematisk insikt och färdighet och på samma gång förtrogenhet med den art af tänkande, som är utmärkande för den matematiska vetenskapen.

Biologi. Undervisningen i biologi på gymnasiet afser att, utöfver hvad som å det lägre stadiet inhämtats, meddela lärjungarne en i möjligaste mån på deras egen erfarenhet grundad kännedom om de lefvande varelsernas viktigaste former samt om det viktigaste af deras organisation och lifsyttningar, hvari kännedomen om människokroppen och hälsoläran ingår såsom en väsentlig del.

Fysik. Undervisningen i fysik på gymnasiet har till uppgift att, till en omfattning, som motsvarar real- och latinymnasiernas allmänna bildningsmål, bibringa lärjungarne förtrogenhet med experimentel undersökningsmetod äfvensom sammanhängande kännedom om de viktigaste företeelser, erfarenhetslagar och teorier, som tillhöra fysikens olika områden.

Teckning. Den obligatoriska teckningsundervisningen å gymnasiet har till uppgift att, på grundvalen af de för realskolans fem lägre klasser föreskrifna kurserna i teckning, på ett sätt, som är ägnadt att vidare utveckla lärjungarnes smak och skönhetssinne, bibringa dem större färdighet i teckning efter verkligheten äfvensom ökad insikt och färdighet i geometrisk ritning. — Uppgifterna för den frivilliga teckningen böra mera afse vinnande af vidgade färdigheter och insikter inom de särskilda kursernas område än ett hastigare fortskridande i ämnet. Detta gäller framförallt linearritningen, men äfven frihandsteckningen. Härjämte må emellertid äfven andra uppgifter förekomma än de, som för den obligatoriska teckningen äro föreskrifna.

För realgymnasium.

Kemi. Undervisningen i kemi har till uppgift att, till en omfattning, som motsvarar realgymnasiets allmänna bildningsmål, bibringa lärjungarne sammanhängande och, i den mån det är möjligt, på experiment grundad kännedom om de viktigaste kemiska företeelserna, lagarna och teorierna.

För latinymnasiet.

Latin. Undervisningen i latin å gymnasiet har till uppgift att bibringa lärjungarne förmåga att förstå och på vårdad svenska återgifva lättare latinsk text äfvensom att gifva dem någon kännedom om den romerska litteraturen, vunnen genom läsning af valda stycken på prosa och vers ur lämpliga författare, samt någon kännedom om den romerska kulturen, vunnen hufvudsakligen i sammanhang med läsning af författarne.

Grekiska. Undervisningen i grekiska har till uppgift att införa lärjungarne i det viktigaste af grekiska språkets elementer samt bibringa dem någon bekantskap med lättare författare inom den grekiska litteraturen.

För utrönande af engelska språkets lämplighet såsom begynnelsespråk vid de allmänna läroverken föreskrefs genom Kungl. brefvet den 22 Juli 1908, att vid Statens profskola, Nya elementarskolan i Stockholm, samt vid högre realläroverket i Göteborg vid början af läsåret 1908—1909 skulle upprättas en parallellafdelning af första klassen med engelska språket såsom begynnelsespråk i stället för tyska, under förutsättning att minst 15 lärjungar anmälde sig till deltagande i undervisningen i sådan afdelning; att dylikt utbyte med afseende på språkundervisning skulle ske för dem af dessa lärjungar, hvilka under läsåren 1909—1910 samt 1910—1911 blifvit behörigen uppflyttade till andra, respektive tredje klassen; att samma anordning af undervisningen skulle inom nämnda båda läroverks första klass under enahanda förutsättningar vidtagas under hvarterdera af läsåren 1909—1910 och 1910—1911 med fortsättning inom respektive andra och tredje klasserna under de två nästföljande läsåren; samt att lärjungarne i ifrågavarande läsafdelningar skulle i läroämnena åtnjuta skild undervisning. — Under läsåret 1909—1910 fortgick denna undervisning i afdelningarna b af 1:a och 2:a klasserna vid de båda läroverken. Vid Nya elementarskolan deltog i densamma 20 lärjungar i första klassen och 26 lärjungar i andra klassen, vid Göteborgs realläroverk 36 lärjungar i första klassen och 35 lärjungar i andra klassen.

Hvad angår undervisningen i *musik* samt i *gymnastik* och *vapenöfning* föreskrefs genom Kungl. brefvet den 14 Maj 1909, att i de allmänna läroverkens samtliga klasser och ringar de uti undervisningsplanen för dessa öfningsämnen af den 19 Augusti 1895 gifna bestämmelserna skulle fortfarande under läsåret 1909—1910 tjäna till efterrättelse, dock med vissa jämkningar, nämligen dels att i de fall undervisningen i musik enligt 1895 års undervisningsplan kunnat eller skolat anordnas på ett visst antal heltimmar, sistnämnda tidsbestämelse skulle, där en sådan anordning för läroverkets arbetsordning ansåges önskvärd, kunna utbytas mot ett lika stort antal undervisningstimmar på 45 minuter, dels att undervisningen i gymnastik skulle, där sådant ansåges lämpligt, kunna anordnas sålunda, att hvarje lärjunge, som deltog i nämnda undervisning, öfvades hvarje vecka i gymnastik fyra gånger, hvarje gång 45 minuter, dels att undervisningen i fäktning skulle inom läroverkets fyra högsta årsklasser kunna anordnas två gånger i veckan med 45 minuter hvarje gång.

Den särställning bland rikets allmänna läroverk, som sedan gammalt intagits af *Nya elementarskolan i Stockholm*, fortfor jämväl efter den nya läroverksorganisationens genomförande, dock med några modifikation, som fingo sitt uttryck i Kungl. reglementet för Statens profskola, Nya elementarskolan i Stockholm, den 2 December 1905 (Sv. Förf.-Saml. 1905, n:r 68). Häri föreskrefs, att för Nya elementarskolan skulle, där ej annorlunda i reglementet stadgades, gälla samma bestämmelser, som för de öfriga högre allmänna läroverken i hufvudstaden. I sammanhang härmed ställdes Nya elementarskolan, som förut haft egen styrelse, under direktio-

nen för Stockholms stads undervisningsverk. Med afseende på skolans plats i läroverksorganisationen stadgades, att Nya elementarskolan skulle, utöfver det i 1905 års läroverksstadga angifna ändamålet för rikets allmänna läroverk, dessutom hafva till särskild uppgift att vara ett läroverk, där ifrågasatta förändringar med afseende på undervisningen vid de allmänna läroverken samt organisationen af desamma kunde på försök tillämpas. På grund häraf skulle det åligga såväl skolans rektor som enhvar af dess lärare att, så långt deras tid det medgäfve, med uppmärksamhet följa den pedagogiska utvecklingen inom och utom landet och hos läroverksöfverstyrelsen göra framställning om anställande af pedagogiska försök. För anställande af dylika försök och hvad därmed stode i samband ägde läroverksöfverstyrelsen att med afseende på här ifrågavarande läroanstalt i de af Kungl. Maj:t fastställda undervisningsplanerna för de allmänna läroverken vidtaga de jämkningar, som nämnda försök kräfde, dock att, där dylika försök medförde särskilda kostnader eller ärendets beskaffenhet eljest sådant påfordrade, ärendet skulle underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Lärjunge finge intagas i Nya elementarskolan utan afseende på läroverksområde. I öfrigt skulle beträffande mottagande af lärjungar i de särskilda afdelningarna gälla hvad som funnes föreskrifvet i 1905 års läroverksstadga, dock att i hvarje för viss klass i realskolan bestämd afdelning finge undervisas högst 30 lärjungar, såvida icke läroverksöfverstyrelsen annorlunda bestämde. — Från och med läsåret 1908—1909 finnes vid skolan upprättad en sjätte realskoleklass.

Undervisningen vid Nya elementarskolan fortgick äfven under läsåret 1909—10 efter den af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk den 3 Augusti 1906 fastställda öfvergångsplanen, hvilken återfinnes i berättelsen för läsåret 1906—1907, sid. 7. Denna öfvergångsplan tillämpades under läsåret fullständigt i realskolans alla klasser samt i första och andra ringarna af gymnasiet; äfven i gymnasiets tredje och fjärde ringar tillämpades nämnda öfvergångsplan, dock med det undantag, att de lärjungar, hvilka i fjärde klassen börjat att läsa franska i stället för engelska, för dessa språk erhålla ett därifrån afvikande timantal. — Med afseende på de för undervisningen gällande s. k. hemskrifningarna ägde vissa inskränkningar rum, likasom den med läsåret 1895—1896 införda läxfrihet för samtliga klasser till måndagar allt fortfarande tillämpades.

Undervisning i slöjd och i kvinnligt handarbete.

Enligt 1905 års läroverksstadga skall, där förhållandena det medgifva, undervisning i slöjd meddelas i realskolan åt lärjungar som sådant önska med två timmar i veckan utom timplanen (jfr k. kungörelsen den 2 Mars 1906). Vid högre allmänt läroverk och realskola för gossar förordnas slöjdlärare för viss tid af läroverksöfverstyrelsen, vid samskola antages slöjdlärare af dess styrelse. — Till läroverk, som visat sig äga på ändamålsenligt sätt ordnad slöjdundervisning, utgår statsbidrag med 150 kronor till hvarje slöjdfdelning af 15 lärjungar.

Undervisning i slöjd meddelades under detta läsår — likasom under det närmast föregående — åt lärjungar vid högre latinläroverket och högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm samt vid Nyköpings, Linköpings, Växjö, Västerviks, Borås, Skara, Örebro och Sundsvalls högre läroverk, åt lärjungar vid Katarina och Kungsholms realskolor i Stockholm, vid Enköpings, Oskarshamns, Landskrona, Varbergs, Göteborgs västra, Uddevalla, Mariestads, Lidköpings och Kristinehamns realskolor samt åt lärjungar vid Norrtälje, Vimmerby, Alingsås, Åmåls, Falköpings, Askersunds, Sala, Örnköldsviks och Skellefteå samskolor. Dessutom meddelades undervisning i slöjd under läsåret 1909—1910 åt lärjungar vid Hälsingborgs högre läroverk och Piteå samskola.

Kostnaderna för slöjdundervisningen hafva för öfrigt dels, med Kungl. Maj:ts tillstånd, bestridits ur läroverkens materialkassar, dels utgått af räntorna ur vissa fonder, dels bestridits genom anslag af hushållningssällskap och slöjdföreningar och dels genom afgifters upptagande af de lärjungar, som begagnat sig af denna undervisning. — I allmänhet har undervisningen i slöjd meddelats af lärare vid folkskolorna, stundom äfven af läroverkets egna lärare, af särskilda slöjdlärare eller af handtverkare utan pedagogisk utbildning. Såsom slöjdlokaler hafva oftast användts slöjdsalarna i folkskolorna eller i särskilda slöjdskolor, på några få ställen särskilda i läroverkshusen inrättade slöjdsalar. Undervisningstiden har i allmänhet varit 2 timmar i veckan, och de slöjdarter, som förekommit, hafva varit snickeri och svarfning, stundom äfven metallslöjd, pappslöjd o. d. —

Understöd af statsmedel för undervisning i slöjd har för läsåret 1909—1910 beviljats åt samtliga ofvannämnda högre läroverk och realskolor för gossar, där slöjd varit anordnad och slöjdläraren har varit förordnad af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. Samtliga här ofvannämnda samskolor åtnjöto äfvenledes statsunderstöd för sin slöjdundervisning.

Undervisning i kvinnligt handarbete. I 1905 års läroverksstadga uppräknas bland öfningsämnena i realskolor kvinnligt handarbete för de lärjungar, som önska deltaga däri. Undervisning i detta ämne meddelas i hvarje klass 2 timmar i veckan utom timplanen. Lärarinna i kvinnligt handarbete antages efter förslag af rektor utaf samskolans styrelse. — Då rektorernas vid de allmänna läroverken årsberättelser ännu skola utarbetas jämlikt den af Kungl. Maj:ten 16 Februari 1877 fastställda planen och rektorerna på grund häraf ej hafva någon skyldighet att i dessa årsberättelser lämna någon redogörelse för undervisning i kvinnligt handarbete, finnas i en del årsberättelser alls inga uppgifter härom och där de finnas, äro de alltför knapphändiga och ofullständiga för att kunna blifva föremål för statistisk bearbetning.

Läsårets längd. I 1905 års läroverksstadga föreskrives, likasom i den förut gällande, att läsåret vid de allmänna läroverken skall vara fördeladt på två terminer, nämligen höstterminen och vårterminen, samt, därest icke särskilda

omständigheter föranleda undantag, börja inom Augusti och sluta inom Juni månad. Men läsårets längd har i 1905 års läroverksstadga blifvit utsträckt till att omfatta 38 veckor, hvari dock ej inräknas tiden för höstterminens inträdes- och flyttningsspröfningar. I dessa 38 veckor skall däremot inräknas den ledighet, som lämnas lärjungarne från och med Torsdagen före Påsk till och med nästföljande Onsdag, äfvensom den ledighet, som lämnas dem från och med Lördagen före Pingst till och med nästföljande Tisdag. Under den återstående delen skall vara ferier, nämligen omkring tre veckor vid Julhelgen och den öfriga tiden under sommaren.

Enligt hvad *tab. 1* utvisar, *börjades och avslöts läsåret* vid samtliga allmänna läroverk inom de i läroverksstadgan föreskrifna tider, Augusti—Juni. Tiden för höstterminens början växlade mellan den 17 och 28 Augusti och för dess slut mellan den 16 och 22 December. Tiden för vårterminens början växlade mellan den 7 och 16 Januari samt för dess slut mellan den 1 och 15 Juni. —

Om man för samtliga läroverken sammanställer uppgifterna om dagen för *höstterminens början* med uppgifterna om dagen för den egentliga undervisningens början under samma termin, finner man, att mellan dessa två dagar, då en mellanliggande Söndag alltid frånräknats, förflutit: vid de högre läroverken i medeltal 3·7 dagar, växlande mellan 1 till och med 5 dagar (det senare vid fyra läroverk); vid realskolorna för gossar i medeltal 2·6 dagar, växlande mellan 1 (vid 1 läroverk) till och med 4 dagar (det senare vid Göteborgs västra realskola); vid samskolorna i medeltal 2·2 dagar, växlande mellan 1½ till och med 3 dagar. Dylika mellandagar vid *början af vårterminen* hafva utgjort 0 vid 20 högre, 8 realskolor för gossar och 17 samskolor samt för öfrigt växlat från ½ till och med 3 dagar. — Beträffande de *mellandagar*, hvilka vid *terminernas slut* pläga förekomma mellan dagen för den egentliga undervisningens avslutande och hemförlofningsdagen, hafva dessa under *höstterminen* utgjort 0 vid 5 högre läroverk, 6 realskolor för gossar och 4 samskolor samt för öfrigt växlat mellan ½—2 dagar. Under *vårterminen* har antalet dylika mellandagar växlat mellan 1—3 dagar.

Fridagar. I 1878 års läroverksstadga föreskrefs, att för hela läroverket gemensam ledighet från undervisningen finge af eforus eller rektor medgifvas, när hård väderlek, marknad, allmän högtidlighet eller annan giltig anledning föreläge. I 1905 års läroverksstadga däremot heter det, att för hela läroverket gemensam ledighet från undervisningen skall af rektor lämnas sammanlagdt minst fyra, högst sex dagar under läsåret. I denna ledighet må dock ej inräknas den frihet från undervisningen, som nödvändiggöres med anledning af inträdespröfning och termins-afslutning. I sammanhang med sagda ledighet, äfvensom eljest, då anledning därtill gifves, kan rektor för högtidlig-hållande af fosterländskt eller eljest betydelsefullt minne, samla läroverkets ungdom och därvid äfven anlita lärarnes medverkan. — Utom dessa ledigheter för hela läroverket

omtalar 1905 års läroverksstadga äfven andra slags ledigheter för särskilda klasser eller ringar, hvilka ledigheter lärjungarne dock i allmänhet icke få disponera efter eget godtyckande. Så skola gymnasiets tredje och fjärde ringar fyra gånger i månaden åtnjuta en hel dags ledighet från undervisningen, af hvilka dagar tre skola användas för skriftliga arbeten å lärorummet; åt lärjungar i gymnasiets första och andra ringar samt i realskolans sjätte klass skall ledighet beviljas tre dagar i månaden; i realskolans femte klass skall ledighet beviljas en och en half och i realskolans fjärde klass en dag i månaden; äfven dessa ledigheter skola delvis användas till skrifningar å lärorummet.

Tab. 2 innehåller uppgifter om antalet fridagar under läsåret 1909—1910. Här äro ej inräknade de s. k. mellandagarna mellan terminernas början och slut, ej heller sådana dagar, då full ledighet icke äger rum, såsom de ofvan omtalade ledigheterna från undervisningen för skrifningar på lärorummet eller sådana ledigheter, som beviljats för täffings-skjutning, militärisk utmarsch eller naturvetenskaplig exkursion eller för skollokalerens desinficering efter sjukdomsfall. Öfriga fridagar uppgingo under läsåret 1909—1910 till 448, hvilket utgör i medeltal för hvarje läroverk 5·8 dagar eller samma antal som under närmast föregående läsår. Fördelade på de olika läroverksgrupperna uppgick fridagarnas antal i medeltal vid de högre läroverken till 5·8, vid realskolorna för gossar till 6·1 och vid samskolorna till 5·5 dagar. Högsta antalet fridagar, nämligen 8, förekom vid Umeå h. allm. läroverk, 1 dag på grund af allm. högtidlighet, 1 dag för beivstade af inspektors begrafning, 1 dag majlof, 1 dag fastlagslof, 1 dag för idkande af idrott, 1 dag utfärd och 2 dagar för skolrummens rengöring.

Marknadslof förekom under läsåret 1909—1910 vid 10 läroverk med sammanlagdt $14\frac{1}{2}$ dagar samt lof på grund af allmän högtidlighet vid 32 läroverk med tillsammans 38 dagar. De gamla ledigheterna mårtenslof, fastlagslof och majlof förekommo vid respektive 19, 43 och 50 läroverk med sammanlagdt respektive $33\frac{1}{2}$, $54\frac{1}{2}$ och 51 dagar. Ledighet för idkande af idrott hade beviljats vid 50 läroverk under tillsammans $44\frac{1}{2}$ dagar, för hvila och vederkvickelse vid 1 läroverk under tillsammans 2 dagar, för skolrummens rengöring vid 24 läroverk under tillsammans $50\frac{1}{2}$ dagar samt under åberopande af Lärov.-st. § 19, mom. 1, vid 45 läroverk under tillsammans 102 dagar.

3. Lärartimmar för vecka i läsåmnena.

Tab. 3 och 4.

De i tab. 3 upptagna lärartimmar utgjorde höstterminen 1909 28,330 mot 27,965 under föregående hösttermin. Af dessa föllo 20,615 (72·8 %) på de högre läroverken, 4,530 (16·0 %) på realskolorna för gossar och 3,185

(11·2 %) på samskolorna. Af de högre läroverkens 20,615 timmar kommo 11,006 (53·4 %) på realskolan och 9,609 (46·6 %) på det högre stadiet (gymnasiet).

Ehuru förhållandena under öfvergångstiden mellan den gamla och den nya läroverksorganisationen ej äro fullt jämförliga från det ena året till det andra, torde en öfversikt öfver de senast förflutna fem åren dock hafva sitt intresse, hvarför en sådan här meddelas. Härvid bör dock erinras därom, att under det första af de här nedan upptagna åren bland realskolorna äro inräknade såväl de treklassiga läroverk, hvilka sedermera indragits, som de fem- och treklassiga läroverk, hvilka enligt den nya läroverksorganisationen skolat förvandlas till realskolor, men då ännu ej voro omorganiserade, och under det andra året bland realskolorna nyssnämnda till indragning bestämda treklassiga läroverk, att den nya timplanen för realskolan ej började tillämpas i alla sex klasserna förr än höstterminen 1906, att denna timplan ännu ej fullständigt tillämpas vid alla samskolor samt att den nya timplanen för gymnasiet ej tillämpades i alla ringar förr än höstterminen 1909.

Höst- termi- nen.	Särskild fördelning i % af realskolans t.r.		Realskolans t.r. i % af hela antalet t.r.	Särskild fördelning i % af gymnasiets t.r.			Kl. 6:1—7:3 (ring I—IV) t.r. i % af hela antalet t.r.
	Kl. 1—5.	Kl. 6.		R. o. L. gemensamt.	Real. särskildt.	Latin, särskildt.	
1905 ...	100·0	—	60·6	5·2	46·7	48·1	39·4
1906 ...	89·5	10·5	64·6	6·2	46·5	47·3	35·4
1907 ...	89·4	10·6	65·3	9·0	48·0	43·0	34·7
1908 ...	88·5	11·5	66·1	9·5	48·1	42·4	33·9
1909 ...	87·6	12·4	65·9	9·6	49·0	41·4	34·1

Vid jämförelse af talen år 1909 i sammandragen mom. d. af tabell 3 och tabell 12 finner man, att på hvarje lärjunge komma 1·28 lärartimmar. Vid fördelning efter de olika stadierna erhåller man för hvarje lärjunge i realskolan 1·13 lärartimmar samt för hvarje lärjunge på gymnasiet 1·76 lärartimmar. Med afseende på gymnasiets båda linjer, komma 1·68 lärartimmar på hvarje realist och 1·86 på hvarje latinare¹⁾. Jämföras dessa tal med motsvarande för de 4 föregående åren, hvarvid är att beakta hvad i anslutning till den närmast föregående tabellen blifvit sagdt, erhåller man följande öfversikt.

Höst- termi- nen.	Antal lärartimmar på hvarje lärjunge						
	i realskolan.			på gymnasiet.			Inom hela läroverket.
	Kl. 1—5.	Kl. 6.	Samtl.	Real.	Latin.	Samtl.	
1905 ...	1·08	—	1·08	1·49	2·09	1·74	1·268
1906 ...	1·07	1·81	1·12	1·49	2·06	1·73	1·280
1907 ...	1·06	1·86	1·11	1·60	1·98	1·76	1·276
1908 ...	1·06	1·95	1·12	1·60	1·97	1·75	1·279
1909 ...	1·06	2·12	1·13	1·68	1·86	1·76	1·284

¹⁾ Sedan man fördelat de för realister och latinare gemensamma timmarna på hvardera linjen i förhållande till lärjungarnes antal.

Om man fördelar lärjungarna efter läroverksgrupper, finner man, att på hvarje lärjunge vid samtliga läroverk komma 1·28 lärartimmar, vid gymnasierna 1·76 lärartimmar, vid de med gymnasierna förenade realskolorna 1·07 lärartimmar, vid de fristående realskolorna för gossar 1·17 lärartimmar och vid samskolorna 1·27 lärartimmar. Jämföras dessa tal med de 4 föregående åren, erhåller man följande öfversikt, hvarvid samma förhållanden böra beaktas, som äro framställda vid den första tabellen.

Höstterminen.	Antal lärartimmar på hvarje lärjunge				
	vid fristående realskolor.		vid realskolor tillhörande högre läroverk.	vid gymnasiet.	vid samtliga läroverk.
	Samskolor.	Realskolor för gossar.			
1905	1·61	1·06	0·99	1·74	1·27
1906	1·48	1·21	1·02	1·73	1·28
1907	1·28	1·22	1·04	1·76	1·28
1908	1·26	1·20	1·07	1·75	1·28
1909	1·27	1·17	1·07	1·76	1·28

Enligt den för realskolan gällande undervisningsplanen anordnas, såsom ofvan är nämnt, frivillig undervisning därstädes i fysiska laborationer utom timplanen i 4:e, 5:e och 6:e klasserna, i kemiska laborationer i 5:e samt i biologiska laborationer i 6:e klassen, dock så att den för laborationsafdelning och vecka för sådant ändamål använda tiden icke finge anses motsvara mer än en timme. — Åt lärjungar i 5:e och 6:e klasserna, som sådant önska, meddelas undervisning i franska språket två timmar i veckan utom timplanen; de lärjungar, som deltaga i nämnda undervisning, kunna på begäran befrias från undervisning i teckning.

Tabell 4 redogör i sin förra del för antalet lärartimmar för vecka i de frivilliga läsmämnena i realskolan under höstterminen 1909. Af den frivilliga undervisningen i *fysiska laborationer* begagnade sig lärjungarna i fjärde klassen vid 24 högre läroverk och 11 realskolor för gossar, i femte klassen vid 12 högre läroverk och 8 realskolor för gossar samt i sjätte klassen vid 18 högre läroverk och 10 realskolor för gossar. Antalet lärartimmar i veckan uppgick vid de högre läroverken för de särskilda klasserna till 83 i fjärde klassen, 36 i femte klassen och 22 i sjätte klassen mot respektive 75, 38 och 25 närmast föregående år samt vid realskolorna för gossar till 28 i fjärde klassen, 19 i femte klassen och 15 i sjätte klassen mot respektive 32, 19 och 14 närmast föregående år. — Af den frivilliga undervisningen i *kemiska laborationer* i femte klassen begagnade sig lärjungarna vid 25 högre läroverk och 11 realskolor för gossar. Antalet lärartimmar i veckan uppgick vid de högre läroverken till 71 och vid realskolorna för gossar till 28 mot respektive 70 och 22 närmast föregående år. — Af den frivilliga undervisningen i *biologiska laborationer* i sjätte klassen begagnade sig lärjungarna vid

10 högre läroverk och 5 realskolor för gossar. Antalet lärartimmar i veckan uppgick vid de högre läroverken till 12 och vid realskolorna till 9 mot respektive 14 och 8 närmast föregående år. Intresset för detta senare slag af laborationer synes sålunda vara ringa. — Däremot visar sig intresset för den frivilliga undervisningen i *franska språket* fortfarande vara synnerligen lifligt, i det att nämnda undervisning under höstterminen 1909 meddelades i femte och sjätte klasserna vid alla högre läroverk och realskolor för gossar¹⁾. Antalet lärartimmar i veckan uppgick vid de högre läroverken till 96 i femte och till 76 i sjätte klassen mot respektive 97 och 74 timmar närmast föregående år samt vid realskolorna till 48 i femte och 42 i sjätte klassen mot respektive 46 och 40 timmar närmast föregående år. — Hvad angår samskolorna meddelades där frivillig undervisning i fysiska laborationer vid 8 läroverk i fjärde klassen, vid 5 läroverk i femte klassen samt i sjätte klassen vid 5 af de 15 läroverk, som voro fullständiga. Undervisning i kemiska laborationer i femte klassen ägde rum vid 8 läroverk och i biologiska laborationer i sjätte klassen vid 2 läroverk. Däremot ägde frivillig undervisning i franska rum vid alla samskolor i femte klassen samt jämväl i sjätte klassen vid alla de samskolor, där en sådan klass fanns upprättad.

Såsom redan förut är nämnt kan enligt den för gymnasiet gällande undervisningsplanen laborationer i naturvetenskapliga ämnen (fysiska, biologiska och kemiska laborationer) anordnas utom timplanen i 2:a—4:e ringarna för lärjungar, som så önska, dock så att den sammanlagda tiden icke får för någon laborationsafdelning öfverstiga 2 timmar i veckan. I senare afdelningen af tabell 4 redogöres för antal lärartimmar för vecka i dessa ämnen höstterminen 1909. Här af framgår att i andra ringen dylik undervisning meddelats i fysiska laborationer vid 11 läroverk åt realister och vid 3 läroverk åt latinare, i biologiska laborationer vid 5 läroverk åt realister och 4 läroverk åt latinare samt i kemiska laborationer vid 7 läroverk åt realister. I tredje ringen har dylik undervisning meddelats i fysiska laborationer vid 12 läroverk åt realister och vid 4 läroverk åt latinare, i biologiska laborationer vid 5 läroverk åt realister och vid 6 läroverk åt latinare samt i kemiska laborationer vid 11 läroverk åt realister. I fjärde ringen har dylik undervisning förekommit i fysiska laborationer vid 6 läroverk åt realister och vid 2 läroverk åt latinare, i biologiska laborationer vid 1 läroverk åt realister och 2 läroverk åt latinare samt i kemiska laborationer vid 5 läroverk åt realister. Antalet lärartimmar, hvilka, där de berott på frivilligt åtagande utan ersättning af läraren, räknats såsom privatundervisning, har växlat mellan 1 och 3 per vecka.

¹⁾ Att ingen dylik undervisning meddelats i sjätte klassen vid Nya elementarskolan i Stockholm har sin förklaring däri, att inga lärjungar funnos i denna klass höstterminen 1909.

B. Lärare.

4. Antal ordinarie lärarbefattningar och antal tjänstgörande lärare; tjänstledigheter.

Tab. 5 och 6.

Enligt 1905 års läroverksstadga skola vid de allmänna läroverken till det antal, som för hvarje särskildt läroverk är i dess stat bestämdt, vara anställda följande ämneslärare, nämligen vid de högre allmänna läroverken rektor, lektorer och adjunkter, vid realskolorna för gossar rektor och adjunkter samt vid samskolorna rektor, adjunkter, första lärarinna och lärarinnor. Vid hvarje allmänt läroverk skola därjämte för undervisning i teckning, musik och gymnastik samt vid samskola för undervisning i kvinnligt handarbete vara anställda öfningslärare. Vid läroverk, där undervisning i slöjd är anordnad, skall jämväl vara anställd lärare i detta ämne.

Vid de läroverk, där antalet ordinarie ämneslärartjänster befinnes under något läsår otillräckligt, skall förordnas för läsår eller för termin erforderligt antal extra lärare eller timlärare. Jämväl för undervisningen i teckning och i musik kunna extralärare anställas, hvarjämte lärare i teckning, musik och gymnastik kunna, där sådant finnes behöfligt, mot särskild ersättning åläggas ett större antal tjänstgöringstimmar i veckan än den nya läroverksstadgan föreskrifver.

Med afseende på *antalet ordinarie lärarbefattningar* omtalades i förra berättelsen (sid. 8), att af de 7 lektors-, 10 adjunks- och 13 ämneslärarinnebefattningar, hvilka på grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning upprättades af 1908 års riksdag, de 7 lektorsbefattningarna samt 6 af de 10 adjunksbefattningarna skulle tagas i anspråk från och med den 1 januari 1909. Genom Kungl. brefvet den 13 juni 1908 bestämdes, att de 4 öfriga adjunksbefattningarna och de 13 ämneslärarinnebefattningarna skulle tagas i anspråk från och med den 1 juli 1909 och fördelas sålunda, att en adjunksbefattning skulle upprättas vid hvar och en af samskolorna i Södertälje, Ängelholm, Strömstad och Sala samt en ämneslärarinnebefattning vid hvar och en af samskolorna i Norrtälje, Vimmerby, Trälleborg, Alingsås, Åmål, Falköping, Filipstad, Askersund, Arboga, Köping, Örnköldsvik, Skellefteå och Haparanda. Genom Kungl. brefvet den 11 juni 1909 förordnades, att af dessa befattningar de i Vimmerby, Åmål, Falköping, Köping, Arboga, Örnköldsvik och Haparanda skulle förvandlas till första lärarinnebefattningar och såsom sådana upprättas från och med den 1 januari 1910. Genom samma Kungl. bref stadgades, att från och med den 1 januari 1910 skulle upprättas en ny lektorsbefattning vid hvar och ett af högre realläroverket i Göteborg samt högre

allmänna läroverken i Norrköping, Kristianstad och Sundsvall samt en ny adjunksbefattning vid hvardera af de högre allmänna läroverken i Hälsingborg och Örebro samt vid Östra realskolan i Göteborg. — Såsom villkor för upprättandet af ofvannämnda 4 lektors- och 3 adjunksbefattningar föreskrefs, att vederbörande kommuner skulle uttryckligen åtaga sig att tillhandahålla läroverkshus samt bostad eller i vederbörlig ordning bestämd hyresersättning åt rektor. Samma villkor voro äfven föreskrifna för upprättandet af de nya lärarbefattningar, hvilka omnämnas i Kungl. brefvet den 13 juni 1908. Men då städerna Uppsala och Lund, hvilkas läroverk skulle erhålla hvar sin nya lektorsbefattning från och med ingången af år 1909, städerna Linköping och Skara, hvilkas läroverk skulle erhålla hvar sin nya adjunksbefattning från samma tid samt städerna Kristiansstad och Örebro, hvilkas läroverk skulle från och med den 1 januari 1910 erhålla det förra en ny lektorsbefattning och det senare en ny adjunksbefattning, förklarade sig för det dåvarande ej vilja underkasta sig ofvan förmälda villkor, stadgades genom särskildt Kungl. bref, att med upprättandet af ifrågavarande befattningar skulle anstå intill utgången af år 1910, hvilket anstånd, hvad angår läroverket i Linköping, sedermera af Kungl. Maj:t utsträcktes till utgången af år 1911.

Antalet *tjänstgörande lärare*, såväl ordinarie som extraordinarie, uppgick enligt tabell 5 c. höstterminen 1909 till 1,580 mot 1,559 närmast föregående hösttermin. Denna ökning har uppkommit sålunda. Genom upprättandet af nya lektors- och adjunksbefattningar har de förras antal ökats från 241 till 248 eller med 7 och de senares från 742 till 751, nämligen med 3 vid de högre läroverken, 2 vid realskolorna för gossar och 4 vid samskolorna. Ämneslärarinornas antal har ökats från 26 till 39, de kvinnliga teckningslärarnas antal från 35 till 37, de kvinnliga musiklärarnas från 5 till 6 samt antalet »öfriga» lärare och lärarinnor (kol. 14) från 40 till 44. Å andra sidan har antalet manliga extralärare minskats från 140 till 135 och antalet kvinnliga extralärare från 19 till 13, antalet manliga teckningslärare från 63 till 61, antalet manliga musiklärare från 72 till 71 samt antalet gymnastiklärare från 79 till 78. Antalet lärarinnor i kvinnligt handarbete är desamma som närmast föregående hösttermin.

Såsom de till tabell 5 hörande anmärkningarna utvisa, bestredos i 9 fall två lärarbefattningar af samma person samt i 1 fall 3 lärarbefattningar af samma person, hvadan antalet under höstterminen 1909 tjänstgörande lärare i verkligheten uppgick till endast 1,569.

Bland de 148 extralärarne voro 9 icke aflönade af statsmedel, nämligen 2 vid Ystads läroverk, hvaraf 1

extra ordinarie lektor, 1 extra ordinarie lektor och 2 extra lärare vid Sundsvalls och 2 e. o. lektorer vid Sköfde läroverk samt 2 extralärare vid samskolorna, hvaraf den ena kvinnlig.

Såsom af tab. 5 framgår, bestredos under läsåret 1909—1910 ett antal af 117 lärarbefattningar, mot 106 under det närmast föregående läsåret, af kvinnor. Följande tabell lämnar en öfversikt öfver deras fördelning på de olika läroverksgrupperna samt i ordinarie och vikarierande eller tillförordnade.

Läroverks- grupper.	L ä r a r i n n o r i										Sum- ma.
	läsämnen.		teckning.		musik.		Gym- nastik.		stöjl.	kvinnligt hand- arbete.	
	Ämnes- lärar.	Extra lärare.	Ordinarie.	Vikarie eller t. f.	Ordinarie.	Vikarie eller t. f.	Ordinarie.	Vikarie eller t. f.			
Högre allm. läroverk...	—	—	5	1) 6	—	1	—	—	1	—	13
Realskolor för gossar	—	—	9	2) 2	2	—	—	—	—	—	13
Samskolor...	39	13	15	—	2	1	—	—	1	20	91
Summa	39	13	29	8	4	2	—	—	2	20	117

Anm. I tabellen förekomma fem dubbelräkningar, i det att af 4 ordinarie teckningslärarinnor 3 tillika voro lärarinnor i kvinnligt handarbete samt i i kvinnligt handarbete och slöjd. — ¹⁾ 5 af dessa voro biträdande. — ²⁾ 1 af dessa var biträdande.

Enligt tab. 6 förekommo under läsåret 1909—1910 209 tjänstledigheter, hvaraf 195 fullständiga och 14 partiella, mot 233, hvaraf 222 fullständiga och 11 partiella, under närmast föregående läsår.

Fullständig tjänstledighet, omfattande hela läsåret, åt njöts af följande antal: vid de högre läroverken af 14 lektorer, 21 adjunkter, 1 tecknings-, 1 musik- och 2 gymnastiklärare; vid realskolor för gossar af 4 adjunkter, 1 tecknings- och 3 gymnastiklärare; vid samskolorna af 2 adjunkter och 2 gymnastiklärare.

Fullständig tjänstledighet, omfattande en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, åtnjöts af följande antal: vid de högre läroverken af 2 rektorer, 6 lektorer, 12 adjunkter, 2 musik- och 3 gymnastiklärare; vid realskolor för gossar af 1 adjunkt, 1 tecknings- och 2 gymnastiklärare; vid samskolorna af 2 ämneslärarinnor.

Fullständig tjänstledighet, omfattande kortare tid än en termin, åtnjöts af följande antal: vid de högre läroverken af 5 rektorer, 17 lektorer, 25 adjunkter, 2 tecknings-, 3 musik- och 22 gymnastiklärare; vid realskolor för gossar af 2 rektorer, 11 adjunkter, 2 musik- och 6 gymnastiklärare; vid samskolor af 4 rektorer, 3 adjunkter, 1 ämneslärarinna, 1 tecknings- och 9 gymnastiklärare.

Partiell tjänstledighet åtnjöts af följande antal: under hela läsåret af 3 lektorer och 1 teckningslärare vid högre läroverk samt 1 adjunkt vid samskola; under hela den ena terminen af 2 adjunkter vid högre läroverk; under kortare tid än en termin af 1 rektor, 1 lektor, 1 adjunkt och 2 gymnastiklärare vid högre läroverk samt 1 rektor vid realskolor för gossar och 1 adjunkt vid samskola.

Såsom orsak till tjänstledigheten uppgifves i 106 fall (50.7 %) sjukdom eller sjuklighet, i 22 fall annan civil tjänstgöring eller uppdrag i statens tjänst, i 42 fall militär tjänstgöring, i 3 fall ledamotskap af riksdag eller landsting, i 17 fall vetenskapligt arbete eller resa samt i 19 fall vårdandet af enskilda angelägenheter m. m.

Följande tabell lämnar en öfversikt i procent öfver anledningarna till tjänstledighet under de senast förflutna fem läsåren.

L ä s å r.	Tjänstledighet i procent på grund af						Summa
	sjukdom.	annan civil tjänstgöring.	militär tjänstgöring.	ledamotskap af riksd. eller landsting.	vetenskapliga arbet. eller resor.	ensk. ange- lägenheter.	
1905—06	58.8	6.6	21.6	3.5	5.5	4.0	100
1906—07	61.1	8.3	17.0	1.3	4.4	7.9	100
1907—08	60.0	9.8	17.4	1.3	4.7	6.8	100
1908—09	51.1	9.9	17.2	0.8	5.1	15.9	100
1909—10	50.7	10.5	20.1	1.5	8.1	9.1	100

5. Lärarnes afgång, befordran och uppflyttning i lönegrad.

Tab. 7—9.

Med afseende på lärarnes vid de allmänna läroverken befordran infördes med 1905 års läroverksstadga åtskilliga viktiga förändringar. Enligt § 93 i 1878 års läroverksstadga, sådan denna paragraf lydte jämlikt Kungl. kungörelsen den 16 December 1892, föreskrefs bland annat, att rektor vid allmänt läroverk skulle, där Kungl. Maj:t ej ville genom utnämning besätta tjänsten, af Kungl. Maj:t på viss tid förordnas. Rörande lärare i läs- och öfningsämnen föreskref samma stadga, att dessa skulle tillsättas af konsistorierna i de stift, under hvilka de respektive läroverken lydte, och kunde besvär öfver dessa utnämningar hos Kungl. Maj:t anföras inom den tid och på det sätt, som i afseende på ecklesiastika befordringar i allmänhet är föreskrifvet. I dessa stadganden gjordes, i sammanhang med frågan om de allmänna läroverkens omorganisation, genom Kungl. kungörelsen den 12 Juni 1882 den inskränkningen, att lärarbefattningar vid de treklassiga allmänna läroverken och pedagogierna, hvilka efter denna tid blefve lediga, tills vidare icke finge besättas med ordinarie innehafvare, utan skulle upprätthållas på förordnande. — Slutligen stadgades, att vikarier skulle, efter vederbörande rektors utlåtande, förordnas af eforus, som jämväl ägde att förordna extralärare i sådana fall, där behovet af dylika blifvit af Kungl. Maj:t godkänt och medgifvet; öfver dylika förordnanden kunde besvär ej anföras.

Härutinnan införde 1905 års läroverksstadga viktiga förändringar, utom rörande tillsättandet af rektorer, hvilka,

därest Kungl. Maj:t icke ville genom utnämning tillsätta rektorstjänsten, likasom förut skulle af Kungl. Maj:t förordnas på viss tid.

För öfrigt föreskrifves i 1905 års läroverksstadga, att ansökningar till lektors- och adjunktstjänster skola, ställas till Kungl. Maj:t, ingifvas till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, som har att, efter pröfning af ansökningshandlingarna och vederbörande rektors eller i vissa fall efori hörande, insända dem till Kungl. Maj:t med förslag å den af de sökande, som öfverstyrelsen anser böra komma främst i åtanke vid den lediga tjänstens besättande. Öfver detta förslag kunna besvär anföras hos Kungl. Maj:t, som sedan utnämner den ordinarie innehafvaren. Lärarinnebefattning vid samskola äfvensom lärarbefattningarna i teckning, musik och gymnastik tillsättas däremot af öfverstyrelsen, och kan häröfver besvär anföras hos Kungl. Maj:t. Öfverstyrelsen äger därjämte förordna vikarie samt extra lärare och lärarinnor, antaga timlärare samt för viss tid antaga äfvensom entlediga slöjd-lärare vid högre allmänt läroverk och realskola för gossar, allt på rektors förslag; öfver dessa öfverstyrelsens åtgärder kunna besvär ej anföras. Slöjd-lärare vid samskola antages af samskolans styrelse, som äfven äger att efter förslag af rektor antaga lärarinna i kvinnligt handarbete. — I sammanhang härmed torde äfven böra omnämnas, att vid hvarje läroverk skall af öfverstyrelsen efter förslag af vederbörande rektor eller i fråga om samskola af dess styrelse antagas en skolläkare för högst fem år samt att vid hvarje högre läroverk och vid realskola, där Kungl. Maj:t så bestämmer, skall för värden af läroverkets bibliotek finnas en bibliotekarie, hvilken bland läroverkets lärare på rektors förslag för viss tid eller tills vidare utses af öfverstyrelsen. Dessa båda tjänstemän, hvilka ej hafva direkt med undervisningen att skaffa, äro ej i tabellbilagorna upptagna.

Med afseende på *allmänna kompetensfordringarna* för lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken är stadgad följande. För alla gemensamt gäller: att, vid den tid då tjänsten sökes, hafva uppnått 23 års ålder; att vara fri från sjukdom eller lyte, som gör den sökande för lärarkallet olämplig; att vara känd för hedrande vandel samt, därest tjänsten omfattar undervisning i kristendom, bekänna sig till den rena evangeliska läran; att utmärka sig för det allvar och den stadga i karaktären samt den foglighet i lynnet, som ungdomens ledning kräfver; att besitta förmågan att lätt och tydligt meddela undervisning; att äga grundlig insikt i de ämnen, som till den sökta tjänsten höra; samt, för lektors- och adjunktstjänster, att hafva förberedt sig till lärarkallet genom vederbörligen genomgången profårskurs och att vid allmänt läroverk eller annan under öfverstyrelsens inseende ställd läroanstalt eller vid folkskoleseminarium hafva under minst två läsår med nit och skicklighet bestridt tjänstgöring till den omfattning, som jämlikt läroverksstadgans föreskrifter åligger lektor eller adjunkt, eller att under minst lika lång tid hafva såsom docent vid universitet bestridt tjänstgöring af enahanda art, som för docent, hvilken vunnit behörighet

till anställning vid allmänt läroverk, berättigar till lönersberäkning vid sådant läroverk.

Såsom *särskilda kompetensfordringar* till de olika slagen af lärartjänster fastställer den nya läroverksstadgan följande villkor.

För *behörighet till rektorstjänst* vid högre allmänt läroverk fordrades i 1905 års läroverksstadga att vara ordinarie ämneslärare och att hafva fullgjort villkoren för att kunna till lektor utnämnas samt för behörighet till rektorstjänst vid realskola att vara ordinarie ämneslärare. Genom Kungl. kungörelsen den 11 mars 1909 (Sv. Förf.-Saml. 1909, nr 14) ändrades och förtydligades dessa bestämmelser sålunda, att för behörighet till rektorstjänst vid högre allmänt läroverk fordrades, att vara ordinarie ämneslärare vid allmänt läroverk eller folkskoleseminarium och att hafva fullgjort villkoren för att kunna utnämnas till lektor vid allmänt läroverk samt för behörighet till rektorstjänst vid realskola att vara ordinarie ämneslärare vid allmänt läroverk eller folkskoleseminarium. — I sammanhang härmed bör nämnas, att, då ordinarie ämneslärare af Kungl. Maj:t förordnas till rektor, hans ordinarie innehafvande tjänst skall i vanlig ordning tillsättas, hvarvid iakttages, att den, som utnämnes till sistnämnda tjänst, skall, därest den tillförordnade rektorn återtager utöfningen af sin ämneslärartjänst, vara skyldig träda i tjänstgöring vid det läroverk, som af Kungl. Maj:t bestämmes.

Såsom *särskilda villkor för behörighet till lektorstjänst* skulle gälla, att sökanden aflagt filosofie licentiatexamen, samt att han dels i särskild pröfning visat sig äga minst godkända insikter i antropologi och logik, därest teoretisk filosofi icke ingår i hans filosofie kandidat- eller licentiatexamen, dels att han i sistnämnda examina erhållit minst vitsordet godkänd i fyra af vissa uppräknade ämnen, dels slutligen att han därjämte inför vederbörande fakultet aflagt godkänt disputationssprof i ämne, som hör till den sökta tjänsten. Behörighet att söka lektorstjänst, som omfattar undervisning i kristendom, tillkommer ock den, som aflagt teologie licentiatexamen eller filosofie licentiatexamen jämte teologie kandidatexamen, och som tillika fullgjort hvad som är stadgad om disputationssprof.

Såsom *särskilda villkor för behörighet till adjunktstjänst* skulle gälla, att den sökande fullgjort de för behörighet till lektorstjänst stadgade kunskapsprof utom med afseende på disputationssproffet, eller ock att den sökande aflagt filosofie kandidatexamen med minst godkända insikter i fyra af vissa närmare angifna kunskapsämnen, samt därjämte, därest teor. filosofi ej ingår i examen, i antropologi; behörighet att söka adjunktstjänst, som omfattar undervisning i kristendom, tillkommer äfven den, som aflagt teologie kandidatexamen jämte filosofie kandidatexamen. Genom dessa behörighetsvillkor för sökande till lektors- och adjunktstjänst skulle dock ingen ändring ske i den behörighet till ämneslärarbefattningar vid allmänt läroverk, som enligt förut gällande bestämmelser förvärfvats, eller, för såvidt det gällde aflagda examina, skulle komma att före utgången af år 1906 förvärfvas. — I samband med utfärdandet den 1 Nov. 1907 af K. Maj:ts

stadga angående filosofiska examina vidtogos jämväl några ändringar med afseende på föreskrifterna i gällande läroverksstadga angående kompetensvillkoren för lektors- och adjunktsbefattningar. (Sv. Förf.-Saml. 1907, n:r 93).

Såsom särskilda villkor för *behörighet till lärarinnebefattning vid samskola* skulle gälla, att sökanden antingen skall hafva genomgått den treåriga lärokursen vid högre lärarinneseminariet i Stockholm och därifrån hafva erhållit godkändt afgangsbetyg samt därefter vid de för sökande till lektors- eller adjunktstjänst nämnda läroanstalter under minst två år med nit och skicklighet bestridt tjänstgöring i den omfattning, som åligger lärarinna vid samskola; eller att hafva fullgjort hvad som är stadgadt beträffande examina, profårskurs och tjänstgöring såsom lektor eller adjunkt. Såsom särskildt villkor stadgas dessutom, att sökanden skall vara ogift. — Hvad angår befattning såsom första lärarinna vid samskola stadgades genom Kungl. kungörelse den 13 augusti 1909 (Sv. Förf.-Saml. 1909, n:r 93), att befattning som första lärarinna skulle kungöras ledig utan angifvande af bestämda läroämnen och att vid tillsättande af dylik befattning hänsyn företrädesvis skulle tagas till sökandens förmåga att biträda rektorn med uppsikten öfver de kvinnliga lärjungarna.

För *behörighet till lärarbefattning i teckning* stadgas, att sökanden skall antingen hafva aflagt realskolexamen eller genom intyg af vederbörande lärare vid allmänt läroverk hafva styrkt sig äga motsvarande kunskaper; att hafva nöjaktigt genomgått den vid tekniska skolan i Stockholm anordnade högre undervisningskursen för teckningslärare; samt att hafva nöjaktigt genomgått profkurs i enlighet med särskildt meddelade föreskrifter. För sökande till teckningslärarbefattning vid realskola är dock i ofvannämnda stadganden den lindring medgifven, att behörighet till sådan befattning jämväl tillkommer sökande, som nöjaktigt genomgått den lägre undervisningskursen vid tekniska skolan i Stockholm.

För *behörighet till lärarbefattning i musik* är stadgadt, att sökanden antingen skall hafva aflagt realskolexamen eller genom intyg af vederbörande lärare vid allmänt läroverk hafva styrkt sig äga motsvarande kunskaper; att vid musikkonservatorium i Stockholm hafva undergått pröfning för behörighet till lärarbefattning i musik vid allmänt läroverk och därvid hafva erhållit betyg om minst godkända kunskaper i sång, pianospelning och harmonilära; samt att hafva nöjaktigt genomgått profkurs i enlighet med särskildt meddelade föreskrifter.

För *behörighet till lärarbefattning i gymnastik* stadgas, att sökanden skall hafva genomgått fullständig lärokurs inom den pedagogiska eller militära afdelningen vid gymnastiska centralinstitutet i Stockholm enligt de bestämmelser, som voro gällande före den 13 Juli 1887, eller ock fullständig gymnastiklärarkurs vid samma institut jämlikt de sagde dag gifna bestämmelser; behörighet till gymnastiklärarbefattning vid realskola tillkommer jämväl den, som vid gymnastiska centralinstitutet med goda vitsord genomgått instruktörskurs jämlikt stadgandena i Kungl.

kungörelsen den 13 Juli 1887 eller första årets kurs enligt tidigare bestämmelser.

Lärarbefattning i teckning och i musik vid realskola kan jämväl sökas och innehafvas af kvinna, såvida hon är ogift och för öfrigt uppfyllt de för innehafvande af sådan befattning gällande föreskrifterna.

Genom ofvan anförda stadganden sker dock ingen inskränkning i den behörighet till tecknings- och musiklärarbefattning, som enligt förut gällande bestämmelser tillkomma sökande eller som enligt samma bestämmelser kan förvärfvas före utgången af år 1910.

För behörighet att kunna antagas till lärare i slöjd eller till lärarinna i kvinnligt handarbete äro inga särskilda kompetensvillkor stadgade.

Under tiden från och med den 1 maj 1909 till och med den 30 april 1910 hafva, såsom *tab. 7* närmare utvisar, genom ordinarie lärares afgang 8 rektors-, 20 lektors-, 62 adjunks-, 9 ämneslärarinne-, 4 tecknings-, 4 musik- och 9 gymnastiklärarbefattningar blifvit lediga.

Af de afgångne 8 rektorerna befordrades 1 till öfverdirektör i Kungl. öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, 2 återgingo till sina lektorat, 4 afgingo med pension och 1 genom döden. Af de 20 lektorerna hade 4 befordrats till rektorer vid högre läroverk, 8 till lektorer vid andra högre läroverk, 1 till domprost och 1 till kyrkoherde; 3 hade afgått med pension och 3 genom döden. — Af de 62 adjunkterna hade 1 blifvit befordrad till rektor vid högre läroverk och 2 till rektorer vid realskolor för gossar, 6 blifvit befordrade till lektorer, 13 utnämnts till adjunkter vid högre läroverk, 4 till adjunkter vid realskolor för gossar och 1 vid samskola, 1 till kyrkoherde, 3 till adjunkter vid folkskollärarseminarium och 1 till privatlärarverksamhet, 22 afgått med pension och 8 genom döden. Af de nio ämneslärarinnorna hade 7 befordrats till 1:a lärarinnor och 2 afgått enl. Lär.-st. § 128, mom. 4. — Af de 4 teckningslärarne hade 2 befordrats till teckningslärare vid högre läroverk och 2 afgått med pension. — Af de 4 musiklärarne hade 1 befordrats till musiklärare vid högre läroverk, 1 afgått enl. Lär.-st. § 128, mom. 4, och 2 genom döden. Af de 9 gymnastiklärarne hade 1 befordrats till gymnastiklärare vid högre läroverk, 5 afgått enligt Lär.-st. § 128, mom. 4 och 3 afgått med pension.

Följande tablå lämnar en öfversikt öfver de rektors-, lektors-, adjunks- och kollega-befattningar, hvilka under hvar och ett af de senast förflutna tio läsåren genom respektive lärares afgang blifvit lediga.

	Rektorsbef.	Lektorsbef.	Adjunksbef.	Ämneslärarinnor
1900—01	3	7	16	—
1901—02	3	15	24	—
1902—03	4	17	36	—
1903—04	1	14	37	—
1904—05	1	14	47	—
1905—06	5	14	58	—
1906—07	11	19	50	—
1907—08	9	26	55	—
1908—09	7	19	67	—
1909—10	8	20	62	9

Enligt tab. 8 tillsattes under tiden från och med den 1 maj 1909 till och med den 30 april 1910 5 rektorsbefattningar vid högre läroverk och 2 vid realskolor för gossar, 26 lektorsbefattningar, 70 adjunktsbefattningar, 7 första lärarinne- och 8 ämneslärarinnebefattningar, 7 teckningslärare- (hvaraf 2 kvinnor), 7 musiklärare- (hvaraf 1 kvinna) och 9 gymnastiklärarebefattningar.

Såsom af anmärkningarna till samma tabell framgår, var medelåldern under ofvannämnda tid för de till första ordinarie befattning befördrade lektorerna 34·2 år, för de till första ordinarie befattning befördrade adjunkterna och ämneslärarinna 34·3 år, för de till första ordinarie befattning befördrade teckningslärarna 32·8 år, för de till första ordinarie befattning befördrade musiklärarna 41 år samt för de till första ordinarie befattning befördrade gymnastiklärarna 35·6 år.

Om man för de senast förflutna tio läsåren sammanställer uppgifterna om de under hvart ett af dessa läsår för första gången befördrade lektorernas samt adjunkternas medelålder, erhåller man följande öfversikt.

	lektorer.	Medelåldern för adjunkter.	ämneslärarinnor.
1900—01	38·5	39·2	—
1901—02	36·5	40·6	—
1902—03	35·8	38·9	—
1903—04	35·5	39·0	—
1904—05	40·0	40·1	—
1905—06	35·7	36·2	—
1906—07	35·6	37·5	—
1907—08	33·6	36·6	38·2
1908—09	36·7	34·4	(26)
1909—10	34·2	33·9	37

Af tab. 9 finner man, att under tiden 1 juli 1909—30 juni 1910 2 rektorer, 38 lektorer, 94 adjunkter, 7 teckningslärare, 3 musik- och 5 gymnastiklärare blifvit uppflyttade i högre lönegrad.

Medelåldern för i högre lönegrad uppflyttade rektorer vid högre läroverk var vid uppflyttningen 57·5 år. Hvad angår lektorerna, var medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade 41·9 år, för de i tredje lönegraden uppflyttade 47·1 år, för de i fjärde lönegraden uppflyttade 51·2 år samt för de i femte lönegraden uppflyttade 54 år. Beträffande adjunkterna var medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade 41 år, för de i tredje lönegraden uppflyttade 42·2 år, för de i fjärde lönegraden uppflyttade 47·7 år samt för de i femte lönegraden uppflyttade 52·5 år. Medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade teckningslärarna var enligt tab. 9 37 år (3 vid högre läroverk medelålder 39·3, 1 vid realskola 30). Medelåldern för de i tredje lönegraden uppflyttade var 39 år (1 vid högre läroverk 42 år samt 1 vid realskola 36 år); den i fjärde lönegraden uppflyttade var 48 år. Den i andra lönegraden uppflyttade musikläraren var 38 år; medelåldern för de i tredje lönegraden uppflyttade var 42·5 år (1 vid högre läroverk 44 år och 1 vid realskola 41 år). Medelåldern för de i andra lönegraden uppflyttade gymnastiklärarna var 45·3 (1 vid

högre läroverk 37 år och medelåldern för 2 vid realskolor 49·5 år) och för de i tredje lönegraden uppflyttade 47·5 år.

Sammanställas ofvannämnda tal med de fyra närmast föregående läsårens, erhålles följande öfversikt.

Uppflyttade lärare.	Medelålder (eller ålder).				
	1905—06.	1906—07.	1907—08.	1908—09.	1909—10.
Rektorer:					
vid högre läroverk.....	(52)	—	(53)	(48)	57·5
» femkl. (realskolor)	(60)	57·0	—	—	—
Lektorer:					
i 2:a lönegraden.....	40·5	42·3	42·3	40·0	41·9
» 3:e »	44·9	44·8	45·7	48·2	47·1
» 4:e »	50·2	50·3	50·4	49·1	51·2
» 5:e »	55·0	55·0	53·8	53·3	54·0
Adjunkter:					
i 2:a lönegraden.....	37·6	38·7	40·9	39·4	41·0
» 3:e »	42·6	42·5	41·1	41·8	42·2
» 4:e »	47·0	49·2	48·1	47·7	47·7
» 5:e »	52·3	54·5	53·6	54·2	52·5
Teckningslärare vid högre läroverk:					
i 2:a lönegraden.....	37·5	33·5	—	35·0	39·3
» 3:e »	(42)	—	42·0	—	(42)
» 4:e »	48·3	—	(49)	49	(48)
vid realskolor:					
i 2:a lönegraden.....	—	(32)	37·5	(37)	(30)
» 3:e »	(53)	43·8	40·0	—	(36)
Musiklärare vid högre läroverk:					
i 2:a lönegraden.....	(30)	(36)	31·0	(44)	(33)
» 3:e »	41·5	(47)	(45)	(38)	(44)
» 4:e »	—	(51)	41·5	51·5	—
vid realskolor:					
i 2:a lönegraden.....	39·0	33·5	35·8	(39)	—
» 3:e »	—	65·3	—	(49)	(41)
Gymnastiklärare vid högre läroverk:					
i 2:a lönegraden.....	(38)	—	(33)	40·0	(37)
» 3:e »	—	—	(41)	50·3	47·5
» 4:e »	(46)	51·7	48·0	—	—
vid realskolor:					
i 2:a lönegraden.....	47·5	—	(14)	—	49·5
» 3:e »	—	51·5	—	—	—

6. Utbildningen af lärare.

Tab. 10 och 11.

Med upphäfvande af Kungl. kungörelsen den 16 juni 1875 angående anordningen af det i gällande stadga för rikets elementarläroverk föreskrifna profår utfärdade Kungl.

Maj:t den 2 juni 1905 nya bestämmelser angående profår för behörighet till ordinarie ämneslärartjänst vid rikets allmänna läroverk. Häre stadgades bland annat, att profår, som anordnas vid vissa, af Kungl. Maj:t bestämda läroverk och omfattar två terminer i följd, skall af lärarkandidat genomgå i tre eller, där lärarkandidat så önskar och sådant utan olägenhet kan ske, i fyra läroämnena. Rätt att genomgå profår tillkommer den, som aflagt de för behörighet till ämneslärartjänst föreskrifna kunskapsprof.

Ansökningar om genomgående af profår skola insändas till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, som, efter pröfning af de inkomna ansökningshandlingarna, afgör vid hvilket af profårsläroverken och i hvilka ämnen lärarkandidat äger att genomgå profår.

Profåret omfattar två samtidigt fortlöpande kurser, en praktisk, som innefattar såväl åhörande af undervisningen på läroverkets olika stadier (auskultation), som äfven meddelande af undervisning, dels till öfning, dels till prof jämte åhörande af framställning af de olika läroämnenas metodik, samt en teoretisk, innefattande dels åhörande af föreläsningar i pedagogikens teori och historia samt i gällande svensk skollagstiftning eller deltagande i diskussioner öfver pedagogiska frågor, dels författandet af en uppsats öfver något allmänt pedagogiskt eller metodologiskt ämne. Dessutom ingå i profåret särskilda föreläsningar i speciell metodik och skolhygien. — För den praktiska kursen, dit äfven skolhygien hör, är läroverkets rektor föreståndare; föreståndare för den teoretiska kursen utses af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

Öfver genomgåendet profår utfärdas enligt stadgadt formulär af de båda föreståndarna gemensamt betyg, innefattande särskilda vitsord för hvardera kursen.

För att profår skall vara vederbörligen genomgåendet erfordras minst betyget godkänd för undervisningsskicklighet såväl i allmänhet som i minst tre af de läroämnena, i hvilka lärarkandidat genomgått profår, samt för flit och för insikter i pedagogikens teori och historia, äfvensom minst betyget god för fallenhet för lärarkallet.

Likasom föregående läsår voro äfven under läsåret 1909—1910 profårskurser anordnade vid högre latinläroverket å Norrmalm, Södermalms högre allmänna läroverk och högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm samt vid högre allmänna läroverken i Uppsala och Lund; sedan riksdagen på Kungl. Maj:ts därom gjorda hemställan beviljat nödiga medel, förordnades genom kungl. brefvet den 11 juni 1909, att år 1910 en profårskurs skulle upprättas jämväl vid högre realläroverket i Göteborg. Till genomgående af dessa profårskurser hade inom den bestämda tiden anmält sig för höstterminen 1909 52 kompetenta kandidater, (hvaraf 6 kvinnor), af hvilka 38 erhöilo hänvisning, och för vårterminen 1910 30 kandidater, (hvaraf 4 kvinnor), af hvilka 20 erhöilo hänvisning.

Följande tabell visar, huru många lärarkandidater tjänstgjort vid de särskilda läroverken läsåret 1909—1910.

Läroverk.	Höst-t:n 1909.		Vår-t:n 1910.	
	Afslutning	Påbörjande	Afslutning	Påbörjande
	af profåret.		af profåret.	
Stockholm:				
Latinläroverket å Norrmalm ...	3	¹⁾ 8	7	3
Södermalms läroverk.....	4	²⁾ 7	²⁾ 7	²⁾ 3
Realläroverket å Norrmalm.....	²⁾ 2	²⁾ 9	²⁾ 9	1
Uppsala	5	²⁾ 6	²⁾ 6	²⁾ 4
Lund	⁴⁾ 2	⁴⁾ 8	6	²⁾ 4
Göteborgs realläroverk.....	—	—	—	²⁾ 5
Summa	16	38	35	20

Af de 38 lärarkandidater, hvilka började sin profårstjänstgöring med höstterminen 1909, voro 1 filosofie doktor, 12 filosofie licentiater, 22 filosofie kandidater (hvaraf 4 kvinnor), 2 teologie och filosofie kandidater samt 1 fil. magister — Af de 20 lärarkandidater, hvilka började sin profårstjänstgöring med vårterminen 1910, voro 4 filosofie doktorer, 2 filosofie licentiater, 8 filosofie kandidater, (hvaraf 1 kvinna), 2 filosofie och teol. kandidater samt 4 (hvaraf 2 kvinnor) filosofie magistrar.

Såsom af förestående tabell framgår, afslutades profårstjänstgöringen fullständigt med höstterminen 1909 af 16 lärarkandidater, hvilka alla tjänstgjort under två på hvarandra följande terminer, samt af 2, hvilka erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att afsluta tjänstgöringen på en termin. Vårterminen 1910 afslutades profårstjänstgöringen fullständigt af 35 lärarkandidater, hvilka tjänstgjort under två på hvarandra följande terminer, samt af 1, hvilken erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att afsluta tjänstgöringen på en termin.

Tab. 10 innehåller uppgift, huru många gånger under läsåret 1909—1910 hvar och ett af skolans läroämnena förekommit bland de ämnena, i hvilka den praktiska profårskursen fullständigt genomgåts. Det högsta antalet, nämligen 24, visar modersmålet; därefter komma tyska med 19, matematik med 17, historia, fysik och kemi med 16, engelska med 15 samt franska språket med 13 och geografi med 11; lägsta antalet visa biologi med 2, grekiska med 4, latin med 5, filosofisk propedeutik med 8 och kristendom med 10 gånger.

Huru de lärarkandidater, som under endera af de båda terminerna afslutat den praktiska profårskursen, haft sina profårämnen grupperade, framgår af följande förteckning. I densamma hafva dock sådana ämnen ej upptagits, i hvilka af mer tillfällig anledning auskultering, men ingen öfnings- och profundervisning ägt rum.

¹⁾ 1 af dessa var kvinna, 1 afbröt sin profårskurs vid början af höstterminen och hann ej afsluta påföljande vårtermin. ²⁾ 1 af dessa var kvinna. ³⁾ 1 af dem, som påbörjade profåret vårterminen 1909, måste på grund af sjukdom afbryta och infann sig ej påföljande hösttermin. ⁴⁾ 1 af dem, hvilka påbörjade sin profårskurs vårterminen 1909, aflid under terminen. ⁵⁾ 2 af dessa afslutade med K. Maj:ts tillstånd sin profårstjänstgöring på en termin. ⁶⁾ 1 af dessa afslutade med K. Maj:ts tillstånd sin profårstjänstgöring på en termin.

Stockholm:

Latinläroverket å Norrmalm:

- 3 kristendom, modersmålet, historia;
- 1 kristendom, modersmålet, historia, filosofi;
- 1 modersmålet, tyska, historia;
- 2 modersmålet, historia, geografi;
- 3 tyska, engelska, franska;

Södermalms läroverk:

- 1 modersmålet, latin, grekiska, geografi;
- 1 modersmålet, tyska, engelska;
- 1 modersmålet, tyska, historia, filosofi;
- 1 tyska, engelska, franska;
- 1 tyska, geografi, matematik, fysik;
- 6 matematik, fysik, kemi;

Realläroverket å Norrmalm:

- 1 kristendom, modersmålet, historia, filosofi;
- 1 modersmålet, tyska, engelska;
- 1 modersmålet, tyska, engelska, franska;
- 1 modersmålet, tyska, historia, geografi;
- 1 modersmålet, tyska, geografi, matematik;
- 1 modersmålet, historia, geografi;
- 1 matematik, biologi, fysik, kemi;
- 4 matematik, fysik, kemi;

Uppsala:

- 1 kristendom, modersmålet, latin;
- 1 kristendom, latin, filosofi;
- 1 kristendom, grekiska, historia, filosofi;
- 1 modersmålet, engelska, franska;
- 2 modersmålet, historia, geografi;
- 3 tyska, engelska, franska;
- 2 matematik, fysik, kemi;

Lund:

- 1 kristendom, modersmålet, grekiska, filosofi;
- 1 kristendom, latin, historia, filosofi;
- 1 modersmålet, latin, grekiska, filosofi;
- 1 modersmålet, tyska, engelska, franska;
- 1 modersmålet, historia, geografi;

3 tyska, engelska, franska;

1 geografi, biologi, kemi;

1 matematik, fysik, kemi;

Göteborgs realläroverk:

1 matematik, fysik, kemi.

Härtill komma två lärarkandidater, hvilka både började och avslutade sitt profår v.-t.n 1909, men ej blefvo upptagna i berättelsen för 1908—09; den ene tjänstgjorde vid Södermalms läroverk i ämnena modersmålet, historia, geografi och matematik, den andre vid läroverket i Lund i matematik, fysik och kemi.

Beträffande utbildningen af lärare i välskrifning och teckning må nämnas, att under läroåret 1909—1910 den för teckningslärarkandidater vid Tekniska skolan i Stockholm anordnade undervisningen begagnades af 7 manliga och 47 kvinnliga lärjungar. Af dessa 54 hade 42 (nämligen 5 manliga och 37 kvinnliga) redan förra läroåret varit lärarkandidater. Fullständiga afgangsbetyg som teckningslärare tillerkändes 19 kandidater, hvaraf 3 manliga och 16 kvinnliga; af dessa erhöilo samtliga betyg för högre allmänna läroverk; samtliga teckningslärarkandidaterna erhöilo jämväl betyg i välskrifningens metodik.

Beträffande utbildningen af lärare i musik är att nämna, att vid Musikkonservatorium examen för behörighet till musiklärartjänst vid allmänt läroverk höstterminen 1909 aflades af 2 manliga och 2 kvinnliga lärarkandidater samt vårterminen 1910 af 2 manliga lärarkandidater.

Beträffande utbildningen af lärare i gymnastik och militäröfningar är att nämna, att vid slutet af undervisningsåret 1909—1910 vid Gymnastiska Centralinstitutet godkända afgangsbetyg såsom gymnastiklärare tilldelades 17 löjtnanter och 8 underlöjtnanter vid armén, 1 löjtnant vid flottan och 1 civil.

C. Lärjungar.

7. Lärjungarnes antal och fördelning.

Tab. 12—14.

Enligt tab. 12 uppgick de närvarande lärjungarnes antal vid de allmänna läroverken under höstterminen 1909 till 22,071, mot 21,861 under höstterminen 1908. Af dessa 22,071 lärjungar tillhörde 15,736 (71.3 %) de högre läroverken, 3,833 (17.4 %) realskolorna för gossar och 2,502 (11.3 %) samskolorna. — Under vårterminen 1910 utgjorde antalet närvarande lärjungar 21,992, utvisande en minskning af 79 mot antalet under höstterminen.

Sammanställas uppgifterna om antalet närvarande lärjungar vid de olika slagen af läroverk för höstterminen 1909 med motsvarande siffror för de fyra sistförflutna höstterminerna, erhålles följande öfversikt:

Allmänna läroverken 1909—1910.

Höstterminen.	Högre läroverk.		Realskolor för gossar.		Samskolor.		Samtliga läroverk.
	Antal lärj. hela antalet.	% af	Antal lärj. hela antalet.	% af	Antal lärj. hela antalet.	% af	
1905.....	15,264	74.5	3,494	17.0	1,732	8.5	20,490
1906.....	15,848	73.7	3,685	17.2	1,957	9.1	21,490
1907.....	15,727	72.8	3,733	17.3	2,141	9.9	21,601
1908.....	15,790	72.2	3,681	16.9	2,390	10.9	21,861
1909.....	15,736	71.3	3,833	17.4	2,502	11.3	22,071

De frånvarande lärjungarnes antal uppgick under höstterminen 1909 till 123, hvaraf 4 flickor, och under vårterminen 1910 till 86, hvaraf 7 flickor.

¹⁾ Här äro inräknade 368 lärjungar (1.8 %), tillhörande förutvarande 2 femklassiga och 3 treklassiga läroverk, hvilka enligt 1904 års riksdagsbeslut skulle omorganiseras till samskolor, men hvilas omorganisation år 1905 ännu ej ägt rum, samt 107 lärjungar (0.5 %), tillhörande 3 treklassiga läroverk och 1 pedagogi, hvilka enligt 1904 års riksdagsbeslut skulle indragas. — ²⁾ Här äro inräknade 65 lärjungar (0.3 %), tillhörande 3 treklassiga läroverk, hvilka enligt 1904 års riksdagsbeslut skulle indragas.

Vid jämförelse för 1900—1909 mellan de närvarande lärjungarnes antal och rikets folkmängd erhåller man följande öfversikt:

År.	Rikets folkmängd vid årets slut.			Antal närvarande lärjungar höstterminen.		
	Hela folkmängden.	Manliga.		På 10,000 af folkmängden.		
		Hela.	I ålder af 10—18 år.	Hela.	Manliga.	I ålder af 10—18 år.
1900	5,136,441	2,506,436	469,282	34.0	69.7	372
1901	5,175,228	2,526,179	472,665	34.9	71.6	383
1902	5,198,752	2,535,820	472,311	36.2	74.2	398
1903	5,221,291	2,544,962	472,794	37.4	76.6	413
1904	5,260,811	2,566,934	474,854	38.3	78.4	424
1905	5,293,851	2,583,662	476,171	38.7	79.3	430
1906	5,337,055	2,605,524	476,220	40.3	82.5	451
1907	5,377,713	2,626,456	478,324	40.2	82.2	452
1908	5,429,600	2,654,766	484,308	40.3	82.3	451
1909	5,476,441	2,677,563	485,983	40.3	82.4	454

Af tab. 12 finner man, att utaf de vid allmänna läroverken höstterminen 1909 närvarande 22,071 lärjungarne 16,568 (75.1 %) tillhörde realskolan (den gemensamma linjen), 3,139 (14.2 %) reallinjen och 2,364 (10.7 %) latinlinjen. — Tab. 13 utvisar, att af de 1,037 under höstterminen 1909 i tredje och fjärde ringarne närvarande latinarne 784 (75.6 %) icke läste grekiska och 253 (24.4 %) läste grekiska. Sammanställas uppgifterna hvad angår realister och latinare samt angående icke-greker och greker med motsvarande under de närmast föregående nio åren, erhålles följande öfversikt:

Höstterminen.	Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna 4—7. ¹⁾		Procent i förhållande till antalet lärjungar i klasserna L. 6—7. ²⁾	
	Real.	Latin.	Utan grek.	Med grek.
1900.....	57.6	42.4	67.9	32.1
1901.....	59.0	41.0	68.3	31.2
1902.....	60.9	39.1	67.8	32.2
1903.....	62.3	37.5	69.3	30.5
1904.....	60.4	39.6	72.0	28.0
1905.....	58.2	41.8	74.8	25.2
1906.....	58.1	41.9	75.1	24.9
1907.....	58.5	41.5	75.1	24.9
1908.....	58.9	41.1	77.6	22.4
1909.....	57.0	43.0	75.6	24.4

¹⁾ För höstterminerna 1900—1903 i klasserna 4—7, för höstterminen 1904 i klasserna 5—7 och från höstterm. 1905 i klasserna 6 och 7 (ring I—IV å gymnasiet). —
²⁾ För höstterm. 1900—1905 i klasserna L. 6—7, för höstterm. 1906 i klasserna L. 6: 2—7 och från höstterminen 1907 i 7:de klassen (ring III och IV å gymnasiet).

Af följande tre tabeller, af hvilka den första omfattar hela antalet lärjungar inom hvar och en af de olika årsklasserna, den andra lärjungarne å de båda linjer, hvari gymnasiet är deladt, och den tredje latinlinjens båda beståndsdelar, icke-greker och greker, inom tredje och fjärde

ringarne af gymnasiet, erhåller man en öfversikt öfver *den samtida frekvensen* inom de särskilda skolstadierna höstterminen 1909 vid samtliga läroverken.

Klasser och ringar.	Antal närvarande lärjungar.	Procent i förhållande till		
		hela summan.	antalet i föreg. klass.	antalet i 1:a klassen.
<i>Realskolan.</i>				
1	2,805	12.7	—	100.0
2	3,223	14.6	114.9	114.9
3	3,262	14.8	101.2	116.3
4	3,281	14.9	100.6	117.0
5	2,904	13.2	88.5	103.5
6	1,093	4.9	37.6	39.0
<i>Gymnasium.</i>				
Ring I.....	1,689	7.7	58.2	60.2
» II.....	1,378	6.2	81.6	49.1
» III.....	1,233	5.6	89.5	44.0
» IV.....	1,203	5.4	97.6	42.9
Summa	22,071	100.0	—	786.8

Ringar.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
	Real.	Latin.	S.a.	hela årsklassen.		föreg. afdelning å samma linje.	
				Real.	Latin.	Real.	Latin.
<i>Gymnasium.</i>							
Ring I.....	923	766	1,689	54.6	45.4	—	—
» II.....	817	561	1,378	59.3	40.7	88.5	73.2
» III.....	722	511	1,233	58.6	41.4	88.4	91.1
» IV.....	677	526	1,203	56.3	43.7	93.8	102.9
Summa	3,139	2,364	5,503	57.0	43.0	—	—

Latinringar.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
				hela latinafdelningen.		föreg. motsvarande afdg.	
	Utan grek.	Med grek.	S.a.	Utan grek.	Med grek.	Utan grek.	Med grek.
<i>Gymnasium.</i>							
Ring III L.....	376	135	511	73.6	26.4	—	—
» IV L.....	408	118	526	77.6	22.4	108.5	87.4
Summa	784	253	1,037	75.6	24.4	—	—

Såsom en fortsättning af den öfversikt öfver *förändringen i skolgenerationernas storlek*, som lämnats i föregående berättelser, meddelas nedanstående 3 tabeller, hvilka alla afse höstterminerna och äro upprättade efter samma grunder, som de motsvarande i berättelsen för läsåret 1885—86 (sid. 27). I tabellerna, hvilka omfatta endast närvarande lärjungar, äro de tal, som afse den skolgeneration, hvilken höstterminen 1901 befann sig i första klassen, utmärkta genom ett därunder utsatt streck.

Klasser och ringar.	De närvarande lärjungarnes antal.								
	H. 1901.	H. 1902.	H. 1903.	H. 1904.	H. 1905.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.	H. 1909.
<i>Realsk.</i>									
1	2,506	2,686	2,659	2,719	2,584	2,680	2,733	2,774	2,805
2	2,903	2,980	3,162	3,143	3,215	3,059	3,110	3,111	3,223
3	2,848	2,953	2,987	3,172	3,153	3,292	3,202	3,255	3,262
4	2,790	2,774	2,851	2,992	3,069	3,144	3,266	3,216	3,281
5	2,241	2,376	2,426	2,401	2,593	2,660	2,816	2,995	2,904
6	—	—	—	—	—	1,028	1,024	1,092	1,093
<i>Gymn.¹</i>									
Ring I	1,593	1,644	1,838	1,863	1,839	1,420	1,401	1,524	1,689
• II	1,250	1,343	1,335	1,527	1,584	1,504	1,336	1,299	1,378
• III	1,058	1,112	1,252	1,213	1,370	1,476	1,389	1,264	1,233
• IV	896	944	994	1,101	1,083	1,227	1,324	1,331	1,203
S:a	18,085	18,812	19,504	20,131	20,490	21,490	21,601	21,861	22,071

Ringar.	Realister.				Latinare.			
	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.	H. 1909.	H. 1906.	H. 1907.	H. 1908.	H. 1909.
<i>Gymnasium²</i>								
Ring I.....	834	829	908	923	586	572	616	766
• II.....	922	792	769	817	582	544	530	561
• III.....	846	819	722	722	630	570	542	511
• IV.....	666	749	791	677	561	575	540	526
S:a	3,268	3,189	3,190	3,139	2,359	2,261	2,228	2,364

Latinringar.	Utan grekiska.		Med grekiska.	
	H. 1908.	H. 1909.	H. 1908.	H. 1909.
<i>Gymnasium²</i>				
Ring III L.....	426	376	116	135
• IV L.....	414	408	126	118
Summa	840	784	242	253

¹) ring I—IV på gymnasiet motsvaras i den äldre läroverksorganisationen af kl. 6:1, 6:2, 7:1 och 7:2. — ²) Ringarne III L. och IV L. på gymnasiet motsvaras i den äldre skolorganisationen af kl. L. 7:1, och L. 7:2.

Med användande af de understrukna talen i ofvanstående tabeller erhåller man följande öfversikter, hvilka kunna betecknas såsom från undervisningens synpunkt angifvande *vitaliteten* (se berättelsen för läsåret 1884—85, sid. 20) hos den skolgeneration, som höstterminen 1901 befann sig i första klassen.

Klass eller ring, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.	Procent i förhållande till antalet i	
			föregående klass.	1:a klassen.
<i>Realskolan.</i>				
1	Höstterminen 1901	2,506	—	100.0
2	• 1902	2,980	118.9	118.9
3	• 1903	2,987	100.2	119.2
4	• 1904	2,992	100.2	119.4
5	• 1905	2,593	86.7	103.5
6	• 1906	1,028	39.6	41.0
<i>Gymnasium.</i>				
Ring I ...	Höstterminen 1906	1,420	54.8	56.7
• II ...	• 1907	1,336	94.1	53.3
• III ...	• 1908	1,264	94.6	50.4
• IV ...	• 1909	1,203	95.2	48.0

Ring, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
					hela års-klassen.		föreg. afd. å samma linje.	
		Real.	Latin.	S:a	Real.	Latin.	Real.	Latin.
<i>Gymnasium.</i>								
Ring I ...	Höstterminen 1906	834	536	1,420	58.7	41.3	—	—
• II ...	• 1907	792	544	1,336	59.3	40.7	95.0	92.8
• III ...	• 1908	722	542	1,264	57.1	42.9	91.2	99.6
• IV ...	• 1909	677	526	1,203	56.3	43.7	93.8	97.0

Ring, hvori skolgenerationen befann sig.	År och termin.	Antal närvarande lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
					hela års-klassen.		föreg. motsvar. afdelning.	
		Utan grek.	Med grek.	S:a	Utan grek.	Med grek.	Utan grek.	Med grek.
<i>Gymnasium.</i>								
Ring III ...	Höstterminen 1908	426	116	542	78.6	21.4	—	—
• IV ...	• 1909	408	118	526	77.6	22.4	95.8	101.7

Man kan vid föregående tre tabeller anmärka, att, då 2:a, 3:e, 4:e och 5:e klasserna i realskolan hvar för sig har större antal lärjungar än den 1:a, det skulle vara af större intresse att jämföra den fjärde ringen med dessa än med den 1:a, samt att det äfven skulle vara af intresse att jämföra antalet lärjungar i ring IV R. med antalet lärjungar i ring II R. och ring III R. o. s. v. För dessa och dylika jämförelser anställande meddelas följande öfversikt.

Mot 100 lärjungar i		Hösterterminen 1909.	
Kl. 1	hösterterminen	1901	svara 48'0
» 2	»	1902	» 40'4
» 3	»	1903	» 40'3
» 4	»	1904	» 40'2
» 5	»	1905	» 46'4
» 6	»	1906	» 117'0
Ring I	»	1906	» 84'7
» II	»	1907	» 90'0
» III	»	1908	» 95'2
» I R.	»	1906	» 81'2
» II R.	»	1907	» 85'2
» III R.	»	1908	» 93'2
» I L.	»	1906	» 89'2
» II L.	»	1907	» 96'7
» III L.	»	1908	» 97'0

Om de närmast föregående tre tabellerna och ofvanstående sifferuppställningar jämföras med motsvarande i förra berättelsen (sid. 17), eller m. a. o. om man från undervisningens synpunkt jämför vitaliteten hos skolgenerationen af läsåren 1900—1908 med vitaliteten hos skolgenerationen af läsåren 1904—1910, så finner man, att vitaliteten hos den senare öfver hufvud taget varit mindre, men hos såväl realister som latinare, särskildt hos de förra, betydligt större.

Såsom af tabell 12 framgår saknades af brist på lärjungar under hösterterminen 1909 sjätte realskoleklassen vid Nya elementarskolan i Stockholm. — Af tab. 13 visar sig att under hösterterminen 1909 vid Vänersborgs läroverk alla latinare i tredje ringen undervisades i grekiska, hvaremot i samma ring ingen lärjunge undervisades i detta språk vid Norrköpings, Kristianstads och Gäfle läroverk; i fjärde ringen undervisades under hösterterminen 1909 ingen lärjunge i grekiska vid Nya elementarskolan i Stockholm samt vid Umeå läroverk. — Under vårterminen 1910 voro förhållandena i detta hänseende oförändrade.

I tabell 14 lämnas en öfversikt öfver antalet lärjungar vid de allmänna läroverken, fördelade efter län. Denna öfversikt bör ej förväxlas med öfversikter angående lärjungarnes fördelning efter hemorter, hvilka hvart femte år intagas i departementets berättelser och som i här ifrågasvarande berättelse återfinnas i tabellerna 19—21. I dessa tabeller och motsvarande i föregående berättelser angifves, i hvilka län de vid de allmänna läroverken undervisade lärjungarne hafva sina hemorter, hvaremot här ifrågasvarande tabell afser lärjungarnes fördelning efter de län, där de allmänna läroverk äro belägna, i hvilka lärjungarne under en viss termin undervisats.

Beträffande *realskolorna*, hvarmed här förstås ej blott de fristående realskolorna, utan äfven sådana realskolor, som utgöra nedre afdelningarna af de högre allmänna läroverken, finner man af tabellens kol. 16, att det största antalet lärjungar, 2,800, undervisades i Stockholm med dess fem stora högre läroverk och tre fristående realskolor; därefter kommer Malmöhus län med 1,796 lärjungar och Göteborgs o. Bohus län med 1,795, där det höga talet natur-

ligtvis beror på de två stora högre läroverken och de två fristående realskolorna i Göteborg. Lägsta talet visar Gottlands län med 138 lärjungar. — Såsom af summorna i kol. 7 i tabellen synes, tillkom realskolans sjätte klass först hösterterminen 1906. Det i summan i kol. 16 förekommande talet för år 1905 afser således endast de fem nedre klasserna.

Hvad angår *gymnasierna* visar tabellen, att sådana finnas i samtliga län utom Stockholms län, hvilket sammanhänger med detta läns närhet till och goda kommunikationer med hufvudstaden. Äfven här kommer Stockholms stad främst med 1,020 lärjungar, och därefter komma Malmöhus län med 743 och Göteborgs och Bohus län med 413. Minsta antalet visar äfven här Gottlands län med 40 lärjungar. — Går man till de båda linjerna, realister och latinare, finner man, att reallinjen är kraftigast vid läroverken i Stockholms stad (659), hvaremot latinlinjen är kraftigast i Malmöhus län (417).

Då lärjungarne i allmänhet erhålla sin undervisning i de län, där de hafva sina hemorter, är naturligtvis lämpligt att vid ofvanstående jämförelse äfven fästa afseende vid de respektive länens folkmängder. — En fördelning af lärjungarne efter de län, där de hafva sina hemorter, meddelas i tab. 19—21.

8. Lärjungarnes hälsotillstånd.

Tab. 15—17.

Enligt tab. 15 ledo under hösterterminen 1909 utaf de högre läroverkens samt realskolors för gossar och samskolors lärjungar 1,132 (5'1 %) af bleksot, 862 (3'9 %) af hufvudvärk, 333 (1'5 %) af näsblod, 1,773 (8'0 %) af närsynthet samt 507 (2'3 %) i mer eller mindre grad af döfhet. Närmast föregående höstertermin voro procenttalen respektive 5'0, 3'5, 1'3, 8'1 och 2'6.

Klasser och ringar.	Procent af hela antalet i hvarje klass närvarande lärjungar, lidande af							
	blek- sot.	huf- vud- värk.	näs- blod.	närsynthet enligt närsynthetsgrad			när- synt- het i allmht.	döfhet.
				under 3 D.	3—6 D.	öfver 6 D.		
1	4.5	2.7	0.9	3.0	0.5	0.0	3.5	1.9
2	5.2	3.7	1.3	3.8	0.5	—	4.3	2.1
3	5.1	3.4	1.2	5.6	0.8	0.1	6.5	2.6
4	5.4	4.1	1.6	5.1	1.3	0.1	6.5	2.4
5	4.8	4.4	1.5	6.3	1.9	0.2	8.4	2.1
6	5.4	5.9	1.9	6.5	1.6	0.1	8.2	2.2
Ring I.....	5.9	4.2	1.7	7.7	2.7	0.1	10.5	2.3
» II.....	4.7	4.1	2.0	9.4	2.8	0.1	12.3	2.6
» III.....	4.9	4.1	2.0	13.7	3.0	0.7	17.4	2.8
» IV.....	6.2	4.2	2.6	13.7	4.4	0.4	18.5	2.3
Samtliga	5.1	3.9	1.5	6.3	1.6	0.1	8.0	2.3

Tab. 16 lämnar en närmare redogörelse för antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne vid de högre läroverken samt vid realskolor och samskolor under höstterminen 1909. Af densamma framgår, att antalet insjuknade lärjungar uppgick till 5,461 eller 24·7 % af de närvarande lärjungarne vid ofvannämnda läroverk. Hela antalet sjukdomsfall uppgick till 6,125, hvaraf 4,347 vid de högre läroverken, 986 vid realskolorna för gossar och 792 vid samskolorna, och antalet sjukdomsfall i olika sjukdomar till 5,698, hvaraf 4,017 vid de högre läroverken, 946 vid realskolorna och 735 vid samskolorna. Antalet sjukdagar belöpte sig till 31,635, hvilket gör 5·8 (förra året 6·6) sjukdagar för hvarje insjuknad lärjunge. Fördelade efter läroverksgrupper utgjorde antalet sjukdagar vid de högre läroverken 22,253, hvilket gör 5·8 sjukdagar för hvarje insjuknad lärjunge, vid realskolorna för gossar 5,073, hvilket gör 5·5 sjukdagar för hvarje insjuknad lärjunge, och vid samskolorna 4,309, hvilket gör 6·0 sjukdagar för hvarje insjuknad lärjunge. Antalet aflidne utgjorde 5 vid de högre läroverken, 2 vid realskolor för gossar och 1 vid samskolor.

I tab. 17 lämnas redogörelse för lärjungarnes fullständiga eller partiella befrielse från gymnastiköfningarna under höstterminen 1909.

I följande sammandrag erhåller man en öfversikt i absoluta tal och procent af tabellens hufvudsakliga innehåll.

Klasser och ringar.	Närvarande lärjungar.	För sjukdomsorsaker			
		befriade.		till svagrote hänvisade.	
		Antal.	Procent af närv. lärjungar.	Antal.	Procent af närv. lärjungar.
Kl. 1—6	16,568	1,142	6·9	518	3·1
Ring I—IV	5,503	643	11·7	261	4·7
Tillsammans	22,071	1,785	8·1	779	3·6

Om man sammanställer procenttalet *fullständigt* befriade vid samtliga läroverk med motsvarande procenttal under de sist förflutna 9 åren, erhåller man följande öfversikt.

Höstterminen 1900	8·0 %
» 1901	7·9 »
» 1902	7·7 »
» 1903	8·2 »
» 1904	8·0 »
» 1905	7·8 »
» 1906	8·0 »
» 1907	8·4 »
» 1908	8·5 »
» 1909	8·1 »

I hvilken proportion de olika sjukdomsorsakerna under höstterminen 1909 medverkat till lärjungarnes fullständiga

eller partiella befrielse från gymnastiköfningarna, utvisas af följande tabell.

Sjukdomsorsaker, som föranlett den fullständiga eller partiella befrielsen.	Befriade i procent.			Till svagrote hänvisade i procent.		
	Kl. 1—6.	Ring I—IV.	Tillsammans.	Kl. 1—6.	Ring I—IV.	Tillsammans.
Sjukdomar i:						
syn- och hörsel-organerna	2·3	3·7	2·8	1·7	3·1	2·2
nervsystemet	5·1	3·3	4·4	2·9	3·8	3·2
cirkulationsorganerna	17·9	25·8	20·8	18·7	20·3	19·2
andedräftsorganerna	9·0	11·6	9·9	4·8	7·3	5·6
matsmältningsorganerna	3·7	5·5	4·3	3·9	5·7	4·5
urin- och köns-organerna	13·8	12·1	13·2	6·0	2·7	4·9
rörelseorg. o. bensystemet	17·1	16·0	16·7	7·9	12·3	9·4
Medfödd missbildning	2·8	2·3	2·7	3·5	0·8	2·6
Tarmbräck	12·0	7·0	10·2	7·7	6·1	7·2
Allmän svaghet	14·6	11·5	13·5	38·6	33·3	36·8
Andra sjukdomar	1·7	1·3	1·5	4·3	4·6	4·4
Summa	100	100	100	100	100	100

Om man särskildt tager i betraktande första hufvudafdelningen »Efter läroverk» i tab. 17, finner man högst betydliga skiljaktigheter. Så t. ex. äro i densamma såsom för sjukdomsorsaker befriade i kol. 13 uppförde vid Gäfle läroverk 2 af 397 närvarande lärjungar (0·5 %), vid Luleå läroverk 8 af 260 (3·1 %), vid Borås läroverk 10 af 252 (4·0 %), vid Ystads läroverk 11 af 268 (4·1 %) och vid Örebro läroverk 26 af 640 (4·1 %), men vid Norrköpings läroverk 77 af 586 (13·1 %), vid Hälsingborgs läroverk 79 af 617 (12·8 %), vid Nyköpings läroverk 28 af 223 (12·6 %) och vid Latinläroverket å Norrmalm Stockholm 86 af 707 (12·2 %); hvad angår realskolor för gossar och samskolor visar Vadstena samskola 1 befriad af 85 (1·2 %), Haparanda samskola 1 af 84 (1·2 %), Sköfde realskola 3 af 198 (1·5 %) samt Alingsås samskola 3 af 164 (1·8 %), men Sala samskola 40 af 152 (26·3 %), Åmåls samskola 20 af 106 (18·9 %), Oskarshamns realskola 19 af 115 (16·5 %) och Mariestads realskola 15 af 98 (15·3 %). Ett liknande förhållande möter äfven med afseende på de till svagrote hänvisade. Orsaken till dessa skiljaktigheter ligger utan tvifvel till stor del däri, att olika principer vid de olika läroverken blifvit följda vid meddelandet af befrielsen.

I kolumnerna 14 och 28 hafva såsom af »andra orsaker» befriade eller till svagrote hänvisade upptagits respektive 111 och 15 lärjungar. Såsom orsak till befrielsen uppgifves i de flesta fall aflägsen bostad.

9. Lärjungarnes ålder.

Tab. 18.

I likhet med hvad som senast skett i berättelsen för läsåret 1904—1905 (Kap. 8) och efter hufvudsakligen samma grundsatser, som blifvit följda vid utarbetandet af motsvarande kapitel i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 79

o. följ.) och för hvilka där redogöres, har bearbetningen af hit hörande förhållanden nu ägt rum.

I nedanstående tabellariska öfversikt äro uppgifterna för höstterminen 1909 om det antal år, hvarmed de närvarande lärjungarnes ålder i medeltal öfverskjuter normalåldern, sammanställda med de uppgifter, som i detta afseende meddelats i sju äldre berättelser. Nya elementarskolan har på grund af sin organisation ej förr än år 1889 kunnat medräknas; af samma anledning är Östersund ej medräknadt år 1876.

1:o. Efter läroverk.

L ä r o v e r k .	Å r ö f v e r n o r m a l å l d e r n i m e d e l t a l .							
	H. 1876.	H. 1879.	H. 1884.	H. 1889.	H. 1894.	H. 1899.	H. 1904.	H. 1909.
A. Högre läroverk.								
Stockholm:								
Latinläroverket ¹⁾ ..	0'33	0'45	0'94	1'04	1'06	1'09	1'18	1'22
Söderm. lärov. ²⁾ ..	—	0'20	0'91	0'96	1'15	1'13	1'28	1'38
Reallärov. Å Norrm. ³⁾ ..	0'82	0'49	0'88	1'19	1'34	1'38	1'48	1'47
" Östern. ⁴⁾ ..	0'38	0'46	1'17	1'16	1'13	1'43	1'41	1'32
Nya elementarsk.	—	—	—	1'00	0'80	0'76	0'82	0'77
Uppsala	0'66	0'62	1'38	1'47	1'40	1'44	1'46	1'39
Nyköping	0'83	0'71	1'04	1'06	1'09	1'51	1'41	1'41
Strängnäs	0'40	0'38	0'93	1'43	1'35	1'28	1'51	1'34
Linköping	1'00	0'93	1'32	1'39	1'44	1'44	1'46	1'53
Norrköping	0'76	0'65	1'04	1'02	1'24	1'26	1'35	1'24
Jönköping	1'01	1'02	1'24	1'36	1'56	1'77	1'84	1'52
Växjö	1'23	1'18	1'72	1'72	1'63	1'37	1'55	1'51
Kalmar	1'63	1'22	1'74	1'46	1'16	1'46	1'55	1'44
Västervik	1'01	0'96	1'13	1'12	1'04	1'26	1'43	1'35
Visby	1'17	0'99	1'26	1'52	1'53	1'55	1'46	1'34
Karlskrona	0'75	0'70	1'19	1'11	1'40	1'41	1'32	1'14
Kristianstad	0'96	0'73	1'24	1'28	1'26	1'13	1'09	1'05
Malmö	0'81	0'58	1'15	1'23	1'21	1'36	1'29	1'30
Lund	0'66	0'63	1'05	1'12	1'14	1'32	1'20	1'22
Hälsingborg	0'26	0'29	0'74	1'14	1'04	1'09	1'10	1'12
Ystad ⁵⁾	0'53	0'70	1'49	1'27	1'30	1'31	1'34	1'22
Halmstad	1'51	1'34	1'80	1'74	1'72	1'37	1'44	1'45
Göteborg: Latinlärov.	1'51	2'42	1'01	1'70	1'57	1'62	1'64	1'46
Reallärov. ⁶⁾ ..	1'73	1'43	2'00	1'71	1'79	1'74	1'77	1'44
Vänersborg	1'30	1'07	1'60	1'43	1'64	1'32	1'39	1'39
Borås ⁷⁾	1'45	1'37	2'27	1'94	1'90	1'78	1'89	1'54
Skara	1'38	1'13	1'45	1'80	1'67	1'73	1'63	1'58
Karlstad	0'75	0'83	1'05	1'09	1'29	1'32	1'29	1'27
Örebro	0'82	0'83	1'31	1'49	1'39	1'46	1'45	1'39
Västerås	1'15	1'04	1'50	1'36	1'22	1'43	1'45	1'33
Falun	0'70	0'78	1'40	1'44	1'49	1'58	1'79	1'61
Gäfle	0'76	0'74	1'25	1'26	1'15	1'43	1'58	1'41
Hudiksvall	1'06	1'14	1'31	1'46	1'60	1'62	1'72	1'61
Härnösand	1'53	1'33	1'71	2'14	1'74	1'75	1'81	1'64
Sundsvall ⁸⁾	1'35	1'29	1'91	1'56	1'56	1'85	1'88	1'77
Östersund	—	1'75	1'78	1'69	1'83	1'94	1'84	1'81
Umeå	1'19	0'98	1'30	1'46	1'45	1'58	1'77	1'62
Luleå	1'30	1'19	1'44	1'39	1'61	1'58	1'50	1'61

¹⁾ Medeltalen för 1876 och 1879 angifva förhållandena vid Stockholms gymnasium. — ²⁾ Södermalms läroverk bildades 1879 genom sammanslagning af Södermalms gymnasialafd. och Maria 5-kl. läroverk. — ³⁾ Stockholms realläroverk var 1876 treklassigt. — ⁴⁾ Östermalms realläroverk var 1876—99 femklassigt. — ⁵⁾ Ystads läroverk var 1876—84 femklassigt. — ⁶⁾ Göteborgs realläroverk var 1876—79 treklassigt. — ⁷⁾ Borås läroverk var 1876—1908 femklassigt. — ⁸⁾ Sundsvalls läroverk var 1876 femklassigt.

L ä r o v e r k	Å r ö f v e r n o r m a l å l d e r n i m e d e l t a l .							
	H. 1876.	H. 1879.	H. 1884.	H. 1889.	H. 1894.	H. 1899.	H. 1904.	H. 1909.
B. Realskolor.								
1. Realskolor för gossar.								
Stockholm:								
Jakob	0'92	1'05	1'79	1'51	1'70	1'76	1'81	1'66
Katarina	0'51	0'49	1'43	1'28	1'54	1'83	1'78	1'71
Kungsholmen ¹⁾	—	—	—	—	—	—	1'73	1'61
Enköping	0'85	0'88	1'60	1'65	1'20 ²⁾	1'54	1'57	1'41
Eskilstuna	1'08	0'87	1'27	1'23	1'17	1'45	1'64	1'55
Eksjö	1'46	1'54	2'18	2'30	1'93	1'78	2'01	1'63
Oskarshamn ³⁾	1'50	1'59	1'72	1'49	1'59	1'60	1'64	1'50
Karlshamn	1'04	1'02	1'61	1'09	1'24	1'29	1'22	1'30
Malmö ⁴⁾	—	—	—	—	—	—	1'26	1'05
Landskrona	0'42	0'25	0'96	0'82	0'90	1'18	1'30	1'13
Varberg ⁵⁾	1'67	1'63	3'14	1'59	1'58	1'45	1'50	1'59
Göteborg: Västra	1'59	1'31	2'06	2'01	1'91	2'01	1'97	1'76
" Östra ¹⁾ ..	—	—	—	—	—	—	1'99	1'86
Uddevalla	1'49	1'20	2'01	1'63	1'83	2'02	1'94	1'54
Mariestad	1'21	1'37	1'91	1'95	1'64	1'57	1'68	1'61
Lidköping	0'88	0'89	1'88	1'71	1'79	1'70	1'50	1'25
Sköfde	1'46	1'18	1'82	1'68	1'91	1'53	1'52	1'36
Kristinehamn	1'01	1'24	1'46	1'28	1'69	1'58	1'72	1'81
Arvika ⁶⁾	1'49	1'39	2'15	1'82	1'73	1'49	1'68	1'54
Söderhamn	1'02	0'88	1'39	1'09	1'41	1'23	1'62	1'63
2. Samskolor.								
Norrälje ⁴⁾	1'44	1'71	2'47	1'39	1'49	1'45	1'54	1'55
Södertälje ⁵⁾	—	—	—	—	—	—	—	1'44
Vadstena ⁶⁾	0'92	0'84	1'34	1'19	1'08	1'64	1'28	1'44
Vimmerby	0'64	0'50	1'41	1'94	1'71	1'87	1'93	1'56
Ängelholm	0'42	1'02	1'88	1'94	1'28	1'63	1'69	1'18
Trälleborg	1'22	1'06	2'24	1'34	1'44	1'40	1'15	2'34
Strömstad	2'30	2'07	2'82	2'55	2'47	2'28	2'13	2'05
Alingsås	0'88	0'80	2'04	1'52	1'65	1'78	1'31	1'34
Åmål	1'28	1'39	2'00	1'74	1'82	1'64	1'73	1'47
Falköping ⁶⁾	—	1'00	1'89	1'52	1'62	2'14	2'05	1'96
Filipstad	1'40	0'98	1'81	1'30	1'45	1'54	1'60	1'51
Åkersund	1'39	1'37	1'88	1'56	1'88	1'85	1'33	1'55
Sala	0'89	1'22	1'83	1'58	1'47	1'26	1'41	1'43
Köping ⁶⁾	—	—	—	—	—	—	—	1'66
Arboga ⁷⁾	1'10	1'27	1'59	1'40	1'54	1'45	1'35	1'48
Örnsköldsvik	1'91	0'98	1'76	1'59	2'28	2'04	1'49	1'43
Skellefteå	1'30	1'67	2'05	1'67	1'53	1'47	1'51	1'60
Piteå ⁷⁾	0'93	0'71	1'85	1'48	1'60	1'67	1'65	1'66
Haparanda ⁸⁾	2'10	2'28	2'75	2'03	2'04	1'56	1'50	1'38

Anm. Söderköpings och Sölvesborgs förutvarande treklassiga läroverk blefvo genom 1904 års läroverksreform indragna. De under rubriken realskolor upptagna läroverk, om hvilka ej nämnes i noterna här nedan, hafva förut varit femklassiga allm. läroverk; de under rubriken samskolor upptagna läroverken, om hvilka ej nämnes i noterna här nedan, hafva förut varit treklassiga allm. läroverk.

¹⁾ Nybildadt läroverk höstterminen 1902. ²⁾ Oskarshamns läroverk var 1876 treklassigt. ³⁾ Treklassigt läroverk till 1905. ⁴⁾ Femklassigt läroverk till 1906. ⁵⁾ Tvåklassig pedagogi till 1905. ⁶⁾ Falköpings läroverk var 1876 enklassig pedagogi. ⁷⁾ Femklassigt läroverk till 1905. ⁸⁾ Haparanda läroverk var 1876 treklassigt, sedan femklassigt.

2:o. Efter klasser, ringar och linjer.

Klasser, ringar och linjer.	År öfver normalåldern i medeltal.							
	H. 1876.	H. 1879.	H. 1884.	H. 1889.	H. 1894.	H. 1899.	H. 1904.	H. 1909.
Kl. 1	1'28	1'05	1'08	1'46	1'41	1'53	1'44	1'32
• 2	1'00	1'05	1'05	1'36	1'44	1'52	1'48	1'34
• 3	0'90	0'97	1'08	1'37	1'47	1'56	1'52	1'44
R. 4	1'09	1'25	1'89	1'60	1'59	1'64	1'63	1'49
L. •	0'60	0'79	1'45	1'06	1'23	1'15		
R. 5	0'86	1'14	1'77	1'50	1'54	1'55	1'61	1'55
L. •	0'75	0'68	1'50	1'19	1'27	1'27	1'38	
Kl. 6	—	—	—	—	—	—	—	1'98
R. 6:1 = Ring I R...	1'01	0'87	0'86	1'34	1'41	1'45	1'48	1'31
L. • = • I L...	0'89	0'78	0'84	1'25	1'25	1'26	1'34	1'30
R. 6:2 = • II R...	1'02	1'08	0'66	1'47	1'12	1'38	1'55	1'29
L. • = • II L...	0'77	0'83	0'75	1'26	1'22	1'27	1'37	1'29
R. 7:1 = • III R...	0'92	0'90	1'07	1'71	1'28	1'41	1'53	1'36
L. • = • III L...	1'08	1'08	0'74	1'52	1'20	1'30	1'27	1'40
R. 7:2 = • IV R...	0'91	0'86	0'83	1'67	1'40	1'26	1'51	1'51
L. • = • IV L...	1'34	0'93	0'89	1'70	1'23	1'26	1'36	1'42
Gemensamma linjen...	1'05	1'02	1'67	1'39	1'44	1'53	1'52	1'46
Reallinjen	0'99	1'11	1'52	1'54	1'48	1'52	1'55	1'36
Latinlinjen	0'84	0'82	1'09	1'29	1'24	1'26	1'35	1'35
Samtliga klasser	0'97	0'95	1'42	1'39	1'40	1'46	1'50	1'44

Med afseende på de slutsatser, som kunna dragas af jämförelse mellan medeltalen för åren 1876—1904 hänvisas till de respektive berättelser, där dessa frågor förut blifvit behandlade. Vid jämförelse åter mellan medeltalen för åren 1904 och 1909 finner man inom den tabellariska öfversiktens 1:a afdelning (efter läroverk) sänkta medeltal vid 28 högre, 16 realskolor för gossar och 8 samskolor, förhöjda medeltal vid 8 högre, 4 realskolor och 9 samskolor samt samma medeltal för 2 högre läroverk. I hvad mån härvidlag realskolorna för gossar motsvaras af de förutvarande femklassiga läroverken och samskolorna af de förutvarande treklassiga läroverken framgår af noterna under tabellen.

För en rätt uppfattning af normalåldern för åren 1876 och 1879 i de särskilda klasserna måste man taga i betraktande de olika föreskrifter angående inträdesåldern till 1:a klassen, som gällde under dessa båda år. Genom Kungl. kungörelsen den 10 mars 1869 föreskrefs för inträde i 1:a klassen en ålder af 10 år eller att denna åldersgräns skulle uppnås under nästföljande termin. I 1878 års läroverksstadga däremot bestämdes uppnådda 9 år såsom åldern vid intagning i statens läroverk. En närmare utredning angående de olikheter, hvilka på grund häraf de båda åren måste förete med afseende på normalåldern i de olika klasserna är lämnad i berättelsen för läsåret 1889—1890 (sid. 51 och 52). Här behöfver blott nämnas att år 1876 normalåldern i de särskilda klasserna 1—7:2 var respektive 10—18 år, hvaremot efter 1878 års läroverksstadga normalåldern i de olika klasserna beräknas till respektive 9—17 år.

På grund af 1878 års läroverksstadgas föreskrift att för intagning i statens läroverk fordras att hafva uppnått

9 års ålder och att i följd häraf de gossar, som uppnådde denna ålder under årets fyra sista månader, icke kunde intagas vid de allmänna läroverken förr än nästföljande, d. v. s. det år under hvilket de fyllde tio år, måste samtliga medeltalen år öfver normalåldern för åren 1889—1904 samt jämväl för klasserna 1—5 år 1884 vara i viss mån för höga.

Om man antager, att antalet födda barn under årets 4 sista månader utgör omkring $\frac{1}{3}$ af samtliga födda (jfr berättelsen för läsåret 1889—90, sid. 52), inses lätteligen, att detta förhållande måste i 1:a klassen — och således äfven i följande klasser — öfver hufvud taget öka medeltalet för antalet år öfver den antagna normalåldern med $\frac{1}{3}$ eller 0'33 år. Här af åter följer, att dessa medeltal icke kunde väntas komma att sjunka till 0, äfven om hvarje lärjunge inskrefves i 1:a klassen vid början af en hösttermin utan att vara öfverårig och inga s. k. kvarsittare förekomme, samt således hvar och en till högre afdelning flyttad endast tillbragt ett år i föregående afdelning. Under dessa antaganden skulle tydligen de ifrågavarande medeltalen få ett konstant värde af 0'33 eller endast kunna sjunka därunder på grund af vissa undantagsförhållanden. Genom föreskrifterna i 1905 års läroverksstadga, som började tillämpas den 1 maj s. å., ändrades detta förhållande. Här stadgades nämligen, att lärjunge, som söker inträde vid allmänt läroverk, skall, då inträde sökes, redan hafva uppnått eller före kalenderårets slut uppnå 9 års ålder. Genom detta stadgande blef utan reservation normalåldern för lärjunge i 1:a klassen 9 år, i 2:a klassen 10 år o. s. v. upp till gymnasiets 4:e ring 17 år.

Denna föreskrift i 1905 års läroverksstadga hade höstterminen 1909 hunnit göra sig gällande i realskolans fem lägsta klasser i sin fulla tillämpning, men genom lärjungars inskrifning i högre klasser jämväl i någon mån å gymnasium. Äfven finner man i andra hufvudafdelningen i ofvanstående tabell (efter klassen och linjen) vid jämförelse mellan talen år 1904 och år 1909 lägre tal för år öfver normalåldern ej blott för de fem lägre klasserna, utan äfven för gymnasiets lägre ringar. En märklig stegring däremot visar talet för den nya sjätte realskoleklassen, som närmast torde kunna jämföras med föregående års tal för nedre sjätte realklassen. En förklaringsgrund till detta höga tal (nära 2 år öfver normalåldern) framträder osökt däri, att till den nybildade sjätte realklassen sökt sig ej blott sådana lärjungar, som intagits vid de allmänna läroverken vid högre ålder, utan äfven sådana, som varit kvarsittare i någon föregående klass. Härför talar äfven i viss mån det förhållande, att antal år öfver normalåldern i 1:a realringen (kl. R. 6:1) sjunkit från 1'48 till 1'31 samt i 1:a latinringen (kl. L. 6:1) från 1'34 till 1'30. — Om man betraktar de fyra understa raderna i tabellen finner man, i hvad angår de tre första af dessa, att medeltalet år öfver normalåldern sjunkit för såväl gemensamma linjen (från 1'52 år 1904 till 1'46 år 1909) som för reallinjen (från 1'55 år 1904 till 1'36 år 1909), hvaremot medeltalet under båda åren är detsamma för latinlinjen (1'35). Beträffande talen å tabel-

lens sista rad, som angifver medeltalet år öfver normalåldern för samtliga klasser, finner man, att den nya läroverksstadgans ändrade föreskrift om inträdesåldern hejdat den sedan år 1889 för hvarje femårsperiod fortgående stegringen af antalet år öfver normalåldern för lärjungarne vid de allmänna läroverken, hvilkas medelålder ökats från 1·39 år 1889 till 1·40 år 1894, 1·46 år 1899 och 1·50 år 1904, men sjönk till 1·44 år 1909.

Vid en jämförelse mellan antalen lärjungar vid de allmänna läroverken, hvilka vid de i ofvanstående tabell upptagna tidpunkterna befunnit sig under, i och öfver normalåldern, erhåller man i procent följande öfversikt.

H ö s t t e r m i n e n .	Procent af samtliga lärjungar			
	under	i	öfver	Summa.
	normalåldern.			
1876	13·4	29·9	56·7	100
1879	13·3	30·3	56·4	100
1884	5·6	23·4	71·1	100
1889	2·7	22·8	74·5	100
1894	1·8	21·4	76·8	100
1899	1·2	19·2	79·6	100
1904	0·9	17·1	82·0	100
1909	0·7	17·6	81·7	100

Vid en blick på ofvanstående öfversikt finner man, att, under det procenten lärjungar öfver normalåldern höstterminen 1876 uppgick till 56·7 och 1879 sjönk till 56·4, densamma höstterminen 1884 sprang upp till 71·1, 1889 steg till 74·5 och 1894 till 76·8. Vid betraktande af förhållandet mellan å ena sidan höstterminerna 1876 och 1879 samt å andra sidan höstterminerna 1884—1904 må man dock ihågkomma, hvad som ofvan blifvit sagdt om inskrifningsåldern enligt nu gällande läroverksstadga. Men äfven om man jämför de mera likställda höstterminerna 1884, 1889, 1894, 1899 och 1904 med hvarandra, finner man en fortgående stegring af antalet lärjungar öfver normalåldern. Härutinnan synes dock den nya läroverksorganisationen hafva åstadkommit en ändring, i det att, såsom af tabellen framgår, procenten af hela antalet lärjungar som voro öfver normalåldern, sjunkit från 82·0 % år 1904 till 81·7; samtidigt har ock procenten lärjungar, hvilka voro under normalåldern, sjunkit från 0·9 till 0·7.

10. Lärjungarnes hemorter.

Tab. 19—21.

Det ämne, som här afhandlas, nämligen lärjungarnes hemorter, har senast varit föremål för behandling i berättelsen för läsåret 1904—1905.

Af samtliga å Tab. 19 upptagna 22,071 närvarande lärjungar hade 22,059 sina hemorter inom och 12 utom Sverige. Med begagnande af denna tabell och den officiella befolkningsstatistikens uppgifter om länens manliga folkmängd den 31 Dec. 1909 erhåller man följande öfversikt öfver lärjungarnes antal och förhållande till sagda folkmängd.

L ä n .	Lärjungar med hemort i länet.		Mankön den 31 December 1909.	Lärjungar på 10,000 af länets manliga folkmängd.
	Antal.	Procent af hela summan.		
Stockholms stad	3,245	14·7	154,396	210
Stockholms län	793	3·6	109,090	73
Uppsala "	597	2·7	61,794	97
Södermanlands "	562	2·5	87,287	64
Östergötlands "	1,209	5·5	141,159	86
Jönköpings "	677	3·1	104,296	65
Kronobergs "	349	1·6	78,014	45
Kalmar "	816	3·7	111,599	73
Gottlands "	182	0·8	26,402	69
Blekinge "	458	2·1	74,440	62
Kristianstads "	586	2·7	111,090	53
Malmöhus "	2,432	11·0	219,516	111
Hallands "	532	2·4	71,797	74
Göteborgs o. Bohus "	2,113	9·6	180,477	117
Älfsborgs "	813	3·7	138,524	59
Skaraborgs "	980	4·4	117,209	84
Värmlands "	852	3·9	126,353	67
Örebro "	720	3·3	101,500	71
Västmanlands "	802	3·6	75,921	106
Kopparbergs "	459	2·1	116,196	40
Gäflleborgs "	720	3·3	125,404	57
Västernorrlands "	882	4·0	123,804	71
Jämtlands "	384	1·7	59,749	64
Västerbottens "	494	1·8	80,953	50
Norrbottnens "	492	2·2	80,593	61
Hela riket	22,059	100·0	2,677,563	82

Beträffande den ordning, länen skulle intaga, om de ordnades procentiskt i förhållande till hela lärjungeantalet eller efter antalen på 10,000 af hvarje läns manliga folkmängd, torde det vara tillräckligt att framhålla, att Stockholms stad nu, liksom föregående år, då dylik undersökning ägt rum, i båda dessa hänseenden står främst. Med afseende på procenttalen af hela antalet lärjungar kommer Gottlands län sist och därefter Kronobergs län, efter antalen på 10,000 af hvarje läns manliga folkmängd kommer Kopparbergs län sist och därefter Kronobergs län. För öfrigt hänvisas till den tabellariska öfversikten. — Af de 12 med hemorter utom Sverige hade, såsom Tab. 19 utvisar, 6 sin hemort i Finland, 3 i Ryssland (däraf 1 i Sibirien), 1 i Tyskland och 2 i England.

Med hänsyn till lärjungarnes hemorter inom eller utom det län, dit läroverksstaden hör, erhåller man af Tab. 19 följande procenttal.

L ä r o v e r k .	Procent lärjungar med hemorter	
	inom	utom
	läroverksstadens län.	
Högre allmänna läroverk	90·5	9·5
Realskolor:		
Realskolor för gossar	94·0	6·0
Samskolor	95·9	4·1
Samtliga läroverken	91·7	1) 8·3

1) Utom Sverige boende äro här, men ej i tab. 21 medräknade.

Om samtliga läroverkens procenttal jämföras med motsvarande procenttal under de föregående år, då bearbetning af lärjungarnes hemorter ägt rum, erhåller man följande öfversikt.

H ö s t t e r m i n e n .	Procent lärjungar med hemorter	
	inom	utom
	läroverksstadens län.	
1876	88·6	11·4
1879	88·4	11·6
1884	89·4	10·6
1889	91·7	8·3
1894	91·7	8·3
1899	91·8	8·2
1904	91·6	8·4
1909	91·7	8·3

Denna öfversikt, som från och med år 1884 till och med år 1899 med afseende på procent lärjungar med hemvist utom läroverksstadens län förete en minskning, hvilken minskning utan tvifvel står i sammanhang med de bestämmelser, som genom särskilda Kungl. cirkulär från och med läsåret 1881—82 hvarje år utfärdats med afseende på lärjungeantalet i vissa klasser vid åtskilliga allmänna läroverk och sedermera intagits i 1905 års läroverksstadga, uppvisar däremot år 1904 för samma kategori af lärjungar en ökning från 8·2 till 8·4 %, hvaremot år 1909 åter inträdde en minskning till 8·3 %

Tab. 20 visar för hvarje klass i realskolan och för hvarje ring å gymnasiet lärjungarnes fördelning efter hemorter inom eller utom läroverksstaden. Af de däri meddelade absoluta talen erhåller man följande i procent beräknade öfversikt öfver lärjungarnes fördelning i sagda hänseende.

Klasser och ringar.	Procent lärjungar med hemorter inom eller utom läroverksstaden.							
	Högre läroverk		Realskolor		Samskolor		Samtl. läroverk	
	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom
	läroverksstad.		läroverksstad.		läroverksstad.		läroverksstad.	
<i>Realskolan.</i>								
1	79·2	20·8	83·3	16·7	69·7	30·3	78·9	21·1
2	77·2	22·8	79·1	20·9	71·8	28·2	76·9	23·1
3	72·6	27·4	77·2	22·8	68·5	31·5	73·0	27·0
4	70·2	29·8	74·0	26·0	66·8	33·2	70·5	29·5
5	67·8	32·2	75·3	24·7	64·7	35·3	68·8	31·2
6	63·4	36·6	70·5	29·5	71·1	28·9	67·0	33·0
<i>Gymnasiet.</i>								
Ring I R ...	63·2	36·8	44·4	55·6	—	—	62·8	37·2
• I L ...	59·0	41·0	—	—	—	—	59·0	41·0
• II R ...	61·2	38·8	50·0	50·0	—	—	61·1	38·9
• II L ...	59·2	40·8	—	—	—	—	59·2	40·8
• III R ...	54·4	45·6	—	—	—	—	54·4	45·6
• III L ...	53·8	46·2	—	—	—	—	53·8	46·2
• IV R ...	60·7	39·3	—	—	—	—	60·7	39·3
• IV L ...	57·6	42·4	—	—	—	—	57·6	42·4
Realskol. ...	72·6	27·4	77·8	22·2	68·6	31·4	73·1	26·9
Gymnasiet:								
Real-linjen	60·1	39·9	45·8	54·2	—	—	60·0	40·0
Latin-linjen	57·6	42·4	—	—	—	—	57·6	42·4
Helagymn....	—	—	—	—	—	—	59·0	41·0
Hela lärov....	67·9	32·1	77·3	22·7	68·6	31·4	69·6	30·4

Af läroverkens samtliga lärjungar hade således 69·6 % eller mer än tvåtredjedelar sina hemorter inom den stad, där läroverket var beläget, och endast 30·4 % sina hemorter utom densamma. Motsvarande tal år 1904 voro 68 % och 32 %. — Af realskolans lärjungar hade 73·1 % eller nära tre fjärdedelar sina hemorter inom och 26·9 % eller något mer än en fjärdedel sina hemorter utom läroverksstaden. Af gymnasiets lärjungar voro däremot en vida större del, nämligen 41 % eller något mer än två femtedelar bosatta utom läroverksstaden. Reallinjens lärjungar voro till tre femtedelar bosatta inom och till två femtedelar bosatta utom läroverksstaden, hvaremot af latinlinjens lärjungar 57·6 % voro bosatta inom och 42 % utom läroverksstaden.

Under det att tabell 19 för hvarje särskildt läroverk omedelbart angifver, huru många af dess lärjungar hade sina hemorter i det län, i hvilket läroverket var beläget, och huru många i hvart och ett af de öfriga länen, får man af tabell 21 besvarad den omvända frågan, nämligen huru många af de lärjungar, som hade sina hemorter i hvarje särskildt län, undervisades vid läroverk, som voro belägna inom länet, och huru många vid läroverk, som voro belägna i andra län.

Så finner man, att i de län, där rikets största städer äro belägna, nämligen Göteborgs och Bohus län samt Malmöhus län, det alldeles öfvervägande antalet af länets lärjungar undervisades vid läroverk i länets städer. I Malmöhus län undervisades sålunda 99·3 % af länets lärjungar inom och endast 0·7 % utom länet, i Göteborgs och Bohus län 98·3 % vid läroverk inom länet och endast 1·7 % vid läroverk utom detsamma. Samma var förhållandet med Stockholms stad, där 98·9 % undervisades vid läroverk inom staden och endast 1·1 % vid läroverk utom densamma. På grund af sitt insulära läge gaf äfven Gottlands län undervisning åt det öfvervägande antalet af dess lärjungar eller 96·7 % vid det inom länet belägna läroverket, och endast åt 3·3 % vid läroverk utom detsamma. På samma sätt meddelades i Västernorrlands och Östergötlands län undervisning åt det största antalet af dess lärjungar, nämligen respektive 96·3 % och 96·2 % vid läroverk, belägna inom länen.

Å andra sidan finner man, att i Stockholms län ej mindre än 67·7 % eller något öfver tvåtredjedelar af länets lärjungar vid de allmänna läroverken erhålla sin undervisning vid läroverk utom länet, men endast 32·3 % sin undervisning vid läroverk inom detsamma. Förhållandet har sin förklaringsgrund däri, att inom länet endast finnas två realskolor, men intet gymnasium, hvadan de lärjungar inom länet, som från realskola vilja öfvergå till gymnasiet, måste söka sig till läroverk utom detsamma. Att de flesta därvidlag söka sig till hufvudstaden är naturligt på grund af lämpligt läge på ömse sidor om densamma. Också framgår af tabell 19, att af de vid hufvudstadens allmänna läroverk under höstterminen 1909 undervisade 3,820 lärjungar 476 eller ej mindre än 12·5 %, d. v. s. en åttondel, hade sina hemorter i Stockholms län. Till en del förklaras detta förhållande jämväl af de inom länet belägna förstädernas lifliga kommunikationer

med hufvudstaden. Öfriga län med en betydande del af sitt lärjungeantal vid de allmänna läroverken undervisade vid läroverk utom länet äro Södermanlands län med 18·7 %, Älfsborgs med 17·8 % (närbelägenheten till Göteborgs stad), samt Jönköpings och Kristianstads län med vardera 17·7 % af lärjungarne undervisade utom länet. Af lärjungarne, tillhörande Södermanlands län, undervisades mer betydande delar vid läroverken i Västerås, Norrköping och hufvudstaden.

11. Lärjungarnes omsättning.

Tab. 22 och 23.

Tab. 22 lämnar en öfversikt öfver den stora flyttningen vid öfvergången från läsåret 1908—1909 till läsåret 1909—1910. Enligt tabellens kol. 2 funnos vid slutet af vårterminen 1909 vid de respektive läroverken 19,281 lärjungar närvarande i sådana afdelningar, hvarifrån flyttning kunde ske inom samma läroverk och å samma linje. Af dessa 19,281 flyttades enligt kol. 19 vid öfvergången mellan de båda nyssnämnda läsåren 16,984 (88·1 %) till klasserna 2—6 samt till ringarne I—IV ¹⁾. Af sistnämnda antal erhöles 13,984 (82·3 %) enligt kol. 10 flyttningstillstånd vid vårterminens slut och 3,000 (17·7 %) enligt kol. 18 sådant tillstånd vid höstterminens början. Bland de flyttade öfvergingo med eller utan uppflyttning till högre klass 66 (0·4 %) från en linje till en annan.

Genom sammanslagning af de enligt tabellen vid slutet af vårterminen och vid början af höstterminen 1909 flyttade lärjungarne har erhållits följande procentiska öfversikt öfver antalet lärjungar, som enligt tabellen erhållit flyttning, hvarjämte i samma öfversikt äfven meddelas uppgift på det antal terminer, som i medeltal tillbragts i hvarje klass. I denna tabell äro ej upptagna de till annan linje öfvergånga lärjungarne.

Klasser och ringar.	Antal lärjungar i procent, som vid flyttning till högre klass tillbragt i nedanstående klass			Samtliga flyttade lärjungar.	Terminer i medeltal tillbragta i klassen.
	kortare tid än den normala.	den normala tiden.	längre tid än den normala.		
Klass 1	2·32	92·10	5·38	100	2·09
" 2	3·20	90·83	5·97	100	2·08
" 3	2·18	90·53	7·29	100	2·11
" 4	1·54	89·61	8·85	100	2·16
" 5	1·49	91·33	7·18	100	2·12
Ring I R.	1·63	92·67	5·70	100	2·09
" I L.	0·79	93·47	5·74	100	2·10
" II R.	2·08	91·54	6·38	100	2·10
" II L.	1·04	96·88	2·08	100	2·03
" III R.	1·27	92·72	6·01	100	2·10
" III L.	0·40	91·86	7·74	100	2·13
Samtliga klasser	1·99	91·31	6·70	100	2·11

¹⁾ Härvid måste dock förutsättas, att alla de vid början af höstterminen flyttade voro vid föregående vårtermins slut vid resp. läroverk närvarande, något som dock sällan inträffar. Skillnaden uppgår dock till blott några få enheter och torde föga inverka på procenttalet.

Utom ofvannämnda i själfva tabellen upptagna flyttning ägde under år 1909 flyttning rum äfven vid vårterminens början, hvarvid 95 lärjungar erhöles flyttning, af hvilka 15 öfvergingo från en linje till en annan.¹⁾ Således uppgick vid allmänna läroverken under hela kalenderåret 1909 flyttningarnas antal tillsammans till 17,079, af hvilka 81 inneburo öfvergång från en linje till en annan.

Af följande tabell erhåller man en öfversikt i procent öfver flyttningarna vid olika tider under kalenderåren 1905—1909.

Å r.	Procent lärjungar flyttade under kalenderåret.				Till annan linje öfvergågne i procent af hela antalet flyttade.
	vid vårterminens början.	vid vårterminens slut.	vid höstterminens början.	Tillsammans.	
1905	0·54	81·08	18·41	100	0·23
1906	0·49	82·11	17·40	100	0·77
1907	0·65	81·81	17·54	100	0·52
1908	0·69	81·02	18·29	100	0·57
1909	0·56	81·88	17·56	100	0·47

Tab. 23 lämnar en öfversikt öfver lärjungarnes omsättning under vår- och höstterminerna 1909 samt under den på hvardera terminen följande mellanterminen, med undantag däraf, att de på andra tider än vid terminernas början före den 1 Februari och den 15 September inskrifna lärjungarne ej finnas i tabellen upptagna. Hvad Nya elementarskolan i Stockholm beträffar, må här påpekas, att, sedan, såsom ofvan är nämnt, den s. k. fria flyttningen därstädes numera alldeles upphört, de respektive kolumnerna i dess omsättningstabell fullkomligt motsvara kolumnerna i tab. 23.

Af kol. 4, 12 och 13 i tab. 23 finner man, att af de lärjungar, som den 1 Februari och den 15 September tillhörde läroverken, hade flyttats

enligt beslut vid början af vår-t:n 1909 98 (0·6 %)
 » » » slutet » » » 13,275 (81·3 %)
 » » » början » höst-t:n » 2,961 (18·1 %)
 Summa 16,334 (100 %)

I de ofvan upptagna antalen flyttade äro ej de lärjungar inräknade, hvilkas flyttning till annan klass skett i sammanhang med öfvergång till annat läroverk, samt ej heller de, hvilka eljest afgått med betyg på nöjaktigt genomgående af den lämnade klassen.

Antalet inskrifne till och med den 1 Februari under vårterminen och den 15 September under höstterminen 1909 uppgick vid samtliga allmänna läroverken enligt kol. 5 och 14 i tab. 23 till 4,675. Dessutom inskrefvos under vårterminen efter den 1 Februari 12 samt under höstterminen efter den 15 September 22 lärjungar. Hela antalet under kalenderåret inskrifne utgjorde således 4,709, af hvilka 303 (6·4 %) inskrefvos under vårterminen och 4,406 (93·6 %) under höstterminen. Om de inskrifne

¹⁾ Dessutom återflyttades vid vårterminens början 2 lärjungar från ring 2 R. och 1 från ring 2 L. till sjätte realklassen (se anm. under tab. 22).

fördelas efter klasser, finner man, att i 1:a klassen inskrefvos 2,716, i 2:a 619, i 3:e 336, i 4:e 253, i 5:e 167, i 6:e 85, i ring I 333 (193 r. och 140 l.), i ring II 119 (72 r. och 47 l.), i ring III 60 (41 r. och 19 l.) samt i ring IV (öfre 7:e) 21 (13 r. och 8 l.).

Bland det stora antalet i ring I inskrifna utgöres naturligtvis flertalet af sådana, hvilka öfvergått från femte klassen vid realskolor för gossar och samskolor till de högre läroverken.

Antalet afgångne utgjorde vid samtliga allmänna läroverken enligt kol. 7—9 och 16—18 i tab. 23:

från början af vår-t:n 1909 t. o. m. d. 31 Jan.	41 (0.9 %)
fr. o. m. den 1 Febr. till vår-t:ns slut	135 (3.0 %)
under näst följande mellantermin	3,748 (83.3 %)
från början af höst-t:n t. o. m. d. 14 Sept.	202 (4.5 %)
fr. o. m. den 15 Sept. till höst-t:ns slut ...	108 (2.4 %)
under näst följande mellantermin	263 (5.9 %)
Summa	4,497 (100 %)

Om de afgångne fördelas efter klasser, finner man, att ur 1:a klassen afgingo 178, ur 2:a 217, ur 3:e 325, ur 4:e 421, ur 5:e 616, ur 6:e 1,063, ur ring I 168 (98 r. och 70 l.), ur ring II 147 (107 r. och 40 l.), ur ring III 76 (55 r. och 21 l.) samt ur ring IV (öfre 7:e) 1,286 (753 r. och 533 l.) — Bland de afgångne voro naturligtvis många, hvilka endast öfvergingo till ett annat läroverk.

Emedan tab. 22 och 23 tillkommit genom hopläggning af uppgifterna från de särskilda läroverken, så är det tydligt, att med hänsyn till läroverken såsom ett enda helt talen i kol. 3—19 af tab. 22 och i kol. 12 och 13 af tab. 23 sannolikt äro mycket för låga samt talen i kol. 14, 10 och 19 af tab. 23 sannolikt ej obetydligt för höga.

12. Realskolexamen.

Tab. 24 och 25.

Bland de förändringar med afseende på de allmänna läroverken, som 1904 års läroverksreform medförde, var äfven införandet af en ny examen, kallad *realskolexamen*. I 1905 års stadga för rikets allmänna läroverk finnas närmare föreskrifter angående denna examen i §§ 67—91. Här stadgas, att vid de allmänna läroverken skall årligen vid vårterminens slut realskolexamen anställas med de lärjungar i realskolans sjätte klass, som behörigen anmält sig därtill; de lärjungar, som varit berättigade att anmäla sig till realskolexamen under vårterminen, men då ej undergått sådan examen eller blifvit i densamma underkända, äga att efter vederbörlig anmälan aflägga nämnda examen under nästföljande hösttermin. Rätt att anmäla sig till undergående af realskolexamen tillkomme äfven lärjunge på gymnasiet samt lärjunge, vare sig manlig eller kvinnlig, som åtnjutit enskild undervisning.

Pröfningen är såväl skriftlig som muntlig. Den skriftliga pröfningen anställes med dem, som anmält sig under vårterminen, i början af Maj, med dem som anmält sig under höstterminen under senare hälften af November må-

nad. Den muntliga pröfningen försiggår under vårterminen i anslutning till läroverkets årsafslutning och under höstterminen vid slutet af densamma å tid, som bestämmes af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. Allmänheten äger ej tillträde till examen.

Den skriftliga pröfningen anordnas i modersmålet, tyska, engelska och matematik och skall i hvarje ämne försiggå å särskild för densamma bestämd dag. Öfver bedömande af de skriftliga profven skall rektor föra protokoll. Såsom vitsord användes ett af uttrycken godkänd eller icke godkänd, och äger den som erhållit betyget godkänd för den svenska uppsatsen och ännu ett skriftligt prof undergå muntlig pröfning.

Den muntliga pröfningen skall omfatta minst fyra af de i timplanen för realskolans sjätte klass upptagna läroämnena. Öfverstyrelsen bestämmer för hvarje läroverk, i hvilka läroämnena muntlig pröfning skall äga rum. Lärjunge, som tillhör främmande trosbekännelse och på den grund varit frikallad från deltagande i undervisning i kristendom, är befriad från pröfning i detta ämne, men skall vara skyldig att före den muntliga pröfningens början till rektor aflämnat i skriftlig form affattad redogörelse för den undervisning han åtnjutit i religionskunskap samt intyg öfver sina insikter i detta ämne. — Lärjunge från enskild undervisning skall undergå skild, mera omfattande muntlig pröfning. — Sedan den muntliga pröfningen blifvit för rättad, afgifvas af vederbörande lärare vitsord öfver lärjungarnes insikter och skall rektor föra protokoll däröfver. Såsom vitsord användas: i läro- och öfningsämnena: Berömlig, Med utmärkt beröm godkänd, Med beröm godkänd, Icke utan beröm godkänd, Godkänd och Icke godkänd; för handstil: Vål vårdad, Vårdad, Mindre vårdad; för flit: Mycket god, God, Mindre god; för uppförande: Mycket godt, Godt, Mindre godt. — Om lärjunge erhållit minst vitsordet Godkänd i samtliga i sjätte klassens timplan upptagna läroämnena, i hvilka han i nämnda klass åtnjutit undervisning, eller om han blifvit underkänd i ett af dessa ämnena och i detta fall minst två tredjedelar af de i bedömandet deltagande lärarne finna honom på grund af hans ståndpunkt i det hela likväl böra i examen godkännas, är han berättigad att erhålla betyg öfver godkänd realskolexamen. Vid examens bedömande må hänsyn icke tagas till underbetyg i franska eller öfningsämnena. — För lärjunge, hvars examen blifvit godkänd, utfärdas af rektor betyg i enlighet med fastställt formulär.

Den som aflagt realskolexamen äger rätt att undergå *förnyad pröfning* i ämne, hvari han blifvit underkänd, äfvensom att blifva pröfvad i teckning och franska språket, såvida han ej erhållit vitsord i dessa ämnena i sin realskolexamen. Denna pröfning skall, efter anmälan hos rektor vid något af de allmänna läroverken, äga rum vid det läroverk, där anmälan skett. Vitsord öfver denna pröfning skall antecknas i kollegiets protokoll och genom utdrag därur den examinerade meddelas.

Angående den *kompetens*, som aflagd realskolexamen medför, finnas bestämmelser därom dels i 1905 års stadga för rikets allmänna läroverk, dels i Kungl. kungörelser och stadgar, dels i åtskilliga ämbetsverks cirkulär och skrivelser.

I 1905 års läroverksstadga föreskrifves, att lärjunge, som aflagt realskolexamen, äger rätt att inom en tid af två år utan pröfning vinna inträde i gymnasiet första ring; har lärjunge efter aflagd realskolexamen varit frånvarande mer än två år och önskar åter delta i undervisningen vid allmänt läroverk, förfares såsom med inträdesökande, hvilken förut ej tillhört sådant läroverk. — Önskar lärjunge, som aflagt realskolexamen, vid nästföljande hösttermins början vinna inträde i gymnasiet andra ring, är han vid inträdespröfningen fritagen från förhör i modersmålet, tyska, engelska, geografi och biologi, såvida han i nämnda examen erhållit minst vitsordet godkänd i motsvarande ämnen. För behörighet till lärarbefattning i teckning och i musik vid allmänt läroverk gälle aflagd realskolexamen jämte nödig fackutbildning.

Öfriga bildningsanstalter, undervisningskurser och tjänstebefattningar, till hvilka aflagd realskolexamen medför kompetens, kunna sammanfattas i följande öfversikt.

A) *Inträde i följande fackskolor och specialkurser:*

1) *postelevekursen*, efter omkring ett års öfningstjänstgöring vid postkontor, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, franska, geografi och matematik (Generalpoststyrelsens cirkulär n:r XXII den 14 Juni 1907);

2) *telegrafelevkursen*, med villkor af vitsordet godkänd i den muntliga pröfningen i modersmålet, matematik, geografi, naturlära, tyska, engelska och franska (Telegrafstyrelsens cirkulär n:r 2 den 31 Januari 1907, § 141);

3) *tekniska elementarskolorna*, med villkor af vitsordet godkänd i matematik och under förutsättning att inträde sökes senast höstterminen näst efter det två år förflutit efter examens afläggande (Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 [Sv. Förf.-Saml. 1906, n:r 92] angående ändrad lydelse af § 6 i stadgarna för de tekniska elementarskolorna den 15 Juni 1877);

4) *landtbruksinstitutet vid Ultuna och landtbruksafdelningen vid landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, geografi, matematik och naturlära (förnyade Kungl. stadgarna för landtbruksinstitutet vid Ultuna den 3 Juni 1904, § 18 c), och Kungl. stadgarna för landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp af samma datum, § 17 b), samt Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående viss behörighet för den, som aflagt realskolexamen, att vinna inträde vid nämnda institut);

5) *skogsinstitutets lägre kurs*, med villkor af vitsordet godkänd i matematik och naturlära (förnyade Kungl. stadgarna för de allmänna skogsläroverken i riket den 13 April

1886, § 10, med ändringar i denna § enligt Kungl. kungörelserna den 22 Maj 1903 och den 26 Oktober 1906);

6) *den för blifvande lärare i teckning och välskrifning afsedda undervisningen vid tekniska skolan i Stockholm*, hvarjämte fordras att ådagalägga erforderlig skicklighet i frihandsteckning och linearritning, den senare utsträckt till perspektiv- och skugglära (Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående ändrad lydelse af § 42, mom. 2, i stadgarna för tekniska skolan i Stockholm den 10 Juli 1891);

B) *till anställning i följande tjänstebefattningar:*

7) *såsom bokhållare, kontorsskrifvare eller vid distrikten anställd tjänsteman vid statens järnvägar*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, engelska, franska, geografi och matematik; kompetensen omfattar icke anställning som distriktschef, bandirektör, baningeniör, maskindirektör, maskiningeniör, trafikinspektör, distriktssekreterare, maskininspektör, verkmästare, telegrafinspektör, underingeniör och ritare (Järnvägsstyrelsens order n:r 422 den 10 Juli 1907);

8) *vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet, tyska, engelska, franska, geografi, matematik och naturlära, hvarjämte fordras att hafva genomgått tvåårig kurs vid handelsinstitut (Kungl. kungörelsen den 12 Maj 1865 angående förändrade villkor för anställning i statens civila tjänstebefattningar, mom. 9, samt Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående behörighet för den, som aflagt godkänd realskolexamen och genomgått handelsinstitut, att vinna anställning vid tullverkets lokalförvaltning, samt kust- och gränsbevakning);

9) *såsom tjänsteman i något af riksbankens kontor*, hvarjämte fordras att efter examens afläggande hafva genomgått nöjaktig kurs i handelsinstitut, handelsskola eller därmed jämförlig bildningsanstalt (Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 i anledning af riksdagens beslut angående villkoren för erhållande af anställning såsom tjänsteman hos riksbanken);

10) *såsom biträde vid postsparbanken*, med villkor af vitsordet godkänd i modersmålet och matematik (enligt styrelsens för postsparbanken beslut den 13 Februari 1907);

11) *såsom teckningslärare eller musiklärare vid allmänt läroverk* (Kungl. stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 Februari 1905, § 188);

12) *såsom länsman* (Kammarkollegii cirkulär angående villkoren för befordran till länsmanstjänster den 21 Januari 1842 samt Kungl. kungörelsen den 26 Oktober 1906 angående befrielse för den, som aflagt godkänd realskolexamen, från vissa i nämnda cirkulär föreskrifna prof);

13) såsom reservofficersvolontär, utom vid fortifikationen, hvarjämte fordras att hafva genomgått tvååriga kursen vid Frans Schartaus praktiska handelsinstitut i Stockholm, Göteborgs handelsinstitut, Malmö högre handelsinstitut eller Hälsingborgs högre handelsinstitut (Kungl. kungörelsen den 29 Januari 1909 angående sättet för officers- och reservofficersvolontärers antagning och utbildning).

Ofvan angifna kompetens i fråga om teckningslärarkursen, posteleverkursen och telegrafelevkursen samt anställning vid statens järnvägar gäller i tillämpliga delar för såväl manliga som kvinnliga lärjungar, i fråga om anställning vid postsparbanken endast för kvinnliga lärjungar och i öfrigt endast för manliga lärjungar.

Vårterminen 1909 aflades realskolexamen vid samtliga högre allmänna läroverk och realskolor för gossar samt vid 9 samskolor. Nämda examen aflades vid samma tid jämväl vid 13 enskilda läroverk, hvilka erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd att föra fram sina lärjungar till realskolexamen. Den skriftliga pröfningen ägde rum den 4, 5, 7 och 8 Maj, den muntliga pröfningen, som verkställdes under tiden 25 Maj—12 Juni, upptog 1 dag vid 13 högre läroverk, 8 realskolor, 8 samskolor och 11 enskilda skolor, 2 dagar vid 20 högre läroverk, 9 realskolor, 1 samskola och 2 enskilda skolor, 3 dagar vid 5 högre läroverk och 3 realskolor. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 128 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 128 dagar 1,382 lärjungar muntlig pröfning.

Höstterminen 1909 aflades realskolexamen vid 13 högre läroverk, 3 realskolor för gossar, 2 samskolor och 2 ensk. skolor. Den skriftliga pröfningen ägde rum den 15, 16, 18 och 19 November; den muntliga pröfningen, som verkställdes under tiden 10—21 December, upptog en dag vid 8 högre läroverk, 2 realskolor för gossar, 2 samskolor och 2 ensk. skolor samt 2 dagar vid 5 högre läroverk och 1 realskola för gossar. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 26 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 26 dagar 91 lärjungar muntlig pröfning.

I tabellbilagorna lämnas å sid. 40 resp. 42 sammandrag öfver realskolexamen särskildt för vårterminen och särskildt för höstterminen 1909. Sammanställer man dessa båda sammandrag erhåller man följande öfversikt för hela kalenderåret 1909.

Vid realskolexamen år 1909 underkände och godkände.

Lärjungar.	Underkände ¹⁾ i				Godkände i muntliga examen.		Tillsammans.	
	skriftliga examen.		muntliga examen.					
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
A. Lärj. vid off. lärov.								
Högre läroverk	56	8.2	14	2.1	612	89.7	682	100
Realskolor: a) för gossar	10	3.4	3	1.0	283	95.6	296	100
b) samskolor	4	3.3	1	0.8	115	95.9	120	100
Summa	70	6.4	18	1.6	1,010	92.0	1,098	100
B. Lärj. vid ensk. lärov....	16	11.5	1	0.7	122	87.8	139	100
C. Lärj. fr. ensk. undervisn.	125	27.0	62	13.4	276	59.6	463	100
D. Samtliga	211	12.4	81	4.8	1,408	82.8	1,700	100

Af de 1,704 lärjungar, som under år 1909 anmält sig för afläggande af realskolexamen, hade 2 återtagit sin anmälan och 2 affidit. De återstående utgjorde således 1,700, af hvilka, såsom tabellen utvisar, 211 (12.4 %) underkändes i den skriftliga examen, 81 (4.8 %) underkändes i den muntliga examen och 1,408 (82.8 %) godkändes. Vid statsläroverken underkändes 70 (6.4 %) i den skriftliga examen och 18 (1.6 %) i den muntliga examen, under det att 1,010 (92.0 %) godkändes. Af lärjungarne från enskilda läroverk blefvo 16 (11.5 %) underkända i den skriftliga och 1 (0.7 %) i den muntliga examen samt 122 (87.8 %) godkände. Af lärjungarne från enskild undervisning (de s. k. privatisterna), blefvo 125 (27.0 %) underkände i den skriftliga och 62 (13.4 %) i den muntliga examen samt 276 (59.6 %) godkände. — Fördelar man de underkände och godkände i läroverkens egna lärjungar och lärjungar från enskild undervisning (privatister), finner man, att af de godkände 1,408 lärjungarne 612 voro från de högre läroverken, 283 från realskolorna för gossar, 115 från samskolorna, 122 från enskilda skolor och 276 från enskild undervisning (privatister).

Af de 1,010 lärjungarne från statsläroverken hade det stora flertalet eller 1,002 (99.2 %) kommit från realskolans sjätte klass och endast en mindre del eller 8 (0.8 %) från gymnasiet; af dessa 8 voro 2 från gymnasii första rings, 5 från gymnasii andra rings reallinje samt 1 från gymnasii första rings latinlinje.

Bland de godkände voro 219 flickor. — Alla i den muntliga examen godkände tillhörde statskyrkan med undantag af 3, som tillhörde den mosaiska, och 2, som tillhörde den katolska trosbekännelsen, 2 metodist-episkopala och 1 baptistsamfundet.

De vid realskolexamen 1909 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

¹⁾ Här äro äfven de uteblifne inräknade.

Ålder.	Lärjungar vid offentliga läroverk.				Lärjungar vid ensk. läroverk.	Lärj. fr. enskild undervisning.	Samtliga godkände.
	Högre.	Realskolor.	Samskolor.	Summa.			
13 år	—	—	—	—	—	1	1
14 »	1	1	—	2	—	2	4
15 »	29	24	8	61	6	8	75
16 »	162	79	38	279	27	56	362
17 »	222	97	41	360	39	65	464
18 »	142	58	20	220	25	44	289
19 »	47	13	4	64	13	20	97
20 »	8	8	3	19	7	19	45
21 »	—	1	—	1	1	19	21
22 »	1	1	—	2	1	7	10
23 »	—	1	1	2	—	7	9
24 »	—	—	—	—	1	11	12
25 »	—	—	—	—	1	4	5
26 »	—	—	—	—	1	4	5
27 »	—	—	—	—	—	1	1
28 »	—	—	—	—	—	2	2
29 »	—	—	—	—	—	2	2
30 »	—	—	—	—	—	1	1
31 »	—	—	—	—	—	—	—
32 »	—	—	—	—	—	1	1
33 »	—	—	—	—	—	1	1
34 »	—	—	—	—	—	1	1
Summa	612	283	115	1,010	122	276	1,408

Om man räknar 14 år såsom normalålder i sjätte realklassen vid början af läsåret 1908 (jfr berättelsen för läsåret 1889—90, sid. 64), böra 15 år räknas såsom normalålder under år 1909 och således också vara den normala åldern för dem, hvilka under sagda år aflagt realskolexamen. Bland de 1,010 godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro enligt denna beräkning 2 under, 61 i och 947 öfver normalåldern; motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 0, 6 och 116 samt för privatisterna 3, 8 och 265. Dock må erinras därom, att då här ifrågavarande lärjungar vid de offentliga läroverken började sin skolgång, 1878 års läroverksstadga ännu var gällande, hvarigenom icke så få lärjungar kommo att räknas såsom öfveråriga, ehuru de i själfva verket befunno sig i normalåldern (jfr berättelsen för läsåret 1894—95, sid. 14).

Följande tabell lämnar för såväl de särskilda läroverken som för de olika lärjungekategorierna en öfversikt öfver de under åren 1907—1909 i realskolexamen godkändes medelålder.

L ä r o v e r k.	De vid realskolexamen godkändes medelålder.		
	År 1907.	År 1908.	År 1909.
Lärjungar vid offentliga läroverk.			
<i>I. Högre läroverk.</i>			
Stockholm:			
Latinlärov. & Norrmalm	17.56	16.60	16.33
Södermalms lärov.	16.77	16.48	17.03
Reallärov. & Norrmalm	17.11	17.00	17.29
» » Östermalm	17.55	16.88	16.76
Nya elementarskolan	—	—	17.45
Uppsala	17.11	16.77	17.32
Nyköping	17.18	17.31	16.75

L ä r o v e r k.	De vid realskolexamen godkändes medelålder.		
	År 1907.	År 1908.	År 1909.
Strängnäs	16.67	17.75	17.00
Linköping	17.44	17.43	17.42
Norrköping	17.08	17.00	16.75
Jönköping	18.17	17.27	17.40
Växjö	17.92	17.29	17.09
Kalmar	17.10	16.83	16.75
Västervik	16.82	16.29	18.00
Visby	16.50	17.11	16.80
Karlskrona	16.92	16.89	16.75
Kristianstad	16.44	16.94	16.90
Malmö	17.24	16.52	16.87
Lund	16.69	17.44	16.67
Hälsingborg	16.83	16.91	16.73
Ystad	17.00	16.88	16.70
Halmstad	17.42	16.75	16.92
Göteborg: Latinlärov.	17.17	17.08	16.77
Reallärov.	17.36	16.68	17.07
Vänersborg	16.80	17.19	16.85
Borås ¹⁾	17.41	17.08	17.38
Skara	17.30	16.98	18.00
Karlstad	17.30	16.85	17.00
Örebro	17.11	17.07	17.07
Västerås	17.29	17.06	16.78
Falun	17.68	17.11	17.30
Gäffe	17.47	17.71	17.00
Hudiksvall	18.29	17.20	17.33
Härnösand	16.75	17.56	17.00
Sundsvall	18.23	17.44	17.55
Östersund	17.42	17.47	17.68
Umeå	16.85	17.27	17.78
Luleå	17.16	16.85	16.89
Samtliga	17.24	17.02	17.07

II. Realskolor.

1. Realskolor för gossar.

Stockholm: Jakob	17.00	17.33	16.80
Katarina	16.50	16.54	17.43
Kungsholmen	17.40	16.79	16.70
Enköping	17.17	17.75	16.92
Eskilstuna	16.64	17.17	16.75
Eksjö	17.63	16.91	17.17
Oskarshamn	17.00	17.20	17.10
Karlshamn	16.67	16.15	16.44
Malmö	16.83	16.56	16.82
Landskrona	16.44	16.42	16.69
Varberg	16.93	17.20	16.60
Göteborg: Västra	17.21	16.94	17.60
Östra	17.72	16.95	17.76
Uddevalla	17.18	16.89	16.73
Mariestad	17.71	16.71	16.50
Lidköping	16.86	17.18	16.89
Sköfde	16.73	17.50	17.60
Kristinehamn	17.27	16.91	16.70
Arvika	17.59	17.33	16.91
Söderhamn	17.21	17.15	16.89
Samtliga	17.10	16.98	16.98

¹⁾ Borås läroverk är f. o. m. höstn 1908 ombildadt till realskola med realskolegymnasium.

L ä r o v e r k.	De vid realskolexamen. godkändes medelålder		
	År 1907.	År 1908.	År 1909.
2. Samskolor.			
Södertälje	—	17 ⁶³	16 ⁴⁰
Vimmerby	—	—	16 ⁷³
Alingsås	—	—	16 ¹⁵
Åmål	17 ³⁰	16 ¹⁴	16 ⁷³
Falköping	—	—	17 ¹⁹
Köping	—	—	18 ¹¹
Arboga	—	—	16 ⁶⁷
Örnsköldsvik	—	—	17 ³⁵
Haparanda	—	—	16 ⁶⁹
Samtliga	17 ³⁰	16 ⁵³	⁹)16 ⁹⁰
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.			
Stockholm.			
Palmgrenska samskolan	—	17 ¹⁷	16 ⁸⁸
Ateneum för flickor	—	17 ⁴⁰	17 ²⁷
Dethowska skolan	—	17 ³³	17 ⁷⁷
Grewesmühlska samskolan	—	17 ¹³	—
Uppsala ensk. läroverk o. privatgymnasium	—	15 ⁷⁵	—
Katrineholms samskola	—	—	16 ⁵⁰
Söderköpings samskola	—	14 ⁶⁷	18 ⁰⁰
Malmö borgarskola	—	—	16 ⁹⁴
Lunds privata elementarskola	—	21 ¹⁴	19 ⁹⁰
Hörby samskola	—	—	17 ⁰⁰
Eslöfs läroverk för gossar	—	16 ²⁵	16 ⁰⁰
Falkenbergs elementarskola	—	17 ⁰⁰	16 ⁵⁰
Göteborg: S. Rudebecks elem. skola för flickor	—	—	17 ⁰⁵
Trollhättans samskola	—	16 ²⁰	16 ³⁸
Hedemora samskola	—	—	17 ¹⁷
Samtliga	—	⁹)17 ³⁸	⁷)17 ⁵⁴
C. Lärjungar fr. ensk. undervisn....	¹)18 ⁵¹	⁴)18 ⁷⁵	⁵)18 ⁷²
D. Samtliga	²)17 ³⁷	⁵)17 ³²	⁹)17 ⁴⁰

Såsom af tabellen synes var medelåldern för dem, som under år 1909 aflagt realskolexamen, 17⁴⁰ år mot 17³² föreg. år. Fördelade på de olika lärjungekategorierna uppgick medelåldern vid de högre läroverken till 17⁰⁷ år, vid realskolorna för gossar till 16⁹⁸, vid samskolorna till 16⁹⁰ år, vid enskilda skolorna till 17⁵⁴ samt för lärjungar från enskild undervisning till 18⁷² år.

Angående *fyllnadspröfning till realskolexamen* föreskrifver 1905 års läroverksstadga, att pröfningen skall äga rum å den tid och i den ordning, som bestämmes af rektor vid det läroverk, där anmälan skett, i samråd med lärarne i

detta läroverks sjätte klass. Dylik pröfning behöfver således ej äga rum i sammanhang med realskolexamen. Under år 1909 ägde fyllnadspröfning till realskolexamen rum i följande ämnen med följande antal lärjungar.

Ä m n e n.	Anmälde.	Godkände.
Tyska	¹) 3	²) 2
Engelska	³) 2	⁴) 2
Franska	⁵)60	⁶)59
Matematik	⁷)25	⁸)25
Geografi	⁹) 1	¹⁰) 1
Biologi	2	2
Fysik	1	1
Kemi	2	2
Teckning	1	1
Summa	97	95

I ofvanstående tabell förekomma, såsom af anmärkningarna under tabellerna 24 och 25 framgår, åtskilliga dubbelräkningar. Såsom synes blefvo af de 97 till fyllnadspröfning anmälda 95 i den muntliga pröfningen godkända.

13. Mogenhets- och fyllnadspröfning.

Tab. 26 och 27.

Vårterminen 1909 anställdes, såsom *tab. 26* närmare visar, mogenhetspröfning vid alla de 37 offentliga högre läroverken samt vid 18 af de 20 enskilda läroverk, som ägde dimissionsrätt. Den skriftliga pröfningen förrättades den 16, 17, 19, 20, 22 och 23 April. Den muntliga pröfningen, som ägde rum från och med den 14 Maj till och med den 16 Juni, upptog 1 dag vid 3 offentliga och 7 enskilda läroverk, 2 dagar vid 10 offentliga och 9 enskilda läroverk, 3 dagar vid 19 offentliga och 2 enskilda läroverk samt 4 dagar vid 5 offentliga läroverk. Tillsammans åtgick således för den muntliga pröfningen 131 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 131 dagar 1,604 (mot 1,583 närmast föregående år) mogenhetspröfning. Antalet censorer utgjorde tillsammans 19. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till två vid 15 offentliga och 11 enskilda läroverk, till tre vid 9 offentliga och 4 enskilda, till fyra vid 4 offentliga och 1 enskildt, till fem vid 8 offentliga och 2 enskilda samt till sex vid 1 offentligt läroverk. Härvid har räknats det högsta antal, som förekommit någon af dagarne.

¹) Medelåldern för de manliga 19²⁸, och för de kvinnliga 17⁴⁴. ²) Här af medelålder för de manliga 17³⁷ och för de kvinnliga 17⁴⁴. ³) Här af medelålder för de manliga 18⁰² och för de kvinnliga 16⁷⁹. ⁴) De manligas medelålder 19⁸⁴, de kvinnligas 17⁴⁴. ⁵) Här af medelåldern för de manliga 17⁵⁴ samt för de kvinnliga 17³⁰. ⁶) De manligas medelålder 16⁷⁷ och de kvinnligas 17¹¹. ⁷) De manligas medelålder 17⁹⁷ och de kvinnligas 17¹¹. ⁸) De manligas medelålder 19⁶³ och de kvinnligas 17⁴⁰. ⁹) De manligas medelålder 17⁴³ samt de kvinnligas 17²⁶.

¹) Här af 1 anmäld endast till skriftlig och 1 endast till muntlig pröfning. ²) Dessutom 1 godkänd i skriftlig pröfning (se not. 1). ³) 1 af dessa aflade endast muntlig examen. ⁴) 5 af dessa voro flickor. ⁵) 3 af de anmälda (hvaraf 1 flicka) aflade endast muntlig examen. Af de öfriga var 1 flicka; 1 underkändes i skriftliga, men godkändes i muntliga pröfningen. ⁶) Flicka.

Höstterminen 1909 anställdes, såsom *tab. 27* närmare visar, både skriftlig och muntlig mogenhetspröfning vid 15 offentliga och 5 enskilda läroverk samt endast skriftlig vid 3 offentliga läroverk. Den skriftliga pröfningen förrättades den 12, 13, 15, 16, 18 och 19 November. Den muntliga, som ägde rum från och med den 6 till och med den 15 December, upptog 1 dag vid 9 offentliga och 4 enskilda läroverk, 2 dagar vid 6 offentliga samt 3 dagar vid 1 enskildt läroverk. Tillsammans åtgingo således för den muntliga pröfningen 28 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne undergingo under dessa 28 dagar 155 (mot 137 närmast föregående år) mogenhetspröfning. Antalet censorer utgjorde tillsammans 13. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till två vid 7 offentliga och 1 enskildt läroverk samt tre vid 8 offentliga och 4 enskilda läroverk.

Af de å *tab. 26* och *27* meddelade »Sammandrag rörande mogenhetspröfningen» erhåller man följande tabellariska öfversikt för hela kalenderåret.

Vid mogenhetspröfningen år 1909 underkände och godkände.

Lärjungar.	Underkände ¹⁾ i				Godkände i muntliga pröfningen.		Tillsammans.	
	skriftliga pröfningen.		muntliga pröfningen.					
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
A. Lärj. vid off. lärov.								
Realister	45	5.6	22	2.7	736	91.7	²⁾ 803	100
Latinare	14	2.5	8	1.5	526	96.0	548	100
Båda linjerna	59	4.4	30	2.2	1,262	93.4	1,351	100
B. Lärj. vid ensk. lärov.								
Realister	16	10.9	4	2.7	127	86.4	147	100
Latinare	11	5.6	3	1.5	182	92.9	196	100
Båda linjerna	27	7.9	7	2.0	309	90.1	343	100
C. Lärj. fr. ensk. underv.								
Realister	80	44.2	46	25.4	55	30.4	181	100
Latinare	59	46.8	27	21.4	40	31.8	126	100
Båda linjerna	139	45.3	73	23.8	95	30.9	307	100
D. Samtliga.								
Realister	141	12.5	72	6.3	918	81.2	1,131	100
Latinare	84	9.6	38	4.4	748	86.0	870	100
Båda linjerna	225	11.2	110	5.5	1,666	83.3	2,001	100

Anm. Bland de i ofvanstående tabell upplagna absoluta talen förekomma åtskilliga dubbelräkningar, emedan många af de i höstterminens pröfning deltagande redan förtur bevisat vårterminens.

Den censorerna gifna rättigheten att i strid med examinatorernas uttalade mening förklara en examinerad vara

¹⁾ Här i äro de uteblifna äfven inräknade (jfr tabellbilagorna). — ²⁾ Dessutom 1, som godkändes i den skriftliga pröfningen, men allé före den muntliga.

icke mogen tillämpades i 22 fall, nämligen med afseende på 12 lärjungar vid offentliga läroverk, 3 lärjungar vid enskildt läroverk och 7 privatister (hvaraf 2 flickor).

I följande tabell äro lärjungarne fördelade efter de betyg, de erhållit vid den skriftliga pröfningen i modersmålet.

Lärjungar.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	S:a
A. Lärjungar vid off. lärov.							
Realister	6	37	151	230	365	15	804
Latinare	9	34	114	155	232	3	547
Summa	15	71	265	385	597	18	1,351
B. Lärjungar vid ensk. lärov.							
Realister	—	5	29	27	77	8	146
Latinare	4	12	40	53	82	3	194
Summa	4	17	69	80	159	11	340
C. Lärj. fr. ensk. underv.							
Realister	1	4	10	33	89	31	168
Latinare	1	3	9	¹⁾ 25	59	20	²⁾ 117
Summa	2	7	19	58	148	51	285
D. Samtliga.							
Realister	7	46	190	290	531	54	1,118
Latinare	14	49	163	¹⁾ 233	373	26	²⁾ 858
Summa	21	95	353	523	904	80	1,976

¹⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termins skrifning. ²⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termins skrifning. Dessutom hade 1 fått tillåtelse att räkna föreg. betyg i skriftlig pröfning, men uteblef från muntlig examen, hvarför han ej här kunnat medräknas.

Antalet af dem, som erhöilo högre betyg än »Godkänd», utgjorde således bland de offentliga läroverkens realister 53 % och bland samma läroverks latinare 57 %. Det föregående året voro motsvarande procenttal 45 och 55.

Enligt censorernas berättelser öfver verkställd mogenhetspröfning under år 1909 erhåller man följande öfversikt, som utvisar, huru många lärjungar hade skrifvit öfver hvar och ett af de för uppsatsen på modersmålet gifna ämnena, och hvilka betyg blifvit vid hvarje särskildt ämne utdelade.

Ä m n e n.	A.	a.	AB.	Ba.	B.	C.	S:a.
Vårterminen 1909.							
Jesus inför Pilatus	2	8	15	23	29	—	77
Huru skapades Italiens politiska enhet genom Romarna?	—	2	4	—	4	3	13
Bismarck och hans verk...	2	22	143	215	365	24	771
Det äldre och det yngre mösspartiet	1	2	18	32	46	1	100

Ä m n e n,	A	a	AB	Ba	B	C	S:a
Realismen i svensk diktning mot slutet af adertonhundratalet	10	12	12	5	7	—	46
Fåglarnas sätt att bygga bo och därmed sammanhängande drag ur deras lif.....	—	9	24	27	42	2	104
Telegrafering utan tråd ...	2	15	42	62	65	1	187
Om glaset och dess tillverkning	2	4	11	10	10	2	39
Om så kallade naturminnesmärkens fredande ...	1	3	5	7	5	3	24
Betydelsen af att äga ett hem.....	1	14	67	101	199	25	407
Summa	21	91	341	482	772	61	1,768
<i>Höstterminen 1909.</i>							
Grunddragen af Luthers sedligt religiösa lifsåskådning.....	—	1	—	1	1	—	3
Rom och Kartago.....	—	—	—	—	1	—	1
Den östeuropeiska frågan under adertonhundratalet	—	—	3	20	41	5	69
Adelsväldet i Sverige under sextonhundratalet.....	—	—	3	5	19	—	27
Nilfloden.....	—	—	—	—	2	2	4
Redogör för innehållet i något af Shakespeares dramatiska arbeten	—	1	—	4	2	—	7
Om vattencirkulationen på jorden och i dess atmosfär.....	—	—	1	1	11	—	13
Insekternas betydelse för befruktningen inom växtvärlden och växternas anpassning härför.....	—	1	—	2	14	1	18
Mikroskopet och dess användning	—	—	1	1	5	1	8
Tidningspressens betydelse	—	1	4	6	36	10	57
Summa	—	4	12	40	132	19	207

¹⁾ Dessutom 1, hvilken fick räkna sig till godo betyg från föreg. termin.

För de skriftliga arbeten, hvilka *realisterna* hade att utförver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A	a	AB	Ba	B	C	S:a
<i>A. Lärjungar vid offentliga läroverk.</i>							
Tysk	3	5	9	14	20	1	52
Engelsk	5	59	201	201	288	42	796
Fransk	2	20	107	162	365	110	766
Matematisk	33	85	138	162	275	111	804
Fysisk	64	111	170	202	240	17	804

Skrifning.	A	a	AB	Ba	B	C	S:a
<i>B. Lärjungar vid enskilda läroverk.</i>							
Tysk	1	3	11	5	10	1	31
Engelsk	—	13	32	30	61	8	144
Fransk	—	3	19	23	59	13	117
Matematisk	2	6	16	26	58	38	146
Fysisk	3	9	19	57	54	4	146
<i>C. Lärj. fr. ensk. underv.</i>							
Tysk	—	1	2	10	22	30	65
Engelsk	—	1	15	34	71	43	164
Fransk	—	—	2	9	35	54	100
Matematisk	—	1	12	18	60	72	163
Fysisk	—	4	15	36	86	20	161
<i>D. Samtliga.</i>							
Tysk	4	9	22	29	52	32	148
Engelsk	5	73	248	265	420	93	1104
Fransk	2	23	128	194	459	177	983
Matematisk	35	92	166	206	393	221	1113
Fysisk	67	124	204	295	380	41	1111

Anm. 38 lärjungar vid offentliga läroverk, 29 vid enskilda läroverk samt 65 lärj. fr. ensk. underv. skrefvo tyska i st. för franska; 8 lärjungar vid offentligt läroverk och 2 vid enskildt läroverk skrefvo tyska i st. för engelska; 6 lärjungar vid offentliga läroverk skrefvo tyska, engelska och franska; 3 lärj. fr. ensk. underv. skrefvo endast svenska; 2 lärj. fr. ensk. underv. uteblefvo från skrifningen i fysik, 1 d:o från skrifningen i matematik och fysik samt 1 d:o från skrifningen i engelska, matematik och fysik.

För de skriftliga arbeten, hvilka *latinerna* hade att utförver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A	a	AB	Ba	B	C	S:a
<i>A. Lärjungar vid off. lärov.</i>							
Latinsk	7	46	112	111	235	36	547
Tysk	8	23	36	33	28	4	132
Fransk	4	48	99	143	201	45	540
Matematisk	30	49	90	88	132	34	423
<i>B. Lärjungar vid ensk. lärov.</i>							
Latinsk	9	7	51	47	63	17	194
Tysk	2	11	18	12	24	2	69
Fransk	2	15	38	52	59	7	173
Matematisk	6	6	25	28	52	29	146
<i>C. Lärj. fr. ensk. underv.</i>							
Latinsk	—	1	12	15	¹⁾ 34	55	117
Tysk	1	1	8	¹⁾ 8	20	14	52
Fransk	—	2	5	10	35	32	84
Matematisk	—	1	5	13	36	¹⁾ 41	96
<i>D. Samtliga.</i>							
Latinsk	16	54	175	173	332	108	858
Tysk	11	35	62	53	72	20	253
Fransk	6	65	142	205	295	84	797
Matematisk	36	56	120	129	220	104	665

Anm. 1 lärjunge vid offentligt läroverk skref engelska i st. för franska och erhöi betyget A. 6 lärjungar vid offentliga läroverk, 20 lärjungar vid enskilda läroverk samt 31 lärj. fr. ensk. underv. skrefvo tyska i st. för franska; 2 lärjungar vid offentliga läroverk och 1 lärjunge vid enskildt läroverk skrefvo både tyska och franska; 1 lärjunge vid enskildt läroverk uteblef från skrifningen i franska samt 1 lärj. fr. ensk. underv. från skrifningen i franska och matematik.

¹⁾ 1 af dessa fick räkna sig tillgodo betyg från föregående termin.

De *mogenhetsbetyg*, som utdelades åt de vid pröfningen godkände, voro följande.

Lärjungar.	A	AB	B	Summa.
A. Lärjungar vid offentl. lärov.				
Realister	34	221	481	736
Latinare	38	182	306	526
Summa	72	403	787	1,262
B. Lärjungar vid ensk. lärov.				
Realister	5	40	82	127
Latinare	11	74	97	182
Summa	16	114	179	309
C. Lärj. fr. ensk. underr.				
Realister	—	5	50	55
Latinare	—	8	32	40
Summa	—	13	82	95
D. Samtliga.				
Realister	39	266	613	918
Latinare	49	264	435	748
Summa	88	530	1,048	1,666

Bland de godkände voro 172 flickor, hvaraf 42 realister och 130 latinare; af de 130 latinarne aflade 11 examen i grekiska språket. — Alla vid den muntliga pröfningen godkände tillhörde statskyrkan, med undantag af 9, af hvilka 6 tillhörde den mosaiska trosbekännelsen och 3 tillhörde den katolska trosbekännelsen.

Af de i muntliga pröfningen godkände 174 grekerna examinerades 46 lärjungar vid offentliga läroverk, 5 flickor vid enskilda läroverk samt 1 lärjunge från enskild undervisning jämväl i engelska språket.

Enligt tab. 23 funnos den 1 Februari 1909 i öfre sjunde klassen vid de offentliga läroverken 766 realister och 533 latinare eller tillsammans 1,299 lärjungar. Till undergående af mogenhetspröfning vårterminen 1909 anmälde sig enligt tab. 26 c) 1,297 af nämnde lärjungar, hvaraf alla 766 realisterna och 531 af latinarne. Bland dessa blefvo 1,212 förklarade mogne, hvaraf 702 realister och 510 latinare; af de senare tillhörde 392 latinlinjen utan grekiska och 118 latinlinjen med grekiska. — Af de till undergående af mogenhetspröfning under höstterminen 1909 enligt tab. 27 c) vid de offentliga läroverken anmälde 55 lärjungarne, hvaraf 38 realister och 17 latinare, blefvo 50 förklarade mogne, hvaraf 34 realister och 16 latinare; bland dessa senare tillhörde 14 latinlinjen utan och 2 latinlinjen med grekiska. — Af de offentliga läroverkens under år 1909 såsom mogne förklarade 1,262 lärjungar tillhörde således 736 (58·3 %) reallinjen, 406 (32·2 %) latinlinjen utan och 120 (9·5 %) latinlinjen med grekiska.

De vid mogenhetspröfningen 1909 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

Ålder.	Lärjungar vid off. lärov.			Lärjungar vid ensk. lärov.			Lärjungar fr. ensk. undervisn.			Samtliga godkände.		
	Real.	Lat.	S.ma.	Real.	Lat.	S.ma.	Real.	Lat.	S.ma.	Real.	Lat.	S.ma.
16 år ...	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
17 " ...	5	12	17	4	1	5	1	—	1	10	13	23
18 " ¹⁾ ...	139	117	256	21	15	36	12	1	13	172	133	305
19 " ...	289	189	478	37	42	79	9	11	20	335	242	577
20 " ...	178	104	282	25	60	85	10	10	20	213	174	387
21 " ...	97	68	165	17	30	47	9	2	11	123	100	223
22 " ...	25	22	47	13	11	24	6	4	10	44	37	81
23 " ...	3	9	12	6	8	14	1	5	6	10	22	32
24 " ...	—	1	1	2	8	10	1	1	2	3	10	13
25 " ...	—	2	2	1	2	3	1	1	2	2	5	7
26 " ...	—	—	—	—	2	2	2	1	3	2	3	5
27 " ...	—	1	1	—	1	1	—	1	1	—	3	3
28 " ...	—	—	—	—	1	1	1	1	2	1	2	3
29 " ...	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1
30 " ...	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	2
31 " ...	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
32 " ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33 " ...	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1
39 " ...	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1
Summa	736	526	1,262	127	182	309	55	40	95	918	748	1,666

¹⁾ Om 17 år räknas såsom normalålder i fjärde ringen vid läsårets början (jfr berättelsen för läsåret 1889—90, sid. 64), böra 18 år räknas såsom normalålder i samma ring vid läsårets slut och bör således äfven vara den normala åldern för dem, hvilka då eller före kalenderårets slut undergått mogenhetspröfning.

Bland de godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro enligt ofvanstående beräkning 18 under, 256 i och 988 öfver normalåldern. Motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 5, 36 och 268 samt för privatisterna 1, 13 och 81. Dock må med afseende på lärjungarne vid de offentliga läroverken erinras därom, att till följd af läroverksstadgans föreskrifter om inträdesåldern icke få lärjungar måste komma att räknas till de öfveråriga, ehuru de i själfva verket befinna sig i normalåldern (jfr berättelsen för läsåret 1894—95, sid. 14).

Följande tabell lämnar såväl för de särskilda läroverken som för de olika lärjungekategorierna en öfersikt öfver de under åren 1905—1909 vid mogenhetspröfningen godkändes medelålder.

Läroverk.	De vid mogenhetspröfningen godkändes medelålder.				
	År 1905.	År 1906.	År 1907.	År 1908.	År 1909.
A. Lärjungar vid offentl. läroverk.					
Stockholm:					
Latinlärov. å Norrmalm	19'02	19'26	19'11	19'13	19'20
Södermalms läroverk ...	18'98	19'09	19'48	19'20	19'43
Realläroverket å Norrm.	19'27	19'43	19'30	19'31	19'52
" å Östern.	—	18'89	19'28	19'38	19'68
Nya elementarskolan ...	18'88	18'87	19'08	18'88	18'93
Uppsala	19'39	19'28	19'55	19'40	19'20
Nyköping	19'17	19'63	20'68	19'00	19'81
Strängnäs	19'28	19'50	21'00	19'38	19'33
Linköping	19'82	19'22	19'36	19'75	19'40
Norrköping	19'26	19'11	19'41	19'51	19'45
Jönköping	20'09	19'78	20'03	20'21	19'81
Värjö	19'33	19'43	19'56	19'88	19'66
Kalmar	19'50	19'47	19'56	19'94	19'52
Västervik	19'29	19'13	19'88	19'19	19'50
Visby	19'50	20'44	19'07	19'72	19'50
Karlskrona	19'50	18'67	19'29	19'32	19'68
Kristianstad	19'09	19'31	19'30	19'46	18'86
Malmö	19'56	19'50	19'35	19'18	19'36
Lund	19'41	19'19	19'00	19'14	19'33
Hälsingborg	18'98	19'04	19'14	19'00	18'96
Ystad	19'20	19'16	18'56	19'75	19'73
Halmstad	19'72	19'44	19'23	19'28	19'46
Göteborg:					
Latinläroverket	19'50	19'43	19'77	19'64	19'71
Realläroverket	19'44	19'57	19'40	19'05	19'32
Vänersborg	19'20	19'69	19'69	19'62	19'73
Skara	19'54	19'66	19'80	19'61	19'92
Karlstad	19'34	19'19	19'75	19'38	19'06
Örebro	19'56	19'22	19'42	19'36	19'29
Västerås	19'29	19'15	19'35	19'41	19'28
Falun	19'48	19'60	19'85	19'86	19'80
Gälle	18'83	19'79	19'52	19'40	18'87
Hudiksvall	18'80	19'40	19'00	19'55	20'00
Härnösand	19'63	19'79	20'44	20'36	20'35
Sundsvall	19'71	19'93	20'14	19'48	19'50
Östersund	20'46	19'79	19'83	20'06	19'73
Umeå	19'38	19'56	19'44	19'71	19'38
Luleå	19'33	19'67	19'29	19'53	19'19
Samtliga	19'37	19'37	19'48	19'43	19'42
B. Lärjungar vid ensk. läroverk.					
Stockholm:					
Beskowska skolan	19'87	19'41	19'89	19'50	19'75
Wallinska flickskolan ...	19'88	19'93	19'73	20'64	19'95
Lyceum för flickor	20'14	19'27	19'67	19'80	19'53
Palmgrenska samskolan	20'22	20'15	20'67	19'95	20'00
Åhlinska flickskolan ...	20'36	19'60	19'87	20'00	20'00
Östermalms högre läro- anstalt för flickor	20'33	20'26	20'20	19'67	19'67
Södermalms högre läro- anstalt för flickor ...	—	—	19'00	20'00	—
Whitlockska samskolan	—	—	19'20	20'00	19'67
Sof Almquist's ...	—	19'20	19'00	20'00	18'57
Stockholms nya samgym- nasium	—	—	—	21'82	21'38
Nya elementarskolan för flickor	—	—	—	—	21'00
Djursholms samskola ...	—	—	18'67	18'67	—

Läroverk.	De vid mogenhetspröfningen godkändes medelålder.				
	År 1905.	År 1906.	År 1907.	År 1908.	År 1909.
Uppsala:					
Fjellstedtska skolan ...	23'25	23'20	23'52	22'65	23'47
Privatgymnasium	20'24	19'04	19'31	19'19	19'52
Malmö: Tekla Åbergs h. lärov. f. flickor	21'18	20'10	19'17	19'13	19'77
Lunds privata elem.-skola	20'44	20'82	20'68	21'20	20'92
Hälsingb.: E. Lundbergs h. lärov. för flickor ...	—	—	—	20'20	19'86
Göteborgshögresamskola	19'14	19'14	19'71	19'57	20'00
" gymn. för flickor	—	—	19'00	19'80	19'58
Lundsbergs skola	—	—	—	19'00	19'00
Samtliga	20'39	20'12	20'24	19'35	19'28
C. Lärj. fr. ensk. underv.	20'59	20'44	19'26	19'90	19'04
D. Samtliga	19'61	19'58	19'72	19'68	19'67

¹⁾ En femtioårig lärj. fr. ensk. underv. är här ej medräknad. — ²⁾ Medelåldern för de manliga 20'70 samt för de kvinnliga 19'31. — ³⁾ Medel åldern för de manliga 20'96 samt för de kvinnliga 20'75. — ⁴⁾ Medelåldern för de manliga 19'55 samt för de kvinnliga 19'97. — ⁵⁾ De manligas medelålder 20'79, de kvinnligas 19'71. — ⁶⁾ Medelåldern för de manliga 21'51 samt för de kvinnliga 20'70. — ⁷⁾ Medelåldern för de manliga 19'65 samt för de kvinnliga 19'85.

I nu gällande läroverksstadga förordnas, att *fyllnadspröfning* till studentexamen skall förrättas å den tid och i den ordning, som rektor i samråd med lärarne i gymnasiet fjärde ring bestämmer, och i Kungl. kungörelsen af den 19 April 1907 angående ändrade bestämmelser i fråga om fyllnadspröfning till mogenhetsexamen stadgas, att dessa bestämmelser skola träda i kraft omedelbart efter kungörelsens utfärdande (Sv. Förf.-Saml. 1907, nr 17). Från och med den 19 April 1907 kan således fyllnadspröfning till student-(mogenhets-)examen äga rum hvilken tid af året som helst.

För den fyllnadspröfning, som anställdes år 1909, finnes redogjort å tab. 26 och 27. Ur där meddelade uppgifter erhålles ett å andra sidan stående sammandrag för hela kalenderåret. I detta sammandrag förekomma, såsom af anmärkningarna till tabellerna framgår, åtskilliga dubbelräkningar. — Skillnaden mellan antalet af de anmälde och antalet af de godkände utgjordes af 7 från den skriftliga och 7 från den muntliga pröfningen uteblifne, samt af 2 i den skriftliga och 3 i den muntliga pröfningen underkände. Bland de godkände finnes en, som blef underkänd i den skriftliga pröfningen.

Ä m n e n.	Anmälde.	Godkände.
Svenska språket.....	1	¹⁾ 1
Latinska »	37	²⁾ 36
Tyska »	2	³⁾ 2
Engelska »	1	1
Franska »	2	2
Filosofisk propedeutik	1	1
Matematik å reallinjen	68	61
Matematik å latinlinjen utan grekiska	10	10
Naturalhistoria å reallinjen	4	4
Biologi.....	18	18
Fysik å reallinjen	⁴⁾ 124	⁵⁾ 118
» » latinlinjen utan grekiska	1	1
Kemi	107	⁶⁾ 103
Teckning.....	10	10
Summa	386	367

Anm. I tabellen är äfven inräknad sådan fyllnadspröfning, som ägt rum för inträde i Tekniska högskolan, hvilken fyllnadspröfning redan förut jämlikt Kungl. cirk. den 3 September 1878 kunnat äga rum hvilken tid af året som helst och på den grund ej varit inräknad i här ifrågakvarande tabeller angående fyllnadspröfning, hvilka upptagit endast sådan fyllnadspröfning, som ägt rum i samband med mogenhetspröfningen. ¹⁾ Undergick endast skriftlig pröfning. — ²⁾ 1 af dessa undergick endast muntlig pröfning, 1 var flicka. — ³⁾ 1 af dessa undergick endast muntlig pröfning. — ⁴⁾ 8 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 1 af dessa underkändes i den skriftliga pröfningen, 1 undergick samtidigt mogenhetspröfning å latinlinjen; 8 voro flickor. — ⁶⁾ 1 af dessa (se ofvan) undergick samtidigt mogenhetspröfning å latinlinjen; 7 voro flickor.

14. De afgångnes tillämnade lefnadsbanor.

Tab. 28.

Enligt tab. 28 afgingo under kalenderåret 1909 från de allmänna läroverken utan godkänd realskoleexamen eller mogenhetspröfning 2,227 lärjungar, af hvilka 32 genom döden. Bland de 900 i kolumn 2 uppförda öfvergingo de allra flesta eller 821 endast från ett till ett annat af de till denna berättelse hörande läroverken. Af de öfriga 79 gingo 3 till

folkskoleseminarium, 1 till småskoleseminarium, 9 till borgarskola, 60 till folkskola, 3 till högre folkskola, 1 till folkhögskola och 2 till läroverk i utlandet (hvaraf 1 till Norge och 1 till Tyskland).

Hvad angår de i kolumn 12 upptagna lärjungarne, finnes för 6 bland dem uppgifvet, att på dem tillämpats läroverksstadgans § 41 (skilsmässa från läroverket på grund af för lång tid i klassen), för 7 att på dem tillämpats läroverksstadgans § 43 (skilsmässa från läroverket på grund af uteblifvande utan anmält giltigt förfall mer än 2 veckor efter terminens början), för 16 att de blifvit förvisade, för 22 att de afgått på grund af sjukdom eller sjuklighet, för 76 att de afgått till hemmet, och för 6 att de rest till utlandet, däraf 5 till Amerika.

Hela antalet efter aflagd realskoleexamen afgångne uppgick enligt tabellens andra afdelning till 1,008. Af dessa afgingo 154 (15.3 %) till forts. studier vid högre allm. läroverk eller enskilda studier, 146 (14.5 %) till civila tjänstemannabanor, 353 (35.0 %) till bankverksamhet och handel, 73 (7.2 %) till teknisk skola, 61 (6.1 %) till fabriks- eller handtverksrörelse, 29 (2.9 %) till skogsskötsel, 66 (6.5 %) till landtbruk, 14 (1.4 %) till sjömansyrket, 18 (1.8 %) till andra (i anmärkningarna under tabellen särskildt omnämnda) lefnadsbanor samt 94 (9.3 %) utan att lämna närmare uppgift om tillämnad lefnadsbana.

Hela antalet efter godkänd mogenhetspröfning afgångne uppgick enligt tabellens sista afdelning till 1,262. Af dessa afgingo 525 (41.6 %) till universitet eller enskild högskola, 160 (12.7 %) till tekniskt läroverk, 52 (4.1 %) till landtbruk eller skogsskötsel, 6 (0.5 %) till fabriks- eller handtverksrörelse, 151 (12.0 %) till handelsyrket, 80 (6.3 %) till civila tjänstemannabanor utan universitetsexamina, 142 (11.2 %) till militäryrket, 102 (8.1 %) till apotekare-, tandläkare- och veterinäryrket eller andra (i anmärkningarna under tabellen särskildt omnämnda) lefnadsbanor samt 44 (3.5 %) utan att lämna närmare uppgift om tillämnad lefnadsbana.

D. Ekonomiska förhållanden.

15. Lärares och lärarinnors aflönings- och pensionsförmåner.

Riksdagen år 1904 fastställde ej blott nya grunder för anordningen af rikets allmänna läroverk, utan äfven nya aflönings- och pensionsförmåner för de vid dem anställda lärare och lärarinnor. Närmare bestämmelser härom utfärdades genom Kungl. kungörelsen den 27 Augusti 1904. Häri stadgades, att den nya löne- och pensionsregleringen skulle gälla från och med år 1905 för befullmäktigade eller af Kungl. Maj:t tillförordnade rektorer samt ordinarie lärare och lärarinnor vid högre allmänna läroverk och sådana lägre allmänna läroverk, som voro ämnade att ombildas till högre läroverk eller till realskolor för gossar, så ock för extra ordinarie ämneslärare och lärarinnor vid allmänna

läroverk och pedagogier, dock att den nya lönestaten först från och med den 1 Juli nämnda år skulle tillämpas för rektorerna vid läroverken i Arvika och Varberg. I samma Kungl. kungörelse meddelades, att tidpunkten för tillämpningen af löne- och pensionsregleringen för den ordinarie lärarpersonalen vid de blifvande samskolorna skulle af Kungl. Maj:t senare bestämmas. Slutligen stadgades, att under benämningen adjunkt skulle hädanefter inbegripas jämväl sådana ämneslärare, som hittills benämnts kolleger.

För ordinarie lärare och lärarinnor fastställdes de nya löneförmånerna till följande belopp i de olika lönegraderna.

För rektorer vid högre läroverk två lönegrader å respektive 4,000 och 4,500 kronor jämte tjänstgöringspen-

ningar å 2,000 kronor; för rektorer vid realskola två lönegrader å respektive 3,200 och 3,700 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 1,800 kronor. Rektorerna skola därjämte af vederbörande kommun åtnjuta fri bostad eller hyresersättning.

För *lektorer* fem lönegrader å 2,600, 2,950, 3,300, 3,650 och 4,000 kronor jämte tjänstgöringspenningar å respektive 1,400, 1,550, 1,700, 1,850 och 2,000 kronor.

För *adjunkter* fem lönegrader å 2,000, 2,350, 2,700, 3,050 och 3,400 kronor jämte tjänstgöringspenningar å respektive 1,000, 1,150, 1,300, 1,450 och 1,600 kronor.

För *första lärarinna* vid statens samskola två lönegrader å 1,400 och 1,900 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 600 kronor.

För *lärarinna* vid statens samskola två lönegrader å 1,000 och 1,500 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 500 kronor.

För *teckningslärare* vid högre allmänt läroverk fyra lönegrader å 1,400, 1,600, 1,800 och 2,000 kronor samt vid realskola tre lönegrader å 700, 800 och 900 kronor.

För *musiklärare* vid högre allmänt läroverk fyra lönegrader å 1,100, 1,300, 1,500 och 1,700 kronor samt vid realskola tre lönegrader å 550, 650 och 750 kronor.

För *gymnastiklärare* vid högre allmänt läroverk fyra lönegrader å 1,400, 1,600, 1,800 och 2,000 kronor samt vid realskola tre lönegrader å 700, 800 och 900 kronor.

Därjämte stadgas, att innehafvare af rektorsbefattning eller ordinarie lärarbefattning skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller den jämkning i sina åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af de allmänna läroverken eller eljest i allmänhet kan blifva stadgad, samt att med rektorsbefattning eller ordinarie ämneslärarbefattning icke må förenas annan tjänst i rikets, riksdagens eller kommuns stat, icke heller någon annan tjänstebefattning, med mindre den icke befinnes vara hinderlig för fullgörandet af tjänstgöringen vid läroverket.

För rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt ofvanstående löne reglering blifvit fastställd, bestämdes dessutom, att den genom Kungl. cirkulären den 20 Mars 1858 och den 29 December 1860 stadgade skyldigheten för vissa lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar skulle finnas umbärliga vid det läroverk, där de vore anställda, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk, skulle åligga vid högre läroverk yngste lektorn och de två yngsta adjunkterna samt vid realskola de två yngsta adjunkterna, allt efter senaste fullmakts datum; samma skyldighet, som i detta afseende ålåg adjunkterna, skulle äfven åligga lärarinnor vid samskola, för hvilka i öfrigt skulle gälla samma villkor och förbehåll för de stadgade löneförmånernas åtnjutande, som blifvit bestämda för adjunkterna vid de allmänna läroverken.

Enligt 1905 års läroverksstadga åligger rektor vid högre allmänt läroverk en undervisningsskyldighet af tolf till sexton timmar, rektor vid realskola tjugu timmar i veckan. Lektor, som tillika är domkapitelsledamot, åligger

att undervisa aderton till tjugu timmar i veckan, lektor, som icke är domkapitelsledamot samt adjunkt, hilkens hufvudsakliga tjänstgöring är förlagd till realskolans sjätte klass och gymnasiet, åligger att undervisa tjugu till tjugutvå timmar, öfriga adjunkter tjugufyra till tjugutvå timmar i veckan. Första lärarinna vid samskola åligger att undervisa tjugu till tjugutvå timmar, öfriga ämneslärarinnor vid samskola tjugutvå till tjugusex timmar i veckan.

Lärare i teckning är enligt 1905 års läroverksstadga skyldig att undervisa vid högre läroverk femton, vid realskola åtta timmar i veckan. Lärare i musik är skyldig att undervisa vid högre läroverk tolf, vid realskola sex timmar i veckan. Hvad angår gymnastiklärare stadgas i 1905 års läroverksstadga, att dylik lärare är skyldig att meddela undervisning under så många timmar i veckan, som för undervisningens behöriga bestridande äro erforderliga, dock i vissa fall mot åtnjutande af tilläggsarfvode, hvarom mer här nedan. — Härtill lades genom Kungl. kungörelsen den 27 Augusti 1904 följande bestämmelser, nämligen att ytterligare tjänstgöring än här ofvan är nämnd må kunna åläggas tecknings- och musiklärare mot en årlig ersättning för hvarje veckotimma af 80 kronor i första, 95 kronor i andra, 110 kronor i tredje samt, vid högre läroverk, 125 kronor i fjärde lönegraden, dock under iakttagande däraf, att ersättning för extra tjänstgöring ej må utgå för högre antal veckotimmar än 17 till teckningslärare vid högre läroverk, 24 till teckningslärare vid realskola och 3 till musiklärare. — Gymnastiklärare, som fått sig ålagd en mera ansträngande eller omfattande tjänstgöring, äger åtnjuta ett tilläggsarfvode, som i hvarje fall bestämmes af Kungl. Maj:t och i intet fall får öfverstiga 650 kronor.

Rektor och ämneslärare, som af sjukdom hindras att sköta sin tjänst, äger uppbära hela lönen. För lärare däremot, som åtnjuta tjänstledighet på grund af offentligt uppdrag, skall i hvarje särskildt fall, för hvilket bestämd föreskrift förut ej är meddelad, på Kungl. Maj:ts pröfning bero, huruvida och i hvilken mån han bör utöfver tjänstgöringspenningarna vidkännas afdrag å sin lön. Då lärare är tjänstledig af annan anledning än styrkt sjukdom eller offentligt uppdrag eller eljest är förhindrad att sköta sin befattning, skall han under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som erfordras för befattningens uppehållande; samma skyldighet skall äfven åligga afliden lärares sterbhusdelägare under dem tillkommande tjänst- och nådår. — Öfningslärare skall vid tjänstledighet på grund af sjukdom äga uppbära tre fjärdedelar af de löneförmåner, som han skulle hafva uppburit, om han själf bestridt sin tjänst.

Uppflyttning i högre lönegrad äger rum för rektor efter förloppet af tio år, därest han med nit och skicklighet tjänstgjort såsom rektor mera än fyra femtedelar af samma tid, dock med iakttagande att rektor vid högre läroverk härvid må räkna sig till godo endast den tid, han tjänstgjort såsom rektor vid sådant läroverk. För lektorer, adjunkter, första lärarinnor, lärarinnor, teckningslärare, musiklärare och gymnastiklärare äger uppflyttning från lägre till

högre lönegrad rum efter förloppet af fem år, därest läraren eller lärarinnan under mer än fyra femtedelar af den tjänstgöringstid, som erfordras för att vinna nämnda uppflyttning, med nit och skicklighet bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan statens tjänst eller ock fullgjort annat offentligt uppdrag. Därest adjunkt, som befordras till lektor, redan intjänat högre aflöning än lektors begynnelseaflöning, skola honom tillgodoföras så många ålders-tillägg såsom lektor, att hans aflöning i sistnämnda befattning blir lika hög, som den aflöning han senast åtnjutit i sin egenskap af adjunkt; om adjunkt, som befordras till lektor, därvid icke erhåller högre aflöning än den, han åtnjutit såsom adjunkt, skall vid hans uppflyttning i närmast högre lektorslönegrad honom tillgodoräknas den tid, hvarunder han innehaft adjunktsbefattning, efter det att han i denna befattning senast uppflyttades i högre lönegrad. Därjämte stadgades, att hvad förut gällande bestämmelser innehållit angående rätt för lärare vid de allmänna läroverken att, utöfver hvad här ofvan blifvit omnämndt, för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo föregående tjänstgöring, skulle upphöra att gälla.

Lektorer vid sjökrigsskolan, lärare vid högre lärarinneseminarier och vid folkskoleseminarierna äga fortfarande, att vid öfvergång till de allmänna läroverken, för tillgodonjutande af lön i högre lönegrad, räkna sig till godo föregående tjänstgöring såsom ordinarie lärare enligt enahanda grunder, som här ofvan blifvit angifna angående ämneslärare vid de allmänna läroverken, hvaremot den rätt i detta afseende, som förut i öfrigt tillkommit lärare vid här ofvan nämnda läroanstalter äfvensom lärare vid de enskilda läroverken, skulle upphöra. De i Kungl. cirkulären den 1 Juni 1877 och den 18 Maj 1878 omnämnda docenterna vid universiteten äga att efter befordran till ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken för uppflyttning i högre lönegrad räkna sig till godo den tid, dock icke utöfver tre år, under hvilken de med nit och skicklighet deltagit i undervisningen vid universitetet. Dessutom stadgas, att vid uppflyttning i högre lönegrad den högre aflöningen icke får tillräddas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd.

För *extra ordinarie ämneslärare och ämneslärarinnor* blefvo genom den nya löneregleringen följande arfvoden fastställda att utgå från och med år 1905. Extra ordinarie lärare, som aflagt sådan akademisk examen, som medför rätt att söka ordinarie lärarbefattning vid allmänt läroverk, samt genomgått profår, äger att uppbära ett årligt arfvode af 2,000 kronor, hvaremot extra ordinarie lärare, som icke fullgjort ofvannämnda villkor, erhåller ett årligt arfvode af 1,800 kronor. Extra ordinarie lärarinna, som aflagt godkänd afgangsexamen från högre lärarinneseminarier eller fullgjort hvad som är stadgadt med afseende på examina och profårskurs för behörighet till ordinarie ämneslärarbefattning vid de allmänna läroverken, äger att uppbära ett årligt arfvode af 1,400 kronor, hvaremot extra

ordinarie lärarinna, som icke fullgjort ofvannämnda villkor, erhåller ett årligt arfvode af 1,200 kronor; härtill kommer för lärarinna, som förordnas att upprätthålla första lärarinnas åligganden, ett årligt tilläggsarfvode af 300 kronor.

Vid hvarje läroverk finnes anställd en skolläkare, hvilken, utom af statsmedel utgående ersättning, äger att ur läroverkets ljus- och vedkassa uppbära en krona om året för hvarje under höstterminen närvarande lärjunge. (Sv. Förf.-Saml. 1909, n:r 173.) — Vid de högre läroverken äfvensom vid vissa realskolor finnas mot särskildt arfvode anställda bibliotekarier samt dessutom vid vissa läroverk särskilda slöjdlärare, äfvensom med särskildt arfvode försedda skrifbiträden åt rektorerna. Slutligen finnas äfven vid samskolorna timplärlarinnor i kvinnligt handarbete, hvilka äga att uppbära ett arfvode af en krona femtio öre i timmen.

Med afseende på *afsked och pension* för lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken stadgades genom Kungl. kungörelse den 3 Nov. 1909 (Sv. Förf.-Saml. 1909, n:r 173), att afsked meddelas för rektorer och manliga ämneslärare af Kungl. Maj:t, för öfriga manliga lärare samt för lärarinnor af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. För öfrigt skulle angående afsked och pension för rektorer, lärare och lärarinnor gälla hvad i sådant afseende är stadgadt rörande civila tjänsteinnehafvare i allmänhet. Gällande bestämmelser härutinnan återfinnas i lag angående civila tjänsteinnehafvares rätt till pension den 11 Okt. 1907 (Sv. Förf.-Saml. 1907, n:r 85). För tillförordnad rektor stadgas, att sådan, som fullgjort de i fråga om ämneslärare för pensions erhållande stadgade villkor och i minst 15 år innehaft rektorsförordnande, är berättigad att i pension uppbära sin lön såsom rektor oafkortad.

Lärarinna, som träder i gifte, är skyldig att afgå från sin befattning, och bör i sådant fall ofördröjligen ingifva sin anhållan om afsked till öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

16. Donationer till läroverken.

Årsredogörelsernas uppgifter om nya donationer till läroverken äro sammanställda i följande tabell. Vid utarbetandet af denna tabell och de motsvarande i föregående berättelser har iakttagits att endast medräkna de donationer, hvilkas afkastning anslagits till stipendier, premier eller understöd åt lärjungar vid hithörande läroverk, men icke sådana, som afse andra ändamål (t. ex. anskaffande af materiell), att vid beräkningen ej medtaga löften eller testamentariska förordnanden om framdeles utfallande donationsbelopp samt att ej medräkna tillfälliga gåfvor, afsedda att i sin helhet utdelas såsom premier eller understöd åt lärjungarne, och ej heller andra till premie- och fattigkassorna lämnade gåfvor, hvilka ej synas hafva blifvit kapitaliserade.

Läroverk.	Kapital.	Anmärkningar.
Stockholm:	Kronor.	
Latinlärov. å Norrmalm	2,000—	Stipendiefond.
» »	1,535—	Ökning af stipendiefond.
Södermalms läroverk	1,000—	Stipendiefond.
» »	3,000—	»
Uppsala	1,250—	»
»	15—	Ökning af stipendiefond.
Strängnäs	2,000—	Stipendiefond.
Linköping	200—	»
»	1,000—	»
»	325—	»
»	50—	Premiefond.
Norrköping	1,000—	Stipendiefond.
Kristianstad	88—	Ökning af premiefond.
Malmö	500—	Premiefond.
Hälsingborg	2,500—	Stipendiefond.
»	2,500—	»
Ystad	20,083 ³⁴	»
Göteborg: Realläroverk	500—	»
» »	215—	Premiefond.
Borås	1,000—	Stipendiefond.
Skara	648 ²¹	Ökning af stipendiefond.
Karlstad	1,000—	Stipendiefond.
Västerås	100—	Ökning af stipendiefond.
Sundsvall	10,000—	Stipendiefond.
Luleå	100—	Ökning af premiefond.
Stockholm: Katarina realsk.	25,000—	Stipendiefond.
» » »	115 ⁶⁸	Ökning af stipendiefond.
» Kungsh. »	1,424 ⁸²	Stipendiefond.
Malmö	250—	Premiefond.
Göteborg: Västra realsk.	500—	»
Söderhamn	500—	Stipendiefond.
Ängelholm	28—	Ökning af stipendiefond.
Summa	80,428—	

Om man sammanställer slutsumman i den här ofvan befintliga tabellen med de motsvarande i föregående berättelser, erhåller man följande översikt öfver de donationsmedel, hvilka för de angifna ändamålen under de i dessa berättelser behandlade perioderna kommit läroverken till godo:

1874—1880	Kronor 294,133
1881—1886	» 282,105
1887—1891	» 200,111
1892—1895	» 158,836
1896—1900	» 233,799
1901—1905	» 194,673
1906—07	» 52,487 ³¹
1907—08	» 29,737 ²³
1908—09	» 139,825 ⁶¹
1909—10	» 80,428
Summa	Kronor 1,666,135 ¹⁵ .

17. Omkostnaderna för läroverken.

Med afseende på de anslag, som äro upptagna i den vid 1908 års riksdag upprättade riksstaten för år 1909, är följande att här nämna.

Såsom *reservationsanslag* till de allmänna läroverken var i riksstaten för år 1908 å ordinarie stat under titeln »Allmänna läroverken» uppfördt ett belopp af 5,333,699 kronor. I 1909 års riksstat är samma reservationsanslag upptaget till 5,638,139 kronor, hvilket, jämfördt med föregående år, utvisar en ökning af 304,440 kronor. Denna tillökning uppkom genom riksdagens bifall till Kungl. Maj:ts framställning angående tillsättande af vissa utaf de för fyllande af den för 1904 års riksdag framlagda normalstaten för de allmänna läroverken erforderliga lärar- och lärarinnetjänsterna på ordinarie stat, för upprättande af nya lärarbefattningar utöfver 1904 års stat, utvidgning af Borås realskola till högre allmänt läroverk med realgymnasium, för beredande af lönefyllnad åt teologie lektorn vid högre allm. läroverket i Skara, för höjning af anslag till extra arfvoden åt tecknings- och musiklärare samt höjning af anslag till Öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

Riksdagen beslöt nämligen för upprättande af 7 lektors-, 10 adjunks- och 13 ämneslärarinnebefattningar, hvaraf 4 adjunksbefattningar och samtliga ämneslärarinnebefattningar voro beräknade i 1904 års normalstat, äfvensom för beredande af medel för aflöning från och med år 1909 af de 63 adjunktstjänster vid de allmänna läroverken, som enligt riksdagens medgifvande upprättats genom K. M:ts beslut den 23 Augusti 1907, höja reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 266,500 kronor. De beviljade befattningarna skulle på de olika läroverken fördelas på sätt K. M:t bestämde.

Riksdagen beslöt därjämte, att realskolan i Borås skulle, därest kommunen åtog sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler och bostad eller hyresersättning åt rektor, utvidgas till högre allmänt läroverk med realgymnasium, för hvilket ändamål den höjde anslaget till arfvoden åt skolläkare med 50 kronor eller från 9,550 kronor till 9,600 kronor och dels på grund häraf dels för beredande af medel för tillsättande vid läroverket af 2 lektors- och 1 adjunktstjänst samt för höjande af aflöningen för dess rektor och öfningslärare höjde reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 14,000 kronor;

att Vinköls och Marums församlingars pastorat skulle upphöra att vara prebende åt teologie lektorn vid högre allmänna läroverket i Skara, i anledning hvaraf i och för beredande af lönefyllnad åt samma lektor reservationsanslaget till de allmänna läroverken skulle höjas med 390 kronor;

att anslaget till extra arfvoden åt teckningslärare skulle höjas med 13,500 kronor eller från 95,000 till 108,000 kronor;

att anslaget till extra arfvoden åt allmänna läroverkens musiklärare skulle höjas med 3,500 kronor eller från 4,500 till 8,000 kronor;

att anslaget till Öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk skulle höjas med 6,550 kronor eller från 35,000 till 41,550 kronor, hvaraf till en registrator och aktuarie hos Öfverstyrelsen 4,000 kronor och för »tillfällig adjunktion, hyra för lokal och expenser m. m.» under ny rubrik »för tillfällig adjunktion, vikariatsersättning, hyra för lokal, expenser m. m.» 2,550 kronor. Ökning i anslaget till Öfver-

styrelsen påkallades däremot icke af riksdagens medgifvande till K. M:ts framställning, att notarien hos öfverstyrelsen skulle få äga rätt till tre ålderstillägg, hvartera å 500 kronor, efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring, hvilka ålderstillägg skulle utgå af det under åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg.

Utom nämnda för de allmänna läroverken afsedda reservationsanslaget finnes därjämte på ordinarie stat under titel »Undervisning i slöjd vid de allmänna läroverken» uppfördt ett förslagsanslag å 10,000 kronor, att användas sålunda att vid läroverk, som visat sig äga på ändamålsenligt sätt ordnad slöjdundervisning, årligen må utgå för hvarje slöjdafdelning af femton lärjungar vid realskola för gossar och vid samskola 150 kronor samt ett förslagsanslag å 5,000 kronor till understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läroverken under förfall på grund af sjukdom.

Förutom 15,000 kronor »till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk», hvilken summa genom Kungl. bref af den 19 Mars 1909 fördelades i 23 resestipendier, nämligen 11 å 700, 2 å 650 och 10 å 600 kr., ingå i ofvannämnda reservationsanslag till de allmänna läroverken två belopp, för hvilka, såsom fortsättning af förut meddelade uppgifter, här må närmare redogöras. För det första ingå däri 30,500 kronor »till praktisk utbildning af blifvande lärare vid de allmänna läroverken». För vårterminen 1909 anordnades af detta belopp 14,630 kronor till arfvoden åt profärsföreståndare och biträdande lärare, för höstterminen 1909 utanordnades 14,395 kronor för samma ändamål. För det andra ingå i reservationsanslaget numera 6,000 kronor »till reseunderstöd åt lärare vid de allmänna läroverken, särskildt vid de läroverk, där profärskurs är anordnad», af hvilket belopp genom sistnämnda Kungl. bref anordnades 10 resestipendier nämligen 1 å 900, 1 å 700, 5 å 600, 2 å 500 och 1 å 400 kronor.

Såsom i förra berättelsen (sid. 32) är omnämndt, föredde allmänna läroverkens ordinarie anslag vid 1908 års slut en reservation af 545,995 kr. 72 öre; vid 1909 års slut hade nämnda reservation ökats till 792,404 kronor 69 öre.

Riksstaten för år 1909 upptager såsom extra ordinarie anslag till de allmänna läroverken:

1) Till arfvoden åt extra och vikarierande lärare vid de allmänna läroverken.....	Kr. 100,000
2) Till arvode åt en amanuens hos öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk	» 1,500
3) Till beredande af vederlag åt Sölvesborgs stad för allmänna läroverket därstädes frångången helgonskyld	» 3,596
Summa	Kr. 105,096

Stockholm den 1 Sept. 1912.

Det första anslaget var i riksstaten för år 1908 upptaget till högre belopp eller 150,000 kr., det andra med samma belopp. Det tredje är nytt. Vid 1909 års slut funnos å nämnda anslag inga medel reserverade. Å ett anslag, som i 1907 års riksstat fanns upptaget under rubriken »för tillfällig löneförbättring åt lärare vid allmänna läroverk, som skola ombildas till samskolor eller indragas», fanns däremot vid 1909 års slut liksom vid 1908 års slut en reservation, vid 1909 års slut uppgående till 94 kronor och 83 öre.

Ställningen i sammanräkning öfver influtna afgifter för realskolexamen och därmed bestridda utgifter år 1909 framgår af efterföljande sammanställning.

	År 1909.	
	Kronor	öre
Debet.		
Behållning vid årets början	14,781	20
Influtna examensavgifter	13,880	—
Summa	28,661	20
Kredit.		
Utgifter	5,118	21
Behållning vid årets slut	23,542	99
Summa	28,661	20

Ställningen i den utom statsregleringen och rikshufvudboken stående räkning, som i Statskontoret föres öfver influtna afgifter för studentexamen och öfver därmed bestridda utgifter, utvisas för år 1908 af följande sammandrag.

	Kronor		öre
Debet.			
Behållning vid årets början	89,090	68	
Influtna examensavgifter	40,200	—	
Summa	129,290	68	
Kredit.			
Utgifter	32,509	82	
Behållning vid årets slut	96,781	86	
Summa	129,290	68	

Slutligen må nämnas, att bland anslagen till folkundervisningen för år 1908 fanns på extra stat ett anslag af 25,000 kronor till anordnande af en utbildningskurs i hälso-lära och alkohologi för ämneslärare vid folkskoleseminarierna och de allmänna läroverken, å hvilket anslag vid 1909 års slut fanns en reservation af 326 kr. 85 öre.

Clas Gustafsson.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Terminernas början och slut läsåret 1909—10.

a. Höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Läroverksgrupper.	Augusti månad													Summa läroverk.
	17	18	19	20	21	22 ¹⁾	23	24	25	26	27	28	29 ¹⁾	
Högre läroverk	1	4	2	10	7	—	4	4	1	3	2	—	—	38
Realskolor:														
Realskolor för gossar.....	—	—	1	2	5	—	6	3	3	—	—	—	—	20
Samskolor	—	—	—	1	3	—	7	3	—	2	2	1	—	19
Summa	1	4	3	13	15	—	17	10	4	5	4	1	—	77

¹⁾ Söndag.

b. Höstterminens slut.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverksgrupper.	December månad.							Summa läroverk.
	16	17	18	19 ¹⁾	20	21	22	
Högre läroverk	1	1	4	—	16	14	2	38
Realskolor:								
Realskolor för gossar.....	—	1	—	—	3	11	5	20
Samskolor	—	1	1	—	5	10	2	19
Summa	1	3	5	—	24	35	9	77

¹⁾ Söndag.

c. Vårterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverksgrupper.	Januari månad.										Summa läroverk.
	7	8	9 ¹⁾	10	11	12	13	14	15	16 ¹⁾	
Högre läroverk	—	3	—	1	12	9	8	2	3	—	38
Realskolor:											
Realskolor för gossar.....	1	1	—	4	6	2	1	3	1	1	20
Samskolor.....	—	3	—	2	5	4	4	1	—	—	19
Summa	1	7	—	7	23	15	13	6	4	1	77

¹⁾ Söndag.

d. Vårterminens slut.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverksgrupper.	Juni månad.															Summa läroverk.
	1	2	3	4	5 ¹⁾	6	7	8	9	10	11	12 ¹⁾	13	14	15	
Högre läroverk.....	—	—	—	—	—	6	6	8	6	6	4	—	—	1	1	38
Realskolor:																
Realskolor för gossar...	1	1	1	1	—	4	1	4	4	2	1	—	—	—	—	20
Samskolor.....	—	—	—	1	—	3	4	6	1	3	—	—	1	—	—	19
Summa	1	1	1	2	—	13	11	18	11	11	5	—	1	1	1	77

¹⁾ Söndag.

Tab. 2. Fridagar läsåret 1909—10.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12
Läroverksgrupper.	På grund af läroverksstadgans § 19.		På grund af marknad.		På grund af allmän högtidlighet. ¹⁾		Mårtenslof.		Fastlagslof.		Majlof.		För idkande af idrott.		För hvila och vederkvickelse.		För skolrummens skurning och dylikt.		Af diverse anledningar. ²⁾		Summa fridagar.
	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	Antal lärov.	Antal fridag.	
Högre läroverk ...	22	51	2	4	15	16½	11	19	24	31	25	25	26	27	1	2	11	20	24	26½	222
Realskolor:																					
Realsk. för gossar	11	25	5	6½	9	11	5	8	12	15½	13	15	12	9	—	—	6	12½	13	18½	121
Samskolor	12	26	3	4	8	10½	3	6½	7	8	12	11	12	8½	—	—	7	18	8	12½	105
Summa	45	102	10	14½	32	38	19	33½	43	54½	50	51	50	44½	1	2	24	50½	45	57½	448

Anm. Med anledning af den ändrade föreskriften i 1905 års läroverksstadga angående gemensam ledighet för hela läroverket har den förut i kol. 2 upptagna rubriken »hård väderlek» blifvit utbytt mot en hänvisning till § 19 i nya läroverksstadgan, där föreskrifter om för hela läroverket gemensam ledighet finnas. — ¹⁾ Bland ledigheter på grund af allmän högtidlighet må nämnas: lof på Gustaf Adolfs-dagen vid 29 läroverk, på Karl den X:s dödsdag vid 1 läroverk,

för firande af Roskildefreden vid 1 samt för Stenbocks minnesfest vid 6 läroverk. — ²⁾ Bland diverse anledningar må nämnas: utfärd vid 26 läroverk, dödsfall eller bevisande af begrafning vid 4 läroverk, vår- eller höstlof vid 4 läroverk, flyttninglof vid 2 läroverk, Lucialof vid 1 samt med anledning af en donation vid 1 läroverk m. m.

Tab. 3. Antal läraretimmar för vecka i läsåmen höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L ä r o v e r k.	R e a l s k o l a n.							G y m n a s i e t.				Summa lärare- timmar.
	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Tillsam- mans.	Realister och latinare gemen- samt.	Realister särskildt.	Latinare särskildt.	Tillsam- mans.	
A. Högre läroverk.												
Stockholm: Latinlärov. å Norrmalm	48	78	81	120	96	32	455	—	—	313	313	768
Södermalms läroverk ...	48	78	81	90	97	33	427	—	244	164	408	835
Reallärov. å Norrmalm	24	52	54	60	62	32	284	—	¹⁾ 368	—	368	652
» » Östermalm	48	78	81	84	91	31	413	—	242	—	242	655
Nya elementarskolan ...	48	78	54	60	62	—	302	82	172	56	310	612
Uppsala	48	52	54	58	60	31	303	—	241	133	374	677
Nyköping	24	52	27	30	34	32	199	64	51	71	186	385
Strängnäs	24	26	27	28	30	30	165	—	—	133	133	298
Linköping	48	52	54	87	96	32	369	—	246	133	379	748
Norrköping	48	78	81	90	96	32	425	19	169	107	295	720
Jönköping	48	52	54	56	60	30	300	—	119	133	252	552
Växjö	24	52	54	58	62	30	280	17	108	172	297	577
Kalmar	48	52	54	60	58	30	302	—	119	133	252	554
Västervik	24	26	27	28	31	30	166	—	119	—	119	285
Visby	24	26	27	28	30	30	165	79	²⁾ 40	54	173	338
Karlskrona	24	³⁾ 51	54	56	58	30	278	41	78	91	210	483
Kristianstad	48	52	54	56	58	30	298	21	⁴⁾ 98	98	217	515
Malmö	48	52	54	58	62	32	306	2	150	224	376	682
Lund	24	52	54	58	62	31	281	52	123	190	365	646
Hälsingborg	48	78	81	90	89	62	448	—	181	134	315	763
Ystad	24	26	54	56	58	30	248	64	⁵⁾ 55	55	174	422
Halmstad	48	52	54	56	60	30	300	—	121	133	254	554
Göteborg: Latinläroverket	24	26	54	60	62	32	258	—	—	262	262	520
Realläroverket	48	52	54	90	100	34	378	—	272	—	272	650
Vänersborg	24	26	27	28	30	30	165	68	51	60	179	344
Borås	24	52	54	58	60	30	278	—	57	—	57	335
Skara	24	26	27	56	58	30	221	—	210	161	371	592
Karlstad	24	52	54	56	60	30	276	49	179	84	312	588
Örebro	72	78	81	87	94	32	444	18	168	116	302	746
Västerås	48	52	54	57	59	30	300	52	⁶⁾ 157	74	283	583
Falun	24	52	54	60	64	60	314	—	123	133	256	570
Gäffe	24	52	54	60	60	31	281	22	97	104	223	504
Hudiksvall	24	26	27	30	32	31	170	—	—	133	133	303
Härnösand	48	26	27	56	58	30	245	62	57	57	176	421
Sundsvall	48	52	54	56	58	30	298	53	66	66	185	483
Östersund	48	52	54	60	62	31	307	51	73	78	202	509
Umeå	24	26	27	29	30	30	166	⁷⁾ 51	68	75	194	360
Luleå	24	26	54	29	32	31	196	62	57	71	190	386
Summa	1,392	1,871	1,971	2,239	2,331	1,202	11,006	929	4,679	4,001	9,609	20,615

¹⁾ De frivill. lab. i fysik i ring III utbyttes under vårterm. mot 6 tim. friv. lab. i kemi. — ²⁾ Dessutom 2 t: friv. lab. i kemi i ring II: R. under vårterm fr. o. m. den 29 april. — ³⁾ Klassens båda parallellafdeln. 1 t: kristendom gemensamt. — ⁴⁾ Dessutom 2 t: friv. lab. i ring III: R. under vårterm. (frivill. åtven å lärarens sida). — ⁵⁾ Dessutom 1 t: friv. lab. i fysik

i ring IV: R. (frivill. å lärarens sida). — ⁶⁾ Dessutom friv. lab. i kemi 2 t: i ring II: R. resp. III: R. samt 1 t: i ring IV: R., frivill. åtven å lärarens sida, hvarför de räknas som priv. undervisning. — ⁷⁾ Dessutom 3 t: friv. lab. i fysik med lärj., tillhörande ring II—IV, fördelade i 2:ne lag, omväxlande hvarannan vecka (frivill. å lärarens sida).

Tab. 3 (forts.). Antal läraretimmar för vecka i läsämnen höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk.	R e a l s k o l a n.							G y m n a s i e t.			Summa lärare- timmar.
	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Till- sam- mans.	Ring I: R.	Ring II: R.	Till- sam- mans.	
B. Realskolor.											
1. Realskolor för gossar.											
Stockholm:											
Jakob	48	52	54	60	62	32	308	—	—	—	308
Katarina	48	52	54	60	64	31	309	—	—	—	309
Kungsholmen	48	52	54	60	62	31	307	—	—	—	307
Enköping	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Eskilstuna	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Eksjö	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Oskarshamn ...	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Karlshamn ...	24	26	27	30	33	32	172	—	—	—	172
Malmö	48	78	54	58	64	31	333	—	—	—	333
Landskrona ...	24	26	27	29	32	32	170	—	—	—	170
Varberg	24	26	27	29	31	30	167	—	—	—	167
Göteborg:											
Västra	72	78	81	60	102	34	427	—	—	—	427
Östra	48	78	81	60	68	68	403	—	—	—	403
Uddevalla	24	26	27	56	30	30	193	—	—	—	193
Mariestad	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Lidköping	24	26	27	29	32	32	170	—	—	—	170
Skövde	24	52	27	28	30	30	191	28	29	57	248
Kristinehamn ..	24	26	27	29	31	31	168	—	—	—	168
Arvika	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Söderhamn ...	24	26	27	28	30	30	165	—	—	—	165
Summa	648	780	756	784	851	654	4,473	28	29	57	4,530

1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk.	R e a l s k o l a n.						Summa lärare- timmar.
	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	
2. Samskolor.							
Norrköping	24	26	27	28	30	30	165
Södertälje	24	26	27	28	32	32	169
Vadstena	24	26	27	28	30	—	135
Vimmerby ...	24	26	27	29	32	32	170
Ängelholm	24	26	27	28	30	—	135
Trelleborg	24	26	27	29	32	32	170
Strömstad	24	26	27	28	30	—	135
Alingsås	24	26	54	29	30	30	193
Åmål	24	26	27	28	30	30	165
Falköping	24	26	27	29	32	30	168
Filipstad	24	26	27	57	32	31	197
Askersund	24	26	27	28	30	30	165
Sala	24	26	27	29	31	30	167
Köping	24	26	27	30	31	30	168
Arboga	24	26	27	28	30	30	165
Örnsköldsvik...	24	26	54	56	30	30	220
Skellefteå	24	26	27	29	30	30	166
Piteå	24	26	27	28	60	—	165
Haparanda ...	24	26	27	28	31	31	167
Summa	456	494	567	597	613	458	3,185

C. Sammandrag efter läroverksgrupper.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Läroverksgrupper.	R e a l s k o l a n.							G y m n a s i e t.				Summa lärare- timmar.
	Klass 1.	Klass 2.	Klass 3.	Klass 4.	Klass 5.	Klass 6.	Till- sam- mans.	Realist. o. latin. ge- mensamt.	Realister särskildt.	Latinare särskildt.	Till- sam- mans.	
Högre läroverk	1,392	1,871	1,971	2,239	2,331	1,202	11,006	929	4,679	4,001	9,609	20,615
Realskolor: Realskolor för gossar	648	780	756	784	851	654	4,473	—	57	—	57	4,530
» Samskolor	456	494	567	597	613	458	3,185	—	—	—	—	3,185
Summa	2,496	3,145	3,294	3,620	3,795	2,314	18,664	929	4,736	4,001	9,666	23,330

Tab. 4. Antal läraretimmar för vecka i de frivilliga läsåmnena i realskolan höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Kl. 4. Fysiska laborationer.	K l a s s 5. Franska. Fysiska laborationer.	K l a s s 5. Kemiska laborationer.	K l a s s 5. Summa frivilliga timmar.	K l a s s 6. Franska. Fysiska laborationer.	K l a s s 6. Biologiska laborationer.	K l a s s 6. Summa frivilliga timmar.		
A. Högre läroverk.									
Stockholm:									
Latinlärov. å Norrmalm	8	6	—	6	12	2	1	1	4
Södermalms läroverk ...	6	2	5	6	13	2	2	1	5
Reallärov. å Norrmalm	4	2	—	4	6	2	1	1	4
» » Östermalm	—	4	—	3	7	2	1	—	3
Nya elementarskolan ...	4	2	2	2	6	—	—	—	—
Uppsala.....	2	2	—	2	4	2	1	—	3
Nyköping	2	2	2	2	6	2	1	1	4
Strängnäs	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Linköping	3	6	3	3	12	2	1	1	4
Norrköping	6	4	6	2	12	2	2	—	4
Jönköping	—	2	2	—	4	2	—	—	2
Växjö.....	2	2	2	2	6	2	—	—	2
Kalmar	4	2	—	—	2	2	—	—	2
Västervik	—	2	—	1	3	2	—	—	2
Visby.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Karlskrona	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Kristianstad	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Malmö	2	2	2	2	6	2	1	1	4
Lund	2	2	2	2	6	2	1	—	3
Hälsingborg	6	2	—	3	5	2	2	2	6
Ystad.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Halmstad	—	2	—	2	4	2	—	—	2
Göteborg: Latinläroverket	4	2	—	4	6	2	1	1	4
Realläroverket	6	4	6	6	16	2	2	2	6
Vänersborg	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Borås.....	2	2	—	2	4	2	—	—	2
Skara.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Karlstad	—	4	—	—	4	2	—	—	2
Örebro	3	4	3	3	10	2	1	1	4
Västerås	1	2	—	1	3	2	—	—	2
Falun	4	4	—	4	8	4	—	—	4
Gäfle	4	2	—	2	4	2	1	—	3
Hudiksvall	2	2	—	2	4	2	1	—	3
Härnösand	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Sundsvall	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Östersund	4	2	—	4	6	2	1	—	3
Umeå.....	1	2	—	—	2	2	—	—	2
Luleå.....	1	2	1	1	4	2	1	—	3
Summa	83	96	36	71	203	76	22	12	110

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Kl. 4. Fysiska laborationer.	K l a s s 5. Franska. Fysiska laborationer.	K l a s s 5. Kemiska laborationer.	K l a s s 5. Summa frivilliga timmar.	K l a s s 6. Franska. Fysiska laborationer.	K l a s s 6. Biologiska laborationer.	K l a s s 6. Summa frivilliga timmar.		
B. Realskolor.									
1. Realskolor för gossar.									
Stockholm: Jakob	4	2	—	4	6	2	1	1	4
Katarina	4	2	2	4	8	2	1	—	3
Kungsholmen	4	2	2	2	6	2	1	—	3
Enköping	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Eskilstuna.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Eksjö.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Oskarshamn	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Karlskrona	2	2	1	2	5	2	2	—	4
Malmö	2	4	2	2	8	2	1	—	3
Landskrona	1	2	1	1	4	2	1	1	4
Varberg.....	1	2	—	1	3	2	—	—	2
Göteborg: Västra.....	4	6	6	6	18	2	2	2	6
Östra	4	4	4	4	12	4	4	4	12
Uddevalla	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Mariestad	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Lidköping	1	2	1	1	4	2	1	1	4
Sköfde	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Kristinehamn	1	2	—	1	3	2	1	—	3
Arvika	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Söderhamn	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Summa	28	48	19	28	95	42	15	9	66
2. Samskolor.									
Norrtälje	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Södertälje	—	2	—	2	4	2	1	1	4
Vadstena	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Vimmerby.....	1	2	1	1	4	2	2	—	4
Ängelholm	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Trelleborg	1	2	1	1	4	2	1	1	4
Strömstad	—	2	—	—	2	—	—	—	—
Alingsås	1	2	—	—	2	2	—	—	2
Åmål	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Falköping	1	2	1	1	4	2	—	—	2
Filipstad	1	2	1	1	4	2	1	—	3
Askersund.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Sala	1	2	—	1	3	2	—	—	2
Köping	2	2	—	—	3	2	—	—	2
Arboga	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Örnsköldsvik.....	—	2	—	—	2	2	—	—	2
Skellefteå	1	2	—	—	2	2	—	—	2
Piteå	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Haparanda	—	2	—	1	3	2	1	—	3
Summa	9	40	4½	8½	53	30	6	2	38
C. Sammandrag.									
Högre läroverk.....	83	96	36	71	203	76	22	12	110
Realskolor:									
Realskolor för gossar ...	28	48	19	28	95	42	15	9	66
Samskolor	9	40	4½	8½	53	30	6	2	38
Summa	120	184	59½	107½	351	148	43	23	214

Tab. 4 (forts.). Antal läraretimmar för vecka i de frivilliga läsåmnena å gymnasiet höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
L ä r o v e r k.	R i n g II.					Summa frivilliga timmar.	R i n g III.					Summa frivilliga timmar.	R i n g IV.					Summa frivilliga timmar.
	R	L	R	L	R		R	L	R	L	R		R	L	R	L	R	
	Fysiska laborationer.		Biologiska laborationer.		Kemiska laborationer.		Fysiska laborationer.		Biologiska laborationer.		Kemiska laborationer.		Fysiska laborationer.		Biologiska laborationer.		Kemiska laborationer.	
Högre läroverk.																		
Stockholm: Latinläroverket å Norrmalm	—	—	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermalms läroverk	—	—	2	1	—	3	—	—	2	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Realläroverket å Norrmalm	—	—	2	—	—	2	¹⁾ 3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	6	6
Östermalm	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—
Nya elementarskolan	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Uppsala	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Nyköping	²⁾ 1	—	³⁾ 1	⁴⁾ 1	—	2	⁴⁾ 1	—	⁴⁾ 1	⁴⁾ 1	1	2	1	—	—	—	1	2
Strängnäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Linköping	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	4	2	—	—	—	2	4
Norrköping	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Växjö	1	—	—	—	1	2	1	—	1	1	—	3	1	—	1	1	—	3
Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västervik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Visby	—	—	—	—	⁵⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlskrona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁶⁾	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö	1	1	—	—	1	3	³⁾ 1	¹⁾ 1	³⁾ 1	¹⁾ 1	—	2	—	—	—	—	—	—
Lund	1	—	—	—	—	1	1	2	—	—	1	4	—	—	—	—	1	1
Hälsingborg	2	—	—	—	—	2	1	—	1	1	—	3	1	—	—	—	—	1
Ystad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	⁷⁾	—	—	—	—	—
Halmstad	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Göteborg: Latinläroverket	—	4	—	—	—	4	—	2	—	2	—	4	—	1	—	1	—	2
Realläroverket	2	—	2	—	—	4	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Vänersborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borås	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skara	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Västerås	2	—	—	—	⁸⁾	2	—	—	—	—	⁹⁾	—	—	—	—	—	⁹⁾	—
Falun	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gäffe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hudiksvall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Härnösand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sundsvall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östersund	2	—	—	—	1	3	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Umeå	¹⁰⁾	¹⁰⁾	—	—	—	—	¹⁰⁾	¹⁰⁾	—	—	—	—	¹⁰⁾	¹⁰⁾	—	—	—	—
Luleå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	14	5	7½	6½	8	41	16	4½	4½	5½	13	44	5	1	1	2	10	19

¹⁾ Utbyttes under vårterminen mot 6 timmar kemiska laborationer. —

²⁾ Utbyttes under vårterm. mot kemi och fysik omväxlande hvarannan vecka. —

³⁾ 1 timme gemensamt för real. och latin. — ⁴⁾ 1 t:e fysiska och biol. lab. omväxlande. I de friv. lab. i biol. deltog både real. o. lat. — ⁵⁾ Dessutom 2 t:r friv. lab. under vårterm. fr. o. m. den 29 april. — ⁶⁾ Under vårterm. 2

t:r i veckan (friv. äfven å lärarens sida). — ⁷⁾ 1 t:e i veckan, frivill. åtagande utan ersättning för läraren, räknas som privatundervisning. — ⁸⁾ 2 t:r friv. å lärarens sida, räknas som privatundervisning. — ⁹⁾ 1 t:e friv. å lärarens sida, räknas som privatundervisning. — ¹⁰⁾ Dessutom 3 t:r friv. lab. i fysik med lärj., tillhörande ring II—IV, fördelade i 2:ne lag, omväxlande hvarannan vecka, friv. äfven å lärarens sida.

Tab. 5. De tjänstgörande lärarnes antal läsåret 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Lektorer.	Adjunkter.	Extra lärare.	Lärare i teckning.	musik.	gymn. o. milit.-öfvar.	Öfrige.	Summa.
A. Högre läroverk.									
Stockholm: Latinl. å Norrm.	1	10	22	4	¹⁾ 2	1	1	¹⁾ 1	42
Södermalms läroverk	1	9	24	6	¹⁾ 2	1	1	—	44
Reallärov. å Norrm....	1	9	17	5	¹⁾ 2	1	1	¹⁾ 1	37
„ „ Österm....	1	6	18	4	¹⁾ 2	1	1	—	33
Nya elementarskolan	1	8	14	⁴⁾ 6	¹⁾ 2	1	¹⁾ 2	—	34
Uppsala	1	8	17	5	¹⁾ 2	1	1	—	35
Nyköping	1	6	9	2	¹⁾ 1	1	1	¹⁾ 1	22
Strängnäs	1	5	7	—	1	1	1	—	16
Linköping	1	7	¹⁾ 21	6	¹⁾ 2	1	1	¹⁾ 4	43
Norrköping	1	¹⁾ 7	22	¹⁾ 3	¹⁾ 2	1	1	—	37
Jönköping	1	7	16	1	¹⁰⁾ 2	1	1	—	29
Växjö.....	1	7	15	4	¹⁾ 2	1	1	¹⁾ 1	32
Kalmar	1	7	16	1	¹⁾ 2	¹⁾ 1	1	—	29
Västervik	1	4	7	1	¹⁾ 1	1	1	¹⁾ 2	18
Visby.....	1	6	9	—	¹⁾ 1	1	1	—	19
Karlskrona	1	6	13	2	1	1	1	—	25
Kristianstad	1	¹¹⁾ 6	14	2	1	1	1	¹²⁾ 1	27
Malmö	1	8	21	1	¹⁾ 2	1	1	—	35
Lund	1	8	17	4	¹⁾ 2	1	1	—	34
Hälsingborg	1	8	¹⁾ 18	¹⁾ 7	¹⁾ 2	1	1	¹³⁾ 1	39
Ystad	1	4	7	¹⁴⁾ 6	1	1	1	—	21
Halmstad	1	6	14	3	¹⁾ 2	1	1	—	28
Göteborg: Latinläroverket	1	7	16	1	1	1	1	—	28
Realläroverket...	1	¹⁾ 7	18	¹⁾ 4	¹⁾ 2	1	1	¹³⁾ 1	35
Vänersborg	1	6	9	—	1	1	1	—	19
Borås.....	1	¹⁵⁾ 2	9	2	¹⁾ 2	1	1	¹²⁾ 1	19
Skara	1	7	¹⁾ 18	1	¹⁾ 2	1	1	¹²⁾ 1	32
Karlstad	1	7	17	2	¹⁾ 2	1	1	—	31
Örebro	1	7	¹¹⁾ 20	5	¹⁾ 2	1	1	¹⁾ 4	41
Västerås	1	7	14	¹⁶⁾ 3	1	1	1	¹²⁾ 1	29
Falun	1	6	14	4	1	1	1	—	28
Gäffe	1	7	13	2	1	1	1	—	26
Hudiksvall	1	4	7	1	1	1	1	—	16
Härnösand.....	1	7	10	2	1	1	1	—	23
Sundsvall	1	¹⁾ 4	11	¹⁷⁾ 5	1	1	1	¹²⁾ 1	25
Östersund	1	6	11	4	¹⁾ 1	1	1	—	25
Umeå	1	6	9	—	¹⁾ 1	1	1	—	19
Luleå.....	1	6	10	1	1	1	1	—	21
Summa	38	248	544	110	58	38	39	21	1,096

Anm. Ordinarie och vikarierande eller tillförordnade lärare äro ej i sifferkolumnerna skilda. — * Utmärker, att undervisningen bestrids af en kvinna. — De fr. o. m. den 1 Jan. 1910 nylärade adjunktbeftattningarna hafva tillkommit jämlikt K. br. den 11 Juni 1909. — ¹⁾ 1 ord. och 1 biträdande. — ²⁾ Af

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverk.	Rektorer.	Adjunkter.	Extra lärare.	Lärare i teckning.	musik.	gymn. o. milit.-öfvar.	Öfrige.	Summa.
B. Realskolor.								
1. Realskolor för gossar.								
Stockholm: Jakob	1	11	1	1	1	¹⁸⁾ 1	—	16
Katarina	1	11	1	1	¹⁹⁾ 1	1	¹⁾ 1	17
Kungsholmen ..	1	10	2	1	1	1	¹⁾ 1	17
Enköping.....	1	6	—	¹⁾ 1	1	1	¹⁾ 1	11
Eskilstuna	1	6	—	¹⁾ 1	1	1	—	10
Eksjö	1	6	—	¹⁾ 1	1	1	—	10
Oskarshamn	1	6	—	¹⁾ 1	1	1	¹⁾ 1	11
Karlskrona	1	6	—	1	1	1	—	10
Malmö	1	10	3	¹⁾ 1	²⁰⁾ 1	1	—	17
Landskrona.....	1	6	—	1	1	1	¹⁾ 1	11
Varberg	1	6	—	¹⁾ 1	¹⁾ 1	1	¹⁾ 1	11
Göteborg: Västra	1	16	1	²¹⁾ 2	1	1	¹⁾ 1	23
Östra.....	1	¹⁾ 8	¹⁾ 7	¹⁾ 1	1	1	—	19
Uddevalla	1	6	1	1	1	1	¹⁾ 1	12
Mariestad	1	6	—	¹⁾ 1	1	1	¹⁾ 1	11
Lidköping	1	6	—	1	1	1	¹⁾ 1	11
Sköfde	1	6	²²⁾ 3	1	1	1	—	13
Kristinehamn.....	1	6	—	1	1	1	¹⁾ 1	11
Arvika.....	1	6	—	1	¹⁾ 1	1	—	10
Söderhamn	1	6	—	¹⁾ 1	1	1	—	10
Summa	20	150	19	21	20	20	11	261

läroverksöverstyrelsen förordnade slöjdslärare. — ¹⁾ 1 ord. lärare och 1 bitr. lärarinna. — ²⁾ Dessutom 1 timlärare med 5 tr i veckan. — ³⁾ Undervisn. har bestrids af gymn.centralinstit.; 1 hufvudlärare och 2 bitr. med tills. 18 tr i veckan hafva här räknats såsom 2. — ⁴⁾ Såsom i närmast föreg. berättelse omnämndes skulle fr. o. m. den 1 Jan. 1909 en ny adj.bef. upprättas i Linköping och en i Skara, men då de resp. städerna förklarade sig för det dåvarande sakna anledning att ikläda sig det härför stadgade villkoret, näml. att tillhandahålla läroverkskhus samt bostad eller hyresersättning åt rektor, förordnade K. M:t att med upprättandet af ifrågakvarande beftattningar skulle anstå intill utgången af år 1910, hvilket sedermera för Linköping utsträcktes till utgången af 1911. — ⁵⁾ Af läroverksöverstyrelsen förordnade slöjdslärare (däraf 1 kvinna i Örebro). — ⁶⁾ Dessutom ytterligare en fr. o. m. den 1 Jan. 1910. — ⁷⁾ Däraf 1 endast för hösttermin. — ⁸⁾ 1 vik. och 1 bitr. teckningslärare. — ⁹⁾ Jämlikt K. br. den 11 Juni 1909 skulle fr. o. m. den 1 Jan. 1910 en ny lektorsbef. upprättas vid lärov. i Kristianstad och en ny adj.bef. i Örebro, men då resp. städer ej ville uttryckligen åtaga sig att tillhandahålla läroverkskhus samt bostad och i vederbörlig ordning bestämd hyresersättning åt rektor, stadgades genom K. br. att med tillsättandet af dessa beftattningar skulle anstå till utg. af 1910. — ¹⁰⁾ Särskild skrifslärare. — ¹¹⁾ Bitr. teckningslärare har tjänstgjort äfven som slöjdslärare. — ¹²⁾ Däraf 1 e. o. lektor och 1 extra lärare afönade af staden, hvarförutom staden till några af läroverkets lärare betalat arfvoden för 11 extra timmar. — ¹³⁾ I sammanhang med läroverkets utvidgning har en ny lektorsbefattning inrättats fr. o. m. den 1 Juli 1909. — ¹⁴⁾ Dessutom 1 timlärare med 4 tr i veckan. — ¹⁵⁾ Däraf 1 e. o. lektor och 2 extra lärare, afönade af staden; af de båda öfriga var den ene förordnad endast för höstterminen. — ¹⁶⁾ Gymn. Centralinstitutet. — ¹⁷⁾ Tillika ordinarie vid Södermalms h. läroverk. — ¹⁸⁾ Tillika ordinarie vid Malmö högre läroverk. — ¹⁹⁾ 1 ord. och 1 bitr. lärarinna. — ²⁰⁾ Däraf 2 e. o. lektorer, afönade af staden.

Tab. 5 (forts.). De tjänstgörande lärarnes antal läsåret 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk.	Rektorer.	Adjunkter.	Ämneslärarinnor.	Extra lärare		Lärare i						Öfriga lärare och lärarinnor.	Summa.
				manliga.	kvinnliga.	teckning		musik		gymn. o. mil.-öfvar.	kvinnligt handarbete.		
						manliga.	kvinnliga.	manliga.	kvinnliga.				
2. Samskolor.													
Norrtälje	1	3	¹⁾ 2	—	1	—	²⁾ 1	—	1	1	³⁾ 1	³⁾ 1	12
Södertälje	1	¹⁾ 3	1	³⁾ 1	1	1	—	1	—	1	1	—	11
Vadstena	1	3	1	—	1	—	⁴⁾ 1	—	1	1	⁴⁾ 1	—	10
Vimmerby	1	⁵⁾ 3	⁶⁾ 3	—	—	—	1	1	—	1	1	⁶⁾ 1	12
Ängelholm.....	1	¹⁾ 3	1	—	1	—	1	1	—	1	1	—	10
Trelleborg	1	3	¹⁾ 2	—	1	—	1	1	—	1	1	1	12
Strömstad	1	¹⁾ 3	1	—	1	—	⁴⁾ 1	1	—	1	⁴⁾ 1	—	10
Alingsås	1	3	¹⁾ 2	1	1	—	1	1	—	1	1	⁷⁾ 1	13
Åmål	1	3	⁶⁾ 3	—	—	—	1	1	—	1	1	⁶⁾ 1	12
Falköping	1	3	⁶⁾ 3	⁹⁾ —	—	—	1	1	—	1	1	⁷⁾ 1	12
Filipstad	1	3	¹⁾ 2	1	1	—	1	1	—	1	1	—	12
Askersund.....	1	3	¹⁾ 2	—	1	¹⁰⁾ 1	—	1	—	¹⁰⁾ 1	1	⁷⁾ 1	12
Sala	1	¹⁾ 3	1	—	¹¹⁾ 2	—	1	1	—	1	1	¹²⁾ 2	13
Köping	1	3	⁶⁾ 3	—	—	1	—	1	—	1	1	—	11
Arboga	1	3	⁶⁾ 3	—	—	1	—	1	—	1	1	—	11
Örnsköldsvik.....	1	3	⁶⁾ 3	2	—	—	¹³⁾ —	—	1	1	¹⁴⁾ 2	⁷⁾ 1	15
Skellefteå	1	3	¹⁾ 2	—	1	—	1	1	—	1	2	⁷⁾ 1	13
Piteå	1	3	1	1	1	—	1	¹⁴⁾ 1	—	1	—	¹⁵⁾ 1	11
Haparanda	1	3	⁶⁾ 3	—	—	—	1	1	—	1	1	—	11
Summa	19	57	39	6	13	4	15	16	3	19	20	12	223

Anm. 1. Ordinarie och vikarierande eller tillförordnade lärare och lärarinnor äro ej i sifferkolumnerna skilda. Anm. 2. Lärarbefattningarna i kol. 11 innehafvas alltid, där ej annorlunda är anmärkt, af manliga, lärarbefattningarna i kol. 12 af kvinnliga lärare. — Genom K. br. den 13 Juni 1908 bestämdes, att fr. o. m. den 1 Juli 1909 vid samskolorna skulle inrättas 4 adjunkt- och 13 ämneslärarinnobefattningar; genom K. br. den 11 Juni 1909 föreskrefs att af dessa 13 ämneslärarinnobefattningar de i Vimmerby, Åmål, Falköping, Köping, Arboga, Örnsköldsvik och Haparanda skulle fr. o. m. den 1 Jan. 1910 förvandlas till 1:a lärarinnobefattningar. — ¹⁾ Däraf 1 fr. o. m. den 1 Juli 1909.

— ²⁾ Samma lärarinna i teckning, kvinnl. handarbete och slöjd. — ³⁾ Affönad af staden. ⁴⁾ Samma lärarinna i teckning och kvinnl. handarbete. — ⁵⁾ En af adj. har undervisat i goss-slöjd. — ⁶⁾ Däraf 1 fr. o. m. 1 Juli 1909; fr. o. m. den 1 Jan. 1910 befordrad till 1:a lärarinna. — ⁷⁾ Slöjdlärare. — ⁸⁾ Slöjd-lärarinna. — ⁹⁾ En timlärare med 9 timmar i veckan. — ¹⁰⁾ Samme lärare i teckning och gymnastik. — ¹¹⁾ Den ena affönad staden. — ¹²⁾ En lärare i slöjd och en i bokföring. — ¹³⁾ Tillika i kvinnl. handarbete. — ¹⁴⁾ Däraf 1 tillika i teckning. — ¹⁵⁾ Samme lärare i musik och i slöjd.

C. Sammandrag efter läroverksgrupper.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Läroverksgrupper.	Rektorer.	Lektorer.	Adjunkter.	Ämneslärarinnor.	Extra lärare.		Lärare i						Öfriga lärare och lärarinnor.	Summa.
					manliga.	kvinnliga.	teckning		musik		gymn. o. mil.-öfvar.	kvinnligt handarbete.		
							manliga.	kvinnliga.	manliga.	kvinnliga.				
Högre läroverk	38	248	544	—	110	—	47	11	37	1	39	—	¹⁾ 21	1,096
Realskolor: Realskolor för gossar	20	—	150	—	19	—	10	11	18	2	20	—	11	261
» Samskolor	19	—	57	39	6	13	4	15	16	3	19	20	¹⁾ 12	223
Summa	77	248	751	39	135	13	61	37	71	6	78	20	44	1,580

¹⁾ Däraf 1 lärarinna.

Allm. läroverken 1909—10.

Tab. 6. Tjänstledigheter läsåret 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29				
Läroverks- grupper.	För rektorer.				För lektorer.				För adjunkter.				För lärare i												Summa fullst. tjänst- ledig- heter.	Summa partiella tjänst- ledig- heter.	Summa fullst. o. partiella tjänstl.	Summa tjänst- ledig- heter.				
													teckning.				musik.				gymnastik och mil.-öfningar.											
	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.	F.		P.														
	A.	B.		C.	A.		B.	C.		A.	B.		C.	A.		B.	C.		A.	B.	C.											
Högre läroverk...	—	2	5	1	14	6	17	4	21	12	25	3	1	—	2	1	1	2	3	—	2	3	22	1	2	138	11	43	27	79	149	
Realsk.: F. gossar	—	—	2	1	—	—	—	—	4	1	11	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	3	2	6	—	—	33	1	8	4	22	34
» Samskolor	—	—	4	—	—	—	—	—	2	2	9	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	9	—	—	24	2	5	2	19	26
Summa	—	2	11	2	14	6	17	4	27	15	40	5	2	1	3	1	1	2	5	—	7	5	37	2	—	195	14	56	33	120	209	

Tab. 7. Ordinarie lärarebefattningar, som blifvit lediga under tiden
1 Maj 1909—30 April 1910.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Läroverks- grupper.	Rektorsbefattningar genom afgång				Lektorsbefattningar genom afgång				Adjunktsbefattningar genom afgång				L ä r a r e b e f a t t n i n g a r i												Summa ledig- blifna bef.
	teckning genom afgång				musik genom afgång				gymn. o. mil.-öfnr genom afgång																
	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.	till annan hith. bef.	med pen- sion.	utan pen- sion.	med dö- den.					
Högre läroverk... Realsk.: F. gossar » Samskolor	1)3 — —	2 — —	— — —	— 1 —	2)12 — —	3 — —	2 — —	3 — —	4)18 8 13)	18 3 8	5)5 — —	7 1 —	6)1 2)1 —	2 — —	— — —	— — —	— — —	— — —	2 — —	— — —	— — —	2 1 —	7)3 1 —	— — —	81 22 13
Summa	3	4	—	1	12	3	2	3	34	22	7	8	2	2	—	—	1	—	1	2	1	3	5	—	116

Tab. 8. Befordringar under tiden 1 Maj 1909—30 April 1910.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverksgrupper.	Till rektors- befattningar		Till lektors- befattningar		Till adjunks- befattningar		Till lärarebefattningar i						Summa befor- dringar.
							teckning		musik		gymn. o. mil.-öfn.r		
	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	från annan hith. ord. befattning.	i öfrigt.	
Högre läroverk.....	1) 5	—	2) 16	3) 10	4) 13	5) 41	6) 2	7) 1	8) 1	9) 2	10) 1	11) 3	95
Realskolor: För gossar	12) 2	—	—	—	13) 4	14) 7	—	15) 3	—	—	—	16) 5	21
» Samskolor	—	—	—	—	17) 8	18) 12	—	19) 1	—	20) 4	—	—	25
Summa	7	—	16	10	25	60	2	5	1	6	1	8	141

Anm. till tab. 6. I tabellen äro ej inräknade de fall, då en lärare varit tjänstledig för uppehållande af annan lärarbefattning eller rektorsbefattning vid allmänt läroverk. F = fullständig tjänstledighet, P = partiell tjänstledighet. I kol. A upptagas sådana tjänstledigheter, som omfattat hela läsåret, i kol. B sådana, som omfattat en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, samt i kol. C sådana tjänstledigheter, som omfattat kortare tider än en termin. — 1) Omfattade kortare tid än en termin. — 2) 3 af dessa omfattade hela läsåret, den fjärde kortare tid än en termin. — 3) 2 af dessa omfattade en termin, den tredje kortare tid än en termin. — 4) Omfattade hela läsåret. — 5) Lärarinnor. — 6) 1 af dessa var lärarinnor. — 7) Den ena omfattade hela läsåret, den andra kortare tid än en termin.

Anm. till tab. 7. I afgångs- och beföringstabellerna är ej upptagen en rektor, som transporterats till adjunkt vid det läroverk (realskola), där han tjänstgör som rektor. — 1) Därför 1 till överdirektör i K. öfverstyrelsen för rikets allm. läroverk (kvarstår som lektor) och 2 återgått till andra lektorat. — 2) Därför 4 till rektor vid högre läroverk och 8 till lektor vid andra läroverk. — 3) Den ene till domprost, den andre till kyrkoherde. — 4) Därför 3 till rektor (hvaraf 1 vid h. läroverk och 2 vid realskolor), 6 till lektor och 9 till adjunkter (hvaraf 6 vid andra h. läroverk, 2 vid realskolor och 1 till privat läroverksamhet). — 5) Till teckningslärare vid annat h. läroverk. — 6) Enligt läroverksst. § 128, mom. 4. — 7) 6 till adjunkter vid h. läroverk och 2 till adj. vid annan realskola. — 8) Till teckningslärare vid h. läroverk. — 9) Till musiklärare vid h. läroverk. — 10) Till gymnastiklärare vid h. läroverk. — 11) Därför 1 till adjunkt vid h. läroverk och 7 ämneslärarinnor till 1:e lärar vid samskolor. — 12) Ämneslärarinnor, enl. läroverksst. § 128, mom. 4.

Anm. till tab. 8. 1) Därför 4 från lektors- och 1 från adjunktstj. vid h. läroverk. — 2) Därför 2 från rektors-, 8 från lektors- och 6 från adj.-bef. vid h. läroverk. — 3) Af de första gången till ord. vid h. läroverk befordrade lektorerna voro alla fl. dokt. enl. 1891 års ex.-st., i hade dessutom afslagt prakt. och teoret. teol.-ex. samt präst- och folkskollärarex. och var sem.-adj., 4 voro docenter. Alla hade genomgått profår. med afs. på ålder var en 29, en 30, två 31, en 33, en 34, två 35, en 39 och en 45 år. — 4) Alla från adjunktstj., hvaraf 6 fr. h. läroverk, 6 från realskola och 1 från samskola. — 5) Af de första gången till adjunkter vid h. läroverk befordrade voro 8 fl. dr. enl. 1891 års ex.-stadga, 7 fl. lic. enl. 1891 års ex.-stadga och 1 fl. lic. enl. 1907 års examensstadga, 21 fl. kand. enl. 1891 års examensstadga och 2 fl. kand. enl. 1870 års ex.-stadga. 1 hade afslagt teol. kand.- och präst.-ex. och 1 teol. lic.-ex., samt teol. och prakt. teol. ex. Af fl. drerna voro 2 docenter; af fl. lic. enl. 1891 års stadga hade 1 genomgått tekniska högskolan och en afslagt teol. teol.

ex.; af fl. kand.ex. enl. 1891 års ex.-stadga, 1 jur. fl. samt teol. och prakt. teol. ex. och prästex., 1 teoret. teol. ex., 2 teol. kand. ex. nya st., 1 teol. lic. ex. enl. 1891 års ex.-st., teol. samt folkskoll.-ex. och 1 farm. kand. ex. Af de nyutnämnda var en i seminarieadj. Alla hade genomgått profår. Med afs. på åldern voro: en 26, en 26, fyra 27, en 28, tre 29, tre 30, fyra 31, en 32, sex 33, sex 34, två 35, en 36, tre 38, en 39, en 40, en 42, en 45 och en 46 år. — 6) 1 från teckningslärarebefattning vid h. läroverk och 1 fr. teckn. lär.-bef. vid realskola. — 7) Hade vid Tekn. skolan i Stockholm afslagt teckningslärarexamen och var vid utnämningen 25 år. — 8) Från motsv. lär.-bef. vid realskola. — 9) Båda hade afslagt musikdirektörsex., den ene dessutom organistexamen vid musikkonserverv. Med afs. på åldern voro de resp. 45 och 54 år. — 10) Från gymnlär.befattning vid realskola. — 11) Två, kaptenen, hade vid Gymn. Centralinstitutet afslagt gymn.direktörsex. och en, löjtnant, gymn.-lärarex., de voro vid sin utnämning resp. 32, 38 och 46 år. — 12) Från adj.tjänst vid h. läroverk. — 13) 2 från adj.tjänst vid h. läroverk och 2 från adj.tjänst vid realskola. — 14) Af de 1:a gången till adj. vid realskola befordrade voro: 1 fl. kand. enl. 1870 års ex.-st., hvilken äfven hade afsl. teol. o. prakt. teol. samt prästex. och var seminarieadj., samt 6 fl. kand.ex. enl. 1891 års ex.-st., af hvilka 1 hade afslagt teol. och prakt. teol.ex. samt 2 folkskollärarex., 1 var förest., 1 förste och 1 andre lär. vid folkskolor. Med afs. på åldern voro en 26, en 30, två 36, en 39, en 46 och en 54 år. — 15) De första gången till tekn. lär.-bef. vid realskola utnämnda hade afslagt teckn. lär.ex. vid Tekn. skolan i Stockholm; 1 var kvinna. Med afs. på åldern voro: en 26, en 29 och en 42 år. — 16) Tre hade vid Gymn. Centralinstitutet afslagt gymn.direktörsex. och två gymn.lärarex. (hvaraf en äfven sjuvägsm.ex.); de voro vid sin utnämning resp. 26, 30, 33, 38 och 42 år. En var kapten, en löjtnant, en f. d. löjtnant och två underlöjtnanter i reserven. — 17) Därför 1 från adj.tjänst vid h. läroverk och 7 till 1:e lärar från ämneslärarinnebef. vid samskola. — 18) Därför 4 till adj. och 8 till ämneslärarebef. Af dessa 4 nyutn. adj. voro 2 fl. dokt. och 2 fl. kand. enl. 1891 års ex.-st. De båda sistnämnda hade afslagt teol. kand. ex. enl. 1903 års ex.-st. samt den ene dessutom prakt. teol. ex. Alla hade genomgått profår. Med afs. på åldern voro de resp. 29, 31, 36 och 46 år. Af de 8 utnämnda ämneslärarinnorna hade 5 afslagt afgångsex. från högre lärarinnesemin. i Stockholm, 1 från priv. lärarinnesemin. i Stockholm och 1 från folkskolesemin., samt 1 genomgått h. flickskola och tjänstgj. som lärar i flera år. De båda sistnämnda hade erhållit dispens. Med afs. på åldern voro: en 23, två 29, en 31, en 36, en 47, en 48 och en 54 år. — 19) Kvinna, hade vid Tekn. skolan i Stockholm afslagt teckn. lärarex. samt genomgått kurs vid Niska slöjdsmin. och var vid utn. 43 år. — 20) 2 af dessa hade afslagt organist-, kantors- och musiklär.ex. vid konservat., 2 organist- och kyrkosång.ex. i Härnösand samt en af dem dessutom folkskoll.ex. De senare hade erhållit dispens från musiklär.ex. Med afs. på åldern voro de resp. 28, 34, 40 och 45 år. En var kvinna.

Tab. 9. Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad under tiden
1 Juli 1909—30 Juni 1910.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Ålder.	Rektorer vid		Lektorer				Adjunkter				Öfningslärare i														
	högre läro- verk	real- skolor									teckning vid				musik vid				gymnastik och militär- öfningar vid						
			högre läroverk		real- skolor		högre läroverk		real- skolor		högre läroverk		real- skolor												
	s o m i n t r ä d t i l ö n e g r a d e n :																								
	2.	2.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	4.	2.	3.	2.	3.	4.	2.	3.	2.	3.	4.	2.	3.
År																									
30.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35.....	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37.....	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
38.....	—	—	—	—	—	—	2	7	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39.....	—	—	2	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40.....	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41.....	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
42.....	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43.....	—	—	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44.....	—	—	—	1	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
45.....	—	—	1	2	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46.....	—	—	—	—	—	1	1	1	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47.....	—	—	—	3	—	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48.....	—	—	—	1	1	1	3	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
49.....	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50.....	—	—	—	2	—	—	1	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51.....	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52.....	—	—	—	—	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53.....	—	—	—	1	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54.....	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55.....	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
56.....	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59.....	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60.....	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2	—	12	12	5	9	20	18	41	15	3	1	1	1	1	1	1	—	—	1	1	2	—	2	—

Anm. 1. Åldern är utan hänsyn till månad och dag beräknad såsom skillnad mellan födelseåret och det år, i hvilket inträdesdagen infallit.

Anm. 2. Tiden för inträdet i den nya lönegraden är räknad från och med den 1 Januari 1910 utom för 1 adjunkt, hvilken på grund af särskildt Kungl. bref börjat uppbära lön i andra lönegraden fr. o. m. tillträdet af sin befattning.

Anm. 3. Bland de i högre lönegrad uppflyttade lektorerna äro inräknade 4 rektorer vid högre läroverk, och bland de uppflyttade adjunkterna 5 rektorer vid real-skolor, hvilka under den ofvannämnda tidrymden blifvit, de förra i egen-skap af lektorer uppflyttade: 1 i andra, 1 i tredje, 1 i fjärde och 1 i femte lön-

graden samt de senare i egen-skap af adjunkter uppflyttade: 1 i tredje och 4 i fjärde lönegraden.

I enlighet med riksdagens beslut uppflyttades från 1 Juli 1908 en rektor vid realskola i andra lönegraden såsom rektor. Hans ålder 1908 var 52 år (ej inräknad i ofvanstående tabell).

Enligt K. br den 11 Juni 1909 uppflyttades från 1 Maj 1907 en adj. vid samskola i tredje lönegraden. Hans ålder 1907 var 47 år (ej inräkn. i ofvanstående tabell).

Tab. 10. Läroämnen, hvori profärskurs genomgåts under läsåret 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8
Läroämnen, i hvilka profär genomgåts.	Antal gånger hvarje ämne förekommit						Summa.
	vid läroverken i Stockholm.			vid läroverket i		vid reallärov. i	
	Latinläro- verket.	Södermalms läroverk.	Realläroverket.	Uppsala.	Lund.	Göteborg.	
Kristendom	4	—	1	3	2	—	10
Modersmålet	7	3	6	4	4	—	24
Latin	—	1	—	2	2	—	5
Grekiska	—	1	—	1	2	—	4
Tyska	4	4	4	3	4	—	19
Engelska	3	2	2	4	4	—	15
Franska	3	1	1	4	4	—	13
Historia	7	1	3	3	2	—	16
Geografi	2	2	3	2	2	—	11
Filosofisk propedeutik	1	1	1	2	3	—	8
Matematik	—	7	6	2	1	1	17
Biologi (botanik och zoologi)	—	—	1	—	1	—	2
Fysik	—	7	5	2	1	1	16
Kemi (med mineralogi och geologi)	—	6	5	2	2	1	16
Summa	31	36	38	34	34	3	176
Antal lärarekandidater	10	11	11	11	10	1	54
• ämnen på hvarje i medeltal	3.1	3.3	3.5	3.1	3.4	(3)	3.3

Tab. 11. Antal tjänstgöringstimmar i medeltal för lärarekandidaterna under den praktiska profärskursen läsåret 1909—10.

a) För dem som slutade höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Läroverk, vid hvilka profärskurs varit anordnad.	Vårterminen 1909.				Höstterminen 1909.				S:a för båda terminerna.			
	Anskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Anskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Anskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm:												
Latinlärov. & Norrm. (medeltal för 3)...	131	28	5	164	80	35	7	122	211	63	12	286
Södermalms läroverk (» » 4)...	175	32	15	222	124	26	11	161	299	58	26	383
Reallärov. & Norrm. (» » 2)...	173	67	11	251	91	33	—	124	264	100	11	375
Uppsala (» » 5)...	115	39	5	159	90	25	6	121	205	64	11	280
Lund (» » 2)...	90	46	14	150	11	8	4	23	101	54	18	173

b) För dem som slutade vårterminen 1910.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Läroverk, vid hvilka profärskurs varit anordnad.	Höstterminen 1909.				Vårterminen 1910.				S:a för båda terminerna.			
	Anskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Anskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Anskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm:												
Latinlärov. & Norrm. (medeltal för 7)...	44	51	4	99	44	86	4	134	88	137	8	233
Södermalms läroverk (» » 7)...	169	29	13	211	163	35	15	213	332	64	28	424
Reallärov. & Norrm. (» » 9)...	214	52	—	266	95	44	—	139	309	96	—	405
Uppsala (» » 6)...	134	34	6	174	95	39	7	141	229	73	13	315
Lund (» » 6)...	85	37	11	133	58	28	9	95	143	65	20	228

Anm 1. I ofvanstående tabell äro, såsom af tabellens uppställning framgår, medräknade endast sådana lärarekandidater, hvilka under här ifrågasvarande läsår afslutat sitt profär efter att hafva tjänstgjort under två på hvarandra följande terminer. — Anm. 2. Gällande profärstadga föreskrifter, att den praktiska profärskursen skall innefatta såväl åhörande af undervisningen på läroverkets olika stadier som äfven meddelande af undervisning dels till öfning dels till prof. Förutvarande rektor vid realläroverket & Norrmalm i Stockholm plägade

med afseende härå meddela,³ att vid nämnda läroverk ingen egentlig åtskillnad gjordes mellan öfnings- och profundervisning, men att af hvarje serie undervisningstimmar två lektioner kunde räknas såsom prof- och de öfriga som öfningsundervisning och hafva uppgifterna i tabellerna blifvit affattade med hänsyn härtill. Då emellertid nuvarande rektor anser ett dylikt åtskillande oegentligt, enär ingen reell skillnad finnes, hafva f. o. m. höstterminen 1909 samtliga dylika timmar vid realläroverket & Norrmalm blifvit räknade såsom öfningstimmar.

Tab. 12. Lärjungarnes antal 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Läroverk.	Närvarande lärjungar höstterminen 1909.																		När- varande lärjungar vår- terminen 1910.
	Realskolan.						Gymnasium.								Summa.				
	Klasser.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Ring IV.		Real- skolan.	Gymnasium.		Summa.	
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.		Real- linie.	Latin- linie.		
A. Högre läroverk.																			
Stockholm:																			
Latinlärov. å Norrm.....	70	104	95	116	89	17	—	77	—	56	—	41	—	42	491	—	216	¹⁾ 707	709
Södermalms läroverk ...	70	83	104	78	66	23	36	29	32	33	33	19	29	17	424	130	98	652	²⁾ 648
Reallärov. å Norrm.....	36	60	72	71	64	23	77	—	68	—	63	—	56	—	326	264	—	¹⁾ 590	¹⁾ 592
» å Östermalm..	70	86	74	97	61	14	49	—	34	—	29	—	41	—	402	153	—	²⁾ 555	²⁾ 553
Nya elementarskolan ...	⁴⁾ 50	⁵⁾ 75	54	51	49	0	30	4	26	15	31	16	25	12	279	112	47	³⁾ 438	²⁾ 434
Uppsala	51	52	68	70	66	11	40	27	32	20	35	24	31	30	318	138	101	²⁾ 557	¹⁾ 568
Nyköping	23	39	30	21	34	3	21	10	14	5	6	5	7	5	150	48	25	¹⁾ 223	224
Strängnäs	13	18	16	18	13	6	—	12	—	7	—	8	—	4	84	—	31	115	119
Linköping	59	67	69	87	84	21	32	31	37	22	48	10	36	20	387	153	83	⁴⁾ 623	²⁾ 621
Norrköping	44	84	102	88	71	28	34	26	24	17	29	7	23	9	417	110	59	586	578
Jönköping	52	76	58	57	52	18	22	28	16	15	19	19	14	14	313	71	76	³⁾ 460	²⁾ 464
Växjö	34	35	45	53	53	6	22	41	17	18	14	24	8	29	226	61	112	⁴⁾ 399	¹⁾ 404
Kalmar	33	45	66	55	63	4	20	14	16	20	17	20	12	18	266	65	72	403	404
Västervik	23	20	27	32	22	4	14	—	9	—	16	—	13	—	128	52	—	¹⁾ 180	²⁾ 181
Visby	26	30	28	30	20	4	9	5	4	6	5	4	2	5	138	20	20	178	¹⁾ 176
Karlskrona	35	40	38	48	30	4	17	10	14	8	16	6	7	7	195	54	31	³⁾ 280	²⁾ 278
Kristianstad	40	50	48	52	39	21	27	18	16	10	10	8	10	16	250	63	52	³⁾ 365	²⁾ 357
Malmö	68	60	64	57	54	25	30	52	43	27	21	37	24	32	328	118	148	¹⁰⁾ 594	²⁾ 584
Lund	37	47	50	59	44	8	15	46	15	37	22	28	16	36	245	68	147	460	455
Hälsingborg	54	67	68	110	95	30	40	27	36	18	15	18	16	23	424	107	86	³⁾ 617	¹⁾ 612
Ystad	35	33	33	41	40	17	9	10	7	13	4	11	13	2	199	33	36	¹¹⁾ 268	¹⁾ 267
Halmstad	39	52	56	66	56	18	15	28	8	18	8	24	12	17	287	43	87	¹²⁾ 417	417
Göteborg: Latinläroverket...	35	35	69	67	65	27	—	53	—	56	—	55	—	46	298	—	210	²⁾ 508	²⁾ 509
Realläroverket ... ¹³⁾	72 ¹⁴⁾	73	73	80	100	29	66	—	58	—	41	—	38	—	427	208	—	630	²⁾ 624
Vänersborg	21	20	20	27	17	9	11	6	11	4	13	3	19	12	114	54	25	193	¹⁾ 193
Borås	24	40	48	41	43	19	20	—	17	—	—	—	—	—	215	37	—	²⁾ 252	246
Skara	29	36	36	38	43	10	14	34	24	28	38	26	40	27	192	116	115	¹⁾ 423	²⁾ 417
Karlstad	32	45	54	47	64	25	35	30	40	12	32	9	32	9	267	139	60	³⁾ 466	¹⁰⁾ 453
Örebro	81	92	87	78	81	21	29	28	29	26	24	17	31	16	440	113	87	640	635
Västerås	41	40	41	49	39	4	48	12	39	8	40	8	26	7	214	153	35	¹⁾ 402	¹⁾ 402
Falun	35	41	48	53	68	44	17	13	19	8	18	14	20	14	289	74	49	412	¹⁾ 415
Gäffe	35	66	65	59	59	14	25	9	19	7	12	4	13	10	298	69	30	¹⁾ 397	¹⁾ 394
Hudiksvall	25	22	27	21	29	10	—	14	—	9	—	9	—	10	134	—	42	²⁾ 176	179
Härnösand	48	33	24	40	41	9	9	12	17	9	11	9	12	11	195	49	41	¹⁾ 285	²⁾ 281
Sundsvall	57	57	63	53	51	13	18	16	24	11	16	7	13	5	294	71	39	²⁾ 404	²⁾ 410
Östersund	54	55	59	50	40	11	21	17	20	4	13	3	13	8	269	67	32	¹¹⁾ 368	¹⁰⁾ 369
Umeå	31	35	33	36	20	4	18	19	7	10	8	11	14	7	159	47	47	¹⁾ 253	¹⁾ 251
Luleå	28	36	38	32	26	15	15	8	19	4	15	7	11	6	175	60	25	¹⁰⁾ 260	¹⁾ 258
Summa	1,610	1,949	2,050	2,128	1,951	569	905	766	811	561	722	511	677	526	10,257	3,115	2,364	¹⁰⁾ 15,736	¹⁰⁾ 15,631

Anm. Att en klass saknas af brist på lärjungar är betecknad med 0; att deremot en klass saknas på grund af läroverkets organisation är betecknad med —. — ¹⁾ Dessutom 1 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 2 frånvarande. — ³⁾ Dessutom 3 frånvarande. — ⁴⁾ Däraf 20 lärjungar med engelska som begynnelsepråk. — ⁵⁾ Däraf 26 lärjungar med engelska som begynnelsepråk. — ⁶⁾ Dessutom 15 frånvarande. — ⁷⁾ Dessutom 8 frånvarande. — ⁸⁾ Dessutom 4

frånvarande. — ⁹⁾ Dessutom 11 frånvarande. — ¹⁰⁾ Dessutom 5 frånvarande. — ¹¹⁾ Dessutom 7 frånvarande. — ¹²⁾ Dessutom 6 frånvarande. — ¹³⁾ Däraf 36 lärjungar med engelska som begynnelsepråk. — ¹⁴⁾ Däraf 35 lärjungar med engelska som begynnelsepråk. — ¹⁵⁾ Dessutom 99 frånvarande. — ¹⁶⁾ Dessutom 67 frånvarande.

Tab. 12 (forts.). Lärjungarnes antal läsåret 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
L ä r o v e r k.	Närvarande lärjungar höstterminen 1909.							När- varande lärjungar vår- terminen 1910.
	K l a s s e r.						Summa.	
	1	2	3	4	5	6		
B. Realskolor.								
1. Realskolor för gossar.								
Stockholm:								
Jakob	70	56	41	42	48	13	270	268
Katarina	61	56	51	52	31	25	276	276
Kungsholmen	69	70	65	58	48	22	332	*) 335
Enköping.....	16	30	14	21	17	7	105	105
Eskilstuna	31	35	28	31	23	7	*) 155	157
Eksjö	21	29	26	28	13	9	*) 126	124
Oskarshamn	20	21	22	18	19	15	*) 115	*) 118
Karlshamn	25	28	28	21	19	17	138	139
Malmö.....	67	66	65	55	46	10	309	310
Landskrona.....	26	20	28	27	26	22	149	*) 145
Varberg	35	17	19	18	18	4	111	111
Göteborg: Västra	102	99	77	66	59	29	432	429
Östra.....	69	90	80	62	37	30	368	366
Uddevalla	34	34	34	42	24	15	183	182
Mariestad	19	23	10	25	17	4	98	101
Lidköping	22	20	25	21	22	4	114	113
Skövde	28	43	39	27	30	*) 31	198	196
Kristinehamn	19	25	33	28	21	13	139	137
Arvika	21	18	20	13	14	9	*) 95	98
Söderhamn	11	23	22	19	22	23	120	115
Summa	766	803	727	674	554	309	*) 3,833	*) 3,825

¹⁾ Dessutom 1 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 2 frånvarande. — ³⁾ Dessutom 1 frånvarande. — ⁴⁾ Därav 18, tillhörande ring I: R. och 6 ring II: R., i sam-

mandragstabellen förda till kol. 8 och 10. — ⁵⁾ Dessutom 9 frånvarande. — ⁶⁾ Dessutom 3 frånvarande.

2. Samskolor (se nästa sida!)

C. Sammandrag för höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Läroverks- grupper.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r.																	
	Realskolan.						G y m n a s i u m.								S u m m a.			
	K l a s s e r.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Ring IV.		Real- skolan.	Gymnasium.		Summa.
	1	2	3	4	5	6	R. L.	R. L.	R. L.	R. L.	R. L.	Real- linie.	Latin- linie.					
38 högre läroverk	1,610	1,949	2,050	2,128	1,951	569	905	766	811	561	722	511	677	526	10,257	3,115	2,364	¹⁾ 15,736
Realskolor:																		
20 realskolor för gossar	766	803	727	674	554	285	18	—	6	—	—	—	—	—	3,809	24	—	²⁾ 3,833
19 samskolor	³⁾ 429	⁴⁾ 471	⁵⁾ 485	⁶⁾ 479	⁷⁾ 399	⁸⁾ 239	—	—	—	—	—	—	—	—	2,502	—	—	⁹⁾ 2,502
Summa	¹⁾ 2,805	²⁾ 3,223	³⁾ 3,262	⁴⁾ 3,281	⁵⁾ 2,904	⁶⁾ 1,093	923	766	817	561	722	511	677	526	16,568	3,139	2,364	¹⁰⁾ 22,071

¹⁾ Dessutom 99 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 9 frånvarande. — ³⁾ 181 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ 202 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 244 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 214 af dessa voro flickor. — ⁷⁾ 164 af dessa voro flickor. —

⁸⁾ 107 af dessa voro flickor. — ⁹⁾ 1,112 af dessa voro flickor; dessutom 15 frånvarande, hvaraf 4 flickor. — ¹⁰⁾ 1,112 af dessa voro flickor; dessutom 123 frånvarande, hvaraf 4 flickor.

Tab. 12 (forts.). Lärjungarnes antal läsåret 1909—10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Läroverk.	Närvarande lärjungar höstterminen 1909.																					Närvarande lärjungar vårterminen 1910.		
	K l a s s e r.																		Summa.					
	1			2			3			4			5			6								
	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.	Gossar.	Flickor.	Summa.
2. Samskolor.																								
Norrtälje.....	11	4	15	12	8	20	14	14	28	17	12	29	10	5	15	10	6	16	74	49	123	74	47	121
Södertälje ...	14	9	23	25	8	33	11	21	32	13	12	25	16	10	26	4	—	4	83	60	143	81	60	¹⁾ 141
Vadstena.....	8	9	17	12	9	21	11	12	23	9	9	18	6	—	6	—	—	—	46	39	85	46	37	83
Vimmerby ...	10	3	13	7	4	11	17	9	26	18	4	22	11	5	16	6	14	20	69	39	²⁾ 108	68	38	²⁾ 106
Ängelholm ...	16	17	33	19	14	33	10	19	29	11	14	25	16	10	26	—	—	—	72	74	⁴⁾ 146	71	72	143
Trelleborg ...	20	12	32	16	10	26	12	13	25	13	12	25	19	6	25	3	6	9	83	59	142	83	60	143
Strömstad ...	16	8	24	10	10	20	10	7	17	8	6	14	7	5	12	—	—	—	51	36	87	51	36	87
Alingsås	9	13	22	21	9	30	17	22	39	14	13	27	14	8	22	14	10	24	89	75	164	94	73	167
Åmål	9	1	10	15	13	28	9	6	15	12	9	21	6	9	15	8	9	17	59	47	106	57	47	104
Falköping ...	17	11	28	15	7	22	13	13	26	22	4	26	12	8	20	7	10	17	86	53	139	90	52	142
Filipstad	7	10	17	12	15	27	15	12	27	14	23	37	13	9	22	12	12	24	73	81	154	71	78	²⁾ 149
Åskersund ...	10	10	20	8	2	10	8	9	17	11	8	19	8	13	21	12	4	16	57	46	²⁾ 103	57	45	⁵⁾ 102
Sala	16	13	29	15	13	28	17	11	28	18	8	26	14	15	29	7	5	12	87	65	152	86	67	153
Köping.....	22	10	32	14	15	29	13	13	26	18	14	32	10	9	19	12	8	20	89	69	²⁾ 158	87	69	⁵⁾ 156
Arboga	5	9	14	20	10	30	11	9	20	9	11	20	15	5	20	17	10	27	77	54	¹⁾ 131	75	54	129
Örnsköldsvik	15	20	35	16	17	33	19	20	39	21	25	46	15	10	25	5	7	12	91	99	⁵⁾ 190	93	96	⁷⁾ 189
Skellefteå ...	13	12	25	15	16	31	15	17	32	14	10	24	14	12	26	8	5	13	79	72	³⁾ 151	80	72	152
Piteå	16	5	21	12	15	27	10	11	21	14	14	28	23	16	39	—	—	—	75	61	⁵⁾ 136	75	60	²⁾ 135
Haparanda ...	14	5	19	5	7	12	9	6	15	9	6	15	6	9	15	7	1	8	50	34	84	50	34	84
Summa	248	181	429	269	202	471	241	244	485	265	214	479	235	164	399	132	107	239 ⁹⁾	1,390 ¹⁰⁾	1,112 ¹¹⁾	2,502 ¹²⁾	1,389 ¹³⁾	1,097 ¹⁴⁾	2,486

¹⁾ Dessutom 2 gossar frånvarande. — ²⁾ Dessutom 1 gosse frånvarande. — ³⁾ Dessutom 1 gosse och 1 flicka frånvarande. — ⁴⁾ Dessutom 2 flickor frånvarande. — ⁵⁾ Dessutom 3 gossar och 1 flicka frånvarande. — ⁶⁾ Dessutom 1 flicka frånvarande. — ⁷⁾ Dessutom 4 flickor frånvarande. — ⁸⁾ Dessutom 5

gossar frånvarande. — ⁹⁾ Dessutom 11 frånvarande. — ¹⁰⁾ Dessutom 4 frånvarande. — ¹¹⁾ Dessutom 15 frånvarande. — ¹²⁾ Dessutom 9 frånvarande. — ¹³⁾ Dessutom 7 frånvarande. — ¹⁴⁾ Dessutom 16 frånvarande.

D. Sammandrag för vårterminen 1910.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Läroverks- grupper.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r.																	
	Realskolan.						G y m n a s i u m.								S u m m a.			
	K l a s s e r.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Ring IV.		Real- skolan.	Gymnasium.		Summa.
	1	2	3	4	5	6	R. L.	R. L.	R. L.	R. L.	Real- linie.	Latin- linie.						
38 högre läroverk	1,623	1,948	2,058	2,135	1,945	556	898	756	803	566	727	503	650	513	10,265	3,078	2,388	¹⁾ 15,681
Realskolor:																		
20 realskolor för gossar	774	798	730	659	555	286	18	—	5	—	—	—	—	—	3,802	23	—	²⁾ 3,825
19 samskolor	³⁾ 427	⁴⁾ 470	⁵⁾ 486	⁶⁾ 475	⁷⁾ 395	⁸⁾ 233	—	—	—	—	—	—	—	—	2,486	—	—	³⁾ 2,486
Summa	⁹⁾ 2,824	¹⁰⁾ 3,216	¹¹⁾ 3,274	¹²⁾ 3,269	¹³⁾ 2,895	¹⁴⁾ 1,075	916	756	808	566	727	503	650	513	16,553	3,101	2,338	¹⁵⁾ 21,992

¹⁾ Dessutom 67 frånvarande. — ²⁾ Dessutom 3 frånvarande. — ³⁾ 183 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ 202 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 243 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ 211 af dessa voro flickor. — ⁷⁾ 157 af dessa voro flickor. —

⁸⁾ 101 af dessa voro flickor. — ⁹⁾ 1,097 af dessa voro flickor; dessutom 9 gossar och 7 flickor frånvarande. — ¹⁰⁾ 1,097 af dessa voro flickor; dessutom 86 frånvarande, hvaraf 7 flickor.

Tab. 13. Särskild fördelning höstterminen 1909 af de närvarande lärjungarne i 3:e och 4:e latinringarna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Ring III.			Ring IV.			Summa.		
	Utan grekiska.	Med grekiska.	Summa.	Utan grekiska.	Med grekiska.	Summa.	Utan grekiska.	Med grekiska.	Summa.
4. Högre läroverk.									
Stockholm:									
Latinläroverket å Norrmalm	34	7	41	38	4	42	72	11	83
Södermalms läroverk	17	2	19	9	8	17	26	10	36
Nya elementarskolan	13	3	16	12	0	12	25	3	28
Uppsala	14	10	24	22	8	30	36	18	54
Nyköping	3	2	5	4	1	5	7	3	10
Strängnäs	7	1	8	3	1	4	10	2	12
Linköping	8	2	10	16	4	20	24	6	30
Norrköping	7	0	7	7	2	9	14	2	16
Jönköping	14	5	19	11	3	14	25	8	33
Växjö	17	7	24	26	3	29	43	10	53
Kalmar	8	12	20	10	8	18	18	20	38
Visby	3	1	4	4	1	5	7	2	9
Karlskrona	4	2	6	4	3	7	8	5	13
Kristianstad	8	0	8	14	2	16	22	2	24
Malmö	31	6	37	26	6	32	57	12	69
Lund	26	2	28	27	9	36	53	11	64
Hälsingborg	12	6	18	21	2	23	33	8	41
Ystad	11	—	11	2	—	2	13	—	13
Halmstad	14	10	24	11	6	17	25	16	41
Göteborg: Latinläroverket	33	22	55	37	9	46	70	31	101
Vänersborg	0	3	3	9	3	12	9	6	15
Skara	15	11	26	19	8	27	34	19	53
Karlstad	8	1	9	6	3	9	14	4	18
Örebro	15	2	17	11	5	16	26	7	33
Västerås	6	2	8	6	1	7	12	3	15
Falun	10	4	14	9	5	14	19	9	28
Gäfle	4	0	4	8	2	10	12	2	14
Hudiksvall	4	5	9	6	4	10	10	9	19
Härnösand	6	3	9	9	2	11	15	5	20
Sundsvall	7	—	7	5	—	5	12	—	12
Östersund	2	1	3	4	4	8	6	5	11
Umeå	9	2	11	7	0	7	16	2	18
Luleå	6	1	7	5	1	6	11	2	13
Summa	376	135	511	408	118	526	784	253	1,037

Anm. Att en afdelning saknas af brist på lärjungar är betecknad med 0; att däremot en afdelning saknas på grund af läroverkets organisation är betecknad med —

Tab. 14. Antal närvarande lärjungar vid de allmänna läroverken höstterminen 1909, fördelade länsvis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
L ä n.	R e a l s k o l a n.						G y m n a s i e t.								S u m m a.				Till- sammans.
	K l a s s e r.						Ring I.		Ring II.		Ring III.		Ring IV.		Real- skolan.	G y m n a s i u m.			
	1	2	3	4	5	6	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.		Rea- lister.	La- tinare.	Summa.	
Stockholms stad	496	590	556	565	456	137	192	110	160	104	156	76	151	71	2,800	659	361	1,020	3,820
» län	38	53	60	54	41	20	—	—	—	—	—	—	—	—	266	—	—	—	266
Uppsala »	67	82	82	91	83	18	40	27	32	20	35	24	31	30	423	138	101	239	662
Södermanlands län	67	92	74	70	70	16	21	22	14	12	6	13	7	9	389	48	56	104	493
Östergötlands »	120	172	194	193	161	49	66	57	61	39	77	17	59	29	889	263	142	405	1,291
Jönköpings »	73	105	84	85	65	27	22	28	16	15	19	19	14	14	439	71	76	147	586
Kronobergs »	34	35	45	53	53	6	22	41	17	18	14	24	8	29	226	61	112	173	399
Kalmar »	89	97	141	127	120	43	34	14	25	20	33	20	25	18	617	117	72	189	806
Gottlands »	26	30	28	30	20	4	9	5	4	6	5	4	2	5	138	20	20	40	178
Blekinge »	60	68	66	69	49	21	17	10	14	8	16	6	7	7	333	54	31	85	418
Kristianstads »	73	83	77	77	65	21	27	18	16	10	10	8	10	16	396	63	52	115	511
Malmöhus »	319	319	333	374	330	121	94	135	101	95	62	94	69	93	1,796	326	417	743	2,539
Hallands »	74	69	75	84	74	22	15	28	8	18	8	24	12	17	398	43	87	130	528
Göteborgs o. Bohus »	386	351	350	331	297	130	66	53	58	56	41	55	38	46	1,795	203	210	413	2,208
Älfsborgs »	77	118	122	116	97	69	31	6	28	4	13	3	19	12	599	91	25	116	715
Skaraborgs »	126	144	136	137	132	42	32	34	30	28	38	26	40	27	717	140	115	255	972
Värmlands »	89	115	134	125	121	71	35	30	40	12	32	9	32	9	655	139	60	199	854
Örebro »	101	102	104	97	102	37	29	28	29	26	24	17	31	16	543	113	87	200	743
Västmanlands »	116	127	115	127	107	63	48	12	39	8	40	8	26	7	655	153	35	188	843
Kopparbergs »	35	41	48	53	68	44	17	13	19	8	18	14	20	14	289	74	49	123	412
Gäflleborgs »	71	111	114	99	110	47	25	23	19	16	12	13	13	20	552	69	72	141	693
Västernorrlands »	140	123	126	139	117	34	27	28	41	20	27	16	25	16	679	120	80	200	879
Jämtlands »	54	55	59	50	40	11	21	17	20	4	13	3	13	8	269	67	32	99	368
Västerbottens »	56	66	65	60	46	17	18	19	7	10	8	11	14	7	310	47	47	94	404
Norrbottens »	68	75	74	75	80	23	15	8	19	4	15	7	11	6	395	60	25	85	480
Summa höstterm. 1909	2,805	3,223	3,262	3,281	2,904	1,093	923	766	817	561	722	511	677	526	16,568	3,139	2,364	5,503	22,071
» » 1908	2,774	3,111	3,255	3,216	2,995	1,092	908	616	769	530	722	542	791	540	16,443	3,190	2,228	5,418	21,861
» » 1907	2,733	3,110	3,202	3,266	2,816	1,024	829	572	792	544	819	570	749	575	16,151	3,189	2,261	5,450	21,601
» » 1906	2,680	3,059	3,292	3,144	2,660	1,028	834	586	922	582	846	630	666	561	15,863	3,268	2,359	5,627	21,490
» » 1905	2,584	3,215	3,153	3,069	2,593	—	1,168	671	922	662	742	628	590	493	14,614	3,422	2,454	5,876	20,490

Tab. 15. Lärjungarnes hälsotillstånd höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Läroverk.	Lärjungar lidande af								Läroverk.	Lärjungar lidande af							
	blek- sot.	hufvud- värk.	näs- blod.	närsynthet enligt närsynt- hetsgrad				döfhet.		blek- sot.	hufvud- värk.	näs- blod.	närsynthet enligt närsynt- hetsgrad				döfhet.
				under 3 D.	3-6 D.	öfver 6 D.	S:ma.						under 3 D.	3-6 D.	öfver 6 D.	S:ma.	
A. Högre läroverk.									B. Real- skolor.								
Stockholm:									1. Realskolor för gossar.								
Latinf. å Norrm.	151	66	29	40	19	1	60	39	Stockholm:								
Söderm. lärov.	23	16	5	47	18	—	65	13	Jakob	2	3	—	11	3	—	14	21
Reall. å Norrm.	50	46	20	51	14	1	66	50	Katarina	9	3	—	13	3	—	16	9
» å Östern.	13	9	6	40	3	—	43	10	Kungsholmen	26	28	13	34	3	—	37	17
Nya elem.-sk.	12	3	2	20 ¹⁾	11 ¹⁾	—	31 ¹⁾	2 ¹⁾	Enköping	1	1	—	3	4	—	7	—
Uppsala	18	18	6	50	14	2	66	13	Eskilstuna	7	—	—	2	2	—	4	1
Nyköping	—	9	1	10	2	—	12	18	Eksjö	23	6	3	7	—	—	7	1
Strängnäs	8	1	—	8	2	—	10	2	Oskarshamn ...	1	10	4	4	—	—	4	2
Linköping	22	20	16	54	5	—	59	14	Karlshamn ...	—	8	3	4	4	—	8	3
Norrköping	54	12	4	47	10	—	57	29	Malmö	1	2	1	7	2	—	9	1
Jönköping	20	4	—	54	11	2	67	7	Landskrona ...	1	2	2	2	2	—	4	—
Växjö	82	21	5	28	5	1	34	1	Varberg	6	4	2	9	—	—	9	2
Kalmar	3	22	9	41	5	1	47	23	Göteborg: Västra	18	4	1	6	5	1	12	6
Västervik	—	1	4	12	3	3	18	6	Östra	28	5	4	6	1	—	7	12
Visby	—	5	3	8	4	—	12	1	Uddevalla	—	3	3	7	1	—	8	—
Karlskrona	17	19	5	16	1	—	17	7	Mariestad	11	2	2	2	—	1	3	1
Kristianstad ...	5	18	5	10	2	—	12	6	Lidköping	6	2	—	5	1	—	6	1
Malmö	—	3	1	27	4	1	32	4	Sköfde	2	1	—	12	1	—	13	—
Lund	14	18	16	35	8	—	43	8	Kristinehamn..	15	28	10	7	—	—	7	2
Hälsingborg ...	30	9	3	42	13	—	55	3	Ärvika	—	4	1	2	2	—	4	1
Ystad	9	23	9	7	3	—	10	1	Söderhamn ...	—	—	—	2	1	—	3	—
Halmstad	14	38	15	14	4	—	18	4	Summa	157	116	49	145	35	2	182	80
Göteborg:									2. Samskolor.								
Latinlärov. ...	38	24	10	43	14	1	58	8	Norrälja	10	13	4	5	—	—	5	2
Reallärov.	16	22	7	35	16	—	51	20	Södertälje	15	1	—	2	1	—	3	—
Vänersborg	13	—	2	21 ¹⁾	7 ¹⁾	—	28 ¹⁾	3 ¹⁾	Vadstena	—	—	—	3	1	—	4	—
Borås	2	—	2	10	1	—	11	—	Vimmerby ...	3	—	2	6	4	—	10	5
Skara	—	—	—	41	11	1	53	15	Ängelholm	—	—	—	2	—	—	2	—
Karlstad	6	24	4	20	9	—	29	6	Trelleborg	14	2	2	7	2	—	9	2
Örebro	33	50	9	72	13	1	86	24	Strömstad	—	1	—	7	2	—	9	3
Västerås	35	14	—	23	7	1	31	7	Älvsås	1 ¹⁾ 9	1 ¹⁾ 12	1 ¹⁾ 5	1 ¹⁾ 13	1 ¹⁾ 4	1 ¹⁾ 1	1 ¹⁾ 18	—
Falun	12	27	14	21	4	—	25	4	Ärnäs	10	10	3	3	—	—	3	2
Gäffe	19	17	7	35	7	1	43	12	Falköping	1	1	—	6	1	—	7	1
Hudiksvall	13	2	—	15	3	—	18	3	Filipstad	17	26	1	17	1	4	22	2
Härnösand	12	1	7	27	5	1	33	4	Askersund	1	2	—	10	1	—	11	—
Sundsvall	3	8	5	28	4	—	32	13	Sala	16	28	11	19	2	—	21	7
Östersund	23	12	2	19	5	3	27	—	Köping	47	18	2	10	1	—	11	3
Umeå	14	12	9	6	5	—	11	6	Ärboga	12	9	4	9	2	1	12	3
Luleå	6	13	2	16	3	—	19	7	Örnsköldsvik ..	10	3	3	15	8	—	23	2
Summa	790	607	244	1,093	275	21	1,389	393	Skellefteå	13	5	1	19	1	—	20	2
									Piteå	6	7	2	3	3	—	6	—
									Haparanda ...	1	1	—	5	—	1	6	—
									Summa	185	139	40	161	34	7	202	34
									C. Samman- drag.								
									Klass 1	125	75	25	83	13	1	97	53
									» 2	167	118	43	121	16	—	137	68
									» 3	167	111	38	182	26	2	210	85
									» 4	177	136	52	166	42	3	211	79
									» 5	138	129	43	183	55	7	245	61
									» 6	59	65	21	71	18	1	90	24
									Ring 1	99	71	28	131	45	2	178	39
									» II	65	56	27	129	39	1	169	36
									» III	60	50	25	169	37	8	214	84
									» IV	75	51	31	164	53	5	222	28
									Summa	1,132	862	333	1,399	344	30	1,773	507

¹⁾ Uppgifterna afse vårterminen 1910.

¹⁾ Uppgifterna afse vårterminen 1910.

Tab. 16. Antal sjuke och sjukdomar bland lärjungarne höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
Läroverk.	Antal lärjungar.	Antal insjuk- nade lär- jungar.	Hela antalet sjuk- domsfall.	Antal sjukdoms- fall i olika sjuk- domar.	Sjuk- dagar.	Döde.	Läroverk.	Antal lärjungar.	Antal insjuk- nade lär- jungar.	Hela antalet sjuk- domsfall.	Antal sjukdoms- fall i olika sjuk- domar.	Sjuk- dagar.	Döde.
A. Högre läro- verk.							B. Realskolor.						
Stockholm:							1. Realskolor för gossar.						
Latinlärov. å Norrm.	707	287	340	287	1,405	1	Stockholm:						
Södermalms lärov...	652	¹⁾ 164	214	188	921	—	Jakob	270	³⁾ 74	92	83	452	1
Reallärov. å Norrm.	590	²⁾ 160	206	182	876	—	Katarina	276	¹⁴⁾ 71	82	79	364	—
» å Östern.	555	³⁾ 163	189	172	971	—	Kungsholmen	332	73	76	78	421	—
Nya elem.-skolan...	493	255	272	255	1,335	—	Enköping	105	58	60	58	145	—
Uppsala	557	⁴⁾ 181	251	231	1,176	—	Eskilstuna	155	29	29	29	207	—
Nyköping	223	⁵⁾ 62	67	66	308	—	Eksjö	126	46	46	46	257	—
Strängnäs	115	⁶⁾ 33	34	34	193	—	Oskarshamn	115	9	9	9	156	—
Linköping	623	72	80	72	308	—	Karlshamn	188	¹²⁾ 34	41	39	145	—
Norrköping	586	57	60	57	265	—	Malmö	309	53	59	53	305	—
Jönköping	460	109	109	109	466	—	Landskrona	149	¹⁰⁾ 31	34	34	322	—
Växjö	399	⁷⁾ 90	122	104	527	—	Varberg	111	13	14	13	70	—
Kalmar	403	⁸⁾ 104	128	110	652	—	Göteborg: Västra ...	482	83	86	83	514	—
Västervik	180	36	36	36	429	—	Östra	368	45	45	45	337	—
Visby	178	⁹⁾ 52	62	58	450	—	Uddevalla	183	68	71	68	132	—
Karlskrona	280	40	40	40	252	—	Mariestad	98	15	15	15	83	—
Kristianstad	365	64	64	64	340	—	Lidköping	114	46	46	46	214	1
Malmö	594	86	100	86	1,161	—	Skövde	198	36	40	36	248	—
Lund	460	177	185	177	536	—	Kristinehamn	139	66	67	66	333	—
Hälsingborg	617	¹⁰⁾ 123	137	129	1,097	—	Arvika	95	⁶⁾ 13	13	14	65	—
Ystad	268	¹¹⁾ 51	60	54	201	—	Söderhamn	120	57	61	57	303	—
Halmstad	417	¹²⁾ 91	96	95	422	—	Summa	3,833	920	986	946	5,073	2
Göteborg:							2. Samskolor.						
Latinläroverket ...	508	71	71	71	429	—	Norrtälje	123	26	31	26	165	—
Realläroverket ...	630	100	101	100	633	1	Södertälje	143	36	47	36	673	—
Vänersborg	193	16	18	16	143	—	Vadstena	85	38	38	38	195	—
Borås	252	70	70	70	384	1	Vimmerby	108	33	33	33	253	—
Skara	423	85	87	85	550	1	Ängelholm	146	33	55	33	175	—
Karlstad	466	¹³⁾ 129	130	130	819	—	Trelleborg	142	31	32	31	171	—
Örebro	640	¹⁴⁾ 157	201	177	910	1	Strömstad	87	22	24	22	105	—
Västerås	402	¹⁵⁾ 70	79	75	433	—	Alingsås	164	29	32	29	284	—
Falun	412	¹⁶⁾ 74	84	84	330	—	Åmål	106	21	21	21	112	—
Gälle	397	123	132	123	681	—	Falköping	139	27	31	27	108	—
Hudiksvall	176	¹⁷⁾ 32	35	33	198	—	Filipstad	154	¹⁸⁾ 54	70	63	283	—
Härnösand	285	97	105	97	452	—	Askersund	103	69	70	69	170	—
Sundsvall	404	179	197	179	1,032	—	Sala	152	¹⁹⁾ 39	50	46	187	—
Östersund	368	68	71	68	418	—	Köping	158	69	73	69	398	—
Umeå	253	45	51	45	236	—	Arboga	131	37	38	37	182	—
Luleå	260	²⁰⁾ 49	63	58	314	—	Örnsköldsvik	190	57	67	57	340	—
Summa	15,736	3,822	4,347	4,017	22,253	5	Skellefteå	151	42	44	42	226	—
							Piteå	136	40	40	40	224	1
							Haparanda	84	16	16	16	58	—
							Summa	2,502	719	792	735	4,309	1
							Summa (A o. B 1 o. 2)	22,071	5,461	6,125	5,698	31,635	8

¹⁾ Därav 20 lärjungar i 2 och 2 i 3 olika sjukdomar. — ²⁾ Därav 22 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ³⁾ Därav 9 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ⁴⁾ Därav 23 lärjungar i 2, 9 i 3 och 3 i 4 olika sjukdomar. — ⁵⁾ Därav 4 i 2 olika sjukdomar. — ⁶⁾ Därav 1 i 2 olika sjukdomar. — ⁷⁾ Därav 8 lärjungar i 2 olika sjukdomar och 3 lärjungar i 3 olika sjukdomar. — ⁸⁾ Därav 6 lär-

jungar i 2 olika sjukdomar. — ⁹⁾ Därav 4 lärjungar i 2 och 1 i 3 olika sjukdomar. — ¹⁰⁾ Därav 3 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹¹⁾ Därav 20 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹²⁾ Därav 5 i 2 olika sjukdomar. — ¹³⁾ Därav 10 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹⁴⁾ Därav 8 lärjungar i 2 olika sjukdomar. — ¹⁵⁾ Därav 5 lärjungar i 2 och 1 lärjunge i 3 olika sjukdomar.

Tab. 17. Antal lärjungar höstterminen 1909, som icke deltagit i gymnastiköfningarne eller som hänvisats till svagrote.

1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Läroverk.	I gymnastiköfningarne icke deltagande														Till svagrote hänvisade														
	på grund af											af andra orsaker.	Summa icke deltagande.	på grund af											af andra orsaker.	Summa till svagrote hänvisade.			
	sjukdomar i						Summa.	sjukdomar i						Summa.															
	syn- o. hörsel-organerna.	nervsystemet.	cirkulations-organerna.	andeträcks-organerna.	matmålning-organerna.	urin- o. köns-organerna.		rörelseorgan- o. benstyellet.	tarmbräck.	medfödd missbildning.	allmän svaghet.				andra sjukdomar.														
1:o. Efter läroverk.																													
A. Högre läroverk.																													
Stockholm:																													
Latinskola Norrm.	4	4	25	8	3	9	11	5	2	15	—	86 ¹⁾	4	90	1	1	4	3	3	—	—	—	4	10	—	26	—	26	
Söderm. lärov.	—	3	12	4	1	3	9	1	4	9	2 ²⁾	48	—	48	1	—	15	1	2	—	1	—	6	8	—	34	—	34	
Reall. & Norrm.	1	1	24	—	1	5	4	—	5	9	3 ³⁾	51	—	51	—	—	11	2	1	1	2	—	4	—	21	—	21		
» Å Östern.	1	—	6	6	—	11	7	1	5	3	4 ⁴⁾	42 ⁵⁾	4	46	—	—	1	—	1	1	1	—	4	16 ¹⁾	1	25	—	25	
Nya elem.-sk.	1	3	15	5	3	6	12	—	—	4	—	49	—	49	2	2	4	2	—	—	6	1	—	5	—	22	—	22	
Uppsala	4	—	7	9	—	8	12	—	6	2	6 ¹⁾	49	—	49	—	—	2	4	—	2	2	—	5	13	—	28	—	28	
Nyköping	—	1	3	1	—	1	14	—	2	5	6 ¹⁾	28	—	28	—	—	1	—	—	—	5	—	—	2 ²⁾	8	—	8		
Strängnäs	—	—	—	—	—	1	—	—	4	4	—	9	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	5	—	6	—	6		
Linköping	—	1	9	7	4	8	11	—	3	6	—	49	—	49	2	—	1	3	—	—	—	—	15	—	21	—	21		
Norrköping	6	1	10	5	3	4	14	3	3	28	—	77 ¹⁾	19	96	3	2	1	1	1	—	5	3	1	11 ²⁾	2	30	—	30	
Jönköping	1	5	2	3	—	7	2	—	2	—	—	22 ¹⁾	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4)		
Växjö	—	1	4	9	3	4	3	—	4	3	—	31 ¹⁾	2	33	1	7	2	2	8	1	2	—	1	21	—	45 ²⁾	9	54	
Kalmar	—	—	3	3	—	8	1	2	2	2	2 ¹⁾	23	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4)		
Västervik	—	1	5	1	—	5	2	—	3	—	—	17	—	17	—	—	6	1	—	—	3	—	1	1	—	12	—	12	
Visby	—	—	3	2	1	4	—	—	—	—	—	10	—	10	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	4	—	4		
Karlskrona	—	3	2	1	1	1	1	—	1	2	—	12	—	12	—	—	2	—	—	2	—	1	—	4 ¹⁾	1	10 ²⁾	1	11	
Kristianstad	—	1	10	—	—	3	8	—	14	2	8 ¹⁾	40	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4)		
Malmö	—	6	17	3	2	3	1	1	6	—	—	39 ¹⁾	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4)		
Lund	2	5	13	6	4	2	8	2	2	1	—	45 ¹⁰⁾	4	49	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	2		
Hälsingborg	1	5	29	8	6	8	6	5	2	7	11 ²⁾	79 ¹⁰⁾	1	80	—	—	20	4	—	—	—	—	12 ⁸⁾	2	38	—	38		
Ystad	—	—	2	1	1	1	4	—	2	—	—	11	—	11	—	3	3	1	1	—	1	—	1	11	—	21 ¹⁾	1	22	
Halmstad	1	1	8	14	4	5	4	—	1	2	—	40 ¹⁾	2	42	—	—	5	—	1	—	2	—	3	5	—	16	—	16	
Göteborg:																													
Latinskola	—	2	7	2	2	10	9	5	7	3	—	47	—	47	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—	8	—	8		
Reallärov.	1	3	4	6	8	6	9	2	9	—	13 ¹⁾	49	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	23	—	23		
Vänersborg	—	—	7	3	3	1	1	—	5	—	13 ²⁾	22	—	22	—	—	3	—	—	—	4	—	1	—	10 ²⁾	10	11 ¹⁾	4	14
Borås	—	—	—	1	—	1	2	—	5	1	—	10	—	10	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2		
Skara	5	—	3	8	2	9	9	—	2	7	—	45	—	45	2	—	—	—	3	3	2	—	3	21 ¹²⁾	3	37	—	37	
Karlstad	1	—	7	5	9	4	7	—	2	7	14 ¹⁾	43	—	43	—	—	3	3	3	5	4	—	1	11	—	30	—	30	
Örebro	2	—	4	—	—	5	7	1	4	2	15 ¹⁾	26	—	26	1	3	2	4	2	2	2	5	4	3 ¹³⁾	3	31	—	31	
Västerås	2	2	3	8	3	5	8	—	2	3	—	36	—	36	—	1	5	1	2	—	3	1	—	5	—	18	—	18	
Falun	1	—	3	2	—	3	7	—	3	—	—	19	—	19	—	—	—	2	—	—	—	3	1	—	6	—	6		
Gälle	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2 ¹⁶⁾	4	6	—	1	4	—	—	9	1	—	1	6	—	22	—	22	
Hudiksvall	2	2	—	1	1	—	1	1	3	—	—	11 ¹⁾	1	12	—	—	—	—	—	—	—	1	3 ¹⁴⁾	1	5	—	5		
Härnösand	2	1	1	4	1	8	4	—	3	9	—	33 ¹⁾	6	39	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	2		
Sundsvall	—	2	9	3	—	6	11	—	5	1	—	37	—	37	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	4	—	4		
Östersund	4	—	2	1	1	4	3	—	1	1	—	17	—	17	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2		
Umeå	1	—	11	2	—	2	5	—	2	2	—	25	—	25	—	—	17	2	1	—	2	—	—	7 ¹⁵⁾	1	30	—	30	
Luleå	—	—	—	4	1	—	2	—	—	—	17 ¹⁾	8	1 ¹⁾	10	—	1	1	—	—	—	3	—	—	1	—	6	—	6	
Summa	43	54	270	146	68	172	219	30	123	143	19	1,287	51	1,338	14	22	118	37	31	28	53	14	42	228	18	605	15	620	

¹⁾ Afhängen bostad. — ²⁾ 1 fraktur, 1 amputation af ena benet. —
³⁾ Sviter efter operation. — ⁴⁾ Svaghet efter operation. — ⁵⁾ Arr efter operation.
⁶⁾ Genomg. reumatisk feber. — ⁷⁾ Åderbräck. — ⁸⁾ Svaghet i muskulaturen efter blindtarmsoperation. — ⁹⁾ Körtelsvullnad. — ¹⁰⁾ Befriade af rektor (förbered. till studentexamen). — ¹¹⁾ Ansvallda lymfkörtlar. — ¹²⁾ Ichtyosis.
¹³⁾ 1 blodbrist och 1 epilepsi. — ¹⁴⁾ Svaghet efter operation för struma.
¹⁵⁾ Bleksot. — ¹⁶⁾ Befriade af rektor. — ¹⁷⁾ Hög kroppstemperatur.

¹⁾ Svaghet efter operation. — ²⁾ Reumatism. — ³⁾ 1 eczem och 1 adipontas. — ⁴⁾ Svagrote har ej varit anordnad. — ⁵⁾ Nybörjare. — ⁶⁾ Missbildad bröstorg. — ⁷⁾ Arr efter bukoperation. — ⁸⁾ Skrofulös. — ⁹⁾ Enögd. —
¹⁰⁾ Blodbrist. — ¹¹⁾ Förut ej deltagit i gymnastik. — ¹²⁾ Reumatism och åderbräck. — ¹³⁾ Bleksot. — ¹⁴⁾ Lymfom & halsen. — ¹⁵⁾ Varbildning.

Tab. 17 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1909, som icke deltagit i gymnastik-
öfningarne eller som hänvisats till svagrote.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Läroverk.	I gymnastiköfningarne icke deltagande														Till svagrote hänvisade													
	på grund af														på grund af													
	sjukdomar i														sjukdomar i													
	syn- o. hörsel- organerna.	nervsystemet.	cirkulations- organerna.	andeträks- organerna.	matsmältnings- organerna.	urin- o. köns- organerna.	o. ben- systemet.	rörelseorgan. o. ben- systemet.	medfödd missbildning.	tarmbräck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa a.	Summa icke deltagande. af andra orsaker.	syn- o. hörsel- organerna.	nervsystemet.	cirkulations- organerna.	andeträks- organerna.	matsmältnings- organerna.	urin- o. köns- organerna.	rörelseorgan. o. ben- systemet.	medfödd missbildning.	tarmbräck.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa a.	Summa till svar- rote hänvisade. af andra orsaker.	Summa till svar- rote hänvisade.
B. Real- skolor.																												
1. Realskolor för gossar.																												
Stockholm:																												
Jakob	2	—	11	—	2	1	7	—	—	7	—	30	30	60	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	—	5	—	5
Katarina	—	2	3	—	—	—	2	—	5	4	—	16	—	16	—	—	1	—	—	—	1	—	4	2	—	8	—	8
Kungsholmen	1	3	5	1	—	4	6	3	6	3	—	32	1	33	—	—	5	1	1	—	2	2	2	7	—	20	—	20
Enköping	—	—	—	1	—	1	5	—	—	1	—	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Eskilstuna	—	—	8	—	—	1	2	1	1	3	—	16	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5
Eksjö	2	1	1	1	—	1	—	—	—	3	—	9	—	9	1	—	—	—	—	1	—	1	—	5	—	8	—	8
Oskarshamn ...	—	—	3	—	2	5	3	—	1	5	—	19	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Karlshamn ...	—	—	1	—	—	2	2	—	2	—	—	7	—	7	—	—	3	—	—	1	2	—	2	1	—	9	—	9
Malmö	—	2	3	—	—	2	3	—	4	1	—	15	—	15	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	2	—	2
Landskrona ...	—	—	1	—	—	6	—	—	2	—	—	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Varberg	—	1	3	—	—	—	3	—	1	2	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Göteborg: Västra	—	—	6	—	1	2	2	1	10	1	—	23	1	24	—	—	5	—	1	2	2	—	2	3	—	15	—	15
Östra	—	1	7	1	—	—	6	—	4	1	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Uddevalla	—	—	4	1	—	3	5	—	2	10	—	25	—	25	—	1	1	1	—	2	5	—	—	5	—	15	—	15
Mariestad	—	2	5	1	—	3	1	—	2	1	—	15	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	10
Lidköping	—	—	—	—	—	—	2	1	6	3	—	12	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Sköfde	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—	1	—	3	1	1	—	9	—	9
Kristinehamn..	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	4	—	4	—	—	4	1	—	—	1	—	—	3	—	9	—	9
Arvika	—	—	4	—	1	1	—	—	—	2	—	8	—	8	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1	—	5	—	5
Söderhamn ...	—	—	1	—	—	5	2	—	—	2	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)
Summa	5	12	67	6	6	39	52	7	47	50	—	291	35	326	1	1	20	4	2	8	15	4	11	46	2	114	—	114

¹⁾ Afägsen bostad. — ²⁾ Enhänt. — ³⁾ Högra tummen amputerad vid nedersta leden.

¹⁾ Svagrote har ej varit anordnad. — ²⁾ Ärr efter operation. — ³⁾ Tillhör gymnasium. — ⁴⁾ Bleksot (tillhör gymnasium). — ⁵⁾ 2 af dessa till höra gymnasium.

Tab. 17 (forts.). Antal lärjungar höstterminen 1909, som icke deltagit i gymnastik-
öfningarne eller som hänvisats till svagrote.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Läroverk.	I gymnastiköfningarne icke deltagande														Till svagrote hänvisade														
	på grund af														på grund af														
	sjukdomar i										Summa icke deltagande.	af andra orsaker.	sjukdomar i										Summa till svagrote hänvisade.	af andra orsaker.					
	syn- o. hörsel-organerna.	nerveystemet.	cirkulations-organerna.	anddräkt-organerna.	matsmältning-organerna.	urin- o. köns-organerna.	öfresystemet. o. benstytemet.	medfödd missbildning.	tarmtrakt.	allmän svaghet.			andra sjukdomar.	Summa a.	syn- o. hörsel-organerna.	nerveystemet.	cirkulations-organerna.	anddräkt-organerna.	matsmältning-organerna.	urin- o. köns-organerna.	öfresystemet. o. benstytemet.	medfödd missbildning.			tarmtrakt.	allmän svaghet.	andra sjukdomar.	Summa a.	
2. Samskolor.																													
Norråtalje	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	3 ¹⁾	1	4	—	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	—	5	—	5
Södertälje	—	4	—	—	—	1	2	—	—	—	14	21 ²⁾	5	26	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	3	—	3
Vadstena	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Vimmerby	—	—	3	—	—	3	—	1	—	—	—	7	—	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1 ¹⁾
Ängelholm	—	—	—	—	—	1	1	—	1	2	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Trelleborg	—	—	5	1	—	1	4	—	1	1	—	13 ²⁾	3	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 ²⁾	15	—	15
Strömstad	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Alingsås	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Åmål	2	—	5	1	—	—	2	—	1	2 ³⁾	7	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Falköping	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1 ⁴⁾	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Filipstad	—	7	2	—	1	1	1	4	1	6	—	23 ²⁾	1	24	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	5	—
Askersund	—	—	1	—	—	2	1	—	3	3	—	10	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sala	—	—	9	17	—	4	2	—	—	8	—	40 ²⁾	4	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Köping	—	1	1	3	—	8	2	1	1	1	—	18 ²⁾	4	22	—	—	2	1	1	—	3	—	—	7	—	14	—	14	—
Arboga	—	—	—	—	—	—	4	—	1	1	—	6 ²⁾	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Örnsköldsvik	—	—	1	—	—	2	3	—	—	4	—	10 ²⁾	3	13	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—
Skellefteå	—	—	4	—	—	—	1	2	—	2	—	9	—	9	—	—	9	2	—	—	1	—	—	2	—	14	—	14	—
Piteå	—	—	1	1	—	—	4	—	2	3	—	11 ²⁾	3	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹⁾
Haparanda	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Summa	2	13	34	25	3	25	27	10	12	48	8	207	25	232	2	2	12	3	2	2	5	2	3	13	14	60	—	60	—
2.o. Efter läroverks- o. klassgrupp.																													
Högre lärov.:																													
Kl. 1—6	19	33	104	72	33	94	116	15	78	69	11	644	24	668	6	12	65	18	16	21	21	12	26	141	6	344	12	356	—
Ring I—IV	24	21	166	74	35	78	103	15	45	74	8	643	27	670	8	10	53	19	15	7	32	2	16	87	12	261	3	264	—
Realskolor:																													
Realsk.f. gossar	5	12	67	6	6	39	52	7	47	50	—	291	35	326	1	1	20	4	2	8	15	4	11	46	2	114	—	114	—
Samskolor	2	13	34	25	3	25	27	10	12	48	8	207	25	232	2	2	12	3	2	2	5	2	3	13	14	60	—	60	—
Summa	50	79	371	177	77	236	298	47	182	241	27	1,785	111	1,896	17	25	150	44	35	38	73	20	56	287	34	779	15	794	—
Realskolan	26	58	205	103	42	158	195	32	137	167	19	1,142	84	1,226	9	15	97	25	20	31	41	18	40	200	22	518	12	530	—
Gymnasiet	24	21	166	74	35	78	103	15	45	74	8	643	27	670	8	10	53	19	15	7	32	2	16	87	12	261	3	264	—
Summa	50	79	371	177	77	236	298	47	182	241	27	1,785	111	1,896	17	25	150	44	35	38	73	20	56	287	34	779	15	794	—

¹⁾ Befriad af rektor. — ²⁾ Afägsen bostad. — ³⁾ Blodbrist. — ⁴⁾ Kronisk var-
bildning i mellanörat.

¹⁾ Svagrote har ej förekommit. — ²⁾ Blodbrist, hufvudvärk och
svindel.

Tab. 18. De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarnes ålder i förhållande till normalåldern.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Läroverk.	Lärjungar under normalåldern.		Lärjungar i normalåldern.	Lärjungar öfver normalåldern.									Summa lärjungar.	År öfver normalåldern.	
	2 år.	1 år.		1 år.	2 år.	3 år.	4 år.	5 år.	6 år.	7 år.	8 år.	9 år.		Summa.	Medeltal.
A. Högre läroverk.															
Stockholm:															
Latinläroverket å Norrmalm..		4	172	283	178	56	12	1	1	—	—	—	707	862	1'22
Södermalms läroverk	—	2	116	255	199	73	7	—	—	—	—	—	652	898	1'38
Realläroverket å Norrmalm...	—	1	91	234	172	80	11	1	—	—	—	—	590	866	1'47
" å Östermalm...	—	1	125	209	148	63	7	2	—	—	—	—	555	731	1'32
Nya elementarskolan	—	11	164	189	64	9	1	—	—	—	—	—	438	337	0'77
Uppsala	—	4	92	238	151	52	19	1	—	—	—	—	557	773	1'39
Nyköping	—	1	37	93	58	29	5	—	—	—	—	—	223	315	1'41
Strängnäs	—	1	20	51	29	11	2	1	—	—	—	—	115	154	1'34
Linköping	—	6	97	229	180	81	25	3	—	2	—	—	623	955	1'53
Norrköping	—	4	120	270	131	47	13	1	—	—	—	—	586	726	1'24
Jönköping	—	7	82	152	128	67	21	3	—	—	—	—	460	701	1'52
Växjö	—	7	74	139	97	61	16	4	—	—	—	1	399	602	1'51
Kalmar	—	2	72	163	98	55	8	5	—	—	—	—	403	579	1'44
Västervik	—	1	39	73	43	14	9	—	—	1	—	—	180	243	1'35
Visby	—	—	36	78	37	21	6	—	—	—	—	—	178	239	1'34
Karlskrona	—	5	86	91	68	25	4	1	—	—	—	—	280	318	1'14
Kristianstad	—	9	111	137	78	21	9	—	—	—	—	—	365	333	1'08
Malmö	1	3	119	242	161	57	10	1	—	—	—	—	594	775	1'30
Lund	—	4	115	174	119	38	10	—	—	—	—	—	460	562	1'22
Hälsingborg	—	23	168	202	170	47	7	—	—	—	—	—	617	688	1'12
Ystad	—	—	67	110	59	30	2	—	—	—	—	—	268	326	1'22
Halmstad	—	1	64	164	134	43	10	1	—	—	—	—	417	605	1'45
Göteborg: Latinläroverket	—	4	91	180	154	60	16	2	1	—	—	—	508	744	1'46
Realläroverket.....	1	1	95	268	176	70	17	1	1	—	—	—	630	906	1'44
Vänersborg.....	—	3	45	69	37	31	6	1	1	—	—	—	193	268	1'39
Borås	—	2	36	96	75	31	11	—	1	—	—	—	252	337	1'54
Skara	1	7	57	162	109	59	24	2	1	—	1	—	423	668	1'58
Karlstad	—	9	99	192	110	41	11	1	2	1	—	—	466	594	1'27
Örebro.....	—	2	112	259	182	71	13	1	—	—	—	—	640	891	1'39
Västerås	—	2	85	156	111	39	5	2	2	—	—	—	402	535	1'33
Falun	—	1	51	161	125	45	25	4	—	—	—	—	412	665	1'61
Gäffe	—	2	70	153	115	49	7	1	—	—	—	—	397	561	1'41
Hudiksvall	—	1	17	73	52	28	1	4	—	—	—	—	176	284	1'61
Härnösand	—	1	37	102	88	43	10	4	—	—	—	—	285	466	1'64
Sundsvall	—	2	48	122	136	66	26	4	—	—	—	—	404	714	1'77
Östersund	—	1	41	111	126	60	24	3	1	1	—	—	368	666	1'81
Umeå	—	2	19	118	63	40	8	2	—	1	—	—	253	411	1'62
Luleå	—	2	44	87	74	32	18	2	—	1	—	—	260	418	1'61
Summa	3	139	3,014	6,085	4,235	1,745	436	59	11	7	1	1	15,736	21,816	1'39

Tab. 18 (forts.) De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarnes ålder i förhållande till normalåldern.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Läroverk.	Lärjungar under normalåldern.		Lärjungar i normalåldern.	Lärjungar öfver normalåldern.									Summa lärjungar.	År öfver normalåldern.	
	2 år.	1 år.		1 år.	2 år.	3 år.	4 år.	5 år.	6 år.	7 år.	8 år.	9 år.		Summa.	Medeltal.
B. Realskolor.															
1. Realskolor för gossar.															
Stockholm:															
Jakob	—	—	17	110	100	35	6	2	—	—	—	—	270	449	1'66
Katarina	—	—	33	99	81	45	15	3	—	—	—	—	276	471	1'71
Kungsholmen	—	—	32	140	97	52	10	1	—	—	—	—	332	535	1'61
Enköping	—	—	23	36	31	10	5	—	—	—	—	—	105	148	1'41
Eskilstuna	—	—	22	58	46	26	3	—	—	—	—	—	155	240	1'55
Eksjö	—	—	16	45	40	21	3	1	—	—	—	—	126	205	1'63
Oskarshamn	—	1	18	40	37	16	3	—	—	—	—	—	115	173	1'50
Karlshamn	—	—	26	59	38	15	—	—	—	—	—	—	138	180	1'30
Malmö	—	4	96	117	69	18	5	—	—	—	—	—	309	325	1'05
Landskrona	—	1	28	82	27	10	1	—	—	—	—	—	149	169	1'12
Varberg	—	—	16	42	34	13	3	3	—	—	—	—	111	176	1'59
Göteborg: Västra	—	—	34	135	176	73	14	—	—	—	—	—	432	762	1'76
Östra	—	—	28	115	130	73	20	2	—	—	—	—	368	684	1'86
Uddevalla	—	—	32	64	50	31	6	—	—	—	—	—	183	281	1'54
Mariestad	—	—	11	41	25	17	4	—	—	—	—	—	98	158	1'61
Lidköping	—	1	26	46	28	11	2	—	—	—	—	—	114	142	1'25
Sköfde	—	1	42	73	54	23	5	—	—	—	—	—	198	269	1'36
Kristinehamn	—	—	11	44	53	23	8	—	—	—	—	—	139	251	1'81
Arvika	—	—	15	32	32	14	2	—	—	—	—	—	95	146	1'54
Söderhamn	—	—	14	44	38	21	2	1	—	—	—	—	120	196	1'63
Summa	—	8	540	1,422	1,186	547	117	13	—	—	—	—	3,833	5,960	1'55
Samskolor.															
Norrälja	—	—	10	49	50	14	—	—	—	—	—	—	123	191	1'55
Södertälje	—	1	21	53	51	16	1	—	—	—	—	—	143	206	1'44
Vadstena	—	—	14	36	22	10	3	—	—	—	—	—	85	122	1'44
Vimmerby	—	2	15	38	31	18	4	—	—	—	—	—	108	168	1'56
Ängelholm	—	—	30	71	35	9	—	1	—	—	—	—	146	173	1'18
Trelleborg	—	—	—	22	66	38	16	—	—	—	—	—	142	332	2'34
Strömstad	—	—	10	16	32	20	7	2	—	—	—	—	87	178	2'05
Alingsås	—	—	34	67	41	18	4	—	—	—	—	—	164	219	1'34
Åmål	—	—	20	42	24	15	4	1	—	—	—	—	106	156	1'47
Falköping	—	—	9	39	48	36	5	2	—	—	—	—	199	273	1'96
Filipstad	—	2	27	56	37	25	6	1	—	—	—	—	154	232	1'51
Askersund	—	2	14	37	31	14	4	1	—	—	—	—	103	160	1'55
Sala	—	—	16	71	49	16	—	—	—	—	—	—	152	217	1'43
Köping	—	—	11	66	54	20	7	—	—	—	—	—	158	262	1'66
Arboga	—	1	14	58	40	16	1	1	—	—	—	—	131	194	1'48
Örnsköldsvik	—	1	27	77	62	22	—	1	—	—	—	—	190	271	1'43
Skellefteå	—	2	16	57	48	23	4	1	—	—	—	—	151	241	1'60
Piteå	—	—	14	51	46	18	6	1	—	—	—	—	136	226	1'66
Haparanda	—	—	21	32	17	8	4	2	—	—	—	—	84	116	1'38
Summa	—	11	323	938	784	356	76	14	—	—	—	—	2,502	3,937	1'57
1:o. Sammandrag efter läroverk.															
Högre läroverk	3	139	3,014	6,085	4,235	1,745	436	59	11	7	1	1	15,736	21,816	1'39
Realskolor:															
Realskolor för gossar	—	8	540	1,422	1,186	547	117	13	—	—	—	—	3,833	5,960	1'55
Samskolor	—	11	323	938	784	356	76	14	—	—	—	—	2,502	3,937	1'57
Summa	3	158	3,877	8,445	6,205	2,648	629	86	11	7	1	1	22,071	31,713	1'44

Tab. 18 (forts.) De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarnes ålder i förhållande till normalåldern.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Normalålder.	Klasser.	Lärjungar under normalåldern.		Lärjungar i normalåldern.	Lärjungar öfver normalåldern.									Summa lärjungar.	År öfver normalålder.	
		2 år.	1 år.		1 år.	2 år.	3 år.	4 år.	5 år.	6 år.	7 år.	8 år.	9 år.		Summa.	Medeltal.
2:o. Sammandrag efter klasser och ringar.																
Realskolan.																
9 år	Klass 1	—	—	522	1,247	730	250	47	8	1	—	—	—	2,905	3,691	1'32
10 »	» 2	—	17	610	1,337	856	333	65	4	1	—	—	—	3,223	4,317	1'34
11 »	» 3	—	17	546	1,261	965	378	84	11	—	—	—	—	3,262	4,699	1'44
12 »	» 4	—	19	552	1,176	987	439	101	7	—	—	—	—	3,281	4,887	1'49
13 »	» 5	1	18	447	1,040	853	422	104	16	3	—	—	—	2,904	4,506	1'55
14 »	» 6	—	4	78	292	390	235	81	12	1	—	—	—	1,093	2,163	1'38
Gymnasiet.																
14 år	{ Ring I Reallinjen	—	7	194	374	222	110	13	2	—	1	—	—	923	1,210	1'21
	{ » » Latinlinjen	—	16	159	295	195	79	20	2	—	—	—	—	766	996	1'30
15 »	{ Ring II Reallinjen	—	11	172	325	219	66	19	1	1	3	—	—	817	1,058	1'29
	{ » » Latinlinjen	—	12	129	204	141	58	13	3	1	—	—	—	561	721	1'29
16 »	{ Ring III Reallinjen	—	12	135	276	202	79	16	1	1	—	—	—	722	980	1'36
	{ » » Latinlinjen	—	7	110	182	130	59	17	3	1	1	1	—	511	716	1'40
17 »	{ Ring IV Reallinjen	1	9	109	259	173	87	30	8	—	1	—	—	677	1,022	1'51
	{ » » Latinlinjen	1	9	114	177	142	53	19	8	1	1	—	1	526	747	1'42
Summa		3	158	3,877	8,445	6,205	2,648	629	86	11	7	1	1	22,071	31,713	1'44
Realskolan		1	75	2,755	6,353	4,781	2,057	482	58	6	—	—	—	16,568	24,263	1'46
Gymnasiet:																
Reallinjen		1	39	610	1,234	816	342	78	12	2	5	—	—	3,139	4,270	1'36
Latin'injen		1	44	512	858	608	249	69	16	3	2	1	1	2,364	3,180	1'35
Summa		3	158	3,877	8,445	6,205	2,648	629	86	11	7	1	1	22,071	31,713	1'44

Tab. 19. De under höstterminen 1909 närvarande

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Läroverk.	Stockholms stad.	Stockholms län.	Uppsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Gottlands län.	Blekinge län.	Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.
A. Högre läroverk.														
Stockholm:														
1	Latinläroverket å Norrmalm.....	584	101	3	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—
2	Södermalms läroverk	524	107	6	4	—	1	—	1	—	—	—	—	1
3	Realläroverket å Norrmalm	482	76	1	10	—	3	—	3	1	—	1	—	1
4	å Östermalm.....	512	29	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—
5	Nya elementarskolan	361	47	4	3	6	—	—	—	—	1	—	—	—
6	Uppsala	2	39	460	4	—	—	1	3	1	1	—	—	—
7	Nyköping	1	1	—	218	—	—	—	—	—	—	1	—	—
8	Strängnäs	8	7	3	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Linköping	1	1	—	8	535	36	1	33	—	2	—	—	1
10	Norrköping	—	3	—	21	546	2	2	3	1	—	—	2	—
11	Jönköping	—	—	—	—	1	436	1	1	—	1	—	—	—
12	Växjö.....	1	—	—	—	1	46	316	4	—	21	4	—	2
13	Kalmar	1	1	—	2	2	3	6	385	—	1	—	1	1
14	Västervik	—	—	—	1	4	2	—	169	1	—	—	—	—
15	Visby.....	—	—	—	—	—	—	—	1	176	—	—	—	—
16	Karlskrona	—	—	—	—	—	—	—	2	—	276	—	—	—
17	Kristianstad	—	—	—	—	—	—	5	—	—	14	341	3	—
18	Malmö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	588	1
19	Lund	—	—	—	—	1	1	2	1	—	3	20	428	—
20	Hälsingborg	2	—	—	—	—	—	4	—	—	—	52	554	4
21	Ystad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	253	—
22	Halmstad	—	—	—	1	—	11	6	—	—	—	3	—	390
23	Göteborg: Latinläroverket	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11
24	Realläroverket	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	5
25	Vänersborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Borås	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
27	Skara	4	—	—	1	—	5	—	2	—	—	—	—	2
28	Karlstad	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—
29	Örebro	3	1	1	7	4	4	—	1	—	—	—	—	—
30	Västerås	2	1	8	28	1	—	—	—	—	—	—	1	—
31	Falun	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Gäffe	2	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Hudiksvall	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
34	Härnösand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
35	Sundsvall	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
36	Östersund	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Umeå.....	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Luleå.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	2,491	417	494	403	1,107	553	345	611	180	322	439	1,833	420

1) Ryssland. — 2) Finland. — 3) Sibirien. — 4) England. — 5) 1 Finland o. 1 England.

lärjungarne, fördelade länsvis efter hemorter.

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Göteborgs o. Bohus län.	Älvsborgs län.	Skaraborgs län.	Värmlands län.	Örebro län.	Västmanlands län.	Kopparbergs län.	Gästrik län.	Västernorrlands län.	Jämtlands län.	Västerbottens län.	Norrbottens län.	Utom Sverige.	S u m m a.		
													Inom	Utom	Summa.
													läroverksstadens län.		
1	—	—	1	—	3	3	2	1	2	—	1	1) 2	584	123	707
—	—	—	1	—	3	1	2	1	—	—	—	—	524	128	652
—	2	—	1	2	2	2	—	—	1	1	—	2) 1	482	108	590
—	—	3	2	—	1	1	—	1	—	—	1	—	512	43	555
—	2	1	3	—	1	1	3	1	1	1	—	2) 2	361	77	438
1	—	1	—	—	14	6	14	3	2	1	2	2) 2	460	97	557
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	218	5	223
—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	4	2) 1	88	27	115
—	1	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	535	88	623
1	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	4) 1	546	40	586
—	4	13	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	436	24	460
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	316	83	399
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	385	18	403
1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	169	11	180
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	176	2	178
—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	276	4	280
1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	341	24	365
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	588	6	594
—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	428	32	460
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	554	63	617
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	253	15	268
—	5	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	390	27	417
469	18	6	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	469	39	508
576	39	1	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	576	54	630
5	166	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	166	27	193
1	247	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	247	5	252
2	18	384	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	384	39	423
1	11	2	434	6	3	2	1	—	1	—	—	—	434	32	466
2	—	3	6	581	14	11	1	—	1	—	—	—	581	59	640
1	1	2	1	1	328	22	3	—	—	—	—	2) 2	328	74	402
1	—	—	1	1	2	387	15	—	4	—	—	—	387	25	412
—	—	1	—	1	2	—	378	1	4	—	—	—	378	19	397
—	—	—	—	—	—	1	169	—	5	—	—	—	169	7	176
—	—	—	—	—	—	—	2	274	2	5	1	—	274	11	285
1	1	—	—	—	—	—	2	391	5	1	—	—	391	13	404
—	—	—	2	—	—	1	3	7	352	2	—	—	352	16	368
—	1	—	—	—	—	—	1	13	—	228	9	—	228	25	253
—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	3	255	—	255	5	260
1,069	519	440	469	596	377	445	598	696	383	243	275	11	14,241	1,495	15,736

Tab. 19 (forts.). De under höstterminen 1909 närvarande

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Läroverk.	Stockholms stad.	Stockholms län.	Uppsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Götlands län.	Blekinge län.	Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.
	B. Realskolor.													
	1. Realskolor för gossar.													
1	Stockholm: Jakob	215	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Katarina	232	38	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—
3	Kungsholmen	298	28	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Enköping	3	—	101	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Eskilstuna	—	—	—	151	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Eksjö	—	—	—	—	3	121	1	—	—	1	—	—	—
7	Oskarshamn	—	—	—	—	—	—	—	115	—	—	—	—	—
8	Karlshamn	—	—	—	—	—	—	2	—	1	135	—	—	—
9	Malmö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	305	1
10	Landskrona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	147	—
11	Varberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104
12	Göteborg: Västra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
13	Östra	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4
14	Uddevalla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Mariestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Lidköping	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Skövde	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Kristinehamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
19	Arvika	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Söderhamn	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	750	118	103	155	4	122	4	115	2	136	6	453	109
	2. Samskolor.													
1	Norrtälje	1	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Södertälje	—	136	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—
3	Vadstena	—	—	—	—	82	—	—	1	—	—	—	1	—
4	Vimmerby	1	—	—	—	16	—	—	88	—	—	—	—	1
5	Ängelholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141	3	2
6	Trelleborg	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	141	—
7	Strömstad	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
8	Alingsås	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
9	Åmål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Falköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Filipstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Askersund	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Sala	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Köping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Arboga	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Örnsköldsvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Skellefteå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Piteå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Haparanda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	4	258	—	4	98	2	—	90	—	—	141	146	3
	C. Sammandrag.													
1	Högre läroverk	2,491	417	494	403	1,107	553	345	611	180	322	439	1,833	420
2	Realskolor: Realskolor för gossar	750	118	103	155	4	122	4	115	2	136	6	453	109
3	Samskolor	4	258	—	4	98	2	—	90	—	—	141	146	3
	Summa	3,245	793	597	562	1,209	677	349	816	182	458	586	2,432	532

1) Berlin.

lärjungarne, fördelade länsvis efter hemorter.

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Göteborgs o. Bohus län.	Älvsborgs län.	Skaraborgs län.	Värmlands län.	Örebro län.	Västmanlands län.	Kopparbergs län.	Gästriklands län.	Västernorrlands län.	Jämtlands län.	Västerbottens län.	Norrbottens län.	Utom Sverige.	S u m m a.		
													Inom	Utom	Summa.
													läroverksstadens län.		
—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	—	215	55	270
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	232	44	276
—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	298	34	332
—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	101	4	105
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151	4	155
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121	5	126
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115	—	115
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135	3	138
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	305	4	309
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	147	2	149
—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	7	111
422	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 1	422	10	432
345	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	345	23	368
179	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	179	4	183
—	2	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	2	98
1	—	110	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	110	4	114
2	2	191	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	191	7	198
—	—	—	128	7	—	2	—	—	—	1	—	—	128	11	139
—	—	—	91	—	—	1	—	—	—	1	—	—	91	4	95
—	—	—	—	—	—	—	118	—	—	—	—	—	118	2	120
949	33	403	223	9	7	7	119	—	1	2	2	1	3,604	229	3,833
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	3	123
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	136	7	143
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	82	3	85
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88	20	108
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141	5	146
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	141	1	142
86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	1	87
3	159	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159	5	164
1	96	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	10	106
—	3	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136	3	139
—	2	—	149	2	—	1	—	—	—	—	—	—	149	5	154
1	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	100	3	103
—	—	—	—	—	145	6	—	—	—	—	—	—	145	7	152
1	—	—	1	2	153	—	1	—	—	—	—	—	153	5	158
—	—	—	1	11	118	—	—	—	—	—	—	—	118	13	131
—	—	—	—	—	—	—	1	184	—	5	—	—	184	6	190
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151	—	—	151	—	151
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	132	—	132	4	136
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	83	—	83	1	84
95	261	137	160	115	418	7	3	186	—	159	215	—	2,400	102	2,502
1,069	519	440	469	596	377	445	598	696	383	243	275	11	14,241	1,495	15,736
949	33	403	223	9	7	7	119	—	1	2	2	1	3,604	229	3,833
95	261	137	160	115	418	7	3	186	—	159	215	—	2,400	102	2,502
2,113	813	980	852	720	302	459	720	882	384	404	492	12	20,245	1,826	22,071

Tab. 20. De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarne,

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.		Klasser och															
		1		2		3		4		5		6		Ring I R.		Ring I L.	
		Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom
		L ä r o v e r k s															
A. Högre läroverk.																	
Stockholm:																	
1	Latinläroverket å Norrmalm	55	15	82	22	78	17	96	20	78	11	12	5	—	—	68	9
2	Södermalms läroverk	65	5	68	15	85	19	56	22	56	10	20	3	23	13	23	6
3	Realläroverket å Norrmalm	31	5	51	9	58	14	56	15	53	11	20	3	60	17	—	—
4	" å Östermalm	66	4	80	6	71	3	92	5	56	5	14	—	44	5	—	—
5	Nya Elementarskolan	44	6	63	12	40	14	43	8	43	6	—	—	24	6	3	1
6	Uppsala	39	12	44	8	49	19	50	20	51	15	10	1	25	15	15	12
7	Nyköping	16	7	18	21	15	15	15	6	18	16	1	2	7	14	6	4
8	Strängnäs	6	7	10	8	6	10	9	9	5	8	1	5	—	—	4	8
9	Linköping	41	18	47	20	45	24	51	36	48	36	10	11	13	19	16	15
10	Norrköping	36	8	73	11	79	23	74	14	53	18	20	8	24	10	14	12
11	Jönköping	39	13	54	22	41	17	24	33	31	21	11	7	12	10	21	7
12	Växjö	17	17	21	14	22	23	29	24	22	31	3	3	10	12	17	24
13	Kalmar	25	8	35	10	43	23	29	26	38	25	2	2	11	9	8	6
14	Västervik	20	3	14	6	22	5	21	11	12	10	2	2	12	2	—	—
15	Visby	20	6	23	7	15	13	20	10	13	7	3	1	7	2	1	4
16	Karlskrona	31	4	34	6	31	7	38	10	20	10	4	—	14	3	6	4
17	Kristianstad	32	8	35	15	24	24	35	17	26	13	12	9	16	11	7	11
18	Malmö	65	3	49	11	57	7	48	9	43	11	17	8	22	8	40	12
19	Lund	33	4	28	19	31	19	35	24	24	20	7	1	11	4	30	16
20	Hälsingborg	51	3	56	11	62	6	78	32	66	29	20	10	33	7	13	14
21	Ystad	33	2	27	6	26	7	28	13	25	15	11	6	7	2	7	3
22	Halmstad	36	3	35	17	35	21	46	20	38	18	13	5	8	7	17	11
23	Göteborg: Latinlärov.	34	1	30	5	54	15	56	11	52	13	16	11	—	—	31	22
24	Reallärov.	67	5	70	3	69	4	71	9	90	10	21	8	46	20	—	—
25	Vänersborg	15	6	15	5	12	8	15	12	7	10	5	4	6	5	1	5
26	Borås	21	3	30	10	31	17	33	8	26	17	14	5	12	8	—	—
27	Skara	20	9	25	11	21	15	19	19	18	25	7	3	5	9	10	24
28	Karlstad	26	6	31	14	36	18	27	20	40	24	9	16	13	22	16	14
29	Örebro	55	26	66	26	59	28	46	32	47	34	6	15	21	8	17	11
30	Västerås	21	20	26	14	24	17	33	16	21	18	2	2	21	27	2	10
31	Falun	26	9	32	9	31	17	36	17	32	36	19	25	11	6	7	6
32	Gäffe	28	7	52	14	52	13	37	22	46	13	11	3	16	9	7	2
33	Hudiksvall	12	13	18	4	15	12	14	7	18	11	3	7	—	—	6	8
34	Härnösand	34	14	25	8	11	13	25	15	24	17	8	1	—	9	5	7
35	Sundsvall	40	17	43	14	47	16	38	15	37	14	9	4	13	5	13	3
36	Östersund	31	23	39	16	35	24	28	22	18	22	5	6	15	6	9	8
37	Umeå	23	8	24	11	23	10	21	15	11	9	2	2	5	13	9	10
38	Luleå	21	7	32	4	34	4	22	10	16	10	11	4	5	10	3	5
Summa		1,275	335	1,505	444	1,489	561	1,494	634	1,322	629	361	208	572	333	452	314

fördelade efter hemorter inom eller utom läroverksstaden.

18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	Summor summa.
ringar.												Summa.									
Ring II R.		Ring II L.		Ring III R.		Ring III L.		Ring IV R.		Ring IV L.		Realskolan.		Reallinjen		Latinlinjen		Summa			
Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom		
staden.												Läroverksstaden.									
—	—	42	14	—	—	35	6	—	—	38	4	401	90	—	—	183	33	584	123	707	1
22	10	31	2	26	7	13	6	23	4	13	6	350	74	94	34	80	20	524	128	652	2
57	11	—	—	45	18	—	—	51	5	—	—	269	57	213	51	—	—	482	108	590	3
29	5	—	—	24	5	—	—	36	5	—	—	379	23	133	20	—	—	512	43	555	4
22	4	11	4	26	5	11	5	22	3	9	3	233	46	94	18	34	13	361	77	438	5
25	7	9	11	17	18	13	11	22	9	14	16	243	75	89	49	51	50	383	174	557	6
10	4	4	1	3	3	3	2	3	4	4	1	83	67	23	25	17	8	123	100	223	7
—	—	5	2	—	—	4	4	—	—	1	3	37	47	—	—	14	17	51	64	115	8
19	18	7	15	16	32	4	6	16	20	7	13	242	145	64	89	34	49	340	283	623	9
14	10	12	5	17	12	2	5	18	5	4	5	335	82	73	37	32	27	440	146	586	10
9	7	10	5	10	9	14	5	7	7	9	5	200	113	38	33	54	22	292	168	460	11
9	8	5	13	7	7	9	15	3	5	16	13	114	112	29	32	47	65	190	209	399	12
11	5	11	9	12	5	8	12	8	4	10	8	172	94	42	23	37	35	251	152	403	13
6	3	—	—	9	7	—	—	9	4	—	—	91	37	36	16	—	—	127	53	180	14
3	1	4	2	3	2	3	1	1	1	5	—	94	44	14	6	13	7	121	57	178	15
12	2	5	3	12	4	3	3	6	1	6	1	158	37	44	10	20	11	222	58	280	16
7	9	5	5	2	8	7	1	5	5	13	3	164	86	30	33	32	20	226	139	365	17
30	13	19	8	12	9	28	9	16	8	26	6	279	49	80	38	113	35	472	122	594	18
4	11	22	15	10	12	8	20	9	7	22	14	158	87	34	34	82	65	274	186	460	19
25	11	8	10	7	8	10	8	9	7	14	9	333	91	74	33	45	41	452	165	617	20
4	3	5	8	2	2	7	4	11	2	1	1	150	49	24	9	20	16	194	74	268	21
4	4	11	7	4	4	12	12	6	6	5	12	203	84	22	21	45	42	270	147	417	22
—	—	34	22	—	—	32	23	—	—	35	11	242	56	—	—	132	78	374	134	508	23
33	25	—	—	23	18	—	—	22	16	—	—	388	39	124	79	—	—	512	118	630	24
6	5	2	2	5	8	—	3	5	14	2	10	69	45	22	32	5	20	96	97	193	25
14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	155	60	26	11	—	—	181	71	252	26
6	18	6	22	10	28	5	21	10	30	4	23	110	82	31	85	25	90	166	257	423	27
20	20	5	7	14	18	2	7	14	18	2	7	169	98	61	78	25	35	255	211	466	28
16	13	16	10	16	8	7	10	15	16	9	7	279	161	68	45	49	38	396	244	640	29
13	26	3	5	10	30	4	4	11	15	3	4	127	87	55	98	12	23	194	208	402	30
9	10	2	6	9	9	3	11	9	11	3	11	176	113	38	36	15	34	229	183	412	31
10	9	6	1	8	4	3	1	10	3	6	4	226	72	44	25	22	8	292	105	397	32
—	—	5	4	—	—	5	4	—	—	6	4	80	54	—	—	22	20	102	74	176	33
10	7	7	2	4	7	6	3	6	6	6	5	127	68	20	29	24	17	171	114	285	34
18	6	9	2	11	5	5	2	10	3	1	4	214	80	52	19	28	11	294	110	404	35
7	13	3	1	8	5	—	3	6	7	4	4	156	113	36	31	16	16	208	160	368	36
1	6	6	4	2	6	5	6	7	7	4	3	104	55	15	32	24	23	143	110	253	37
11	8	2	2	9	6	4	3	4	7	2	4	136	39	29	31	11	14	176	84	260	38
496	315	332	229	393	329	275	236	410	265	304	224	7,446	2,811	1,871	1,242	1,363	1,003	10,680	5,056	15,736	

Tab. 20 (forts.). De under höstterminen 1909 närvarande lärjungarne, fördelade efter hemorter inom eller utom läroverksstaden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
L ä r o v e r k .	K l a s s e r o c h l i n i e r .																S u m m a .								S u m m o r n a s s u m m a .
	1		2		3		4		5		6		Ring I R.		Ring II R.		Realskolan		Reallinien		Latinlinien		S u m m a		
	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	Inom	Utom	
	L ä r o v e r k s s t a d e n .																L ä r o v e r k s s t a d e n .								
B. Realskolor																									
1. Realskolor för gossar.																									
Stockholm:																									
Jakob	55	15	43	13	34	7	30	12	42	6	11	2	—	—	—	—	215	55	—	—	—	—	215	55	270
Katarina	50	11	50	6	42	9	42	10	30	1	18	7	—	—	—	—	232	44	—	—	—	—	232	44	276
Kungsholmen ..	67	2	61	9	60	5	52	6	40	8	18	4	—	—	—	—	298	34	—	—	—	—	298	34	332
Enköping	11	5	17	13	7	7	16	5	13	4	4	3	—	—	—	—	68	37	—	—	—	—	68	37	105
Eskilstuna	25	6	33	2	22	6	27	4	22	1	5	2	—	—	—	—	134	21	—	—	—	—	134	21	155
Eksjö	15	6	25	4	15	11	16	12	6	7	5	4	—	—	—	—	82	44	—	—	—	—	82	44	126
Oskarshamn	19	1	18	3	17	5	14	4	14	5	11	4	—	—	—	—	93	22	—	—	—	—	93	22	115
Karlshamn	21	4	23	5	22	6	18	3	15	4	10	7	—	—	—	—	109	29	—	—	—	—	109	29	138
Malmö	54	13	45	21	49	16	36	19	26	20	6	4	—	—	—	—	216	93	—	—	—	—	216	93	309
Landskrona	24	2	18	2	18	10	15	12	21	5	14	8	—	—	—	—	110	39	—	—	—	—	110	39	149
Varberg	31	4	9	8	13	6	13	5	10	8	3	1	—	—	—	—	79	32	—	—	—	—	79	32	111
Göteborg: Västra	94	8	89	10	68	9	58	8	55	4	28	1	—	—	—	—	392	40	—	—	—	—	392	40	432
Östra	51	18	66	24	58	22	45	17	26	11	18	12	—	—	—	—	264	104	—	—	—	—	264	104	368
Uddevalla	29	5	26	8	27	7	33	9	10	14	13	2	—	—	—	—	138	45	—	—	—	—	138	45	183
Mariestad	17	2	13	10	4	6	11	14	12	5	3	1	—	—	—	—	60	38	—	—	—	—	60	38	98
Lidköping	18	4	14	6	22	3	15	6	17	5	3	1	—	—	—	—	89	25	—	—	—	—	89	25	114
Sköfde	20	8	34	9	25	14	16	11	19	11	5	2	8	10	3	3	119	55	11	13	—	—	130	68	198
Kristinehamn	16	3	21	4	28	5	20	8	15	6	11	2	—	—	—	—	111	28	—	—	—	—	111	28	139
Arvika	13	8	14	4	10	10	8	5	7	7	3	6	—	—	—	—	55	40	—	—	—	—	55	40	95
Söderhamn	8	3	16	7	20	2	14	5	17	5	12	11	—	—	—	—	87	33	—	—	—	—	87	33	120
Summa	638	128	635	168	561	166	499	175	417	137	201	84	8	10	3	3	2,951	858	11	13	—	—	2,962	871	3,833
2. Samskolor.																									
Norrtälje	11	4	13	7	18	10	18	11	7	8	10	6	—	—	—	—	77	46	—	—	—	—	77	46	123
Södertälje	21	2	27	6	21	11	22	3	22	4	2	2	—	—	—	—	115	28	—	—	—	—	115	28	143
Vadstena	7	10	10	11	15	8	11	7	2	4	—	—	—	—	—	—	45	40	—	—	—	—	45	40	85
Vimmerby	8	5	6	5	16	10	5	17	8	8	7	13	—	—	—	—	50	58	—	—	—	—	50	58	108
Ängelholm	21	12	17	16	11	18	12	13	14	12	—	—	—	—	—	—	75	71	—	—	—	—	75	71	146
Trelleborg	21	11	21	5	16	9	20	5	18	7	7	2	—	—	—	—	103	39	—	—	—	—	103	39	142
Strömstad	22	2	18	2	13	4	13	1	11	1	—	—	—	—	—	—	77	10	—	—	—	—	77	10	87
Alingsås	16	6	22	8	31	8	22	5	13	9	18	6	—	—	—	—	122	42	—	—	—	—	122	42	164
Åmål	9	1	20	8	12	3	15	6	7	8	16	1	—	—	—	—	79	27	—	—	—	—	79	27	106
Falköping	20	8	16	6	18	8	19	7	12	8	16	1	—	—	—	—	101	38	—	—	—	—	101	38	139
Filipstad	12	5	25	2	22	5	24	13	16	6	17	7	—	—	—	—	116	38	—	—	—	—	116	38	154
Askersund	8	12	4	6	9	8	12	7	10	11	9	7	—	—	—	—	52	51	—	—	—	—	52	51	103
Sala	19	10	25	3	21	7	21	5	23	6	9	3	—	—	—	—	118	34	—	—	—	—	118	34	152
Köping	23	9	16	13	20	6	25	7	15	4	14	6	—	—	—	—	113	45	—	—	—	—	113	45	158
Arboga	12	2	28	2	13	7	12	8	17	3	21	6	—	—	—	—	103	28	—	—	—	—	103	28	131
Örnsköldsvik	24	11	21	12	29	10	32	14	15	10	12	—	—	—	—	—	133	57	—	—	—	—	133	57	190
Skellefteå	18	7	18	13	19	13	10	14	13	13	6	7	—	—	—	—	84	67	—	—	—	—	84	67	151
Piteå	12	9	21	6	17	4	19	9	25	14	—	—	—	—	—	—	94	42	—	—	—	—	94	42	136
Haparanda	15	4	10	2	11	4	8	7	10	5	6	2	—	—	—	—	60	24	—	—	—	—	60	24	84
Summa	299	130	338	133	332	153	320	159	258	141	170	69	—	—	—	—	1,717	785	—	—	—	—	1,717	785	2,502
C. Sammandrag.																									
Högre läroverk ...	1,275	335	1,505	444	1,489	561	1,494	634	1,322	629	361	208	—	—	—	—	7,446	2,811	1,871	1,242	1,363	1,003	10,680	5,056	15,736
Realskolor:																									
Realsk. f. gossar	638	128	635	168	561	166	499	175	417	137	201	84	—	—	—	—	2,951	858	11	13	—	—	2,962	871	3,833
Samskolor	299	130	338	133	332	153	320	159	258	141	170	69	—	—	—	—	1,717	785	—	—	—	—	1,717	785	2,502
Summa	2,212	593	2,478	745	2,382	880	2,313	968	1,997	907	732	361	—	—	—	—	12,114	4,454	1,882	1,256	1,363	1,003	15,359	6,712	22,071

Tab. 21. Antal lärjungar inom de olika länen, hvilka höstterminen 1909 undervisats inom och utom länet.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L ä n.	Lärjungar från länet, hvilka undervisats vid läroverk								Länets hela lärjunge- antal.	Summorna i kol.	
	inom länet.				utom länet.					5 och 9 i procent	
	Allmänna läroverk.				Allmänna läroverk.					af länets hela	
	Högre läroverk.	Realskolor för gossar.	Samskolor.	Summa.	Högre läroverk.	Realskolor för gossar.	Samskolor.	Summa.		Inom länet.	Utom länet.
Stockholms stad	2,463	745	—	3,208	28	5	4	37	3,245	98·9	1·1
Stockholms län	—	—	256	256	417	118	2	537	793	32·3	67·7
Uppsala »	460	101	—	561	34	2	—	36	597	94·0	6·0
Södermanlands »	306	151	—	457	97	4	4	105	562	81·3	18·7
Östergötlands »	1,081	—	82	1,163	26	4	16	46	1,209	96·2	3·8
Jönköpings »	436	121	—	557	117	1	2	120	677	82·3	17·7
Kronobergs »	316	—	—	316	29	4	—	33	349	90·5	9·5
Kalmar »	554	115	88	757	57	—	2	59	816	92·8	7·2
Gottlands »	176	—	—	176	4	2	—	6	182	96·7	3·3
Blekinge »	276	135	—	411	46	1	—	47	458	89·7	10·3
Kristianstads »	341	—	141	482	98	6	—	104	586	82·3	17·7
Malmöhus »	1,823	452	141	2,416	10	1	5	16	2,432	99·3	0·7
Hallands »	390	104	—	494	30	5	3	38	532	92·9	7·1
Göteborgs o. Bohus »	1,045	946	86	2,077	24	3	9	36	2,113	98·3	1·7
Älfsborgs »	413	—	255	668	106	33	6	145	813	82·2	17·8
Skaraborgs »	384	397	136	917	56	6	1	63	980	93·6	6·4
Värmlands »	434	219	149	802	35	4	11	50	852	94·1	5·9
Örebro »	581	—	100	681	15	9	15	39	720	94·6	5·4
Västmanlands »	328	—	416	744	49	7	2	58	802	92·8	7·2
Kopparbergs »	387	—	—	387	58	7	7	72	459	84·3	15·7
Gäflleborgs »	547	118	—	665	51	1	3	55	720	92·4	7·6
Västernorrlands »	665	—	184	849	31	—	2	33	882	96·3	3·7
Jämtlands »	352	—	—	352	31	1	—	32	384	91·7	8·3
Västerbottens »	228	—	151	379	15	2	8	25	404	93·8	6·2
Norrbottens »	255	—	215	470	20	2	—	22	492	95·5	4·5
Hela riket	14,241	3,604	2,400	20,245	1,484	228	102	1,814	22,059	91·8	8·2

¹⁾ Dessutom 6 från Finland, 3 från Ryssland, 1 från Tyskland och 2 från England.

Tab. 22. Lärjungarnes flyttning år 1909 vid vårterminens slut och höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Klasser och ringar.	Vid vår-terns slut före flyttningen närv. lärjungar i klass eller ring, hvarifrån flyttning kan ske vid samma läroverk & samma linje.	Vårterminen.								Höstterminen.								Summornas summa.
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till klassen eller ringen								Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till klassen eller ringen								
		efter att hafva tillhört närmast lägre klass eller ring af samma linje följande antal terminer.							från annen linje.	Summa.	efter att hafva tillhört närmast lägre klass eller ring af samma linje följande antal terminer.					från annen linje.	Summa.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.	0.			1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			
A. Högre läroverk.																		
Klass 1	1,594	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 2	1,924	—	31	1,152	3	55	—	—	1,241	—	8	193	1	8	1	—	211	1,452
» 3	2,043	—	32	1,334	2	92	1	—	1,461	21	5	274	—	12	—	—	312	1,773
» 4	2,058	—	13	1,377	8	94	—	—	1,492	23	3	290	3	21	—	—	340	1,832
» 5	2,049	—	21	1,267	4	122	—	—	1,414	4	4	313	—	16	—	—	337	1,751
» 6	—	—	4	298	1	46	—	3	352	6	1	124	—	5	—	21	157	509
Ring I: Reallinjen.....	884	—	7	551	—	35	—	—	593	2	3	78	—	3	—	4	90	683
» I: Latinlinjen	600	—	3	427	2	25	—	2	459	3	2	108	—	4	—	13	130	589
» II: Reallinjen.....	762	—	5	574	1	33	—	—	613	4	3	103	—	8	—	9	127	740
» II: Latinlinjen	526	—	3	407	—	25	—	—	435	1	—	65	—	4	—	7	77	512
» III: Reallinjen.....	720	—	11	521	3	33	—	—	568	3	—	96	1	6	—	—	106	674
» III: L: Utan grekiska ...	419	—	3	299	—	6	—	—	308	—	—	52	—	—	—	1	53	361
» III: L: Med grekiska	115	—	2	104	—	4	—	—	110	—	—	11	—	—	—	3	14	124
» IV: Reallinjen	—	—	5	473	1	29	—	—	508	1	2	113	1	7	—	—	124	632
» IV: L: Utan grekiska ...	—	—	—	312	3	18	—	—	333	1	—	49	1	6	—	1	58	391
» IV: L: Med grekiska	—	—	—	94	3	7	—	—	104	1	—	8	—	1	—	—	10	114
Summa	13,694	—	140	9,190	31	624	1	5	9,991	70	31	1,877	7	101	1	59	2,146	12,137
B. Realskolor.																		
1. Realskolor för gossar.																		
Klass 1	762	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 2	720	—	10	519	1	39	—	—	569	—	3	105	—	5	—	—	113	682
» 3	703	—	7	489	1	33	—	—	530	3	—	116	—	7	—	—	126	656
» 4	670	—	10	439	—	41	1	—	491	5	1	105	—	14	—	—	125	616
» 5	519	—	5	356	—	46	—	—	407	2	—	114	—	10	—	—	126	533
» 6	—	—	2	285	—	21	—	—	308	—	—	68	—	8	—	2	78	386
Ring I: Reallinjen.....	8	—	—	13	—	1	—	—	14	1	—	2	—	—	—	—	3	17
» II: Reallinjen.....	—	—	—	5	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	—	—	1	6
Summa	3,382	—	34	2,106	2	181	1	—	2,324	11	4	511	—	44	—	2	572	2,896

Anm. Från femte realskoleklassen äger flyttning rum dels till 6:e realskoleklassen, dels till 1:a ringens real- eller latinlinje & gymnasiet.

Tab. 22 (forts.). Lärjungarnes flyttning år 1909 vid vårterminens slut och höstterminens början.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Klasser och ringar.	Vid vårterminens slut före flyttningen hvarv. lärjungar i klass eller ring, hvarifrån flyttning kan ske vid samma läroverk & samma linje.	Vårterminen.								Höstterminen.								Summornas summa.
		Lärjungar, som vid vårterminens slut flyttats till klassen eller ringen								Lärjungar, som vid höstterminens början flyttats till klassen eller ringen								
		efter att hafva tillhört närmast lägre klass eller ring af samma linje följande antal terminer.						från annen linje.	Summa.	efter att hafva tillhört närmast lägre klass eller ring af samma linje följande antal terminer.						från annen linje.	Summa.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			
2. Samskolor.																		
Klass 1.....	443	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 2.....	480	—	4	321	—	23	—	—	348	—	3	53	—	6	—	—	62	410
» 3.....	494	—	18	351	—	19	—	—	388	5	1	52	—	5	—	—	63	451
» 4.....	451	—	3	360	3	22	—	—	388	4	1	48	—	4	—	—	57	445
» 5.....	387	—	4	287	—	33	—	—	324	1	—	44	—	4	—	—	49	373
» 6.....	—	—	1	205	—	15	—	—	221	—	1	43	3	4	—	—	51	272
Summa	2,205	—	30	1,524	3	112	—	—	1,669	10	6	240	3	23	—	—	282	1,951
C. Sammandrag.																		
Realskolan.																		
Klass 1.....	2,799	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» 2.....	3,124	—	45	1,992	4	117	—	—	2,158	—	14	351	1	19	1	—	386	2,544
» 3.....	3,240	—	57	2,174	3	144	1	—	2,379	29	6	442	—	24	—	—	501	2,880
» 4.....	3,179	—	26	2,176	11	157	1	—	2,371	32	5	443	3	39	—	—	522	2,893
» 5.....	2,905	—	30	1,910	4	201	—	—	2,145	7	4	471	—	30	—	—	512	2,657
» 6.....	—	—	7	788	1	82	—	3	881	6	2	235	3	17	—	23	286	1,167
Gymnasiet.																		
Ring I: Reallinjen	892	—	7	564	—	36	—	—	607	3	3	80	—	3	—	4	93	700
» I: Latinlinjen	600	—	3	427	2	25	—	2	459	3	2	108	—	4	—	13	130	589
Ring II: Reallinjen	762	—	5	579	1	33	—	—	618	4	3	104	—	3	—	9	128	746
» II: Latinlinjen	526	—	3	407	—	25	—	—	435	1	—	65	—	4	—	7	77	512
» III: Reallinjen	720	—	11	521	3	33	—	—	568	3	—	96	1	6	—	—	106	674
» III: L: Utan grekiska ...	419	—	3	299	—	6	—	—	308	—	—	52	—	—	—	1	53	361
» III: L: Med grekiska ...	115	—	2	104	—	4	—	—	110	—	—	11	—	—	—	3	14	124
» IV: Reallinjen	—	—	5	473	1	29	—	—	508	1	2	113	1	7	—	—	124	632
» IV: L: Utan grekiska ...	—	—	—	312	3	18	—	—	333	1	—	49	1	6	—	1	58	391
» IV: L: Med grekiska ...	—	—	—	94	3	7	—	—	104	1	—	8	—	1	—	—	10	114
Summa	19,281	—	204	12,820	36	917	2	5	13,984	91	41	2,628	10	168	1	61	3,000	16,984
Realskolan	15,247	—	165	9,040	23	701	2	3	9,934	74	31	1,942	7	129	1	23	2,207	12,141
Gymnasiet: Reallinjen	2,374	—	28	2,137	5	131	—	—	2,301	11	8	393	2	24	—	13	451	2,752
Latinlinjen	1,660	—	11	1,643	8	85	—	2	1,749	6	2	293	1	15	—	25	342	2,091
Summa	19,281	—	204	12,820	36	917	2	5	13,984	91	41	2,628	10	168	1	61	3,000	16,984

Anm. Utom den i tabellen upptagna stora flyttningen vid öfvergången från ett läsår till ett annat ägde under kalenderåret 1909 vid några läroverk flyttning rum äfven vid vårterminens början, hvarvid 95 lärjungar erhöilo flyttning. Efter att hafva tillhört närmast föregående klass en termin flyttades 67, nämligen 23 till klass 2, 11 till klass 3, 17 till klass 4, 5 till klass 5, 2 till klass 6, 1 till ring I: R., 3 till ring II: R., 1 till ring II: L., 1 till ring IV: R. och 3 till ring IV: L. B.; efter att hafva tillhört närmast föregående klass två terminer flyttades 1 till ring II: L.; efter att hafva tillhört närmast föregående

klass tre terminer flyttades 12, nämligen 1 till klass 2, 2 till klass 3, 2 till klass 4, 1 till klass 5, 1 till klass 6, 1 till ring II: R., 1 till ring III: R. och 3 till ring IV: R. Från en linje till en annan öfvergingo vid nyssnämnda tidpunkt 15 lärjungar, nämligen 5 till klass 6, 2 till ring I: R., 1 till ring I: L., 2 till ring II: R., 3 till ring II: L., 1 till ring III: L. utan grekiska och 1 till ring III: L. med grekiska. — Slutligen må nämnas, att 3 retrograda flyttningar ägde rum vid vårterminens början, i det att 2 lärjungar från ring II: R. och 1 från ring II: L. öfvergingo till klass 6 för att aflägga realskoleexamen.

Tab. 23. Lärjungarnes omsättning år 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Klasser och ringar.	Vårterminen.									Höstterminen.								
	Närvarande lärjungar i klassen eller ringen den 1 Februari.					Lärjungar afgångne från klassen eller ringen				Närvarande lärjungar i klassen eller ringen den 15 September.					Lärjungar afgångne från klassen eller ringen			
	Kvar i klassen eller ringen från föregående termin.	Flyttade till klass, el. ringen på grund af beslut vid vårt-termins slut.	Inskrivne under terminen.	Summa.	Summa.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till termins slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.	Kvar i klassen eller ringen från föregående termin.	Flyttade till klass, el. ringen på grund af beslut vid höst-termins slut.	Inskrivne under terminen.	Summa.	Summa.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till termins slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.
A. Högre läroverk.																		
Klass 1	1,545	—	—	52	1,597	—	2	52	54	104	—	—	1,506	1,610	11	5	11	27
» 2	1,892	—	13	25	1,930	—	9	83	92	131	1,195	210	413	1,949	11	11	11	33
» 3	2,017	—	10	21	2,048	4	7	105	116	145	1,388	310	207	2,050	26	5	17	48
» 4	2,044	—	13	26	2,083	2	13	164	179	176	1,441	338	173	2,128	37	9	10	56
» 5	2,032	—	4	20	2,056	6	9	188	203	148	1,355	334	114	1,951	28	11	15	54
» 6	634	—	10	6	650	3	12	599	614	41	328	157	43	569	2	6	26	34
Ring I: Reallinjen...	878	—	3	11	892	4	6	63	73	65	572	89	179	905	7	5	12	24
» I: Latinlinjen ..	601	—	1	5	607	4	8	35	47	52	450	129	135	766	10	9	4	23
» II: Reallinjen...	747	—	6	10	763	4	2	61	67	33	591	126	61	811	13	6	15	34
» II: Latinlinjen ..	519	—	5	3	527	1	1	24	26	24	420	73	44	561	7	4	3	14
» III: Reallinjen...	710	—	1	10	721	—	5	39	44	45	542	104	31	722	8	—	3	11
» III: L: Utan grek.	416	—	1	2	419	—	3	6	9	19	296	51	10	376	3	2	5	10
» III: L: Med grek.	115	—	1	—	116	—	—	1	1	4	111	14	6	135	—	—	1	1
» IV: Reallinjen ...	755	—	4	7	766	—	3	713	716	46	501	124	6	677	2	2	33	37
» IV: L: Utan grek.	403	—	3	5	411	—	1	395	396	17	334	55	2	408	—	—	15	15
» IV: L: Med grek.	122	—	—	—	122	1	—	119	120	3	104	10	1	118	—	—	2	2
Summa	15,430	—	75	203	15,708	29	81	2,647	2,757	1,053	9,628	2,124	2,931	15,736	105	75	183	423
B. Realskolor.																		
<i>1. Realskolor för gossar.</i>																		
Klass 1	745	—	—	17	762	—	2	48	50	54	—	—	712	766	7	2	9	18
» 2	711	—	1	7	719	1	1	36	38	44	544	111	104	803	4	5	4	13
» 3	694	—	2	12	708	1	6	70	77	41	505	126	55	727	8	3	13	24
» 4	666	—	2	6	674	—	9	91	100	64	464	123	23	674	5	9	10	24
» 5	518	—	1	4	523	1	5	198	204	36	379	125	14	554	3	1	8	12
» 6	289	—	1	7	297	—	3	284	287	11	191	74	9	285	1	—	3	4
Ring I: Reallinjen...	8	—	—	—	8	—	—	1	1	1	14	2	1	18	—	—	—	—
» II: Reallinjen...	4	—	—	1	5	—	—	5	5	—	5	1	—	6	—	1	—	1
Summa	3,635	—	7	54	3,696	3	26	733	762	251	2,102	562	918	3,833	28	21	47	96

Tab. 23 (forts.). Lärjungarnes omsättning år 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Klasser och ringar.	Vårterminen.									Höstterminen.								
	Närvarande lärjungar i klassen eller ringen den 1 Februari.					Lärjungar afgångne från klassen eller ringen				Närvarande lärjungar i klassen eller ringen den 15 September.					Lärjungar afgångne från klassen eller ringen			
	Kvar i klassen eller ringen från föregående termin.	Flyttade till klass. el. ringen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	S u m m a.	Kvar i klassen eller ringen från föregående termin.	Flyttade till klass. el. ringen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	S u m m a.
		vid föreg. terminens slut.	vid vår-terminens början.								vid föreg. terminens slut.	vid höst-terminens början.						
2. Samskolor.																		
Klass 1	430	—	—	13	443	—	—	23	23	20	—	—	409	429	1	1	4	6
» 2	462	—	10	10	482	1	4	27	32	22	332	62	55	471	—	4	5	9
» 3	489	—	1	5	495	2	4	43	49	30	363	63	29	485	1	1	9	11
» 4	450	—	4	3	457	3	9	41	53	43	364	57	15	479	3	—	6	9
» 5	384	—	1	1	386	1	9	119	129	31	310	49	9	399	2	5	7	14
» 6	116	—	—	2	118	2	2	115	119	1	176	44	18	239	2	1	2	5
Summa	2,331	—	16	34	2,381	9	28	368	405	147	1,545	275	535	2,502	9	12	33	54
C. Sammandrag.																		
Realskolan.																		
Klass 1	2,720	—	—	82	2,802	—	4	123	127	178	—	—	2,627	2,805	19	8	24	51
» 2	3,065	—	24	42	3,131	2	14	146	162	197	2,071	333	572	3,223	15	20	20	55
» 3	3,200	—	13	33	3,251	7	17	218	242	216	2,256	499	291	3,262	35	9	39	83
» 4	3,160	—	19	35	3,214	5	31	296	332	283	2,269	518	211	3,281	45	18	26	89
» 5	2,934	—	6	25	2,965	8	28	505	536	215	2,044	508	137	2,904	33	17	30	80
» 6	1,039	—	11	15	1,065	5	17	998	1,020	53	695	275	70	1,093	5	7	31	43
Gymnasiet.																		
Ring I: Reallinjen...	886	—	3	11	900	4	6	64	74	66	586	91	180	923	7	5	12	24
» I: Latinlinjen..	601	—	1	5	607	4	8	35	47	52	450	129	135	766	10	9	4	23
» II: Reallinjen...	751	—	6	11	768	4	2	66	72	33	596	127	61	817	13	7	15	35
» II: Latinlinjen..	519	—	5	3	527	1	1	24	26	24	420	73	44	561	7	4	3	14
» III: Reallinjen...	710	—	1	10	721	—	5	39	44	45	542	104	31	722	8	—	3	11
» III: L: Utan grek.	416	—	1	2	419	—	3	6	9	19	296	51	10	376	3	2	5	10
» III: L: Med grek.	115	—	1	—	116	—	—	1	1	4	111	14	6	135	—	—	1	1
» IV: Reallinjen...	755	—	4	7	766	—	3	713	716	46	501	124	6	677	2	2	33	37
» IV: L: Utan grek.	403	—	3	5	411	—	1	395	396	17	334	55	2	408	—	—	15	15
» IV: L: Med grek.	122	—	—	—	122	1	—	119	120	3	104	10	1	118	—	—	2	2
Summa	21,396	—	98	291	21,785	41	135	3,748	3,924	1,451	13,275	2,961	4,384	22,071	202	108	263	573
Realskolan	16,118	—	73	237	16,428	27	106	2,286	2,419	1,142	9,335	2,183	3,908	16,568	152	79	170	401
Gymnasiet: Reallinjen	3,102	—	14	39	3,155	8	16	882	906	190	2,225	446	278	3,139	30	14	63	107
Latinlinjen	2,176	—	11	15	2,202	6	13	580	599	119	1,715	332	198	2,364	20	15	30	65
Summa	21,396	—	98	291	21,785	41	135	3,748	3,924	1,451	13,275	2,961	4,384	22,071	202	108	263	573

Anm. 1. Då i kolumnerna 8 och 17 endast sådana lärjungar böra vara upptagna, hvilka i förtid under terminens lopp afbrutit sin skolgång, hafva därifrån till resp. kol. 9 och 18 afverförts, dels alla efter mogenhetspröfning och realskoleexamen afgångne lärjungar, äfven om mogenhetspröfningen vid vissa läroverk inträffat före årsexamen, dels, såvidt sig göra låtit, alla de lärjungar, hvilka i öfrigt afgått vid terminens slut.

Anm. 2. Utom i tabellen upptagna nyinskrifna lärjungar, hvilka alla inskrefvos t. o. m. den 1 Febr. under vårtn och t. o. m. den 15 Sept. under hösttn, inskrefvos under vårt:n 1909 efter d. 1 Febr. 12 lärjungar, af hvilka 3 i kl. 1, 4 i kl. 2, 3 i kl. 3, 1 i kl. 4 och 1 i kl. 5, samt under höstterminen 1909 efter den 15 Sept. 22 lärjungar, af hvilka 4 i kl. 1, 1 i kl. 2, 4 i kl. 3, 6 i kl. 4, 4 i kl. 5, 2 i ring I: R. och 1 i ring III: L. B.

Tab. 24. Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.

a) Den skriftliga pröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summor Summa.	Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summor Summa.
	Lärjungar vid dimissionsberäk- tadt läroverk.	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Summa.	Lärjungar vid dimissionsberäk- tadt läroverk.	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Summa.			Lärjungar vid dimissionsberäk- tadt läroverk.	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Summa.	Lärjungar vid dimissionsberäk- tadt läroverk.	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Summa.	
I. Offentliga.								B. Realskolor.							
A. Högre läroverk.								1. Realskolor för gossar.							
Stockholm:								Stockholm:							
Latinlärov. å Norrm.	—	¹⁾ 6	6	9	9	18	24	Jakob	2	1	3	19	²⁷⁾ 8	27	30
Södermalms lärov....	1	²⁾ 2	3	29	7	36	39	Katarina	—	²⁸⁾ 3	3	14	⁵⁾ 10	24	27
Reallärov. å Norrm.	³⁾ 6	⁴⁾ 2	8	13	⁵⁾ 7	20	28	Kungsholmen	—	⁶⁾ 4	4	20	²⁷⁾ 5	25	29
» » Österm.	—	⁶⁾ 4	4	21	⁷⁾ 4	25	29	Enköpings	—	—	—	12	⁹⁾ 1	13	13
Nya elementarskolan	—	⁸⁾ 6	6	11	6	17	23	Eskilstuna	—	⁹⁾ 1	1	16	1	17	17
Uppsala	3	2	5	25	⁹⁾ 1	26	31	Eksjö	—	⁹⁾ 1	1	12	¹⁶⁾ 6	18	19
Nyköping	—	¹⁰⁾ 2	2	8	¹⁰⁾ 8	16	18	Oskarshamn	²⁰⁾ 2	3	5	11	4	15	20
Strängnäs	1	—	1	6	—	6	7	Karlshamn	—	—	—	4	⁷⁾ 2	18	22
Linköping	—	¹⁰⁾ 4	4	¹¹⁾ 33	¹²⁾ 11	44	48	Malmö	—	—	—	11	⁵⁾ 8	19	21
Norrköping	¹³⁾ 1	1	2	20	¹⁰⁾ 3	23	25	Landskrona	³⁰⁾ —	—	³⁰⁾ —	16	—	16	16
Jönköping	1	¹⁴⁾ 6	7	15	⁵⁾ 9	24	31	Varberg	—	1	2	15	—	15	17
Växjö	—	¹⁵⁾ 1	1	11	¹⁶⁾ 6	17	18	Göteborg: Västra	—	1	2	24	¹⁶⁾ 4	28	28
Kalmar	—	—	—	16	⁹⁾ 1	17	17	Östra	—	²⁹⁾ 2	2	21	⁵⁾ 7	28	30
Västervik	—	²⁾ 2	2	11	¹⁶⁾ 8	19	21	Uddevalla	—	—	—	12	⁹⁾ 1	13	13
Visby	—	—	—	6	1	7	7	Mariestad	—	—	—	6	—	6	6
Karlskrona	—	—	—	16	3	19	19	Lidköping	—	—	—	9	—	9	9
Kristianstad	1	¹⁷⁾ 1	2	10	¹⁶⁾ 12	22	24	Skövde	—	⁹⁾ 1	1	10	¹⁶⁾ 9	19	20
Malmö	8	1	9	13	¹⁶⁾ 6	19	28	Kristinehamn	1	1	2	11	²⁷⁾ 7	18	20
Lund	3	—	3	18	¹⁰⁾ 10	28	31	Arvika	—	—	—	11	—	11	11
Hälsingborg	—	1	1	37	¹⁰⁾ 5	42	43	Söderhamn	—	—	—	19	—	19	19
Ystad	¹⁸⁾ 3	²⁾ 5	8	¹⁸⁾ 8	¹⁰⁾ 2	10	18	Summa	10	19	29	285	73	358	387
Halmstad	—	1	1	12	—	12	13	2. Samskolor.							
Göteborg:								Södertälje	—	—	—	5	—	5	5
Latinläroverket	—	¹⁹⁾ —	¹⁹⁾ —	22	⁷⁾ 3	25	25	Vimmerby	—	—	—	²¹⁾ 15	—	15	15
Realläroverket	—	—	—	28	2	30	30	Alingsås	2	—	2	13	—	13	15
Vänersborg	—	²⁰⁾ 4	4	13	¹⁰⁾ 3	16	20	Ämål	1	—	1	²¹⁾ 15	—	15	16
Borås	1	—	1	15	—	15	16	Falköping	—	—	—	²¹⁾ 16	2	18	18
Skara	—	²⁾ 2	2	4	3	7	9	Köping	³²⁾ 1	—	1	¹⁶⁾ 9	¹⁶⁾ 6	15	16
Karlstad	5	²¹⁾ 4	9	16	⁵⁾ 12	28	37	Arboga	—	—	—	³³⁾ 11	—	11	11
Örebro	1	—	1	²²⁾ 28	3	31	32	Örnsköldsvik	—	—	—	³¹⁾ 17	3	20	20
Västerås	—	—	—	9	—	9	9	Haparanda	—	—	—	¹²⁾ 13	—	13	13
Falun	²³⁾ 9	5	14	26	4	30	44	Summa	4	—	4	114	11	125	129
Gäfle	3	—	3	10	3	13	16	II. Enskilda.							
Hudiksvall	2	1	3	12	¹²⁾ 7	19	22	Stockholm:							
Härnösand	4	—	4	11	⁷⁾ 6	17	21	Palmgrenska samskol.	²⁷⁾ 4	—	4	¹⁵⁾ 8	—	8	12
Söndsvall	—	2	2	¹⁸⁾ 11	1	12	14	Ateneum för flickor ...	—	—	—	⁷⁾ 11	—	11	11
Östersund	—	1	1	19	2	21	22	Detthowska skolan ...	²⁴⁾ 1	—	1	⁷⁾ 13	—	13	14
Umeå	—	²⁴⁾ 3	3	9	¹⁶⁾ 9	18	21	Katrineholms samsk....	—	—	—	²⁷⁾ 4	—	4	4
Luleå	—	3	3	²⁵⁾ 19	³⁶⁾ 13	32	35	Söderköpings d:o ...	1	—	1	¹⁶⁾ 4	—	4	5
Summa	53	72	125	600	190	790	915	Malmö borgarskola ...	—	—	—	16	—	16	16
								Lunds priv. elem.skola	⁹⁾ 2	—	2	19	—	19	21
								Hörby samskola	1	—	1	²⁷⁾ 3	—	3	4
								Eslöfs realskola	³⁵⁾ 3	—	3	3	—	3	6
								Falkenbergs elem.skola	⁹⁾ 1	⁹⁾ 1	2	²⁷⁾ 4	—	4	6
								Göteborg: S. Rudebecks	—	—	—	—	—	—	—
								elem.skola för flickor	¹³⁾ 1	—	1	21	—	21	22
								Trollhättans samskola	1	—	1	¹⁰⁾ 7	—	7	8
								Hedemora d:o	⁹⁾ 1	—	1	¹⁰⁾ 6	—	6	7
								Summa	16	1	17	119	—	119	136

¹⁾ 5 af dessa uteblefvo. — ²⁾ 1 af dessa uteblef. — ³⁾ Uteblefvo. — ⁴⁾ 1 af dessa uteblef, den andra var flicka. — ⁵⁾ 4 af dessa voro flickor. — ⁶⁾ Flickor, hvaraf 3 uteblefvo och 1 afbröt den skriftliga pröfningen. — ⁷⁾ Flickor. — ⁸⁾ 1 af dessa uteblef efter anmälan, af de öfriga var 1 flicka. — ⁹⁾ Flicka. — ¹⁰⁾ 1 af dessa var flicka. — ¹¹⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: R. och 1 ring II: R. — ¹²⁾ 6 af af dessa voro flickor. — ¹³⁾ Uteblef. — ¹⁴⁾ Af dessa uteblefvo 4, däraf 3 flickor. Af de underkände var 1 flicka. — ¹⁵⁾ 5 af dessa voro flickor. — ¹⁶⁾ 3 af dessa voro flickor. — ¹⁷⁾ Flicka, uteblef efter anmälan. — ¹⁸⁾ 1 af dessa tillhörde ring II: R. — ¹⁹⁾ 1 af de anmälda (flicka), afled före den skriftliga pröfningen. — ²⁰⁾ 3 af dessa

uteblefvo, hvaraf 2 voro flickor. — ²¹⁾ 1 af dessa uteblef efter anmälan. — ²²⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: L. och 1 ring II: R. — ²³⁾ 4 af dessa förvisades från läroverket före den skriftliga examen, 1 afbröt den skriftliga pröfningen. — ²⁴⁾ 1 af dessa (flicka), uteblef. — ²⁵⁾ 2 af dessa tillhörde ring I: R. — ²⁶⁾ 10 af dessa voro flickor. — ²⁷⁾ 2 af dessa voro flickor. — ²⁸⁾ 1 uteblef, 2 voro flickor. — ²⁹⁾ 1 af dessa uteblef för sjukdom. — ³⁰⁾ 1 lärjunge, anmäld till realskol-examen, afled före den skriftliga pröfningen. — ³¹⁾ 7 af dessa voro flickor. — ³²⁾ Afbröt. — ³³⁾ 8 af dessa voro flickor. — ³⁴⁾ Flicka, afbröt. — ³⁵⁾ 2 af dessa afstodo från pröfningen.

Tab. 24 (forts.). Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.

b) Den muntliga pröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8		
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).		Godkände.				Summan summa.	Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).		Godkände.				Summan summa.		
	Lärjungar från en- skild undervisning (+Privatister).	Lärjungar vid dimissionsberäk- tigad läroverk.	Summa.	Lärjungar från en- skild undervisning (+Privatister).	Lärjungar vid dimissionsberäk- tigad läroverk.	Summa.			Lärjungar från en- skild undervisning (+Privatister).	Lärjungar vid dimissionsberäk- tigad läroverk.	Summa.						
I. Offentliga.								B. Realskolor.									
A. Högre läroverk.								1. Realskolor för gossar.									
Stockholm:								Stockholm:									
Latinlärov. å Norrm.	—	1	1	9	8	17	18	Jakob	—	—	—	19 ²⁰⁾	8	27	27		
Södermalms lärov....	—	2	2	29 ¹⁾	4 ¹⁾	33	35	Katarina	—	4 ¹⁾	4	14 ¹⁸⁾	6	20	24		
Reallärov. å Norrm.	—	—	—	13 ²⁾	8 ²⁾	21	21	Kungsholmen	—	1	1	20 ¹⁾	4	24	25		
» » Östern.	—	4 ¹⁾	1	21 ²⁾	8 ²⁾	24	25	Enköping	—	—	—	12 ⁴⁾	1	13	13		
Nya elementarskolan	—	2	2	11	4	15	17	Eskilstuna	—	—	—	16	1	17	17		
Uppsala	—	—	—	25 ⁴⁾	1	26	26	Eksjö	—	4 ¹⁾	4	12 ⁶⁾	2	14	18		
Nyköping	—	1	1	8	7	15	16	Oskarshamn	1	1	2	10	3	13	15		
Strängnäs	—	—	—	6	—	6	6	Karlshamn	—	—	—	16 ⁶⁾	2	18	18		
Linköping	8 ¹⁾	—	1	32 ¹⁰⁾	11	43	44	Malmö	—	1	1	11 ¹²⁾	7	18	19		
Norrköping	—	11 ¹⁾	2	20 ⁴⁾	1	21	23	Landskrona	—	—	—	16	—	16	16		
Jönköping	—	—	—	15 ¹²⁾	9	24	24	Varberg	—	—	—	15	—	15	15		
Växjö	—	4 ¹⁾	1	11 ¹³⁾	5	16	17	Göteborg: Västra	—	16 ¹⁾	1	24 ²³⁾	3	27	28		
Kalmar	—	—	—	16 ⁴⁾	1	17	17	Östra	16 ¹⁾	—	—	21 ¹²⁾	7	28	28		
Västervik	—	2	2	11 ¹³⁾	6	17	19	Uddevalle	—	—	—	11 ⁴⁾	1	12	13		
Visby	1	—	1	5	1	6	7	Mariestad	—	—	—	6	—	6	6		
Karlskrona	—	—	—	16	3	19	19	Lidköping	—	—	—	9	—	9	9		
Kristianstad	—	—	—	10 ¹⁴⁾	12	22	22	Skövde	—	24 ¹⁾	2	10 ¹²⁾	—	17	19		
Malmö	1	1	2	12 ⁶⁾	5	17	19	Kristinehamn	1	—	1	10 ²⁰⁾	7	17	18		
Lund	—	1	1	18 ⁷⁾	9	27	28	Arvika	—	—	—	11	—	11	11		
Hälsingborg	—	—	—	37 ⁷⁾	5	42	42	Söderhamn	—	—	—	19	—	19	19		
Ystad	—	—	—	8 ⁷⁾	2	10	10	Summa	3	14	17	282	59	341	358		
Halmstad	—	—	—	12	—	12	12	2. Samskolor.									
Göteborg:								Södertälje	—	—	—	5	—	5	5		
Latinläroverket	—	—	—	22 ²⁾	3	25	25	Vimmerby	—	—	—	15 ²⁵⁾	—	15	15		
Realläroverket	1	—	1	27 ¹⁵⁾	2	29	30	Alingsås	—	—	—	13	—	13	13		
Vänersborg	—	1	1	13 ⁷⁾	2	15	16	Ämål	—	—	—	15 ²⁵⁾	—	15	15		
Borås	—	—	—	15	—	15	15	Falköping	—	1	1	16 ²⁵⁾	1	17	18		
Skara	—	16 ¹⁾	1	4	2	6	7	Köping	—	—	—	9 ¹⁸⁾	6	15	15		
Karlstad	17 ²⁾	—	2	14 ¹²⁾	12	26	28	Arboga	—	—	—	11 ²⁶⁾	—	11	11		
Örebro	2	—	2	18 ²⁾	3	29	31	Örnsköldsvik	—	1	1	17 ²⁵⁾	2	19	20		
Västerås	—	—	—	9	—	9	9	Haparanda	—	—	—	13 ¹⁰⁾	—	13	13		
Falun	—	19 ¹⁾	1	26	3	29	30	Summa	—	2	2	114	9	123	125		
Gäffe	—	—	—	10	3	13	13	II. Enskilda.									
Hudiksvall	—	16 ¹⁾	1	12 ⁶⁾	6	18	19	Stockholm:									
Härnösand	17 ²⁾	—	2	9 ⁶⁾	6	15	17	Palmgrenska samskol.	—	—	—	8 ²⁷⁾	—	8	8		
Sundsvall	—	16 ¹⁾	1	11 ⁹⁾	—	11	12	Ateneum för flickor ...	—	—	—	11 ⁶⁾	—	11	11		
Östersund	—	1	1	19	1	20	21	Detthowska skolan ...	—	—	—	13 ⁶⁾	—	13	13		
Umeå	—	20 ⁴⁾	4	9 ⁷⁾	5	14	18	Katrinesholms samskola	—	—	—	4 ²⁰⁾	—	4	4		
Luleå	—	—	—	19 ²¹⁾	13 ²²⁾	32	32	Söderköpings d:o	—	—	—	4 ¹⁸⁾	—	4	4		
Summa	10	24	34	590	166	756	790	Malmö borgarskola ...	—	—	—	16	—	16	16		
								Lunds priv. elem.skola	1	—	1	18	—	18	19		
								Hörby samskola	—	—	—	3 ²⁰⁾	—	3	3		
								Eslöfs realskola	—	—	—	3	—	3	3		
								Falkenbergs elem.skola	—	—	—	4 ²⁰⁾	—	4	4		
								Göteborg: S. Rudebecks	—	—	—	21	—	21	21		
								elem.skola för flickor	—	—	—	7 ⁷⁾	—	7	7		
								Trollhättans samskola	—	—	—	6 ⁷⁾	—	6	6		
								Hedemora d:o	—	—	—	—	—	—	—		
Summa	1	—	1	118	—	118	119	Summa	1	—	1	118	—	118	119		

¹⁾ 1 af de i skriftliga pröfningen godkände hänvisades för muntlig examen till reallärov. å Norrmalm. — ²⁾ 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. — ³⁾ 1 af dessa afade skriftl. prof vid Södermalms lärov., af de de öfriga voro 4 flickor. — ⁴⁾ Flicka. — ⁵⁾ 1 af dessa tillhörde den katolska trosbekännelsen. — ⁶⁾ Flickor. — ⁷⁾ 1 af dessa var flicka. — ⁸⁾ Tillhörde ring I: R. — ⁹⁾ 1 af dessa tillhörde ring II: R. — ¹⁰⁾ 6 af dessa voro flickor. — ¹¹⁾ 1 uteblef och 1 afbröt. — ¹²⁾ 4 af dessa voro flickor. — ¹³⁾ 3 af dessa

voro flickor. — ¹⁴⁾ 5 af dessa voro flickor. — ¹⁵⁾ 2 af dessa tillhörde metodist-episkopala kyrkan. — ¹⁶⁾ Uteblef. — ¹⁷⁾ 1 af dessa uteblef. — ¹⁸⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: L. och 1 ring II: R. — ¹⁹⁾ Afbröt. — ²⁰⁾ 2 af dessa voro flickor. — ²¹⁾ 2 af dessa tillhörde ring I: R. — ²²⁾ 10 af dessa voro flickor. — ²³⁾ 1 af dessa tillhörde baptistsamfundet. — ²⁴⁾ Uteblefvo, den ena var flicka. — ²⁵⁾ 7 af dessa voro flickor. — ²⁶⁾ 8 af dessa voro flickor. — ²⁷⁾ 5 af dessa voro flickor, hvaraf 1 tillhörde den mosaiska trosbekännelsen.

Tab. 24 (forts.). Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.

c) Sammandrag rörande realskolexamen.

1	2	3	4	5	6
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände (och uteblifne)	Godkände.	Underkände (och uteblifne)	Godkände.
1) Tillhörande dimissionsberättigade offentliga läroverk:					
38 Högre läroverk	653	53	600	10	590
20 Realskolor för gossar	296	10	285	3	282
9 Samskolor	118	4	114	—	114
Summa	1,067	67	999	13	986
2) Tillhörande dimissionsberättigade 13 enskilda läroverk	135	16	119	1	118
3) Från enskild undervisning (*Privatister*)	367	92	274	40	234
Summornas summa	¹⁾ 1,569	²⁾ 175	³⁾ 1,392	⁴⁾ 54	⁵⁾ 1,338

¹⁾ 2 till realskolexamen anmälde, hvaraf 1 lärjunge vid realskola och 1 privatist (flicka) afledde före den skriftliga examen. — ²⁾ Häre äro inräknade 4, som uteblefvo efter anmälan och 2 för sjukdom, 33, som utan sådan anledning uteblefvo, 4, hvilka förvisades från det läroverk de tillhörde, 2 som afstodo från examen, 4 som afbröto, 1 tillhörde ring II: R., 28 voro flickor. — ³⁾ Af dessa tillhörde 3 ring I: R., 1 ring I: L. och 4 ring II: R., 218 voro flickor. —

⁴⁾ Häre äro inräknade 10, hvilka från början uteblefvo samt 2 som afbröto efter att hafva deltagit i en del af examen. 1 tillhörde ring I: R. 8 voro flickor. — ⁵⁾ Af dessa tillhörde 2 ring I: R., 1 ring I: L. och 4 ring II: R. 210 voro flickor. 3 tillhörde den mosaiska och 2 den katolska trosbekännelsen, 2 den metodistepiskopala och 1 baptistsamfundet.

d) Sammandrag rörande fyllnadspröfning till realskolexamen vårterminen 1909.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Tyska	¹⁾ 2	—	1	—	2
Franska	²⁾ 34	—	—	1	³⁾ 33
Geografi	⁴⁾ 1	—	—	—	⁵⁾ 1
Matematik	⁶⁾ 13	1	10	—	⁷⁾ 13
Teckning	1	—	—	—	1
Summa	51	1	11	1	50

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i tyska och franska samt 2 i franska och matematik. Antalet anmälde utgjorde sålunda 48. — ¹⁾ 1 af de anmälde afledde endast

muntlig examen. — ²⁾ 3 af dessa voro flickor. — ³⁾ Flicka. — ⁴⁾ 2 af de anmälde (hvaraf 1 flicka) afledde endast muntlig examen. — ⁵⁾ 1 af dessa var underkänd i den skriftliga examen. Af de öfriga var 1 flicka (se not 4).

Tab. 25. Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.

a) Den skriftliga pröfningen.

b) Den muntliga pröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summor Summa.	Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	Underkände (och uteblifne).			Godkände.			Summor Summa.
	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Lärjungar vid dimissionsberet- tigast läroverk.	Summa.	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Lärjungar vid dimissionsberet- tigast läroverk.	Summa.			Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Lärjungar vid dimissionsberet- tigast läroverk.	Summa.	Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).	Lärjungar vid dimissionsberet- tigast läroverk.	Summa.	
I. Offentliga.															
A. Högre läroverk.															
Stockholm:															
Södermalms lärov....	—	1	1	1	4	5	6	Södermalms lärov....	—	1	1	1	3	4	5
Reallärov. å Norrm.	—	3	3	1	2	3	6	Reallärov. å Norrm.	—	—	—	1	2	3	3
Linköping	—	—	—	¹⁾ 1	7	8	8	Linköping	—	¹⁾ 1	1	²⁾ 1	6	7	8
Växjö	—	—	—	—	²⁾ 2	2	2	Växjö	—	1	1	—	³⁾ 1	1	2
Västervik	—	³⁾ 3	3	—	4	4	7	Västervik	—	2	2	—	2	2	4
Malmö	2	⁴⁾ 3	5	3	7	10	15	Malmö	—	3	3	3	4	7	10
Ystad	—	—	—	2	1	3	3	Ystad	—	—	—	2	1	3	3
Borås	—	1	1	1	1	2	3	Borås	—	¹⁾ 1	1	1	—	1	2
Karlstad	—	—	—	6	²⁾ 4	10	10	Karlstad	—	1	1	6	⁴⁾ 3	9	10
Örebro	—	2	2	3	6	9	11	Örebro	⁵⁾ 2	⁶⁾ 3	5	1	3	4	9
Falun	1	1	2	4	—	4	6	Falun	—	—	—	4	—	4	4
Gäffe	—	⁵⁾ 3	3	2	1	3	6	Gäffe	—	—	—	2	1	3	3
Luleå	—	⁶⁾ 3	3	⁷⁾ 2	2	4	7	Luleå	⁶⁾ 2	1	3	—	1	1	4
Summa	3	20	23	26	41	67	90	Summa	4	14	18	22	27	49	67
B. Realskolor.															
1. Realskolor för gossar.															
Stockholm: Jakob	—	⁸⁾ 6	6	1	⁹⁾ 12	13	19	Stockholm: Jakob	—	⁷⁾ 6	6	1	⁸⁾ 6	7	13
Oskarshamn	—	²⁾ 3	3	—	¹⁰⁾ 4	4	7	Oskarshamn	—	2	2	—	⁹⁾ 2	2	4
Göteborg Östra	—	1	1	—	4	4	5	Göteborg Östra	—	—	—	—	4	4	4
Summa	—	10	10	1	20	21	31	Summa	—	8	8	1	12	13	21
2. Samskolor.															
Alingsås	—	¹¹⁾ 3	3	1	¹⁰⁾ 3	4	7	Alingsås	¹⁾ 1	—	1	—	¹⁰⁾ 3	3	4
Arboga	—	—	—	1	—	1	1	Arboga	—	—	—	1	—	1	1
Summa	—	3	3	2	3	5	8	Summa	1	—	1	1	3	4	5
II. Enskilda.															
Lunds priv. elem.skola	—	—	—	3	—	3	3	Lunds priv. elem.skola	—	—	—	3	—	3	3
Trollhättans samskola.	—	—	—	1	—	1	1	Trollhättans samskola.	—	—	—	1	—	1	1
Summa	—	—	—	4	—	4	4	Summa	—	—	—	4	—	4	4

¹⁾ Från ring II: R. — ²⁾ 1 af dessa var flicka. — ³⁾ 1 af dessa uteblef. — ⁴⁾ 2 af dessa uteblefvo. — ⁵⁾ 2 af dessa (hvaraf 1 flicka) uteblefvo. — ⁶⁾ 1 af dessa uteblef efter anmälan. — ⁷⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: R. — ⁸⁾ 2 af dessa uteblefvo; af de underkända var 1 flicka. — ⁹⁾ 6 af dessa voro flickor. — ¹⁰⁾ 2 af dessa voro flickor. — ¹¹⁾ 2 af dessa (hvaraf 1 flicka) uteblefvo på grund af sjukdom.

¹⁾ Uteblef. — ²⁾ Från ring II: R. — ³⁾ Flicka. — ⁴⁾ 1 af dessa var flicka. — ⁵⁾ 1 af dessa uteblef på grund af sjukdom. — ⁶⁾ 1 af dessa tillhörde ring I: R. — ⁷⁾ 1 af dessa uteblef, af de öfriga voro 3 flickor. — ⁸⁾ 3 af dessa voro flickor. — ⁹⁾ Flickor. — ¹⁰⁾ 2 af dessa voro flickor.

Tab. 25 (forts.). Realskolexamen och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.

c) Sammandrag rörande realskolexamen.

1	2	3	4	5	6
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände	Underkände (och uteblifne).	Godkände.
1) Tillhörande dimissionsberättigade offentliga läroverk:					
13 Högre läroverk	29	3	26	4	22
3 Realskolor för gossar	1	—	1	—	1
2 Samskolor	3	—	2	1	1
Summa	33	3	29	5	24
2) Tillhörande 2 dimissionsberättigade enskilda läroverk	4	—	4	—	4
3) Från enskild undervisning (»Privatister»)	98	33	64	22	42
Summornas summa	¹⁾ 135	²⁾ 36	³⁾ 97	⁴⁾ 27	⁵⁾ 70

¹⁾ Af de anmälde hade 2 (1 lärjunge vid samskola och 1 privatist) återtagit sin anmälan. — ²⁾ Här äro inräknade 10, som uteblefvo (hvaraf 2 för sjukdom), 4 voro flickor. — ³⁾ Af dessa tillhörde 1 ring I: R. och 1 ring

II: R., 12 voro flickor. — ⁴⁾ Här äro inräknade 2, som uteblefvo för sjukdom, 4 som utan sådan anledning uteblefvo, 1 tillhörde ring I: R., 3 voro flickor. — ⁵⁾ 1 af dessa tillhörde ring II: R., 9 voro flickor.

d) Sammandrag rörande fyllnadspröfning till realskolexamen höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Tyska	¹⁾ 1	—	1	—	—
Engelska	²⁾ 2	—	1	—	2
Franska	³⁾ 26	—	—	—	³⁾ 26
Matematik	⁴⁾ 12	—	⁴⁾ 11	—	⁴⁾ 12
Biologi	2	—	—	—	2
Fysik	1	—	—	—	1
Kemi	2	—	—	—	2
Summa	46	—	13	—	45

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i tyska och franska, 1 i engelska och franska, 1 i engelska och matematik, 1 i biologi, fysik och kemi samt 1 i biologi och kemi. Antalet anmällda utgjorde sålunda 40. — ¹⁾ Af de anmälde aflade endast skriftlig examen. —

²⁾ 1 af de anmälde aflade endast muntlig examen. — ³⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ 1 af de anmälde aflade endast muntlig examen, af de öfriga var 1 flicka. — ⁵⁾ 1 af dessa var flicka.

Tab. 26. Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.

a) Den skriftliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Summor- nas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm: Latinläroverket å Norrmalm ...	—	1	—	1) 7	8	—	44	—	6	50	58
Södermalms läroverk.....	—	—	5	—	5	41	28	6	—	75	80
Realläroverket å Norrmalm.....	1	—	1) 3	—	4	69	—	3	—	72	76
» » Östermalm	3	—	1	—	4	23	—	4	—	27	31
Nya elementarskolan.....	—	—	—	—	—	38	4	2	—	44	44
Uppsala.....	5	—	1) 2	—	7	32	18	1	2	53	60
Nyköping	—	—	1	3	4	12	4	2	—	18	22
Strängnäs.....	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	6
Linköping	4	—	2) 1	3) 1	6	36	27	—	4) 3	66	72
Norrköping	2	—	—	—	2	23	14	3) 1	—	38	40
Jönköping	—	—	2	4	6	17	10	—	5) 2	29	35
Växjö	1	—	—	—	1	8	37	—	1	46	47
Kalmar	—	—	1	—	1	15	14	—	—	29	30
Västervik	2	—	—	—	2	11	—	—	—	11	13
Visby	—	—	—	—	—	7	5	—	—	12	12
Karlskrona	1	—	1	—	2	14	5	—	—	19	21
Kristianstad	1	6) 1	1	3) 1	4	18	16	—	3) 1	35	39
Malmö	2	3	7) 2	2) 1	8	23	27	1	2	53	61
Lund	—	2	1	—	3	15	45	—	—	60	63
Hälsingborg	2	—	—	7) 3	5	29	17	4	1	51	56
Ystad.....	1	—	2	3	6	5	5	1	2	13	19
Halmstad	—	—	3	1	4	11	15	1	2	29	33
Göteborg: Latinläroverket.....	—	1	—	—	1	—	40	—	—	40	41
Realläroverket	—	—	1) 3	—	3	50	—	1	—	51	54
Vänersborg	1	1	3	8) 2	7	15	7	3	—	25	32
Skara.....	4	—	—	1	5	36	29	—	—	65	70
Karlstad	1	—	9) 3	—	4	33	17	1	—	51	55
Örebro	—	—	—	—	—	29	13	1	3) 1	44	44
Västerås	1	—	10) 1	1	3	29	11	—	1	41	44
Falun	2	—	—	—	2	16	6	1	—	23	25
Gäffe	2	—	7) 5	3	10	9	13	2	—	24	34
Hudiksvall	—	—	—	—	—	—	11	—	—	11	11
Härnösand	—	3	—	—	3	5	9	—	5) 2	16	19
Sundsvall	—	—	3) 1	—	1	18	—	1	—	19	20
Östersund.....	2	—	—	—	2	16	10	—	5) 2	28	30
Umeå.....	1	—	—	—	1	9	7	1	1	18	19
Luleå.....	3	1	—	—	4	12	4	1	1	18	22
Summa	42	13	42	31	128	724	518	38	30	1,310	1,438
2. Enskilda.											
Stockholm: Beskowska skolan	1	—	1	2	4	13	8	2	—	23	27
Wallinska flickskolan	—	—	—	1) 3	3	—	19	—	—	19	22
Lyceum för flickor	—	—	—	1	1	—	15	—	2	17	18
Palmgrenska samskolan	11) 4	—	—	—	4	12) 22	—	—	—	22	26
Ahlinska flickskolan	1	1	—	—	2	6	12	—	—	18	20
Östermalms h. läroanstalt f. flickor	—	1	—	1	2	—	2	—	1	3	5
Whitlockska samskolan	—	—	13) 3	—	3	14) 3	—	6	—	9	12
Sofi Almqvists samskola	—	—	1	—	1	15) 14	—	2	—	16	17
Stockholms nya samgymnasium	4	1	3	—	8	14) 5	2	6	—	13	21
Nya elementarskolan för flickor	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3
Uppsala: Fjellstedtska skolan	—	—	—	—	—	—	15	—	—	15	15
Privatgymnasium	4) 3	—	—	—	3	16) 11	17) 15	—	—	26	29
Malmö: Tekla Åbergs h. lärov. f. flickor	—	1	—	2	3	—	12	—	2	14	17
Lunds privata elementarskola	2	18) 5	—	—	7	30	28	—	—	58	65
Hälsingborg: E. Lundbergs h. lärov. f. flickor	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	7
Göteborg: Högre samskolan	—	3) 1	—	—	1	14) 5	15) 11	3) 1	3) 1	18	19
Gymnasium för flickor.....	—	—	1	—	1	1	15	1	2	19	20
Lundsbergs skola	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3
Summa	15	10	9	9	43	113	164	18	8	303	346
Summornas summa	57	23	51	40	171	837	682	56	38	1,613	1,784

1) 1 af dessa uteblef. — 2) Uteblef. — 3) Flicka. — 4) 2 af dessa voro flickor. — 5) Flickor. — 6) Uteblef för sjukdom. — 7) 1 af dessa afbröt. — 8) Uteblefvo. — 9) 1 af dessa uteblef, 1 var flicka. — 10) Afbröt. — 11) 2 af dessa voro flickor. Här är icke inräknad 1 (flicka), som af lärarna underkändes i den skriftliga pröfningen, men som erhöi K. M:s tillstånd att undergå

muntlig pröfning vid samma läroverk och därvid godkändes. — 12) 11 af dessa voro flickor, hvaraf 1 omnämnd i not 11. — 13) 1 af dessa uteblef för sjukdom. — 14) 1 af dessa var flicka. — 15) 9 af dessa voro flickor. — 16) 8 af dessa voro flickor. — 17) 12 af dessa voro flickor. — 18) 1 af dessa uteblef för sjukdom, 1 afbröt.

Tab. 26 (forts.). Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.

b) Den muntliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Sum- mornas summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Lärjungar från enskild under- visning (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Lärjungar från enskild under- visning (»Privatister»).		Summa.		8	10
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.				
	som undervisats i grekiska.												
1. Offentliga.													
Stockholm: Latinläroverket å Norrmalm	—	—	—	5	5	—	1) 44	—	1	45	50	12	—
Södermalms läroverk	1	—	1	—	2	40	2) 28	5	—	73	75	5	—
Realläroverket å Norrmalm	2) 2	—	1	—	3	67	—	2	—	69	72	—	—
» » Östermalm	—	—	3) 3	—	3	23	—	1	—	24	27	—	—
Nya elementarskolan	—	—	3) 1	—	1	33	4	1	—	43	44	2	—
Uppsala	3) 1	—	—	2	3	31	18	1	—	50	53	2	—
Nyköping	—	—	5) 2	—	2	12	4	—	—	16	18	2	—
Strängnäs	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6	6	—	—
Linköping	3) 1	—	—	—	1	35	27	—	5) 3	65	66	4	—
Norrköping	1	—	—	—	1	22	14	7) 1	—	37	38	6	—
Jönköping	—	5) 1	—	—	1	17	9	—	8) 2	28	29	1	—
Växjö	—	—	—	—	—	8	4) 37	—	1	46	46	6	—
Kalmar	—	—	—	—	—	15	14	—	—	29	29	1	—
Västervik	5) —	—	—	—	5) —	10	—	—	—	10	10	—	—
Visby	—	—	—	—	—	7	5	—	—	12	12	3	—
Karlskrona	—	—	—	—	—	14	5	—	—	19	19	2	—
Kristianstad	—	2	—	—	2	10) 18	14	—	7) 1	33	35	—	—
Malmö	1	—	—	11) 1	2	22	27	1	1	51	53	2	1
Lund	1	13) 2	—	—	3	14	43	—	—	57	60	16	—
Hälsingborg	—	—	5) 3	1	4	29	17	1	—	47	51	4	—
Ystad	—	—	13) 1	1	2	5	5	—	1	11	13	—	—
Halmstad	—	—	5) 2	—	2	11	15	1	—	27	29	4	—
Göteborg: Latinläroverket	—	—	—	—	—	—	40	—	—	40	40	19	—
Realläroverket	—	—	1	—	1	50	—	—	—	50	51	—	—
Vänersborg	—	—	1	—	1	15	7	2	—	24	25	1	—
Skara	12) 5	—	—	—	5	31	29	—	—	60	65	—	—
Karlstad	14) 4	—	—	—	4	29	17	1	—	47	51	5	—
Örebro	12) 2	—	—	—	2	27	13	1	7) 1	42	44	4	—
Västerås	—	—	—	—	—	29	11	—	1	41	41	4	—
Falun	13) 2	—	—	—	2	14	6	1	—	21	23	—	—
Gäffe	—	—	1	—	1	9	13	1	—	23	24	2	—
Hudiksvall	—	—	—	—	—	—	11	—	—	11	11	4	—
Härnösand	—	3) 1	—	15) 1	2	5	8	—	7) 1	14	16	4	—
Sundsvall	—	—	1	—	1	18	—	—	—	18	19	—	—
Östersund	—	—	—	—	—	16	10	—	8) 2	28	28	1	—
Umeå	—	—	1	1	2	9	7	—	—	16	18	1	—
Luleå	—	3) 2	—	—	2	12	2	1	1	16	18	1	1
Summa	21	8	17	14	60	702	510	21	16	1,249	1,309	118	2
2. Enskilda.													
Stockholm: Beskowska skolan	—	3) 1	—	—	1	13	7	2	—	22	23	3	—
Wallinska flickskolan	—	—	—	—	—	—	19	—	—	19	19	5	—
Lyceum för flickor	—	—	—	1	1	—	15	—	1	16	17	4	—
Palmgrenska samskolan	16) 2	—	—	—	2	17) 20	—	—	—	20	22	—	—
Ählinska flickskolan	—	—	—	—	—	6	12	—	—	18	18	1	—
Östermalms h. läroanst. f. flickor	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	3	—	—
Whitlockska samskolan	—	—	4	—	4	18) 3	—	2	—	5	9	—	—
Sofi Almqvists samskola	—	—	1	—	1	19) 14	—	1	—	15	16	—	—
Stockholms nya samgymnasium	—	—	14) 2	—	2	18) 5	2	4	—	11	13	—	—
Nya elementarskolan för flickor	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3	—	—
Uppsala: Fjellstedtska skolan	—	—	—	—	—	—	15	—	—	15	15	15	—
Privatgymnasium	1	—	—	—	1	20) 10	21) 15	—	—	25	26	5	—
Malmö: Tekla Åbergs h. lärov. f. flickor	—	—	—	—	—	—	12	—	22) 3	15	15	—	—
Lunds privata elementarskola	11) 1	11) 1	—	—	2	29	27	—	—	56	58	8	—
Hälsingborg: E. Lundbergs h. lärov. f. flick.	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	7	—	—
Göteborg: Högre samskolan	—	—	—	—	—	18) 5	19) 11	7) 1	7) 1	18	18	—	—
Gymnasium för flickor	—	—	—	3) 1	1	1	15	1	1	18	19	—	—
Lundsbergs skola	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	3	—	—
Summa	4	2	7	2	15	109	162	11	7	289	304	41	—
Summornas summa	25	10	24	16	75	811	672	32	23	1,538	1,613	159	2

1) 1 af dessa tillhörde den katolska och 1 den mosaiska trosbekännelsen. — 2) 1 af dessa tillhörde den katolska och 2 den mosaiska trosbekännelsen. — 3) Underkändes af censorerna. — 4) 1 af dessa tillhörde den mosaiska trosbekännelsen. — 5) 1 af dessa uteblef. — 6) 2 af dessa voro flickor. — 7) Flicka. — 8) Flickor. — 9) 1 lärjunge afled dagen före den muntliga examen. — 10) 1 af dessa tillhörde den rom. katolska trosbekännelsen. — 11) Uteblef. — 12) 1 af dessa underkändes af censorerna. — 13) Afbröt. — 14) Däraf uteblef 1 för sjukdom. — 15) Flicka, underkändes af censorerna. — 16) 1 underkändes af censorerna

och 1 afbröt. — 17) 1 af dessa (flicka) underkändes af lärarne i skriftliga mogenhetspröfningen, men blef enl. K. Maj:ts resolution af den 14 Maj 1909 berättigad att undergå muntlig pröfning vårterminen s. å. och därvid få tillgodoräkna sig sin uppsats på modersmålet såsom godkändt skriftligt prof (jfr not 11 och 12 föreg. sida). Af de öfriga voro 10 flickor. — 18) 1 af dessa var flicka. — 19) 9 af dessa voro flickor. — 20) 8 af dessa voro flickor. — 21) 12 af dessa voro flickor. — 22) 1 af dessa, för muntlig pröfn. hänvisad till läroverket, hade fört aflagt skriftlig pröfning i Lund, hvilket prof hon enl. K. Maj:ts beslut fick räkna sig tillgodo.

Tab. 26 (forts.). Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning vårterminen 1909.

c) Sammandrag rörande mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.		I muntl. pröfn. godkände, som undervisats i grekiska.
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.	
1) Tillhörande dimissionsberättigade 37 offentl. lvk { Realister	766	42	724	21	702	—
Latinare	531	13	518	8	510	118
Summa	1,297	55	1,242	29	1,212	118
2) » » 18 enskilda » { Realister	128	15	113	4	109	—
Latinare	174	10	164	2	162	41
Summa	302	25	277	6	271	41
3) Från enskild undervisning (»Privatister») { Realister	107	51	56	24	32	—
Latinare	78	40	38	16	23	2
Summa	185	91	94	40	55	2
Summa Realister	1,001	108	893	49	843	—
» Latinare	783	63	720	26	695	161
Summornas summa	1,784	¹⁾ 171	²⁾ 1,613	³⁾ 75	⁴⁾ 1,538	⁵⁾ 161

¹⁾ Här äro inräknade 3, som uteblefvo för sjukdom, 11, hvilka utan sådan anledning uteblefvo, och 5, som afbröto. 20 voro flickor. — ²⁾ 165 voro flickor. — ³⁾ Här äro inräknade 9, hvilka från början uteblefvo, hvaraf 2 för sjukdom samt 2, som uteblefvo efter att hafva deltagit i endast en del af den muntliga pröfningen. Dessutom afled 1 lärjunge vid offentl. lvk före pröfningen. Af

censorerna underkändes 17, hvaraf 2 flickor; af de öfriga var 1 flicka. — ⁴⁾ 163 af dessa (41 R. och 122 L.) voro flickor, hvaraf 2 enligt K. M:s resolution blifvit berättigade att undergå muntlig pröfning. Af de öfriga tillhörde 6 den mosaiska och 3 den katolska trosbekännelsen. — ⁵⁾ 10 af dessa voro flickor.

d) Fyllnadspröfning.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.
Latinska språket	¹⁾ 27	1	¹⁾ 26	—	¹⁾ 26
Tyska å latinlinjen B.	1	—	—	—	1
Engelska å » »	1	—	—	—	1
Franska	2	—	2	—	2
Matematik å reallinjen	46	²⁾ 5	41	³⁾ 1	40
» » latinlinjen B.	5	—	5	—	5
Naturalhistoria å reallinjen	4	—	—	—	4
Biologi	7	—	—	—	7
Fysik å reallinjen	⁴⁾ 67	⁵⁾ 2	⁴⁾ 65	⁶⁾ 3	⁴⁾ 62
» » latinlinjen B.	1	—	—	—	1
Kemi	⁴⁾ 55	—	—	⁶⁾ 4	⁴⁾ 51
Teckning	6	—	—	—	6
Summa	222	8	139	8	206

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i matematik, biologi, fysik och kemi, 1 i matematik, naturalhistoria, fysik och kemi, 1 i franska, tyska och engelska, 2 i matematik, fysik, kemi och teckning, 10 i matematik, fysik och kemi, 1 i matematik, fysik och teckning, 17 i matematik och fysik, 2 i matematik och kemi, 1 i fysik, kemi och teckning, 15 (hvaraf 1 samtidigt aflade mogenhetsexamen å latinlinjen och

6 voro flickor) i fysik och kemi, 2 i kemi och biologi, 1 i biologi och fysik, 1 i kemi och naturalhistoria samt 1 i fysik och teckning. Antalet anmälda utgjorde sålunda 145. — ¹⁾ 1 af dessa var flicka. — ²⁾ 4 af dessa uteblefvo. — ³⁾ Uteblef. — ⁴⁾ 1 af dessa aflade samtidigt mogenhetsexamen å latinlinjen, af de öfriga voro 6 flickor. — ⁵⁾ Uteblefvo. — ⁶⁾ 2 af dessa uteblefvo.

Tab. 27. Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.

a) Den skriftliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Summor- nas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Lärjungar från en- skild undervisning (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm: Södermalms läroverk.....	—	—	2	1) 6	8	1	—	1	8	10	18
Realläroverket å Norrmalm	—	—	6	—	6	2	—	7	—	9	15
» å Östermalm.....	—	—	2) 9	—	9	3	—	12	—	15	24
Uppsala	—	—	—	—	—	6	—	3	—	9	9
Norrköping	—	—	3) 2	4) 2	4	2	—	2	1	5	9
Växjö.....	—	—	5) 1	—	1	2	—	1	1	4	5
Kristianstad	—	—	—	—	—	1	3	3	—	7	7
Malmö	—	—	6) 1	—	1	3	3	3	4	13	14
Lund	—	1	6) 2	2	5	1	3	2	4	10	15
Hälsingborg	—	—	—	—	—	7) 1	—	—	—	1	1
Ystad.....	—	—	—	—	—	8) 1	—	—	—	1	1
Göteborg: Latinläroverket	—	—	—	2	2	—	1	—	1	2	4
Skara	1	—	9) 4	—	5	6	—	2	1	9	14
Karlstad	—	—	10) 2	—	2	4	—	2	—	6	8
Örebro	—	—	—	—	—	11) 1	—	—	—	1	1
Gäfle	1	—	—	1	2	1	—	2	—	3	5
Härnösand	—	—	—	—	—	—	4	1	1	6	6
Luleå.....	1	—	—	—	1	—	2	2	—	4	5
Summa	3	1	29	13	46	35	16	43	21	115	161
2. Enskilda.											
Stockholm:											
Östermalms h. läroanstalt för flickor	—	—	—	4	4	—	1	—	4	5	9
Stockholms samgymnasium	6) 1	1	—	—	2	1	—	—	—	1	3
Malmö: T. Åbergs h. lärov. för flickor	—	—	—	12) 2	2	—	1	—	—	1	3
Lunds privata elementarskola	—	—	—	—	—	17	16	1	1	35	35
Göteborgs gymnasium för flickor	—	—	—	—	—	—	3	1	1	5	5
Summa	1	1	—	6	8	18	21	2	6	47	55
Summornas summa	4	2	29	19	54	53	37	45	27	162	216

¹⁾ 1 af dessa uteblef för sjukdom. — ²⁾ 1 af dessa uteblef, 2 beträddes med underslef. — ³⁾ Afbröto. — ⁴⁾ 1 af dessa var flicka. — ⁵⁾ Uteblef. — ⁶⁾ 1 af dessa uteblef, 1 afbröt. — ⁷⁾ För muntlig pröfning hänvisad till Kristianstads läroverk. — ⁸⁾ För muntlig pröfning hänvisad till Malmö läroverk. — ⁹⁾ 1 af

dessa afbröt svenska skrifningen på grund af sjukdom. — ¹⁰⁾ 1 af dessa uteblef, den andra var flicka. — ¹¹⁾ För muntlig pröfning hänvisad till Karlstads läroverk. — ¹²⁾ 1 af dessa uteblef.

Tab. 27 (forts.). Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.

b) Den muntliga mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka pröfning ägt rum.	U n d e r k ä n d e (och uteblifne).					G o d k ä n d e.					Sum- mornas summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Lärjungar från enskild under- visning (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Lärjungar från enskild under- visning (»Privatister»).		Summa.		8	10
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.			som undervisats i grekiska.	
1. Offentliga.													
Stockholm: Södermalms läroverk	—	—	—	3	3	1	—	1	5	7	10	—	2
Realläroverket å Norrmalm..	—	—	1) 5	—	5	2	—	2	—	4	9	—	—
» å Östermalm	1	—	2) 7	—	8	2	—	5	—	7	15	—	—
Uppsala	—	—	1) 2	—	2	6	—	1	—	7	9	—	—
Norrköping	—	—	2	—	2	2	—	—	1	3	5	—	1
Växjö	—	—	—	—	—	2	—	1	1	4	4	—	—
Kristianstad	—	—	—	—	—	3) 2	3	3	—	8	8	—	—
Malmö	—	—	1	4) 2	3	5) 4	3	2	2	11	14	—	—
Lund	—	—	1	6) 2	3	1	3	1	2	7	10	2	—
Göteborg: Latinläroverket	—	—	—	7) 1	1	—	1	—	1	2	3	—	—
Skara	—	—	8) 1	8) 1	2	6	—	1	—	7	9	—	—
Karlstad	—	—	9) 1	—	1	10) 5	—	1	—	6	7	—	—
Gäfle	—	—	1	—	1	1	—	1	—	2	3	—	—
Härnösand	—	—	—	—	—	—	4	1	1	6	6	—	—
Luleå	—	—	11) 1	—	1	—	2	1	—	3	4	—	—
Summa	1	—	22	9	32	34	16	21	13	84	116	2	3
2. Enskilda.													
Stockholm:													
Östermalms h. läroanstalt för flickor...	—	—	—	12) 2	2	—	1	—	2	3	5	—	1
Stockholms samgymnasium.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—
Malmö: T. Åbergs h. lärov. för flickor...	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—
Lunds privata elementarskola.....	—	11) 1	—	—	1	17	15	1	1	34	35	6	1
Göteborgs gymnasium för flickor	—	—	—	—	—	—	3	1	1	5	5	—	—
Summa	—	1	—	2	3	18	20	2	4	44	47	6	2
Summornas summa	1	1	22	11	35	52	36	23	17	128	163	8	5

¹⁾ 1 af dessa underkändes af censorerna. — ²⁾ 1 af dessa uteblef för sjukdom, 1 underkändes af censorerna. — ³⁾ 1 af dessa tillhörde Hålsingborgs läroverk. — ⁴⁾ Uteblefvo. — ⁵⁾ 1 af dessa tillhörde Ystad läroverk. — ⁶⁾ Aföröto. — ⁷⁾ Uteblef, hade erhållit K. Maj:ts tillstånd att få tillgodoräkna sig

de godkända skriftliga prof han aflagt vårterminen 1909. — ⁸⁾ Uteblef för sjukdom. — ⁹⁾ Uteblef. — ¹⁰⁾ 1 af dessa tillhörde Örebro läroverk. — ¹¹⁾ Underkändes af censorerna. — ¹²⁾ 1 af dessa uteblef.

Tab. 27 (forts.). Mogenhets- och därtill hörande fyllnadspröfning höstterminen 1909.

c) Sammandrag rörande mogenhetspröfningen.

1	2	3	4	5	6	7
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.		I muntl. pröfn. godkände, som undervisats i grekiska.
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.	
1) Tillhörande dimissionsberättigade 18 offentl. lvk { Realister	38	3	35	1	34	—
Latinare	17	1	16	—	16	2
Summa	55	4	51	1	50	2
2) " " 5 enskilda " { Realister	19	1	18	—	18	—
Latinare	22	1	21	1	20	6
Summa	41	2	39	1	38	6
3) Från enskild undervisning (»Privatister») { Realister	74	29	45	22	23	—
Latinare	46	19	27	11	17	5
Summa	120	48	72	33	40	5
Summa Realister	131	33	98	23	75	—
" Latinare	85	21	64	12	53	13
Summornas summa	¹⁾ 216	²⁾ 54	³⁾ 162	⁴⁾ 35	⁵⁾ 128	⁶⁾ 13

¹⁾ Bland lärjungarne vid dimissionsberättigade läroverk hänvisades för endast muntlig pröfning 1 från Hälsingborgs till Kristianstads, 1 från Ystads till Malmö samt 1 från Örebro till Karlstads allmänna läroverk. — ²⁾ Härei äro inräknade 8, hvilka från början uteblefvo (däraf 1 för sjukdom), 4 som afbröto (hvaraf 1 på grund af sjukdom) samt 2 som beträddes med underslef; 8 voro flickor (hvaraf 1 uteblef). — ³⁾ 11 af dessa voro flickor. — ⁴⁾ Här äro inräk-

nade 8 (hvaraf 1 flicka), hvilka uteblefvo. Af dessa hade 1 erhållit K. Maj:ts tillstånd att få tillgodoräkna sig de godkända skriftliga prof han aflagt vårterminen 1909 (3 uteblefvo för sjukdom), 2 afbröto och 5 underkändes af censorerna; af de öfriga var 1 flicka. — ⁵⁾ 9 af dessa (1 R. o. 8 L.) voro flickor. — ⁶⁾ 1 af dessa var flicka.

d) Fyllnadspröfning.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig pröfning.		Muntlig pröfning.	
		Underkände (och uteblifne).	Godkände.	Underkände (och uteblifne).	Godkände.
Svenska språket	¹⁾ 1	—	1	—	—
Latinska språket	²⁾ 10	—	9	—	10
Tyska språket	1	—	1	—	1
Filosofisk propedeutik	1	—	—	—	1
Matematik å reallinjen	22	³⁾ 1	21	—	21
" " latinlinjen B	5	—	5	—	5
Biologi	11	—	—	—	11
Fysik å reallinjen	⁴⁾ 57	1	⁴⁾ 56	1	⁶⁾ 56
Kemi	⁶⁾ 52	—	—	1	⁶⁾ 51
Teckning	4	—	—	—	4
Summa	164	2	93	2	160

Anm. I ofvanstående tabell förekomma dubbelräkningar, i det att 1 var anmäld till pröfning i tyska, sl. propedeutik, biologi och kemi, 2 i matematik, biologi och kemi, 1 i matematik, fysik, kemi och teckning, 2 i matematik, fysik och kemi, 1 i matematik och biologi, 7 i matematik och fysik, 2 i biologi och kemi, 2 i matematik och kemi, 31 i fysik och kemi, 1 i matematik och teck-

ning samt 1 i fysik och teckning. Antalet anmälde utgjorde sålunda 105. —

¹⁾ Endast skriftlig pröfning. — ²⁾ 1 af dessa endast muntlig pröfning. —

³⁾ Uteblef. — ⁴⁾ 2 af dessa voro flickor. — ⁵⁾ 1 af dessa underkänd i skriftlig pröfning, af de öfriga voro 2 flickor. — ⁶⁾ 1 af dessa var flicka.

Tab. 28. Antal lärjungar, som afgått år 1909, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

1:o. Utan godkänd realskolexamen eller mogenhetspröfning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Klasser och ringar.	L ä r j u n g a r, s o m a f g å t t												Summa.
	för att (enligt föräldrars, målsmäns eller sin egen uppgift) öfvergå till										utan be- stämd upp- gift.	genom döden.	
	annat allm. lärov., se- minarium, folkskola och dylikt.	ensk. studier eller ensk. lärov.	tek- niskt läro- verk.	landt- bruk eller lärov. f. landt- bruk.	bruks- fabriks- eller handt- verks- rörelse.	handel eller handels- institut.	sjömans- yrket.	civila tjänste- manna- banor.	militär- yrket.	andra lefnads- banor.			
A. Högre läroverk.													
Klass 1.....	46	9	—	—	1	—	—	—	—	—	25	—	81
» 2.....	69	14	1	1	6	7	1	1	1	—	22	2	125
» 3.....	62	25	1	2	19	24	6	—	—	—	24	1	164
» 4.....	64	32	5	18	27	48	4	4	2	—	27	4	235
» 5.....	84	33	16	7	32	45	7	1	1	2	23	6	257
» 6.....	1	10	—	4	1	8	4	2	—	1	11	2	44
Ring I: Reallinjen	34	24	2	4	7	10	4	1	—	1	10	—	97
» I: Latinlinjen	21	18	—	2	1	13	1	1	—	—	12	—	69
» II: Reallinjen	27	32	1	3	5	7	—	—	—	—	18	3	96
» II: Latinlinjen	18	10	—	3	—	2	1	—	1	—	5	—	40
» III: Reallinjen	9	34	1	4	—	4	1	—	—	—	2	—	55
» III: Latinlinjen	3	9	—	1	—	3	—	1	—	—	3	1	21
» IV: Reallinjen	1	7	1	—	—	4	—	—	—	—	3	1	17
» IV: Latinlinjen	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	7
Summa	440	259	28	49	99	175	29	11	5	4	188	21	1,308
B. Realskolor.													
1. Realskolor för gossar.													
Klass 1.....	44	10	—	1	1	—	—	—	—	—	11	1	68
» 2.....	34	7	—	—	1	2	—	—	—	—	6	1	51
» 3.....	36	10	8	3	12	14	2	—	—	—	15	1	101
» 4.....	38	8	4	3	9	26	5	4	—	3	24	—	124
» 5.....	147	5	6	6	12	28	3	—	2	—	6	1	216
» 6.....	4	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	8
Ring I: Reallinjen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» II: Reallinjen	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6
Summa	309	40	20	13	36	70	10	4	2	3	63	5	575
2. Samskolor.													
Klass 1.....	20	4	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	29
» 2.....	17	12	—	—	2	—	—	—	—	1	7	2	41
» 3.....	17	8	—	1	6	1	—	1	—	—	24	2	60
» 4.....	12	10	—	3	12	7	—	1	—	—	15	2	62
» 5.....	84	12	2	2	7	11	2	2	1	1	19	—	143
» 6.....	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—	5	—	9
Summa	151	46	2	7	27	21	2	4	1	2	75	6	314

Tab. 28 (forts.). Antal lärjungar, som afgått år 1909, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

1:o (forts.). **Utan godkänd realskolexamen eller mogenhetspröfning.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
K l a s s e r o c h r i n g a r.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t												Summa.
	för att (enligt föräldrars, målsmäns eller sin egen uppgift) öfvergå till										utan be- stämd upp- gift.	genom döden.	
	annat allm. lärov., se- minarium, folkskola och dylikt.	ensk. studier eller ensk. lärov.	tek- niskt läro- verk.	landt- bruk eller lärov. f. landt- bruk.	bruks- fabriks- eller handt- verks- rörelse.	handel eller handels- institut.	sjömans- yrket.	civila tjänste- mannas- banor.	militär- yrket.	andra lefnads- banor.			
C. Sammandrag.													
Klass 1.....	¹⁾ 110	23	—	1	2	—	—	—	—	—	²⁾ 41	1	178
» 2.....	³⁾ 120	33	1	1	9	9	1	1	1	⁴⁾ 1	⁵⁾ 35	5	217
» 3.....	⁶⁾ 115	43	9	6	37	39	8	1	—	—	⁷⁾ 63	4	325
» 4.....	⁸⁾ 114	50	9	24	48	⁹⁾ 81	9	9	2	¹⁰⁾ 3	¹¹⁾ 66	6	421
» 5.....	¹²⁾ 315	50	24	15	51	84	12	3	4	¹³⁾ 3	¹⁴⁾ 48	7	616
» 6.....	6	10	2	5	2	¹⁵⁾ 10	4	2	—	¹⁶⁾ 1	¹⁷⁾ 16	3	61
Ring I: Reallinjen.....	35	24	2	4	7	⁹⁾ 10	4	1	—	¹⁸⁾ 1	¹⁹⁾ 10	—	98
» I: Latinlinjen.....	21	18	—	2	1	13	1	1	—	—	²⁰⁾ 12	—	69
» II: Reallinjen.....	32	32	1	3	5	⁹⁾ 7	—	—	—	—	²¹⁾ 19	3	102
» II: Latinlinjen.....	18	10	—	3	—	²²⁾ 2	1	—	1	—	²³⁾ 5	—	40
» III: Reallinjen.....	9	34	1	4	—	4	1	—	—	—	²⁴⁾ 2	—	55
» III: Latinlinjen.....	3	9	—	1	—	⁹⁾ 3	—	1	—	—	3	1	21
» IV: Reallinjen.....	²⁵⁾ 1	7	1	—	—	⁹⁾ 4	—	—	—	—	²⁶⁾ 3	1	17
» IV: Latinlinjen.....	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	²⁷⁾ 3	1	7
Summa	900	345	50	69	162	266	41	19	8	9	326	32	2,227
Realskolan.....	780	209	45	52	149	223	34	16	7	8	269	26	1,818
Gymnasiet: Reallinjen.....	77	97	5	11	12	25	5	1	—	1	34	4	272
Latinlinjen.....	43	39	—	6	1	18	2	2	1	—	23	2	137
Summa	900	345	50	69	162	266	41	19	8	9	326	32	2,227

¹⁾ Däraf 41 till folkskola. — ²⁾ Däraf 2 enligt läroverksstadgans § 41 (för lång tid i klassen), 1 enligt läroverksstadgans § 43 (uteblifvande utan anmäldt giltigt förfall mer än 2 veckor efter terminens början), 4 för sjukdom och 8 till hemmet. — ³⁾ Däraf 14 till folkskola och 1 till borgarskola. — ⁴⁾ Till barberaryrket. — ⁵⁾ Däraf 3 för sjukdom och 8 till hemmet samt 1 till Amerika. — ⁶⁾ Däraf 5 till folkskola, 1 till högre folkskola, 2 till borgarskola. — ⁷⁾ Däraf 1 enligt läroverksstadgans § 43, 1 för sjukdom, 25 till hemmet, 1 till praktisk skola samt 3 till utlandet (hvaraf 2 till Amerika). — ⁸⁾ Däraf 4 till borgarskola, 2 till högre folkskola, 1 till folkhögskola och 1 till läroverk i Tyskland. — ⁹⁾ Däraf 1 till bank. — ¹⁰⁾ 1 till musikstudier, 1 till barberaryrket och 1 till gossexpressen. — ¹¹⁾ Däraf 2 enligt läroverksstadgans § 41, 1 enl. § 43 och 1 enl. § 54 (förvisad), 3 för sjukdom,

16 till hemmet, 1 till praktisk skola och 2 till Amerika. — ¹²⁾ Däraf 2 till folkskoleseminarium, 1 till småskoleseminarium, 2 till borgarskola och 1 till läroverk i Norge. — ¹³⁾ 2 till publicistyrket och 1 till musikstudier. — ¹⁴⁾ Däraf 1 enl. läroverksstadgans § 41, 1 enl. § 43 och 1 enl. § 54 samt 13 till hemmet och 1 till näringarna. — ¹⁵⁾ Däraf 2 till bank. — ¹⁶⁾ Till tidningsmannaryrket. — ¹⁷⁾ Däraf 1 enligt läroverksstadgans § 41 och 6 enl. § 54 samt 3 till hemmet. — ¹⁸⁾ Till musikaliska akademien. — ¹⁹⁾ Däraf 2 för sjukdom och 1 till hemmet. — ²⁰⁾ Däraf 4 enl. läroverksstadgans § 54 och 1 för sjukdom. — ²¹⁾ Däraf 3 enl. läroverksstadgans § 43 och 3 enl. § 54 samt 4 för sjukdom och 1 till hemmet. — ²²⁾ Däraf 1 till postsparbanken. — ²³⁾ Däraf 1 enl. läroverksstadgans § 54 samt 1 för sjukdom. — ²⁴⁾ För sjukdom. — ²⁵⁾ Till folkskoleseminarium. — ²⁶⁾ Däraf 1 till hemmet. — ²⁷⁾ Däraf 1 för sjukdom.

Tab. 28 (forts.). Antal lärjungar, som afgått år 1909, med fördelning efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången.

2:o. Efter godkänd realskolexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Läroverksgrupper.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t																Summa.
	f ö r a t t , e n l i g t u p p g i f t , ö f v e r g å t i l l																
	forts. studier vid högre allm. lärov.	enskilda studier.	lands- staten.	post- staten.	tele- graf- staten.	järn- väge- staten.	tull- staten.	bank- verk- sambet.	handel eller han- dels- skola.	teknisk skola.	bruks- fabriks- eller handt- verks- rörelse.	skogs- institut, lägre kurs. o. skogs- skötsel.	landt- bruks- skola eller landt- bruk.	sjö- mans- yrket.	andra lefnads- banor.	utan uppgift.	
Högre läroverk.....	61	22	20	23	—	53	1	16	189	50	39	24	49	9	7	47	¹⁾ 610
Realskolor: a) för gossar	32	11	7	11	3	14	1	11	106	19	14	2	16	4	5	27	283
b) samskolor	19	9	1	5	1	6	—	3	28	4	8	3	1	1	6	20	115
Summa	112	42	28	39	4	73	2	30	323	73	61	29	66	14	18	94	1,008

Ann. ¹⁾ Af dessa tillhörde 1 ring I: L. och 5 ring II: R. Dessutom aflades realskolexamen af 2 lärjungar i ring I: R., hvilka fortsatte sina studier vid gymnasiet. Under kol. 2 innefattas: 1 till borgarskola och 27 till folkskoleseminarium. Under kol. 10 innefattas: handel och handelsyrket 80, kontor 111, bokhandel 2, liförsäkrings-

kontor 2, handelsinstitut 128. Under kol. 16 innefattas: militäryrket 5, musikstudier 1, kanalverket 1, advokatkontor och juridisk byrå 3, publicistyrket 3, privatlärarinna 1, privatsekreterare 1, sjuksköterska 1, stadsfiskal 1, frälsningsarméns officersskola 1. Under kol. 17 innefattas: till hemmet 11 och till Amerika 2.

3:o. Efter godkänd mogenhetspröfning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Linjer.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t												Summa.
	f ö r a t t , e n l i g t u p p g i f t , ö f v e r g å t i l l											utan bestämd uppgift.	
	univer- sitet och dylikt.	tekniskt läroverk.	landtbruk, lärov. för landtbruk l. skogs- skötsel.	bruks-, fabriks- eller handtv.- rörelse.	handel eller handels- institut.	civila tjänste- mannabonor.	militär- yrket.	apotekar- yrket.	tand- läkar- yrket.	veterinär- yrket.	andra lefnads- banor.		
Reallinjen.....	191	147	40	4	113	57	99	16	6	6	26	31	736
Latinlinjen: <i>utan</i> grekiska	229	13	12	2	36	21	40	14	7	7	13	12	406
<i>utan</i> grekiska	105	—	—	—	2	2	3	2	—	1	4	1	120
Summa	525	160	52	6	151	80	142	32	13	14	43	44	1,262

Ann. Under kol. 2 innefattas: universitet i allmänhet 51 r. (däraf 3 till Stockholms och 1 till Göteborgs högskola), 43 icke-greker (däraf 2 till högskola, 14 greker (däraf 3 till Göteborgs högskola); teologiska studier: 1 r. (Göteborgs högskola), 3 icke-greker och 30 greker (hvaraf 4 till Göteborgs högskola); juridiska studier: 36 r. (däraf 7 till Stockholms högskola), 62 icke-gr. (däraf 10 till Stockholms högskola), 11 greker (däraf 3 till Stockholms högskola), medicinska studier: 17 r., 30 icke-gr. och 2 gr.; filosofiska studier: 86 r. (däraf 15 till Stockholms och 1 till Göteborgs högskola), 91 icke-gr. (däraf 5 till Stockholms och 3 till Göteborgs högskola), 48 greker (däraf 1 till Stockholms och 9 till Göteborgs högskola). — Under kol. 3 innefattas: tekniska högskolan 121 r. och 6 icke-gr.; Chalmers' tekniska läroanstalt 7 r. och 2 icke-gr.; teknisk skola 4 r. och 1 icke-gr.; ingenjör- och arkitektstud. samt förberedande stud. till tekniska högskolan 15 r. och 4 icke-gr. — Under kol. 4 innefattas: landtbruk 7 r., 6 icke-gr.; landtbruksinstitut eller skola 8 r.; skogsinstitut 11 r. och 3 icke-gr.; skogsstaten 14 r. och 3 icke-gr. — Under kol. 5 innefattas: sågverk 1 icke-gr., tekn. yrke 1 icke-gr., industrien 1 r., tryckeri 1 r. och praktisk verk-

samhet 2 r. — Under kol. 6 innefattas: handelsyrket eller affärsverksamhet 12 r., 1 icke-gr., handelsinstitut eller handelsskola 24 r., 8 icke-gr.; privata bankinrättningar 43 r., 16 icke-gr. och 2 greker; handelshögskola 33 r. och 10 icke-gr.; försäkringsbolag 1 r. och 1 icke-gr. — Under kol. 7 innefattas: tullstaten 16 r. och 6 icke-gr.; poststaten 8 r., 5 icke-gr. och 1 grek; telegrafstaten 1 r.; järnvägstjänst 10 r., 5 icke-gr.; landtstaten 1 r. och 1 icke-gr.; landtmäteri 5 r.; mariningeniör 2 r.; marinintendent 3 r. och 2 icke-gr.; riksbanken 1 r.; fängvärdar 1 icke-gr. och 1 grek; Stockholms stads verk 4 r.; civilstaten 1 r.; polisverket 1 r.; civila tjänstemannabanan 4 r. och 1 icke-gr. — Under kol. 12 innefattas: folkskolelärareseminarium 6 r., 3 icke-gr.; gymnastiska centralinstitutet 1 r. och 1 icke-gr.; akademien för de fria konsterna och konstnärstudier 2 r. och 1 icke-gr.; musikaliska akademien 1 r. och 1 grek; lärareverksamhet 3 r.; enskilda studier 4 r., 4 icke-gr. och 2 gr.; publicistyrket 5 r. och 2 icke-gr.; skådespelarbanan 1 r. och 1 icke-gr.; gasverket 1 r.; missionsskola 1 r.; Österrik. jesuitkollegium 1 grek; till sjöss 1 icke-gr.; till hemmet 1 r.

